Народна банка на Република Македонија

Квартален извештај
јули, 2008

С О Д Р Ж И Н А

I. Макроекономски движења **3**
1.1. Меѓународно економско опкружување **3**
1.2. Економска активност **3**
Домашна понуда 7
Домашна побарувачка 14
1.3. Вработеност и плати 22
1.4. Биланс на плаќања 27
1.5. Инфлација 35
II. Монетарна политика **41**
2.1. Монетарни и кредитни агрегати 46
2.2. Каматни стапки 53
III. Јавни финансии **62**
IV. Пазар на капитал **67**

Статистички прилог **72**

* Кварталниот извештај содржи анализа на макроекономските движења главно во првиот квартал на 2008 година и расположливите податоци за движењата во вториот квартал на 2008 година, заклучно со 05.07.2008 година.

I. Макроекономски движења

Трендот на остварување солидни стапки на економски раст на македонската економија продолжува и во првиот квартал на 2008 година, кога е забележан раст на БДП над проектираниот, под влијание на зголемената домашна потрошувачка, подобрените домашни услови за работење и зголемените инвестиции. Позначајно заживување се забележува кај примарниот и секундарниот сектор, чиј придонес во создавањето на БДП во првиот квартал речиси се изедначува со придонесот на досега доминантниот услужен сектор. Очекувањата за вториот квартал се во насока на одржување натамошен економски раст, имајќи го предвид значителното засилување на растот на индустриската активност во првите два месеци од кварталот. Зависноста на економијата од увоз на сурова нафта и недоволното домашно производство на електрична енергија, при висок пораст на нивните цени на светските берзи (особено на нафтата) придонесоа за натамошно продлабочување на трговскиот дефицит на годишна основа. Повисокиот трговски дефицит и пониските приливи од менувачкото работење се главните двигатели на значителното проширување на дефицитот во тековната сметка на платниот биланс во првиот квартал на 2008 година.

Инфлациските притисоци продолжија и во текот на првите два квартала на 2008 година, главно условени од повисоките цени на храната и забрзувањето на растот на цените на нафтените деривати, како глобални трендови. Имајќи ја предвид севкупната состојба во економијата, во текот на првата половина од 2008 година, монетарната власт во неколку наврати презеде мерки за стабилизирање на инфлациските очекувања и инфлацијата. Значајно е да се истакне дека интензитетот на инфлациските притисоци беше поумерен во вториот квартал. Иако е повисока во однос на претходната година, базичната инфлација е релативно стабилна, што претставува охрабрувачки сигнал дека влијанието на индиректните ефекти врз инфлацијата засега не бележи засилување. Во услови на зајакнати инфлациски очекувања и намалени нето девизни приливи во економијата, забележан е забавен раст на депозитите на приватниот сектор кај банките (особено на денарските депозити), додека високиот кредитен раст продолжува. Ваквите движења наметнуваат предизвици за монетарната власт и во следниот период.

1.1. Меѓународно економско опкружување[1]

Забавување на економскиот раст во најголемиот дел на развиените економии, но одржлив раст кај брзорастечките економии

Случувањата на финансиските пазари во САД неповолно влијаеја врз глобалната економска активност во изминатиот период. Сепак, глобалниот раст не бележи поголеми влошувања, благодарејќи на растот на брзорастечките економии, којшто иако забавува, сепак значително придонесува за глобалниот економски пораст, за кој е проценето дека ќе изнесува 3,7% во 2008 година (односно за 1,2 п.п. помалку од забележаниот раст во 2007 година). Глобалните инфлациски притисоци се зголемија дополнително во вториот квартал на 2008 година, поттикнати од зголемувањето на цените на нафтата и храната. Инфлацијата во земјите од ОЕЦД се задржа на високото ниво од 3,4% во првите четири месеци на 2008 година. Исклучувајќи ги храната и енергијата, потрошувачките цени на овие земји пораснаа

[1] Анализата во најголем дел се темели врз ММФ, Светски економски преглед, април 2008; месечните извештаи на ЕЦБ, ЕУРОСТАТ и Европската комисија Д-Г за економски и финансиски прашања, Квартален извештај за еврозоната.

за 2,0%. Инфлациските притисоци се поизразени кај брзорастечките економии, при што во неколку земји од Азија инфлацијата се движеше над 8% во последните месеци.

Графикон 1
Странска ефективна побарувачка

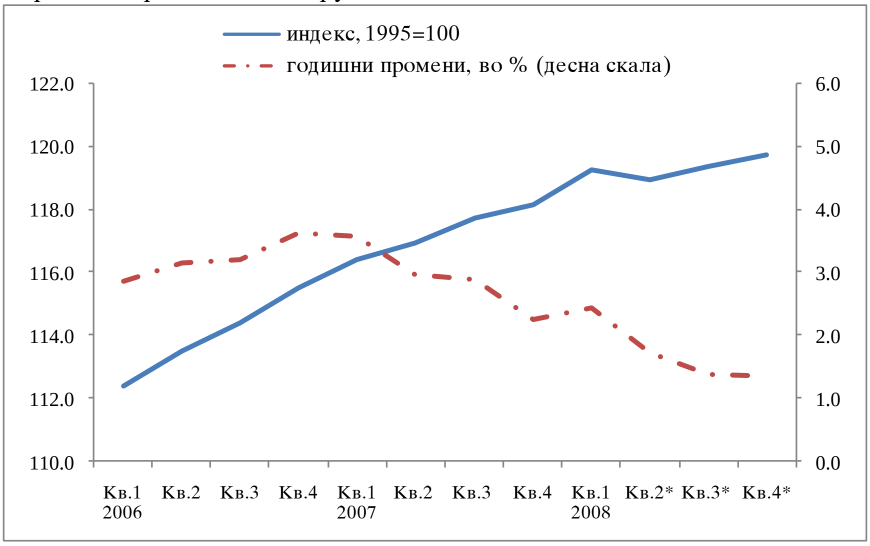

*Проекција.
Извор: ЕУРОСТАТ, Консензус форкест (Consensus Forecast) и пресметки на НБРМ.

Умерен економски раст во еврозоната во првиот квартал на 2008 година

По забавувањето на економската активност во последниот квартал на 2007 година, забрзаниот раст на извозот и на инвестициите, како и зголеменaта приватна потрошувачка овозможија опоравување на економскиот раст во еврозоната во првиот квартал на 2008 година. Реалниот годишен раст на БДП во еврозоната изнесуваше 2,2% во првиот квартал на 2008 година. За ваквиот неочекуван економски раст најмногу придонесува порастот на финансиските услуги и деловните активности, на индустријата, како и зголемувањето на трговијата, транспортот и комуникациите. Исто така, невообичаено топлата зима во повеќе делови во Европа придонесе за зголемувањето на градежната активност. Според најновите проекции на Евросистемот (ЕЦБ и централните банки на земјите од еврозоната), ваквиот економски раст се очекува да продолжи и во наредниот период, а за цела 2008 година просечниот годишен реален раст на БДП се проценува помеѓу 1,5% и 2,1%. Странската ефективна побарувачка[2], којашто претставува потенцијален показател за побарувачката за извоз на македонски производи, во втората половина од 2008 година се очекува да оствари стабилизирање на стапките на годишниот пораст, коишто претходно имаа тренд на опаѓање.

Умерениот економски раст овозможи продолжување на трендот на намалување на стапката на невработеност во рамките на еврозоната, при што во првиот квартал на 2008 година таа беше на

---

[2] Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерираните индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија се од базата на податоци на ЕУРОСТАТ (New Cronos database), додека проектираните податоци се од публикацијата „Консензус форкест“, јуни 2008 година. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија и Шпанија.

историски најниското ниво од 7,1%[3], што е за 0,5 процентни поени помалку во споредба со истиот квартал од претходната година. Слични стапки се забележани и во првите два месеца на вториот квартал (април и мај 2008 година). Според анализата кај другите најразвиени економии, САД и Јапонија имаат пониска стапка на невработеност од еврозоната, којашто во првиот квартал на 2008 година изнесуваше 4,9% и 3,8%, соодветно (речиси непроменета во споредба со претходниот квартал).

Зголемени инфлациските притисоци од порастот на цените на енергијата и на храната во еврозоната

Во првиот квартал на 2008 година, годишната стапка на инфлација во еврозоната достигна највисоко ниво од воведувањето на заедничката европска валута од 3,4%, главно предизвикана од непрекинатиот раст на цените на енергијата и повисоките цени на храната. Натамошното засилување на инфлацијата во вториот квартал од годината до ниво од 3,7%[4], упатува на тоа дека инфлациските притисоци не биле целосно пренесени на потрошувачко ниво во првиот квартал и се кумулирале во првичните фази на производствениот ланец. Базичната стапка на инфлација, којашто го исклучува влијанието на непреработената храна и енергијата, во првиот квартал на 2008 година бележи пораст (во просек изнесува 2,5%), како резултат на порастот на услугите и на преработената храна. Имајќи ги предвид терминските договори (пазарите на фјучерси), цените на нафтата и на прехранбените производи, инфлацијата во наредниот период најверојатно ќе се задржи над 3%. Според најновите проекции на Евросистемот, просечната годишна стапка на инфлација во еврозоната се очекува да се движи помеѓу 3,2% и 3,6% во 2008 година[5]. На почетокот на јули 2008 година, ЕЦБ, како одговор на зајакнатите инфлациски тенденции, изврши зголемување на референтната каматна стапка за 0,25 процентни поени, со што таа е поставена на 4,25%.

Графикон 2
Придонес на одделните категории од хармонизираниот индекс на потрошувачките цени во еврозоната за годишната стапка на инфлација во првиот квартал на 2008 година
(придонеси во п.п.)

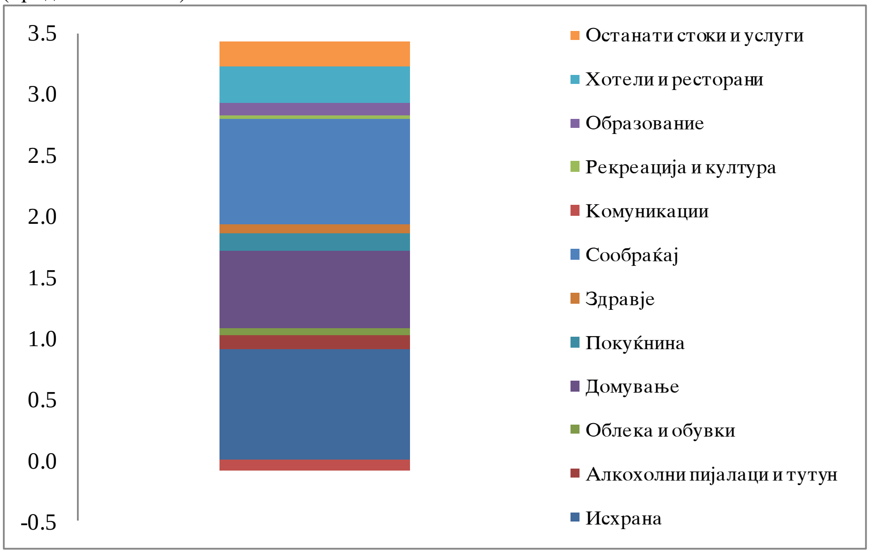

Извор: ЕУРОСТАТ и пресметки на НБРМ.

[3] Стапката на невработеност е прилагодена на сезонските влијанија. Извор: ЕУРОСТАТ, април 2008 година.
[4] Во пресметката за кварталот, податокот за инфлацијата во јуни 2008 година е проценка од Евростат.
[5] Извор: Билтен на Европската централна банка, јуни 2008 година.

Во првиот квартал на 2008 година, просечниот номинален девизен курс САД-долар/евро изнесуваше рекордни 1,50, при што еврото апрецира за 3,4% во споредба со четвртиот квартал од 2007 година. Зајакнувањето на еврото е резултат на слабата позиција на американската економија и неизвесноста поврзана со финансиската криза, како и пазарните очекувања за понатамошно намалување на референтната каматна стапка од страна на ФЕД во првата половина на 2008 година. Во април и мај 2008 година, со еврото се тргуваше по курс од над 1,56 САД-долари, во услови на променливи пазарни очекувања во врска со реакциите на монетарната политика на САД и еврозоната.

Висок економски раст во земјите од регионот

Засилувањето на економската активност на земјите од Западен Балкан[6] продолжи и во текот на првиот квартал на 2008 година, со висока просечна реална стапка на раст на БДП од 6,5%, за којашто се очекува да се задржи и во наредниот период. Глобалните инфлациски притисоци што се зголемија дополнително во вториот квартал на 2008 година, се одразија и врз Балканските земји. Притоа, засилувањето на годишните стапки на инфлација беше најизразено во Србија, Турција и Црна Гора и беше главно условено од зголемените цени на храната и енергијата.

Историско највисоко ниво на светските цени на суровата нафта

Поскапувањето на суровата нафта[7] на светските берзи продолжи и во првиот квартал на 2008 година, достигнувајќи историски највиско ниво. Така, во однос на претходниот квартал цените на суровата нафта се зголемија за 9,0%, додека во однос на истиот квартал од претходната година тие се повисоки за 66,9%. Ваквата динамика на цените на нафтата во првиот квартал од годината се должи на ограничената понуда на земјите од ОПЕК, релативно силната побарувачка за нафта, како и постојаните геополитички тензии и ризиците на страната на понудата. Просечната цена на нафтата од типот „брент“ и „ВТИ“ продолжи да бележи рекордни нивоа и во текот на вториот квартал на 2008 година, при што забележа рекорден годишен пораст од 83,7% и во просек, изнесуваше 122,7 САД-долари за барел. Порастот на цената произлегува од рекордниот пад на вредноста на американскиот долар во однос на еврото, геополитичките тензии што преовладуваат помеѓу западниот свет и Иран, како и шпекулативните тргувања.

[6] При пресметувањето на просечната стапка на раст на БДП се земени предвид следните земји од Западен Балкан: Република Македонија, Србија, Хрватска и Црна Гора и дополнително Турција. Извор: Заводи за статистика и Централни банки на соодветните земји.

[7] Цената на суровата нафта претставува просек од следните видови нафта: „дејтид брент“, „вест тексас интермедиејт“ и „дубаи фатех“.

Графикон 3
Движење на индексот на светските цени на примарните производи и суровата нафта
(просечен месечен ценовен индекс, 2005=100)

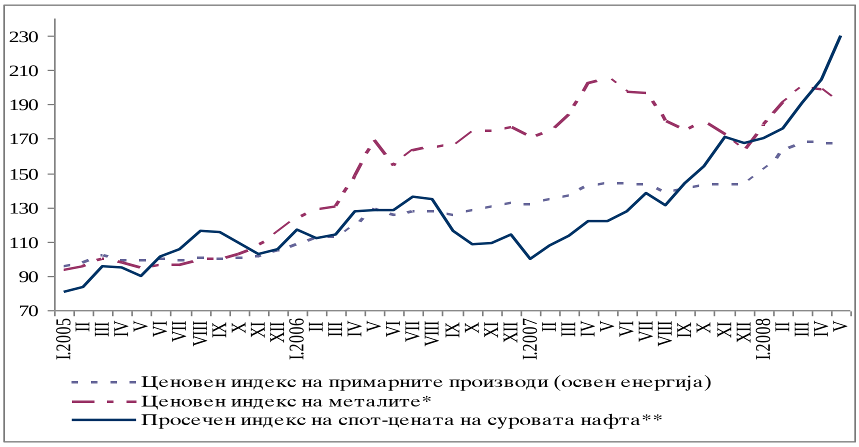

* Ценовниот индекс на металите претставува пондериран просек од спот-цените на бакарот, алуминиумот, железната руда, лимот, никелот, цинкот, оловото и ураниумот.
** Спот-цената на суровата нафта претставува просек од следните видови нафта: „дејтид брент", „вест тексас интермедиејт" и „дубаи фатех".
Извор: ММФ, Светски економски преглед, месечна база податоци, мај 2008 година.

Цените на примарните производи (освен енергија) продолжија да се зголемуваат и во првиот квартал на 2008 година, кога забележаа годишен пораст од 19,6%, достигнувајќи го својот максимум во март. Порастот на цените на овие производи е условен од зголемените цени на храната, поради зголемената побарувачка од страна на брзорастечките економии и зголеменото производство на биогорива. Зголемените посеви со пченица овозможија нејзината цена да се ублажи, но цената на пченката и сојата продолжи да расте и во првите два месеца на вториот квартал. Исто така, годишен пораст (7,9%) бележи и збирниот индекс на цените на металите како резултат на нагорниот притисок од зголемените цени на транспортот заради поскапата нафта, бидејќи транспортните трошоци кај металите се особено значајни. Така, годишен пораст на цените на металите е забележан кај железната руда, оловото, бакарот и челичните лимови, додека пад е забележан кај никелот, цинкот и алиминиумот, чија цена продолжи да опаѓа и во април и мај 2008 година.

1.2. Економска активност

Домашна понуда

Економскиот раст продолжува и во првиот квартал на 2008 година...

Поволниот тренд на засилена економска активност продолжи и во првиот квартал на 2008 година, под влијание на зголемената домашна потрошувачка (финална и инвестициска), што е резултат и на подобрените услови за работа во економијата. Во првото тримесечје, бруто домашниот производ бележи пораст од 5,2% во однос на истиот период од претходната година. Остварената стапка на пораст ја надминува проекцијата за првиот квартал од околу 4%. Иако ваквата стапка е охрабрувачка за македонската економија, сепак, таа и натаму е пониска во однос на просечниот економски раст на земјите од Западен Балкан во истиот период (6,5%[8]).

[8] Види фуснота 6.

Главни двигатели на растот во првиот квартал се трговијата и индустријата. Значаен придонес има и високиот пораст на градежната активност, како и порастот во земјоделството. Растот на транспортот и комуникациите во првиот квартал забавува, а со тоа и неговиот придонес во создавањето на БДП. Со тоа, придонесот на услугите кон растот речиси се изедначува со придонесот на примарниот и секундарниот сектор.[9] Растот на економската активност се јавува во услови на умерен пораст на бројот на вработени лица од 3,7% и исклучително висок (номинален) пораст кај бруто-инвестициите во економијата од 74,5%.

Графикон 4
Придонеси на компонентите кон порастот на БДП
(процентни поени)

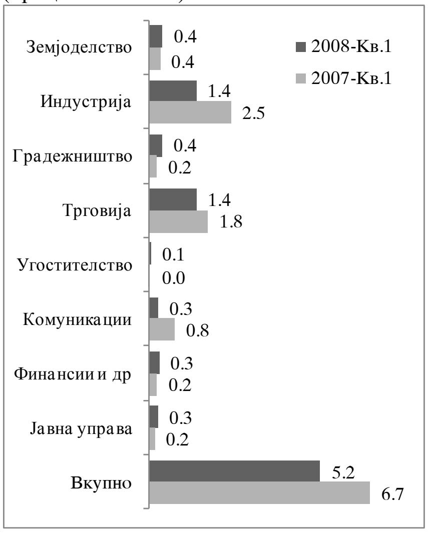

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Графикон 5
Годишни стапки на раст кај БДП и компонентите
(во %)

Извор: Државен завод за статистика.

...придвижуван од растот кај трговијата...

Иако движењата во првиот квартал на 2008 година укажуваат на мало забавување на трговската активност, во споредба со 2007 година, според придонесот *трговијата* сѐ уште претставува водечка дејност во создавањето на БДП. Забавувањето на растот би можело да се протолкува како последица на зголемените цени и последователното мало забавување кај личната потрошувачка. Сепак, годишната стапка на пораст кај трговијата и натаму е исклучително висока. Случувањата кај трговијата се во согласност со подобрената состојба во секторот, на која укажуваат оценките на раководството[10], а врз основа на нивните очекувања за деловната состојба во иднина, може да се очекуваат слични движења и за вториот квартал - мало забавување на растот кај трговијата, иако стапките на раст се очекуваат да останат високи.

[9] Придонесот на услугите во растот на БДП во првиот квартал од 2008 година изнесува 2,1 п.п., а на примарниот и секундарниот сектор 2,2 п.п. Во 2007 година, соодветните придонеси се 3,3 и 1,1, процентни поени.
[10] Анкета за деловни тенденции во трговијата, Државен завод за статистика на Република Македонија.

Графикон 6
Состојба во трговијата - согледувања на раководителите и остварувања

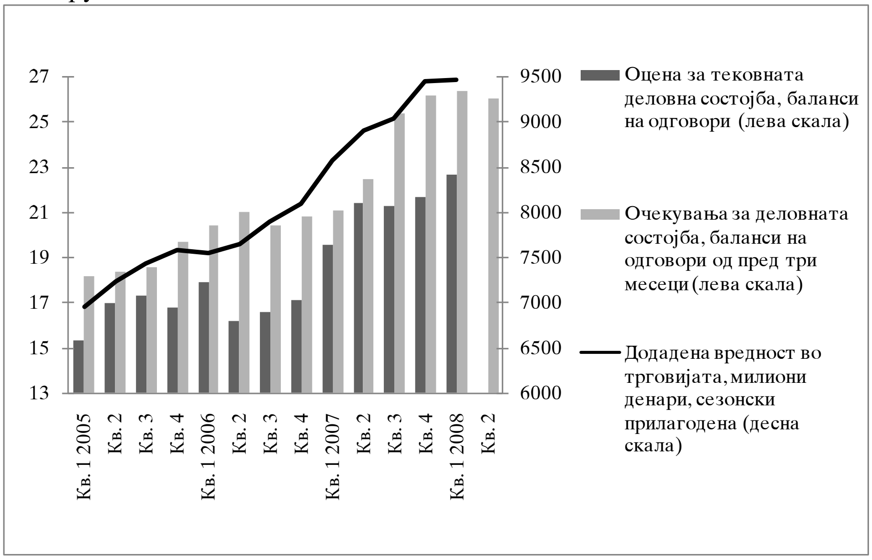

Балансите на одговорите, прикажани на левата скала, го покажуваат движењето на показателите, а не вистинската големина.
Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

...и растот на индустријата

Во првиот квартал, порастот кај *индустријата* изнесува 6,5% и е резултат на високиот пораст на производството кај *преработувачките дејности* (6,6%), каде што дури петнаесет од дваесетте гранки (коишто сочинуваат 72,8% од преработувачкиот сектор) имаат зголемен обем на производство. Во исто време, продолжи поволниот тренд и во *рударството,* при што зголемената екстракција на руди на метали (пораст од 44%) услови пораст на рударското производството од 11,9%. Неповолна е состојбата единствено кај *енергетскиот сектор,* каде што е забележан пад од 0,8%, главно поради понискиот обем на производство во термоелектричните централи, (заради честите дефекти), при мал пораст на производството од хидроцентралите (во услови на намален воден потенцијал)[11].

[11] Извор: ДЗС.

Графикон 7
Придонеси кон порастот на индустриското производство во првиот квартал на 2008 година
(во процентни поени)

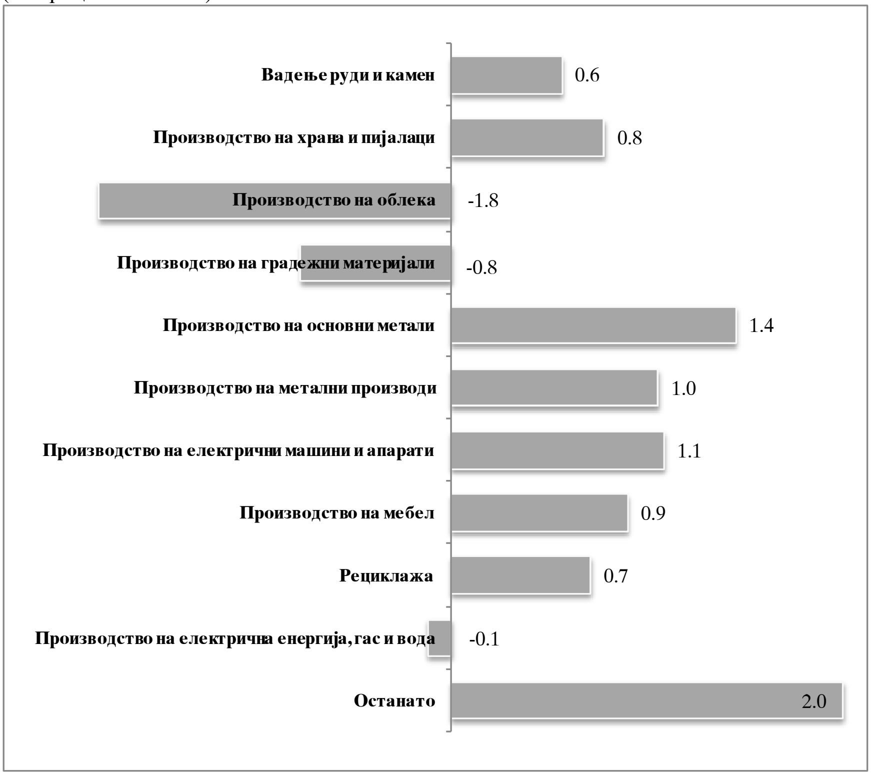

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

Најзначајно влијание врз порастот на индустриското производство и во првиот квартал имаше индустријата за *основни метали*, која под влијание на поволната состојба на светските пазари, оствари пораст од 9,5%[12]. Во услови на зголемен извоз, се забележани високи стапки на раст кај производството на *производи од метали* (29,7%), на *електрични машини и апарати* (45,6%) и *мебелот* (79,7%), гранки коишто исто така значајно придонесоа кон порастот на индустрското производство. Од друга страна, негативните трендови кај производството на облека и текстил (пад од 16,5% и 10,9%) и на градежни материјали (пад од 10,9%) продолжија и во првите три месеци на 2008 година.[13]

[12] Истовремено, во првиот квартал од 2008 година, извозот на оваа индустрија бележи умерен годишен пораст од 3,1% заради транспортните проблеми со кои се соочува едно позначајно претпријатие.

[13] Веќе подолго време е присутен тренд на пад на производството на *облека и текстил*, при пораст на обемот на извоз и на вработените. Така, во 2007 година извозот забележа пораст од 13,4%, а вработените од 14,8%, при пад на производството од 15,3%, додека за првиот квартал на 2008 година обемот на извоз забележа пораст од 8,9%, вработените пораст од 3,5%, а производството пад од 16,5%. Вакните нееднакви движења укажуваат на неопфатеност на производството на облека во статистиката за индустриското производство. Слична е состојбата и кај производството на *градежни материјали*, каде што обемот на извоз во првиот квартал бележи пораст од околу 46% на годишна основа.

Графикон 8
Стапки на годишен пораст кај обемот на производство и извоз кај одделни индустрии во првиот квартал од 2008 година
(годишни стапки, во %)

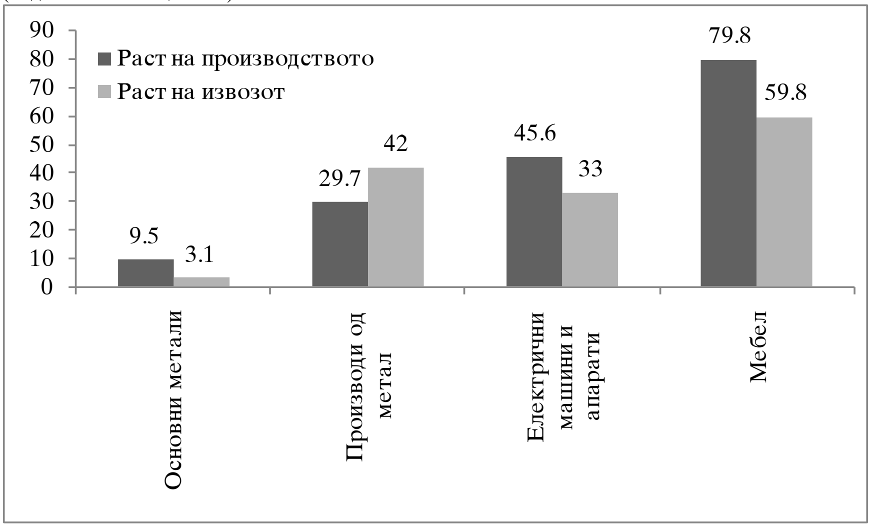

Извор: Државен завод за статистика.

Помал раст кај транспортот и комуникациите...

Значително забавување на растот во првото тримесечје е присутно кај секторот *сообраќај и врски*, којшто во 2007 година беше особено значаен за вкупниот пораст. Пониската стапка на раст во првиот квартал на 2008 година во овој сектор се должи на значително намалената стапка на раст кај товарниот железнички сообраќај, при натамошен силен пораст кај телекомуникациите.

Графикон 9
Реални стапки на раст кај поодделните дејности на секторот „сообраќај и врски“
(во %)

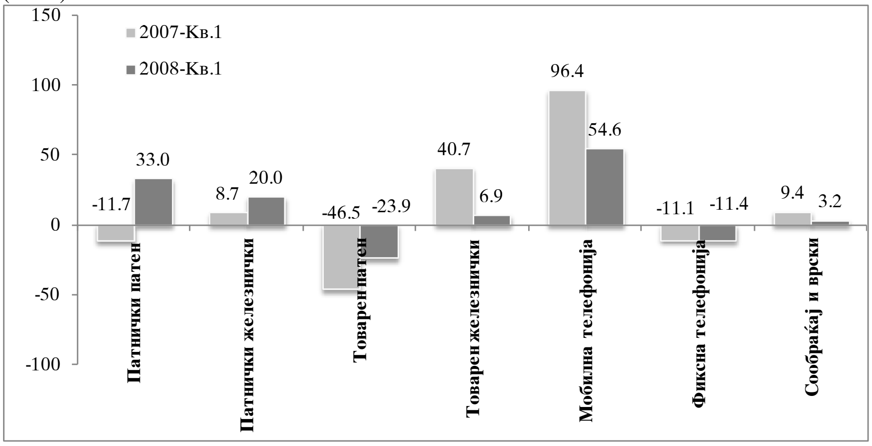

Извор: Државен завод за статистика.

...и пораст кај градежништвото

Карактеристичен за првиот квартал е и високиот пораст кај *градежништвото*, којшто се јавува како одраз на зголемената побарувачка во оваа дејност, во голема мера заради зголемените државни капитални инвестиции. Состојбата во овој сектор најдобро ја отсликуваат одговорите на раководителите од Анкетата за деловни тенденции во градежништвото, според кои „недостигот на побарувачка“, како фактор што изминативе години постојано беше посочуван како најголема пречка за повисока активност, во првиот квартал на 2008 година е истакнат како трет најзначаен ограничувачки фактор. Во исто време, градежната активност во

странство, по засилениот пораст во 2007 година, бележи пад во првиот квартал на 2008 година од 24,6%, заради помалиот обем на работа во Бугарија и Хрватска. Македонските претпријатија продолжуваат да бидат присутни на пазарите во Украина, Русија и Србија, а сè повеќе расте активноста и во Албанија и Црна Гора.

Порастот продолжува и во вториот квартал на 2008 година...

Во однос на движењата во вториот квартал од 2008 година, податоците за индустриското производство во април и мај упатуваат на очекувања за надминување на проектираната стапка на раст на БДП за вториот квартал од околу 5%. Обемот на индустриско производство во април и мај е повисок од соодветниот од претходната година за 11,8%, што укажува на засилување на индустриското производство во вториот квартал на 2008 година. Притоа, високата стапка на пораст се јавува делумно и како последица на ниската споредбена основа, поради падот на индустриското производство во вториот квартал на 2007 година.

Графикон 10
Реални стапки на раст на индустриското производство и БДП
(годишни стапки, во %)

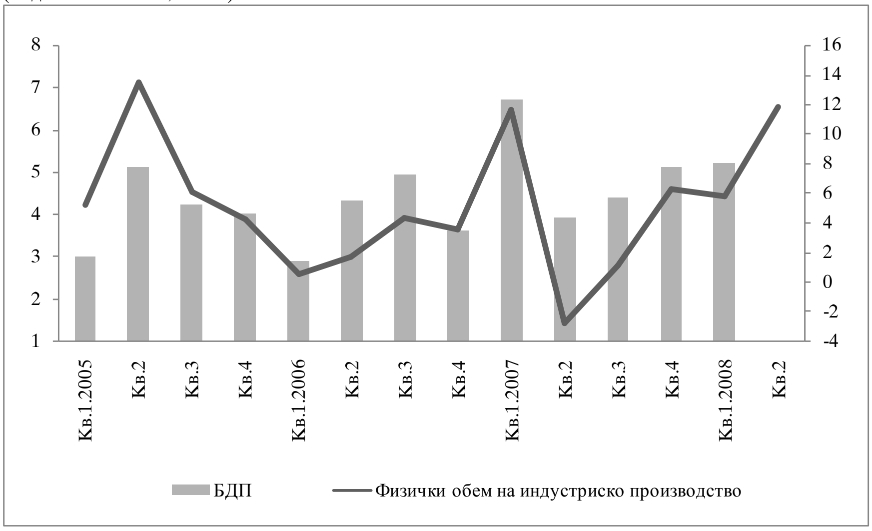

Извор: Државен завод за статистика.

При непроменети трендови кај рударството (пораст од 8,9%) и енергетиката (пад од 1,5%), високиот раст е предизвикан од остварувањата на преработувачките индустрии. Исто како и во првиот квартал, петнаесет од дваесет гранки (коишто сочинуваат 73,6% од преработувачкиот сектор) бележат зголемување на производството, а меѓу нив најзначајни се индустријата за основни метали, печатењето, производството на електрични машини и апарати, тутунската индустрија (делумно заради временското несовпаѓање на производството на ферментиран тутун во однос на минатата година) и нафтената индустрија (пониска споредбена основа од минатата година заради ремонт кај рафинеријата и проблеми со извозот во Косово).

Графикон 11
Придонеси на најзначајните сектори кон годишниот пораст на индустриското производство во периодот април - мај 2008 година
(во процентни поени)

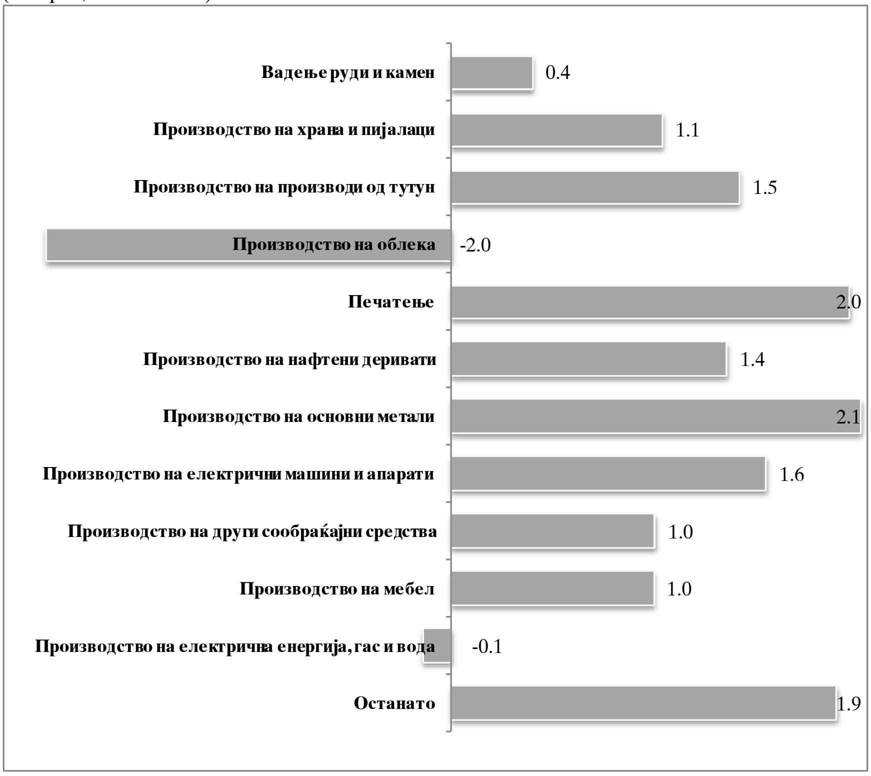

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРМ.

...со очекувања да продолжи и во третиот квартал

Во врска со движењето на индустриското производство во наредните неколку месеци, позитивните очекувања на раководителите од преработувачката индустрија[14] укажуваат на тоа дека може да се очекува продолжување на трендот на пораст на производството и во периодот што следува.

Графикон 12
Индустриско производство, очекувања за производството во иднина и оценка на тековната состојба

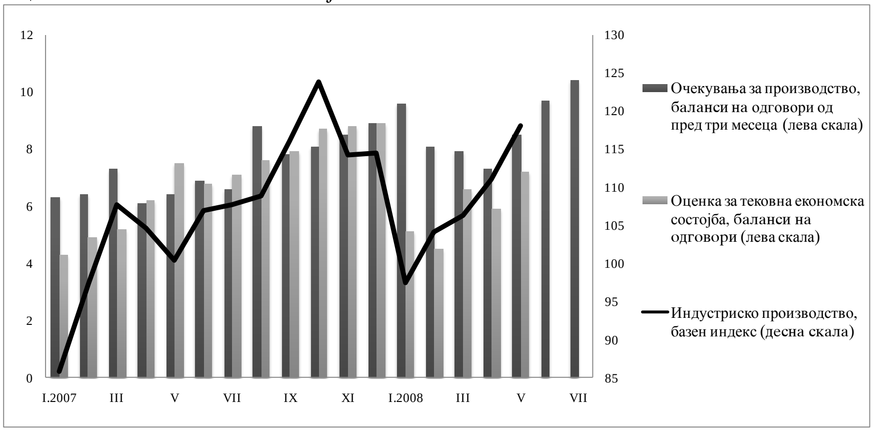

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Согласно со движењата на економската активност, пораст бележат и трансакциите во *платниот промет*, коишто главно

[14] Анкета за деловни тенденции во преработувачката индустрија, мај 2008 година, Државен завод за статистика на Република Македонија.

претставуваат солиден показател за динамиката кај економската активност. Во согласност со ноемвриската проекција, трендот на економски раст се очекува да продолжи и во третиот квартал на 2008 година, со проектирана стапка на реален раст на БДП од 5,5%.

Графикон 13
Платен промет и БДП
(во милиони денари)

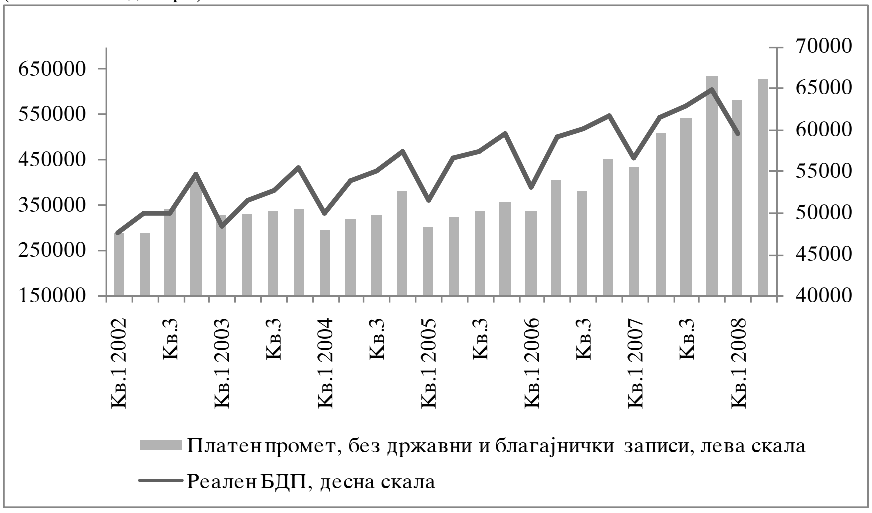

Извор: Државен завод за статистика и Народна банка на Република Македонија.

Домашна побарувачка

Продолжување на трендот на пораст на домашната побарувачка и во првиот квартал на 2008 година...

Трендот на пораст кај домашната побарувачка од последниот квартал на 2007 година продолжува без позначајни промени и во првото тримесечје на 2008 година. Високата номинална стапка на раст на бруто домашниот производ се јавува во услови на висок раст кај финалната и инвестициската потрошувачка. Порастот во домашната побарувачка доведе до пораст на домашното производство, но исто така, со оглед на високата увозна зависност на економијата, и до пораст на увозот и продлабочување на дефицитот во надворешнотрговската размена.

Графикон 14
Годишни номинални стапки на раст на расходните агрегати на БДП
(во %)

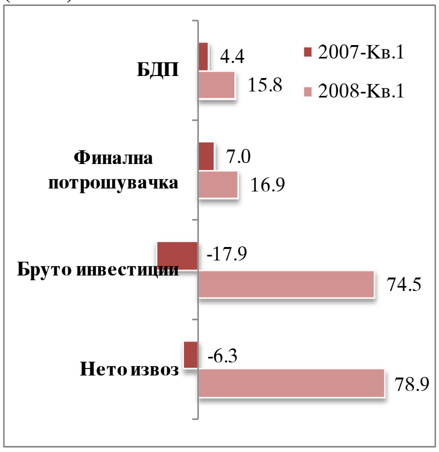

Извор: ДЗС.
Порастот кај нето-извозот означува зголемување на дефицитот.

Графикон 15
Придонеси кон номиналниот пораст на БДП
(во процентни поени)

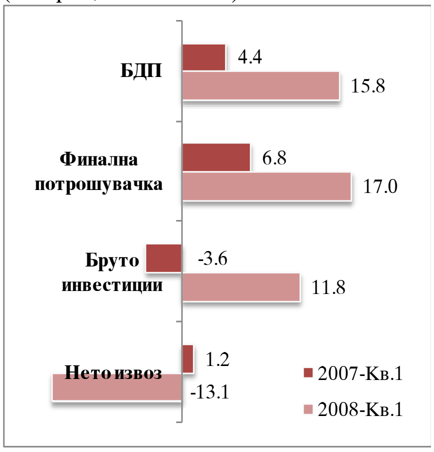

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

...при индикации за раст на личната потрошувачка...

Високиот номинален пораст од 16,9% кај финалната потрошувачка[15] најмногу се должи на порастот кај доминантната компонента - *личната потрошувачка.* Во првиот квартал на 2008 година е забележан пораст кај трговијата на мало (22,1%), увозот на стоки за широка потрошувачка, храна и патнички возила (20,9%)[16], а во помала мера и кај домашното производство на стоки за широка потрошувачка (2,8%). Согласно со ваквите движења, висок пораст беше забележан и кај приходите во буџетот врз основа на ДДВ (24,6%). Со тоа, номиналниот раст кај личната потрошувачка во првиот квартал на 2008 година се оценува дека е сличен како и во претходните квартали, што со оглед на повисоките цени во првиот квартал на 2008 година, подразбира мало реално забавување на личната потрошувачка.

[15] Проценките за компонентите на финалната потрошувачка (главно за личната и јавната потрошувачка) се направени во Дирекцијата за истражување при НБРМ.
[16] Од јануари 2008 година, ДЗС применува нова класификација на стоковната размена со странство според економската намена.

Графикон 16
Движење на индикативните категории за личната потрошувачка
(годишни промени, во %)

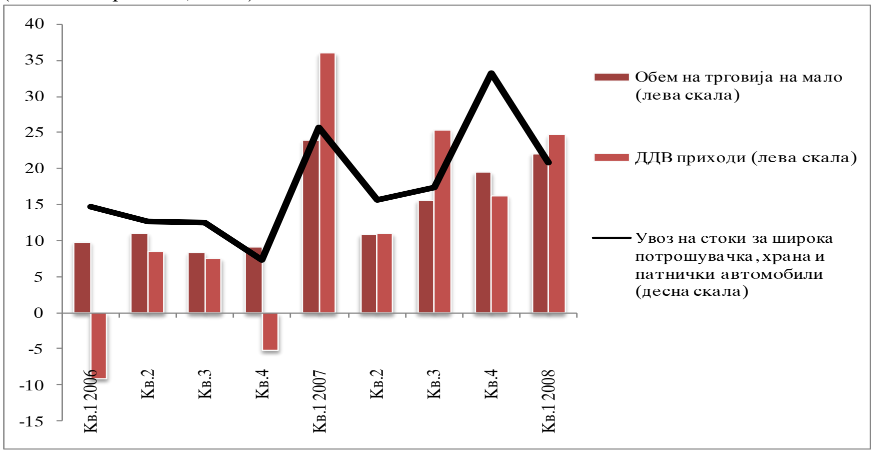

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Министерство за финансии.

Показатели за раст на личната потрошувачка наоѓаме и во високиот пораст кај *доходот на населението*. Така, во првиот квартал на 2008 година, исплатените пензии се повисоки за 11,7% (за споредба, годишниот раст од претходниот квартал изнесуваше 3,2%)[17]. Во исто време, порастот кај платите е на ниво од претходниот квартал (10,5%), додека падот кај приватните трансфери бележи продлабочување (21,6%). Порастот кај тековниот доход на населението создава очекувања за пораст и кај доходот во иднина, што се одразува со пораст на задолжувањето. Така, порастот на кредитите на населението продолжува со несмалено темпо (62%).

Графикон 17
Извори на финансирање на личната потрошувачка
(годишни промени, во %)

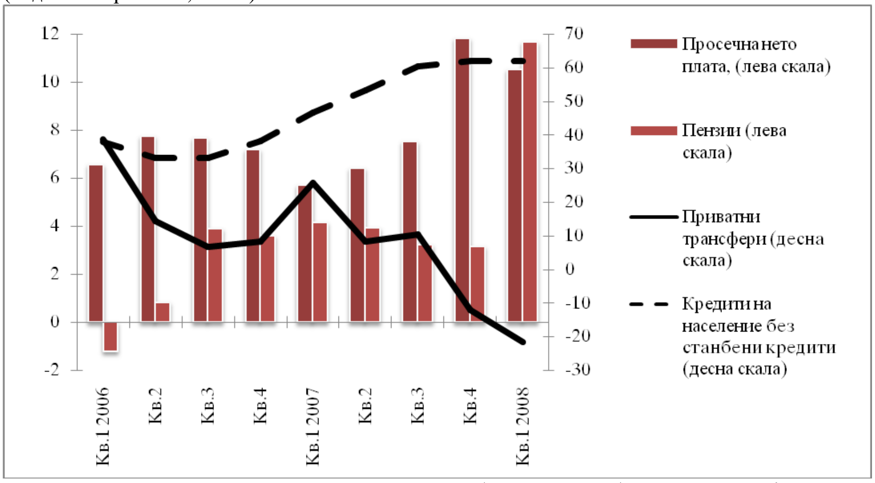

Извор: Државен завод за статистика и Народна банка на Република Македонија.

[17] Силниот раст на пензиите се должи на усогласувањето на растот на пензиите со порастот на просечната плата во економијата и растот на индексот на трошоците на животот, што се прави двапати годишно (од јануари 2008 година усогласувањето е во соодност 50 : 50 за платите и инфлацијата, соодветно, наспроти 20 : 80 претходно), како и на еднократното зголемување на пензиите согласно со Одлука на Владата на РМ што во најголем дел е остварено во јануари 2008 година (според стапките на пораст коишто се обратнопропорционални во однос на износот на одделни групи на пензии).

...висока јавна потрошувачка...

По исклучителниот пораст од последниот квартал на 2007 година, растот на показателите за *јавната потрошувачка* бележи мало забавување во првиот квартал на 2008 година, иако и натаму е висок, во споредба со стапките на раст од претходните квартали. Притоа, раст постои, подеднакво, и кај платите на вработените во јавниот сектор (13,4%, вклучувајќи ги и локалните власти), и кај трошоците за стоки и услуги (15,8%).

Графикон 18
Јавна потрошувачка и трошоци за плати и стоки и услуги
(годишни промени, во %)

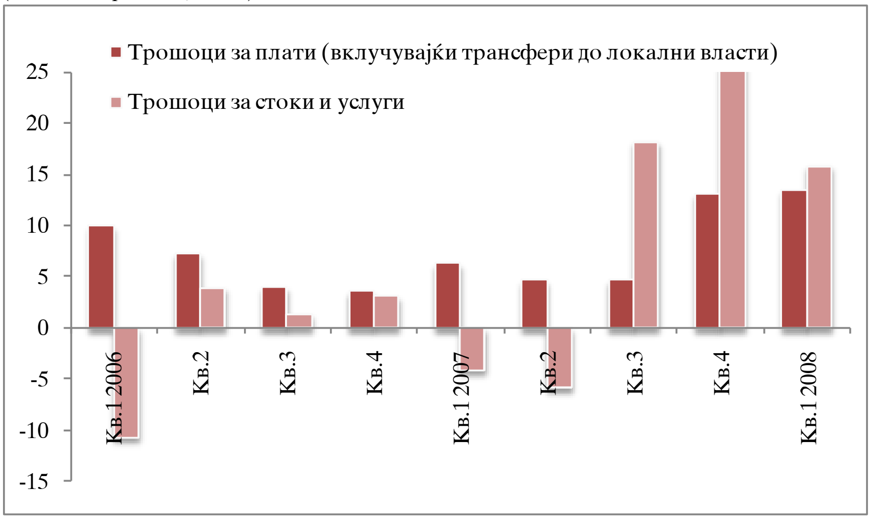

Извор: Министерство за финансии.

...и зголемени инвестиции

Најсилни промени во првиот квартал на 2008 година се присутни кај инвестициската потрошувачка, како продолжение на поволниот тренд од претходниот квартал. Номиналниот пораст на *бруто-инвестициите* од 74,5% не само што директно придонесува за пораст на бруто домашниот производ во тековниот период, туку и означува зголемување на продуктивниот потенцијал на економијата, а со тоа и иден раст на активноста. Зголемените инвестиции доведоа до пораст на увозот на средствата за работа од 45,1%, но и на домашното производство на капитални добра од 26,5%. Во исто време, државните капитални инвестиции бележат зголемување за 1,4 пати и се главен фактор за засилените градежни инвестиции, што се огледа во порастот на извршените градежни работи од 29,1% и на додадената вредност во градежништвото од 9,7%.

Графикон 19

Бруто-инвестиции, увоз на средства за работа и домашно производство на средства за работа

(годишни промени, во %)

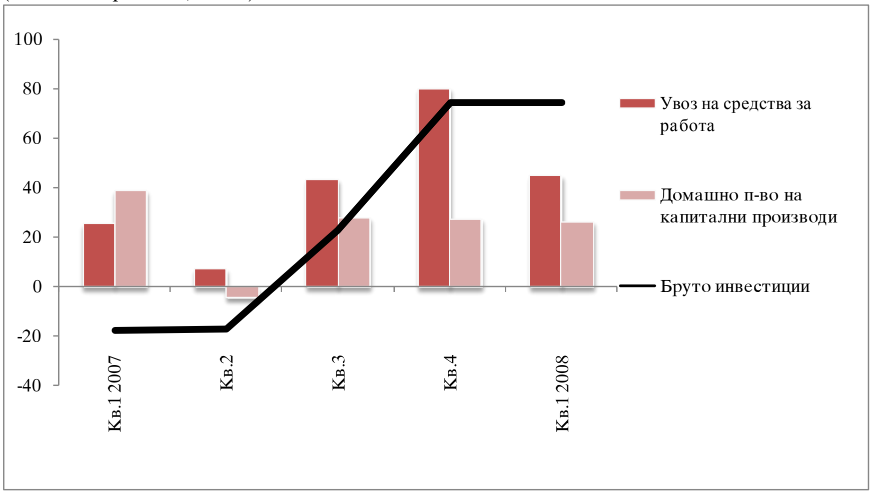

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Графикон 20

Државни капитални инвестиции, извршени градежни работи и додадена вредност во градежништвото

(годишни промени, во %)

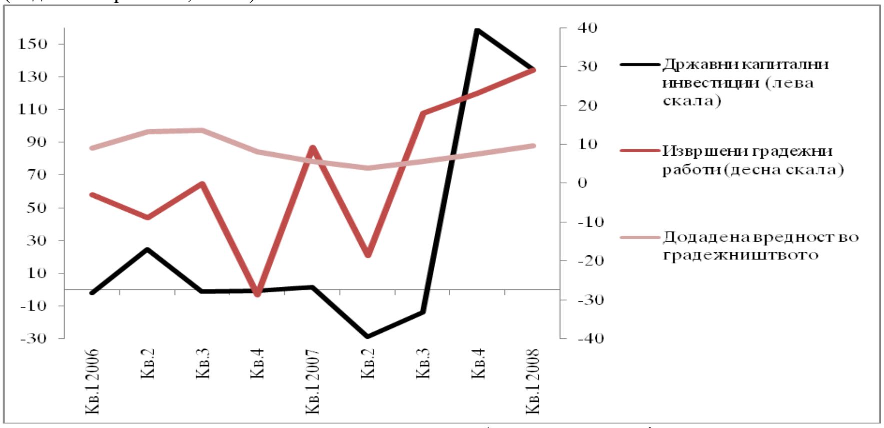

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и Министерство за финансии.

Продлабочување на дефицитот во надворешната размена

Иако засилената домашна побарувачка беше, во еден дел, задоволена од зголеменото домашно производство, таа исто така создаде притисоци врз надворешниот сектор, па така, *увозот* на стоки и услуги во првиот квартал забележа висок пораст од 27,1%. Во услови на забавен пораст кај *извозот* на стоки и услуги (11,7%), ова доведе до продлабочување на дефицитот во надворешната размена. Притоа, треба да се има предвид дека голем дел од зголемувањето на негативната вредност кај номиналниот нето-извоз се должи на повисоките увозни цени, особено на нафтата (увозните цени на нафтата се повисоки за 50,3% на годишна основа).

Графикон 21
Движења кај извозот, увозот и нето-извозот
(годишни промени, во %)

* порастот означува продлабочување на дефицитот.
Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Слични состојби и во вториот квартал на 2008 година

Според првичните расположливи податоци за вториот квартал, движењата на страната на побарувачката продолжуваат без позначајни промени. Имено, приходите врз основа на ДДВ во првите два месеца од кварталот се зголемени за 12,4%, во однос истиот период од минатата година. Мало забавување е забележано кај порастот на платите (8,8%) и кај кредитите на населението, без станбените кредити (57,8%), при повисок пораст кај пензиите (17,2%). Во услови на предвремени парламентарни избори, е забележана зголемена јавна потрошувачка (годишен пораст на трошоците за стоки и услуги за 49% и на трошоците за плати од 11,9%, во периодот април - мај 2008 година). Инвестициската активност продолжува, при двојно зголемување на државните капитални инвестиции и пораст на домашното производство на капиталните производи од 24,7%. Висок раст бележи и извозот на стоки (17,9% во април и мај), но посилниот пораст кај увозот (39,3%) сепак упатува на натамошно продлабочување на негативното салдо кај нето-извозот.

Прилог 1
Расположлив доход на населението

Во литературата и во практиката постојат различни дефиниции за расположливиот доход. Организацијата за економска соработка и развој (OECD) го дефинира како „доход што се добива кога на билансот на примарни доходи на институционалната единица или сектор ќе се додадат сите примени тековни трансфери (освен социјалните трансфери во натура) и ќе се одземат сите исплатени тековни трансфери (освен социјалните трансфери во натура)“. Генерално, расположливиот доход ги претставува расположливите средства што остануваат по оданочувањето на примарниот доход. Нашата анализа се фокусира на расположливиот доход на населението претставен како разлика помеѓу вкупните тековни приходи и расходи на населението. Овој агрегат има повеќедимензионална улога: влегува како променлива во оценката на равенката на личната потрошувачка, се користи за пресметка на задолженоста на населението, за пресметка на маргиналната склоност

за трошење и штедење на населението, стапката на штедење на населението, способноста за отплата на долгот и слично.

Имајќи го предвид значењето на овој показател и неговата повеќекратна употреба, НБРМ пристапи кон изработка на временска серија на расположливиот доход на населението во Република Македонија. Ова претставува значајна придобивка од аналитички аспект, со оглед на фактот што овој податок недостасува во официјалната статистика (извесни пресметки се правени од ДЗС за периодот 1994 -1996 година, во вид на годишни податоци, како и одредени интерни пресметки на НБРМ за потребите на економетриското моделирање за периодот 1994-1999 година, со месечна динамика). Временската серија за расположливиот доход на населението се однесува на периодот од 2000 година наваму и е со месечна динамика. Серијата редовно ќе се ажурира, со годишна динамика, поради природата (динамиката) на податоците што се користат при пресметката. Пресметката главно се заснова врз методологијата на Системот на национални сметки (SNA-93) и претставува разлика помеѓу ***тековните приходи*** и ***тековните расходи*** на населението.

Напоменуваме дека за потребите на конструкцијата на серијата за расположливиот доход, дел од податоците беа изведени од страна на НБРМ, бидејќи тие не се расположливи како готов податок од официјалните статистики. Поради различните периоди на опфат и различната динамика на објавување на податоците, а со цел да се добие месечна серија на расположливиот доход, беа користени економетриски техники за екстраполација и интерполација на сериите на некои од вклучените варијабли. Засега, податоците за 2007 година се проценети.

Како **тековни приходи** на населението, во пресметката на расположливиот доход влегуваат: бруто-платите, социјалните трансфери, приватните трансфери, каматните приливи од штедење во банки и од инвестиции во државни записи, приходите од дивиденди, приходите од авторски права, приходите од имот и имотни права, приливите од старо девизно штедење и приливите од денационализација.

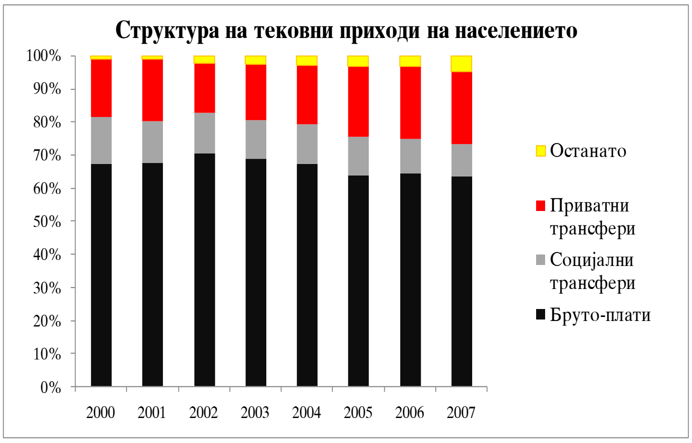

Најголем дел од тековните приходи на населението, во периодот од 2000 до 2007 година, произлегува од бруто-платите (во просек околу 67%). ***Бруто-платите*** на населението се засноваат врз годишните износи на средствата на вработените и додадената вредност во секторот „домаќинства“ (од статистиката на БДП). Средствата на вработените ги опфаќаат вкупните надоместоци исплатени од страна на претпријатието на вработените и тоа: нето-

плата, персонален данок од плата, придонеси од плата, надоместоци за храна, превоз, теренски додаток, регрес за годишен одмор и слични надоместоци. Додадената вредност во секторот „домаќинства“ се однесува на приливите на самостојните вршители на дејност и на приливите на индивидуалните земјоделски производители, како мерка за доходот на наведените субјекти. Потоа следува учеството на приватните трансфери (во просек 19%) и на социјалните трансфери (во просек 12%). Приливите врз основа на ***приватни тековни трансфери*** се однесуваат на дознаките, менувачкото работење и останато (ренти, пензии, инвалиднини), податоци коишто произлегуваат од билансот на плаќањата. ***Социјалните трансфери*** се однесуваат на пензиите, трансферите од централениот буџет за социјална помош, инвалиднините, детскиот додаток, како и помошта за невработените. Останатите категории на приходи имаат незначително учество во создавањето на доходот на населението. Сепак, во последните години е присутен тренд на постепено зголемување на капиталните инвестиции на населението, при што и приходите од дивиденди бележат зголемување.

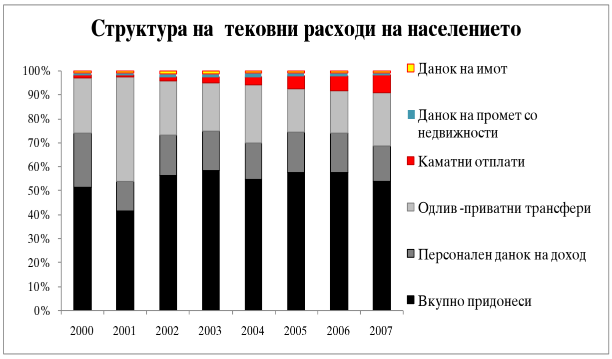

Како **тековни расходи** на населението се земени: износот на платениот персонален данок на доход, износот на придонесите од плати за пензискиот фонд - ПИОМ, за здравствениот фонд и за фондот за вработување, платениот данок на имот и данокот на промет со недвижности, каматните отплати кон банките и одливите врз основа на приватни тековни трансфери (дознаки, менувачко работење и останато). Согласно со учествата во вкупните тековни расходи, доминантна категорија во анализираниот период се придонесите (во просек 54%), потоа одливите врз основа на приватни трансфери (во просек 24%) и персоналниот данок на доход (во просек околу 17%).

Расположивиот доход на населението во Република Македонија, во периодот од 2000 до 2007 година осцилира околу просечната вредност од околу 80% од БДП. Во услови на стабилно ниво на бруто-плати и социјални трансфери, осцилациите на расположливиот доход во најголем дел произлегуваат од варијабилноста на приватните трансфери. Така, пад на нивото на расположлив доход се забележува за време и по безбедносната криза (2001 и 2002 година), којшто во најголем дел произлезе од намалените приливи од приватни

трансфери, од една страна и зголемените расходи за приватни трансфери, од друга страна, и во помал дел од намалените социјални трансфери. Со нормализирање на состојбите и со враќање на довербата во стабилноста на земјата, во 2003 година е забележан висок прилив на средства од приватни трансфери и зајакнат раст на приливите од бруто-платите, така што нивото на расположливиот доход е над просекот. Сепак, во 2005 година во услови на пониски приливи од бруто-плати (и покрај посилниот прилив на средства од приватни трансфери), се забележува повторно намалување на расположливиот доход. Во последните две години од анализата (2006 и 2007 година), во услови на зголемување на приходите врз основа на бруто-плати[18], нивото на расположливиот доход повторно бележи пораст.

(во милиони денари)

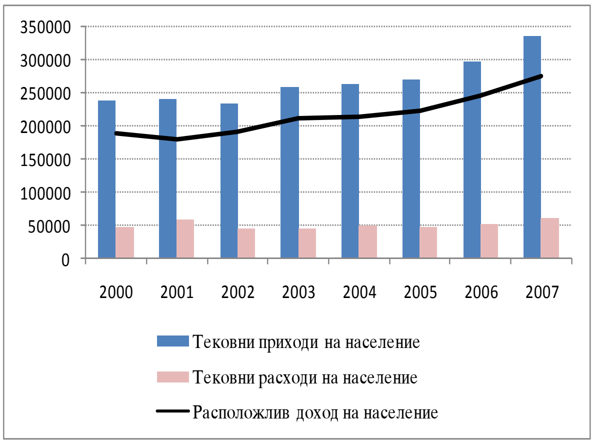

Сепак, набљудувано во апсолутни големини, расположливиот доход на населението во периодот од 2000 до 2007 година има постојан тренд на пораст (со исклучок на 2001 година кога минимално се намалува), укажувајќи на постепено јакнење на потрошувачката моќ на населението.

1.3. Вработеност и плати

Поволните движења на пазарот на труд во македонската економија продолжија и во првиот квартал на 2008 година. Имено, како и во претходните три квартали, така и во првото тримесечје на 2008 година е забележан зголемен број на вработени лица (за 3,7%) и намален број на невработени лица (за 1%). Поволните поместувања на пазарот на трудот придонесоа за пораст на стапката на вработеност за еден процентен поен (36,7%) и до идентичен пад на стапката на невработеност (34,8%), на годишна основа.

[18] Во Република Македонија се применува принципот на нето-плати. Во 2007 година е извршено намалување на стапката на персоналниот данок, но сепак расходите за персонален данок се повисоки за 5,7% годишно, заради пораст на нето-платата и подобрена наплата на данокот.

Графикон 22
Активно население, вработени и невработени лица
(годишни стапки на раст)

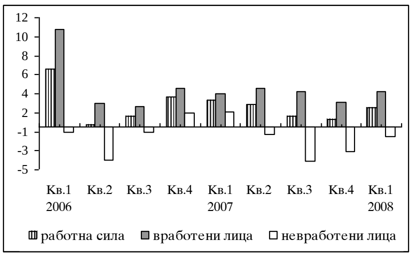

Графикон 23
Стапка на вработеност и стапка на невработеност
(во %)

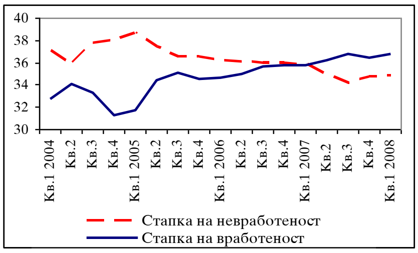

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, Анкета за работна сила.

Во првиот квартал на 2008 година, главен двигател на растот на вработеноста е земјоделскиот сектор, каде што е забележан значаен годишен пораст на бројот на вработени од 27%. За споредба, во 2007 година, вработеноста во земјоделството бележеше пад, односно имаше негативен придонес. Поголемиот број на вработени лица во земјоделството, како сектор што учествува со речиси 10% во создавањето на додадената вредност, е во согласност со преземените мерки за развој на овој сектор од страна на носителите на економската политика во форма на зголемени субвенции, пониски даноци, како и создавање дополнителни можности за финансирање на земјоделството[19]. Ваквото поволно опкружување, како и глобалниот раст на цените на земјоделските производи ја зголемија привлечноста на земјоделскиот сектор, овозможувајќи пораст на вработеноста, и тоа најмногу кај индивидуалните земјоделски производители. Имено, бројот на лица вработени за сопствена сметка и бројот на лица кои се изјасниле како неплатени семејни работници на годишна основа е зголемен за 32,4% и 24,6%, соодветно. Значајно е да се напомене дека преземените мерки за поддршка на земјоделството, придонесоа и за поголемо регистрирање на вработените во земјоделството (особено за потребите за користење на субвенции), така што порастот на бројот на вработените делумно го одразува и намалувањето на нерегистрираната вработеност во овој сектор. Имајќи предвид дека околу една третина од домаќинствата во Република Македонија се земјоделски домаќинства,[20] подобрената евиденција на нивната активност се очекува да придонесе за редуцирање на сивата економија.

[19] На почетокот на 2008 година, Владата на РМ го зајакна финансискиот потенцијал на Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд и утврди поволни услови за одобрување на кредити на земјоделците (преку банките), при што каматните стапки се движат од 4 - 6,5% годишно. Во првата половина од 2008 година, преку овој фонд се одобрени околу 800 кредити, во вкупен износ од околу 9 милиони евра.
[20] Според Пописот на земјоделството од 2007 година, ДЗС.

Графикон 24
Придонес на вработените според економскиот статус во порастот на вработените во земјоделството
(во процентни поени)

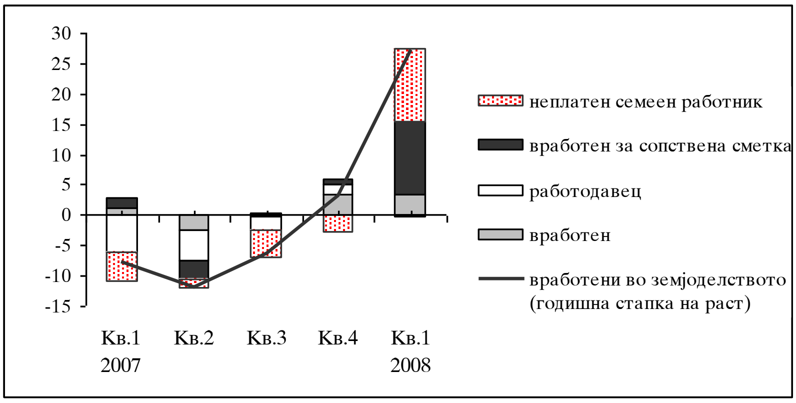

Извор: Анкета за работна сила, ДЗС.

Останатите сектори во кои бројот на вработени лица бележи позначаен пораст се: рударството (86,3%), туризмот (32,1%) и комуникациите (11,9%). Зголемениот број на вработени лица во рударството и во комуникациите во првиот квартал на 2008 година е резултат на повторно отворените и проширените, како и на ново отворените капацитети во овие сектори во втората половина на 2007 година, што услови пораст на побарувачката за работна сила. Порастот на вработеноста во туризмот е во согласност со зголемената побарувачка за туристички услуги (мерена преку бројот на туристи којшто на годишна основа бележи пораст од 23,5%) имајќи ја предвид подобрата зимска туристичка сезона оваа година. Умерен пораст на бројот на вработени лица е забележан и во трговијата, сообраќајот, јавниот сектор, водостопанството и во рибарството. Во останатите сектори бројот на вработени лица во првите три месеци на годината е понизок во однос на истиот период од претходната година, при најсилен пад на вработеноста во градежништвото (21,3%).

Графикон 24
Придонеси на најзначајните сектори кон порастот на вкупниот број на вработени лица во првиот квартал на 2008 година
(во процентни поени)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Просечните плати во економијата во првиот квартал и натаму бележат висок номинален пораст, што главно претставува пренесен

ефект од зголемувањето на нивото на платите во последниот квартал на 2007 година. Сепак, годишните стапки на раст бележат благо забавување. Така, просечните исплатени нето и бруто-плати[21] се зголемија за 10,5%, односно за 8,7% на годишна основа. Пониският раст на бруто-платите произлегува од намалената стапка на персоналниот данок на доход од 12% на 10% од почетокот на 2008 година. Забавувањето на порастот е уште поголемо доколку се изолира ефектот на инфлацијата. Имено, доколку се земе предвид дека инфлацијата во првиот квартал на 2008 година изнесуваше 9,5%, реалниот пораст на нето-платата изнесува 0,9%, додека бруто-платите бележат пад од 0,8%.

Графикон 25
Просечна исплатена бруто и нето-плата
(годишни номинални промени, во %)

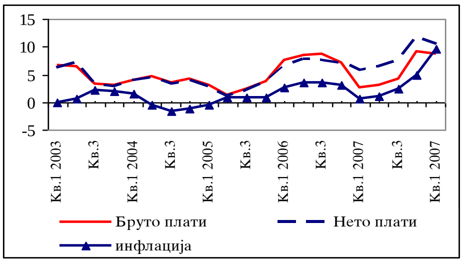

Графикон 26
Реална нето-плата
(годишни промени, во %)

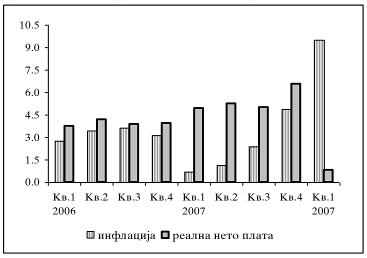

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Номинален пораст на просечните исплатени плати е забележан во сите дејности од економијата, со исклучок на рибарството. И натаму, најсилен пораст на платите е забележан во јавниот сектор (пораст од 11,8% во јавната управа и одбрана, 11,4% во образованието и 16,6% во здравството), главно заради зголемувањето на платите во овој сектор остварено во последниот квартал од 2007 година. Значајно повисоки плати, во однос на првиот квартал на 2007 година, се исплатени и во земјоделството (9,8%), преработувачката индустрија (9,4%), градежништвото (12,6%) и во финансиското посредување (10%). Сепак, реален пораст на платите е забележан само во неколку дејности (земјоделството, градежништвото, финансиското посредување и во јавниот сектор).

[21] Извор за платите: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати за извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство). Податоците се однесуваат на исплатените плати, независно на кој месец се однесуваат.

Графикон 27
Годишни промени во просечната исплатена нето-плата по сектори во првиот квартал на 2008 година
(во %)

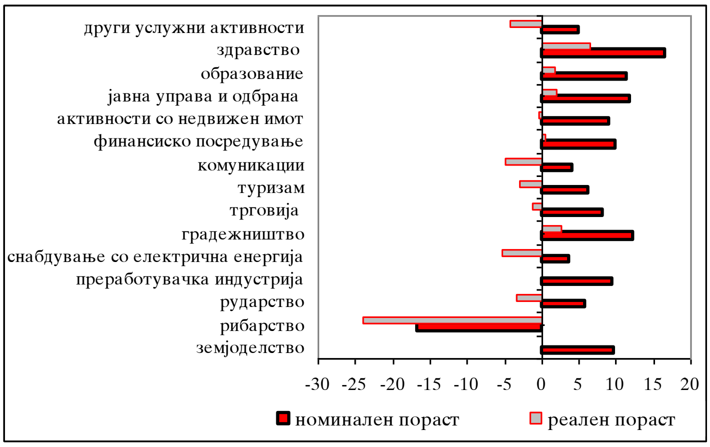

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Во првиот квартал на 2008 година, продуктивноста на трудот се зголеми за 1,2% на годишна основа, во услови на посилен пораст на бруто домашниот производ во однос на порастот на вработените лица. Од друга страна повисокиот номинален пораст на бруто-платите во однос на порастот на продуктивноста доведе до значително повисоки номинални трошоци по единица труд (годишен пораст од 7,4%), што укажува на зголемување на трошоците на производителите.

Графикон 28
Продуктивност
(индекси, база просек 2004)

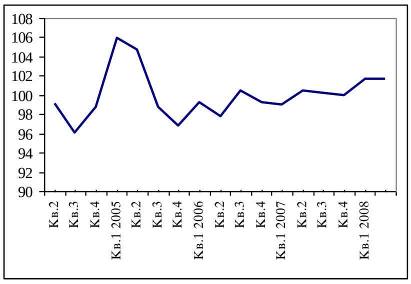

Графикон 29
Номинални трошоци по единица труд
(индекси, база просек 2004)

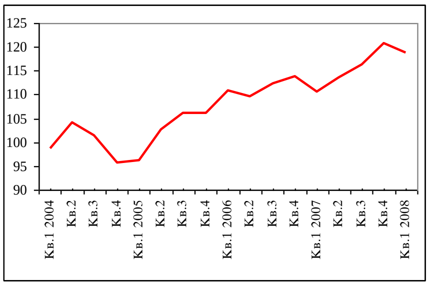

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки и анализи на НБРМ.

Забавувањето на номиналниот годишен пораст на платите продолжи и во април 2008 година, кога просечните исплатени нето и бруто-плати се зголемија за 9,2% и 7,5%, соодветно, на годишна основа. Натамошното намалување на номиналниот пораст на платите, во услови на одржување на високи годишни стапки на инфлација, услови за првпат оваа година, реален годишен пад на номиналните нето-плати од 0,8%, додека падот кај бруто-платите достигна 2,3%. Секторската анализа укажа на висок номинален пораст на платите во сите сектори, со исклучок на рибарството. Така, исплатените нето-плати во земјоделството беа повисоки за 9,7%, во рударството за 21,8%, во преработувачката индустрија 7,7%, во градежништвото за 10,7% и во услужните дејности за 9,4%. Како и во првите три месеци на годината, и во април реалните нето-плати се повисоки само во неколку дејности, при што поизразен пораст беше забележан кај рударството (10,7%) и во здравството (4,7%).

1.4. Биланс на плаќања

Продлабочувањето на трговскиот дефицит во првиот квартал од 2008 година, во услови на висок раст на светските цени на енергијата, како и засилувањето на падот на приватните трансфери, доведе до значително проширување на дефицитот во тековната сметка, во однос на истиот период од претходната година. Од друга страна, во капиталната и финансиската сметка е остварен висок суфицит, при што карактеристично е поместувањето во структурата на инвестициите, во насока на релативно високи приливи врз основа на директни инвестиции, нето, наспроти забележаните одливи врз основа на портфолио-инвестиции.

Висок дефицит во тековната сметка во првиот квартал

Во првиот квартал на 2008 година, *тековната сметка* од билансот на плаќања забележа дефицит во износ од 188,1 милион евра, наспроти суфицитот од 41 милион евра во првиот квартал на 2007 година. Воедно, дефицитот на тековната сметка ја надмина ноемвриската проекција (за 67%). Високиот дефицит на тековната сметка се должи на продлабочениот јаз во стоковата размена со странство[22] (придонес од 69,7%), како и на намалените нето-приливи кај тековните трансфери (придонес од 20,8%).

Графикон 30
Компоненти на тековната сметка
(во милиони евра)

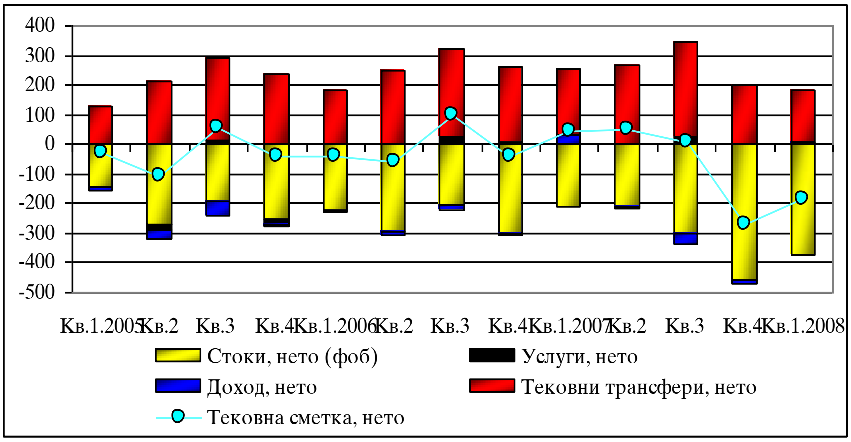

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Зависноста од увоз на сурова нафта и недоволното домашно производство на електрична енергија, при истовремен пораст на цените на светските берзи на овие два енергенти (коишто учествуваат со 37,9% во вкупниот увоз на стоки) придонесоа за значително побрз пораст на увозот од извозот на стоки во првиот квартал на 2008 година. Така, годишната стапка на пораст на увозот и извозот на стоки изнесува 31,3% и 9,4%, соодветно, што доведе до продлабочување на дефицитот на трговското салдо (пораст од 81,5%, при што тоа изнесува 442 милиона евра). Следствено, стапката на покриеност на увозот со извоз забележа значителен пад од 11,6 процентни поени на годишна основа и изнесува 58,1%.

[22] Податоците за увозот во статистиката на билансот на плаќања не се совпаѓаат со податоците за увозот од Државниот завод за статистика, заради прикажувањето на увозот на ф.о.б.-основа, како и временското прилагодување на увозот на електрична енергија во билансот на плаќања.

Графикон 31
Надворешнотрговската размена на Република Македонија
(во милиони евра)

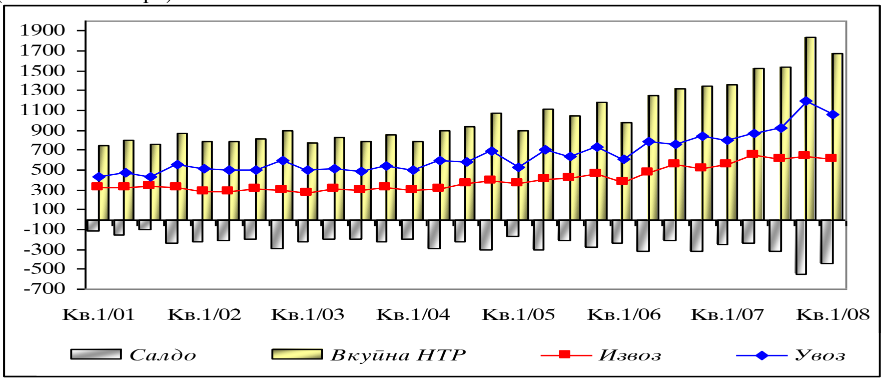

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Најзначаен придонес во вкупниот пораст на извозот има извозот на метална руда...

Годишниот пораст на извозот на стоки во периодот јануари-март 2008 година, е резултат главно на зголемениот извоз на метална руда и отпадоци, нафтени деривати и облека и текстил со придонес од 38,4%, 17,5% и 17,2%, соодветно. Притоа, повторното отворање на еден позначаен рударски капацитет (во последниот квартал на 2007 година) придонесе за зголемување на индустриското производство во секторот „вадење руди и камен“ (за 11,9% на годишна основа) и следствено зголемен извоз на метална руда и отпадоци (за 91,3%). Извозот на оваа категорија на производи главно е наменет за пазарите на соседните земји: Бугарија и Грција (со околу 70% и околу 16%, соодветно). Зголемениот извоз на нафтени деривати претставува комбинација од зголемени цени и количини, каде што поизразен е ценовниот ефект што го одразува порастот на цените на светските берзи. Од друга страна, битно е да се напомене годишното намалување на извозот на најзначајната извозна категорија „железо и челик“ за 6,2%, што делумно се должи на транспортни проблеми (коишто се очекува да имаат краткорочен карактер), но и на неповолен ценовен ефект.

Графикон 32
Структура и динамика на извозот по групи производи
(во%) (годишни стапки на промени)

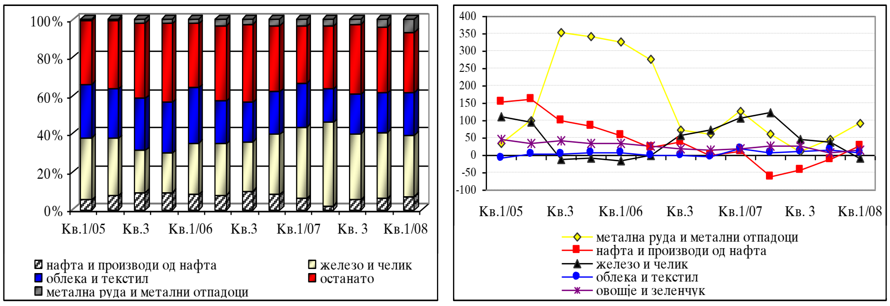

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Анализата на конкурентната позиција укажува на одржување на конкурентноста на домашните производители на странските пазари, согласно со депрецијацијата на реалниот ефективен девизен курс (РЕДК) на денарот, според два од пресметаните показатели. Имено, РЕДК пресметан според индексот на цените на индустриските производители забележа депрецијација од 3,1%, којашто во целост се должи на посилниот годишен пораст на странските цени во однос на домашните цени на индустриските производители. Исто така, во услови на раст на странските трошоци, од една страна, и пад на

домашните трошоци, од друга, РЕДК на денарот пресметан според индексот на трошоците на работна сила по единица производ[23], значително депрецира (за 14,7%). Од друга страна, во анализираниот период, РЕДК на денарот пресметан според индексот на трошоци на живот, на годишна основа апрецира за 1,7%, главно како одраз на апрецијацијата на номиналниот ефективен девизен курс на денарот (НЕДК), односно апрецијација на денарот во однос на руската рубља и американскиот долар, но и при позабрзан раст на домашните во однос на странските потрошувачки цени.

Графикон 33
Индекс на РЕДК* и НЕДК на денарот
(база 2003=100; пондери НТР: 2006)

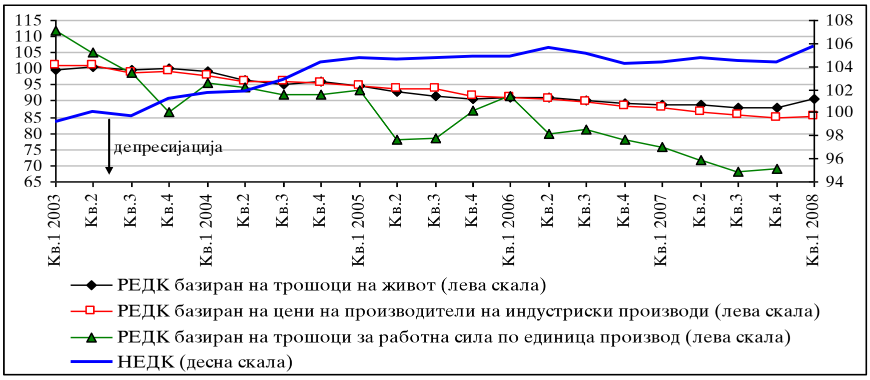

*Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Годишен пораст на вкупниот увоз на стоки поради зголемување на увозот на минерални горива

Енергетската зависност на македонската економија и растот на цените на енергентите се главниот фактор за забрзувањето на годишниот раст на увозот на стоки. Во рамки на групата „минерални горива и мазива", најзначаен придонес за зголемувањето на вкупниот увоз имаа електричната енергија и нафтата и производите од нафта (со 19,2% и 18,7%, соодветно). Кај електричната енергија, порастот на годишна основа се должи на истовремен пораст на количините и цените, додека кај нафтата и производите од нафта зголемувањето, во услови на мало намалување на количините, се должи исклучиво на порастот на цените (постојан нагорен тренд на светските берзи). Од останатите производи, значаен придонес (од 26,4%) во вкупниот пораст има и групата „машини и транспортни уреди", главно зголемениот увоз на возила. Глобалниот тренд на зголемување на цените на храната најмногу се почувствуваа кај увозот на жито и производите од жито, каде што годишната стапка на пораст достигна 93,8%.

---

[23] РЕДК на денарот според индексот на трошоците на работна сила по единица производ е пресметан врз основа на непотполни податоци за странските цени. Индексот на трошоците на работна сила по единица производ се однесува на индустријата.

Графикон 34
Динамика на увозот по групи производи
(во %) (годишни стапки на промени)

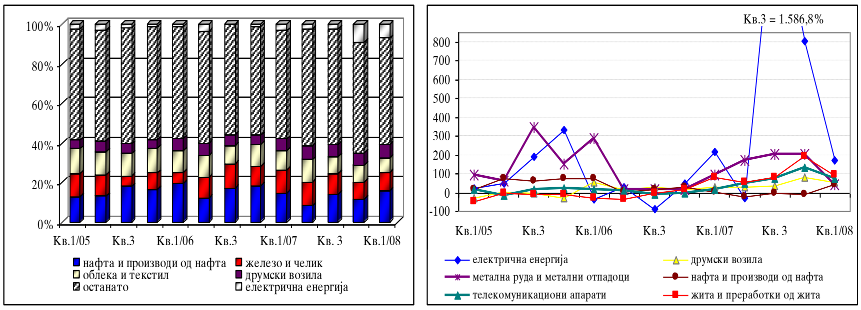

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Европската унија (ЕУ) и натаму останува најголем трговски партнер на Република Македонија заземајќи структурно учество во вкупниот извоз и увоз на стоки во периодот јануари-март 2008 година од 62,8% и 44,5%, соодветно. Меѓутоа, во однос на истиот период од 2007 година, се јавуваат одредени структурни поместувања. Така, кај извозот на стоки, структурното учество на ЕУ се намалува за 5,5 процентни поени за сметка на извозот во Западен Балкан, кај потписничките на договорот за слободна трговија - ЦЕФТА 2006. Притоа, најголема стапка на годишен пораст забележа извозот во Србија[24] (придонес во порастот на извозот кон групацијата од 71,2%). Кај увозот на стоки се јавува намалување на структурното учество на ЕУ (за 5,2 процентни поена), при зголемен увоз од земјите-членки на ЕФТА.

Графикон 35
Географска насоченост на извозот и увозот на стоки
(во%)

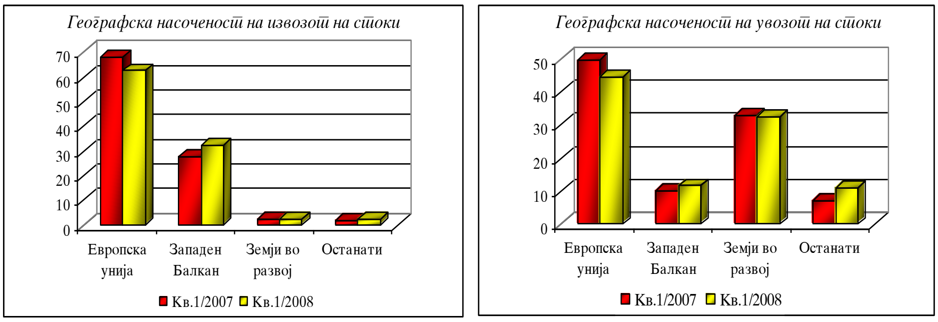

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Мал дефицит во размената на услуги, намален нето-прилив во подбилансот доход и пад на приватните трансфери

Во првите три месеци, подбилансот на услуги забележа мал дефицит од 0,6 милиони евра, што на годишна основа претставува намалување од речиси 50%. Од структурен аспект, остварените нето-одливи од услуги во најголем дел се однесуваат на нето-одливите врз основа на транспортни услуги (околу 50%), коишто во голема мера беа неутрализирани пред сè од нето-приливите од патувања и инвестициски работи. Кај доходот, остварениот нето-прилив од 7,4 милиони евра е помал во однос на истиот квартал од 2007 година (за 75%), што се должи пред сè на исплатениот доход од директни инвестиции кон нерезиденти. Во првиот квартал на 2008 година, позитивното салдо на тековни трансфери е пониско за 21,3% во однос на истиот квартал од претходната година, што речиси во целост се должи на намалените нето-приливи од приватни трансфери. Притоа,

[24] Надворешнотрговската размена со Косово не е издвоена посебно, туку е составен дел од трговската размена со Србија.

во услови на релативно стабилни движења на дознаките и останатите трансфери преку формалните канали, намалувањето се должи на падот на приватните трансфери преку неформалниот канал проценет врз основа на нето-приливите од менувачко работење коишто се слеваат во банкарскиот сектор. Ваквите движења, во одредена мерка ја одразуваат зголемената неизвесност, како и растечката инфлација и инфлациските очекувања во овој период, при што откупот на девизи на менувачкиот пазар бележи пад, при едновремено значително зголемена продажба (за 94,5% на годишно ниво), засилувајќи го годишниот пад на нето откупената ефектива (од 30,5%, наспроти 20,1% во претходниот квартал).

Графикон 36
Динамика на приватните трансфери по компоненти на нето-основа
(во милиони евра) (годишни стапки на промена)

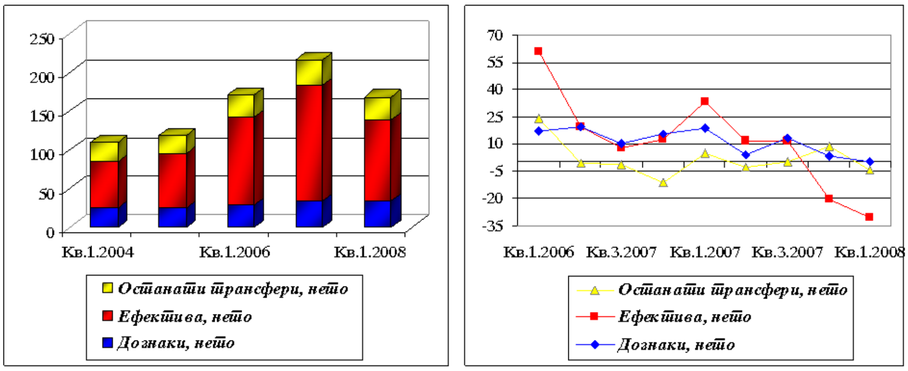

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во првиот квартал на 2008 година, во *капиталната и финансиска сметка* се остварени нето-приливи на капитал од странство во износ од 192,8 милиони евра, од кои 66% потекнуваат од остварените нето-приливи врз основа на директни инвестиции, нето.

Графикон 37
Компоненти на финансиската сметка
(во милиони евра)

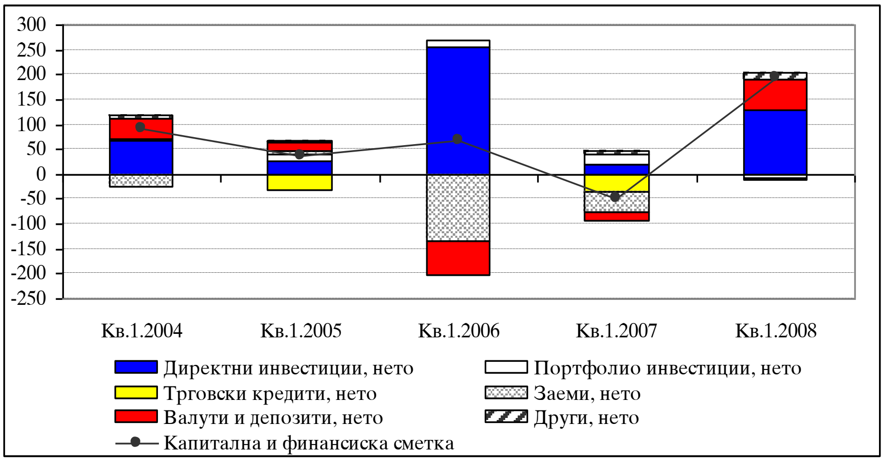

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Врз основа на директни инвестиции, во првиот квартал на 2008 година, на нето-основа беше забележан прилив од 128 милиони евра (од кои, околу 52% врз основа на кредити и заеми на меѓусебно поврзани субјекти), наспроти 20,1 милион евра во истиот квартал од 2007 година. Од друга страна, трендот на нето-одлив на капитал врз основа на портфолио-инвестициите, започнат во последниот месец на

2007 година, продолжи и во првиот квартал на оваа година, при што беа остварени нето-одливи во износ од 8,3 милиони евра.

Графикон 38
Директни и портфолио-инвестиции, нето
(во милиони евра)

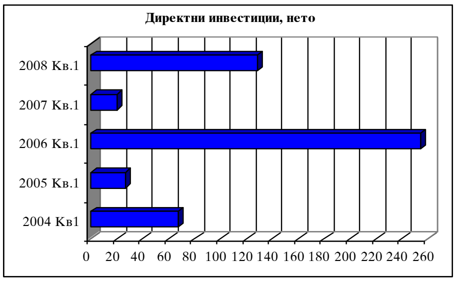

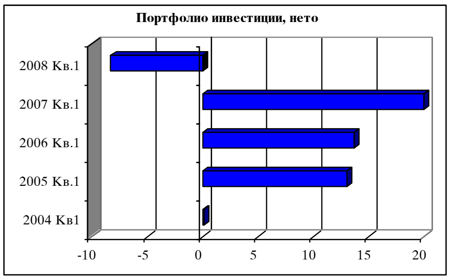

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од останатите компоненти во рамки на финансиската сметка, поголеми ставки во функција на финансирање на дефицитот на тековната сметка беа валутите и депозитите (61 милион евра), и тоа главно како резултат на намалувањето на девизните средства на банките во странство. Мали нето-приливи се забележани кај задолжувањето од странство (за разлика од минатата година кога се забележани нето-одливи), а забележано е зголемување на достасаните неплатени обврски врз основа на претходно земени кредити и заеми.

На крајот на првиот квартал на 2008 година, бруто надворешниот долг[25] оствари мал пораст од 18,4 милиони евра, во споредба со претходниот квартал и изнесува 2.730 милиони евра. Ваквата промена е одраз на натамошниот тренд на зголемување на приватниот долг, поконкретно на надворешното задолжување врз основа на заеми меѓу поврзани субјекти, како и на надворешниот долг на останатите сектори во економијата[26]. Истовремено, намален е надворешниот долг на банкарскиот сектор, пред сè заради намалените обврски врз основа на депозити на нерезиденти и долгорочни заеми, како и долгот на државниот сектор, што произлегува од намалените обврски врз основа на долгорочни заеми.

Графикон 39
Динамика на бруто надворешниот долг
(во милиони евра)

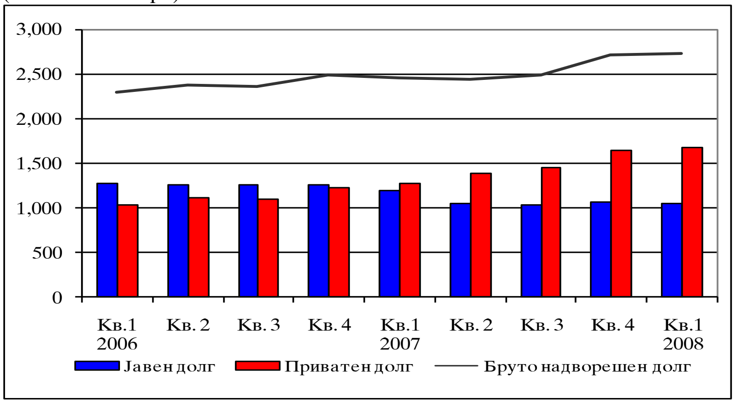

Извор: НБРМ.

---

[25] Од 2007 година, НБРМ започна да изготвува и да објавува податоци за бруто надворешниот долг.
[26] Според методологијата за бруто надворешен долг, останатите сектори вклучуваат: небанкарски финансиски посредници, нефинансиски трговски друштва, домаќинства и непрофитни институции.

Највисоко структурно учество во бруто надворешниот долг (од 36,5%) е забележано кај останатите сектори во економијата, како и кај државниот сектор (од 33%), чиешто учество на квартална основа е благо намалено со отплатите на долгорочни обврски. Од друга страна, задолжувањето врз основа на заеми меѓу поврзани субјекти, коешто речиси во целост се однесува на обврски кон директните инвеститори, оствари структурен пораст за 2 процентни поена. Истовремено, задолжувањето на банкарскиот сектор бележи пониско учество за 2 процентни поена, за што во најголема мера придонесуваат намалените краткорочни обврски врз основа на депозити на нерезиденти.

Графикон 40
Структура на бруто надворешниот долг
од аспект на основните институционални сектори

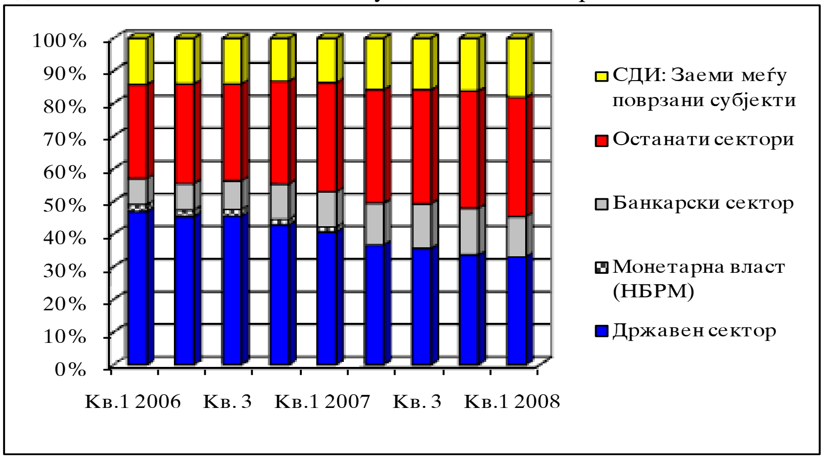

Извор: НБРМ.

Анализата од аспект на одделните инструменти покажува дека доминираат заемите (учество од 48,3%), а по нив следуваат заемите на поврзаните субјекти и трговските кредити со учества од 18,2% и 16,7%, соодветно. Анализирано според рочноста, доминантно учество и понатаму има задолжувањето на долг рок (54,3%), додека учеството на краткорочниот долг оствари намалување од 1,8 процентни поени во однос на претходниот квартал.

Графикон 41
Структура на бруто надворешниот долг
според типот на инструменти според рочноста

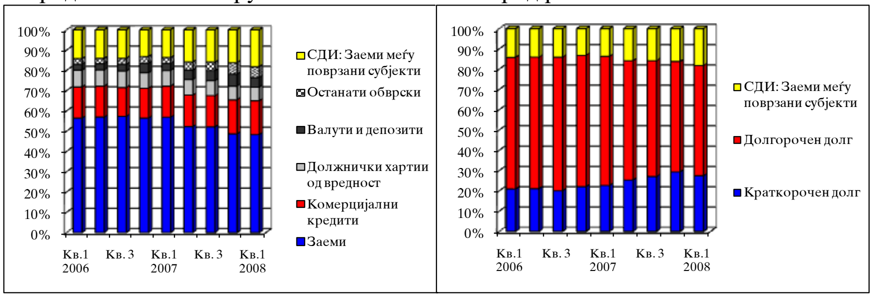

*Категоријата СДИ: Заеми меѓу поврзани субјекти е композитна категорија, којашто вклучува обврски за разнородни инструменти (заеми, трговски кредити, хартии од вредност).
Извор: НБРМ.

На крајот на првиот квартал на 2008 година, *бруто девизните резерви* износуваа 1.519,3 милиони евра и во споредба со 31.12.2007 година се пониски за 12,1 милион евра. Намалувањето се должи пред

сè на нето-одливите на девизните депозити на државата и остварената нето-продажба на девизи од страна на НБРМ на девизниот пазар, во услови на зголемено салдо на сметките за задолжителна резерва на банките во девизи[27]. На крајот на март, бруто девизните резерви овозможуваат покриеност од 3,2 месеца на проектираниот увоз на стоки (ф.о.б.) и одливот за услуги од наредната година[28].

Во периодот април-мај 2008 година, надворешнотрговската размена се одвиваше во услови на позабрзан годишен пораст на увозот во однос на извозот на стоки од 39,3% и 17,9%, соодветно. Притоа, зголемувањето на увозот на стоки во најголем дел се должи на зголемениот увоз на инвестициски стоки и полупроизводи (главно железо и челик и нивни производи, електрични машини, возила, опрема) со придонес од 47,5% од вкупниот пораст, а потоа и зголемениот увоз на енергенти, нафта и нафтени деривати и електрична енергија, како комбиниран ефект од зголемени количини и цени. На страната на извозот на стоки, зголемувањето произлезе главно од повисокиот извоз на нафтени деривати и руди. Во однос на проектираните износи за вториот квартал, ваквите движења во размената со странство, се во рамките на ноемвриската проекција, како и на априлската симулација. Имено, според ноемвриската проекција, трговскиот дефицит забележан во овој период од 311,2 милиона евра, претставува остварување од 75,6% од проектираниот износ за вториот квартал. Анализата според априлската симулација[29], покажува дека двете страни од размената се во согласност со проекцијата, со остварување на околу 2/3 од проектираното ниво (66% на страната на извозот и 71% на страната на увозот). Во периодот април - мај 2008 година, во споредба со истиот период од претходната година, продолжи депрецијацијата на РЕДК на денарот, според индексот на цените на производителите на индустриски производи (за 0,8%), наспроти РЕДК на денарот според индексот на трошоците на животот, којшто продолжи да апрецира, но со позабавена динамика (за 1,2%).

Наспроти натамошниот раст на трговскиот дефицит, последните податоци за менувачкото работење за периодот април-мај, укажуваат на забавување на нивната негативна динамика. Така, во овој период е остварен нето-откуп на девизи од менувачкото работење во износ од 97,7 милиони евра, што претставува годишен пад од 18,4% (за вториот квартал е проектирана годишна стапка на пад од 22%). Иако временскиот хоризонт на вакви позитивни поместувања е краток за да се заклучи дали се случува промена на трендот, сепак овие движења укажуваат на постепено стабилизирање на движењата и намалување на притисоците на девизниот пазар. На крајот на мај, бруто девизните резерви забележаа пад од 21,5 милиони евра во однос на крајот на 2007 година, но сепак месечната промена во мај е позитивна, при што на девизниот пазар е остварен нето-откуп на девизи од страна на НБРМ.

[27] На 11.02.2008 година, стапи во сила Одлуката на НБРМ за задолжителна резерва на банки, со која се изврши проширување на опфатот на задолжителната резерва со вклучување на нови категории сметки од билансите на банките.
[28] Според симулацијата на билансот на плаќања изготвена при последната мисија на ММФ во април 2008 година.
[29] Во април 2008 година, во макроекономските проекции направени во ноември 2007 година беа вклучени најновите макроекономски податоци, со цел да се согледаат нивните можни влијанија до крајот на годината.

Табела 1
Селектирани платнобилансни категории и споредба со проекциите

	2008	2008	Кв.1 2008	Кв.1 2008	Кв.2 2008		Кв.3 2008	
	Кв.1	април-мај	проекција ноември 2007	симулација април 2008	проекција	симулација	проекција	симулација
(во милиони евра)	остварено	остварено	отстапување во %		ноември	април	ноември	април
Тековна сметка	**-188**		66.8	52.3	**-79**	**-155**	**11**	**-10**
Стоки (нето)	-371	-278	16.8	7.6	-367	-340	-344	-314
Извоз	611	488	-0.4	-1.5	675	743	710	781
Увоз (ф.о.б.)	-982	-766	5.4	1.7	-1,043	-1,083	-1,054	-1,096
Услуги (нето)	-1		-111.9	-111.6	2	18	15	26
Доход (нето; вклучувајќи нето камата)	7		-119.8	-76.2	12	-65	5	-29
Тековни трансфери (нето)	176		-25.8	-4.8	274	232	335	308
Приватни трансфери	168	98	-23.7	0.2	257	215	318	291
од кои нето-ефектива	104	98	-31.8	4.1	182	139	240	210
Капитална и финансиска сметка	**180**		15.9	54.8	**159**	**155**	**149**	**98**
Капитална сметка (нето)	-1		-80.7	-51.8	-5	-3	-5	-10
Финансиска сметка	181		12.9	53.0	164	158	154	108
Директни инвестиции	128		60.0	11.0	64	50	71	70
Портфолио инвестиции	-8		-123.7	-	28	5	31	5
Долгорочни кредити и заеми, нето	-2		-108.3	-168.3	80	75	68	73
Користења	38		-51.4	-57.3	121	115	122	110
Отплати	-40		-20.1	-52.9	-40	-40	-54	-37
Промена во бруто девизни резерви (зголемување: -)	**12**	**9**	-128.1	85.4	**-80**	**0**	**-160**	**-88**

И покрај првичните очекувања (во ноември 2007) за дефицит од околу 80 милиони евра во тековната сметка во вториот квартал на 2008 година, побрзиот раст на увозот и падот на приватните трансфери укажуваат на значително повисок дефицит во тековната сметка во износ од 155 милиони евра, што во целост се очекува да биде покриен од приливите во капитално-финансиската сметка, при што не се очекува квартална промена кај бруто девизните резерви.

Според априлската симулација, во третиот квартал на 2008 година, дефицитот на тековната сметка се очекува значително да се намали и да изнесува 10 милиони евра, во услови на поволни движења кај сите подбиланси во однос на претходниот квартал. Имено, кај трговскиот дефицит се очекува намалување како резултат на зголемениот извоз, согласно со сезонската динамика, а при очекуван побавен пораст кај увозот на стоки, согласно со динамиката на увозот заради доработка, иако треба да се има предвид дека можниот натамошен пораст на цената на енергијата може неповолно да се одрзи врз трговското салдо. Кај услугите се очекува суфицит, како резултат на туристичката сезона, додека кај доходот повторно се проценува негативно салдо, пред сѐ заради очекувањата за исплата на дивиденди врз основа на странски директни инвестиции. Кај приватните трансфери се очекува подобрување во однос на претходниот квартал, при што е проектирана пониска годишна стапка на пад на нето-ефективата од 10%, со оглед на тоа што за овој квартал е карактеристичен повисок нето-откуп на девизи во однос на другите квартали од годината. Кај капитално-финансиската сметка се очекуваат девизни приливи од речиси 100 милиони евра, главно од задолжувањата во странство врз основа на долгорочни кредити и од странски директни инвестиции. Во услови на вакви движења во билансот на плаќања, во третиот квартал се очекува пораст на бруто девизните резерви.

1.5. Инфлација

Инфлациските притисоци започнати од последниот квартал на 2007 година, продолжија и во текот на првите два квартала од 2008 година и беа главно условени од поскапувањето на цените на храната и нафтените деривати. Така, во **првиот квартал на 2008 година,** нивото на потрошувачките цени беше за 4,1% повисоко во споредба со претходниот квартал, главно поради растот на цените на прехранбените производи. Поради тоа, како и поради ниската споредбена основа, просечната годишна стапка на инфлација во

првиот квартал на 2008 година беше посилна и достигна 9,5% (76% од порастот се должи на поскапувањето на производите за исхрана).

Забавување на кварталниот раст на цените во македонската економија во вториот квартал на 2008 година

Општото ниво на цените во македонската економија продолжи да расте и во текот на **вториот квартал на 2008 година**, но со значително поумерени месечни стапки на раст во однос на интензитетот во претходниот квартал. Така, во вториот квартал од 2008 година, цените забележаа дополнителен квартален пораст од 1,4%. Најголем дел, односно 40% од овој пораст се должи на повисоките цени на храната (за 1,5% во однос на претходниот квартал), коишто во услови на значајно намалување на цените на свежиот зеленчук (за 13%), произлегуваат првенствено од повисоките цени на свежото овошје (29%), растителните масти (7,6%) и преработеното млеко (5%). Во вториот квартал, цените на горивата беа повисоки за 8,4% во однос на претходниот квартал (под влијание на постојаниот силен раст на цените на суровата нафта на светските берзи) и нивниот пораст услови значајни 22% од вкупниот ценовен раст во кварталот. Помалку значаен пораст е забележан и кај цените на храната и пијалаците во угостителските објекти, обувките и малопродажните цени на пијалаците, додека повисокото ниво на цените на греењето се должи на пониската споредбена основа од претходниот квартал[30]. Намалувањето на цените на лековите имаше поизразено дефлациско влијание во вториот квартал, согласно со воведувањето единствени цени на лековите од февруари 2008 година, како дел од реформите во здравството.

Графикон 42
Придонес на одделни категории производи за кварталната стапка на инфлација во вториот квартал на 2008 година
(придонеси во п.п.)

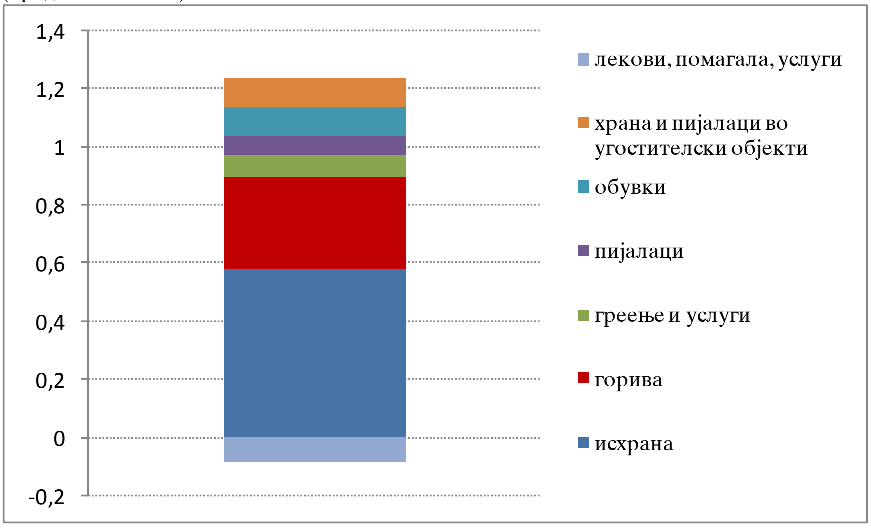

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Годишната стапка на инфлација во вториот квартал на 2008 година достигна 10%

Натамошниот, иако поумерен ценовен раст, во услови на ниска споредбена основа од претходната година, услови благо засилување на просечната годишна стапка на раст на цените, којашто во вториот квартал на 2008 година достигна 10%. Повисоките цени на храната (за 19,5%) сочинуваат 75% од годишната инфлација во кварталот, а значително помал е придонесот од повисоките цени на горивата (8,4%), при што треба да се истакне засилениот раст на горивата во вториот во однос на првиот квартал (22% наспроти 18,4% годишно). Во рамки на производите за исхрана, најголем придонес

[30] Цената на топлинската енергија за греење беше зголемена во февруари 2008 година.

имаат повисоките цени на житните производи (лебот и печивата), на свежото и преработеното млеко, маслото за јадење, свежото овошје и свежиот зеленчук. Пониско ниво на цените е забележано кај телекомуникациските услуги (поради зголемената конкуренција во овој сектор), како и кај сообраќајните услуги и цените на лековите (заради пониската стапка на ДДВ од октомври 2007 година [31]).

Графикон 43
Придонес на одделни категории од инфлацискиот индекс за годишната стапка на инфлација во вториот квартал на 2008 година
(придонеси во п.п.)

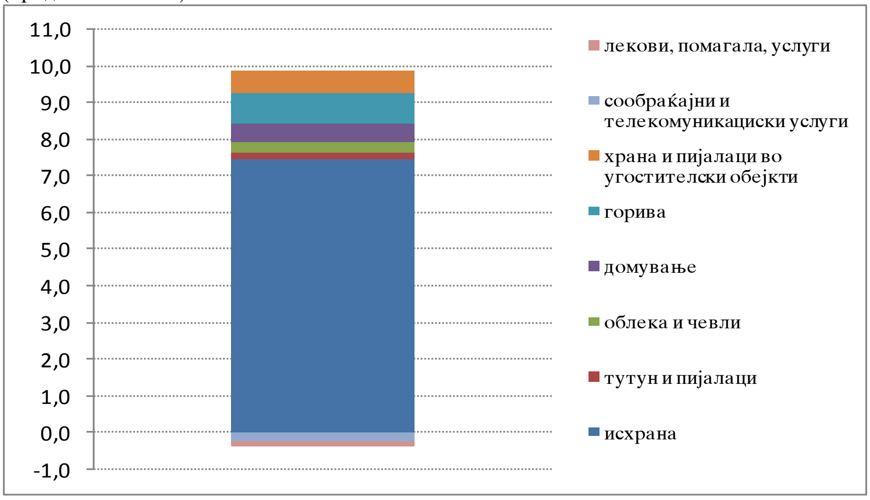

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Во првите пет месеци на 2008 година, увезените количини на производите за исхрана бележат благ пораст (од 3,6%), во однос на истиот период од 2007 година, во услови на зголемено домашно производство и истовремено намалени извезени количини на овие производи. Значајно е да се истакне значителното забавување на годишната стапка на раст на количинскиот увоз, во однос на интензитетот забележан во текот на 2007 година. За споредба, само во последниот квартал на 2007 година увезените количини на храна забележаа годишна стапка на раст од околу 50%. Во услови на натамошен раст на увозните цени, намалените увезени количини упатуваат на тоа дека влијанието на увозните врз домашните цени од почетокот на оваа година е помал.

[31] Со одлука на Владата е извршено намалување на данокот на додадена вредност на лековите, медицинските и ортопедските помагала, како и на компјутерската опрема и јавниот превоз, од 18% на 5%, со примена од октомври 2007 година.

Графикон 45
Годишна промена на увозните цени и увезената количина на производите за исхрана во периодот јануари - мај 2008 година
(во %)

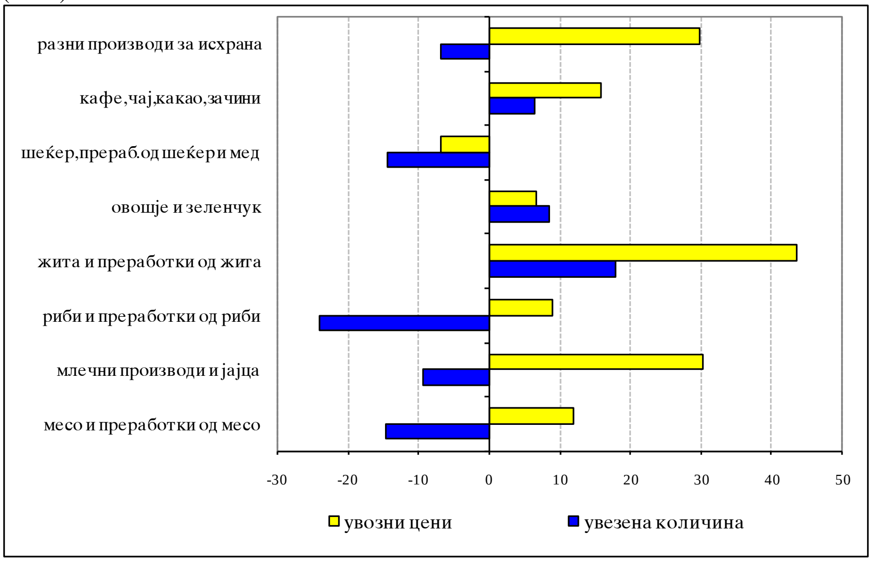

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Од аспект на динамиката, треба да се истакне дека во вториот квартал од 2008 година е забележано одредено смирување на инфлацијата, што се согледува главно во месечната динамика. Имено, во вториот квартал од 2008 година, месечните промени на инфлацијата (прилагодени за сезонските влијанија), во просек, се на нивото од истиот квартал од претходната година, за разлика од просечната месечна промена во првиот квартал од 2008 година којашто повевеќекратно ја надмина соодветната промена од првиот квартал во 2007 година. Годишните стапки на инфлација во првата половина од 2008 година се под големо влијание на ниската споредбена основа од минатата година и дури во втората половина од годината може да се очекува позабележително намалување.

Во првата половина од 2008 година, просечната стапка на инфлација изнесува 9,7%. Базичната стапка на инфлација изнесува 2,8% во истиот период, при стабилно ниво од 2,8% во двата квартала. Иако повисоката базична инфлација забележана од почетокот на оваа година[32] упатува на присуство на ефекти од зголемената побарувачка и индиректен ефект од порастот на цените на енергијата и другите влезни елементи (инпути) врз инфлацијата, нејзиното одржување на стабилно ниво претставува охрабрувачки сигнал дека ваквите влијанија засега не бележат засилување. Монетарната политика со преземените мерки настојува да го спречи пренесувањето на првичните ефекти од храната и енергијата врз инфлацијата на среден и долг рок.

[32] Во 2007 година, базичната инфлација изнесуваше само 0,7%.

Графикон 44
Остварена и базична инфлација

(просечни стапки, во %)

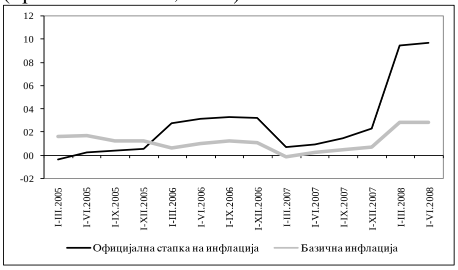

(годишни стапки, во %)

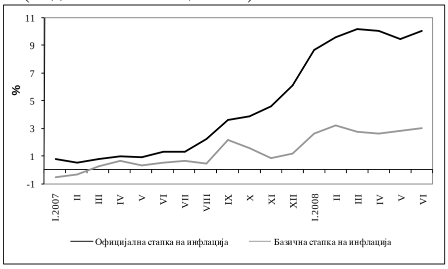

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Повисоки инфлациски очекувања на економските субјекти во РМ за до крајот на 2008 година

Инфлацијата забележана во вториот квартал на 2008 година главно соодветствува со инфлациските очекувања на економските субјекти анкетирани во почетокот на кварталот[33]. До крајот на 2008 година, тие очекуваат инфлацијата да изнесува, во просек, помеѓу 9% и 10% (според анкетата спроведена во претходниот квартал, очекуваната стапка на инфлацијата за 2008 година изнесуваше околу 6%).

Графикон 45
Инфлациски очекувања во тековниот квартал за просечната стапка на инфлација во годината и остварена просечна инфлација за годината заклучно со тековниот квартал

(во %)

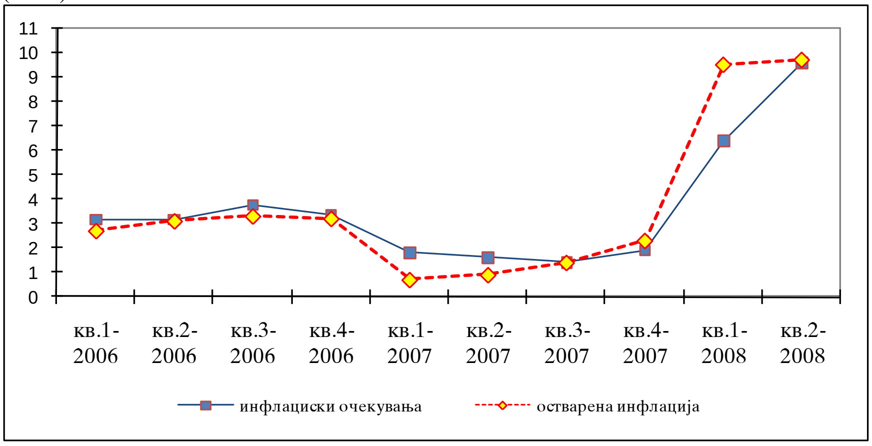

Извор: Анкета за инфлациските очекувања и пресметки на НБРМ; ДЗС.

Стапката на инфлација остварена во вториот квартал на 2008 година е пониска од очекуваната (според априлската симулација), што се должи на пониските остварувања кај цените на храната во последните два месеца од кварталот, и покрај повисоките остварени цени на нафтата во однос на очекуваните. Во текот на следниот квартал се очекува нивото на цените на храната да опаѓа на месечна основа, што би се одразило со постепено намалување на годишната инфлација. Сепак, неизвесноста околу натамошното движење на цените на храната и нафтата на светски берзи и нивното влијание врз домашните цени останува главниот ризик во поглед на инфлацијата.

[33] Податоците за инфлациските очекувања се според резултатите од Анкетата за инфлациски очекувања на субјектите во Македонија спроведена во почетокот на вториот квартал на 2008 година.

Графикон 46
Движење на цените на домашните производители
(индекси, просек 2005=100)

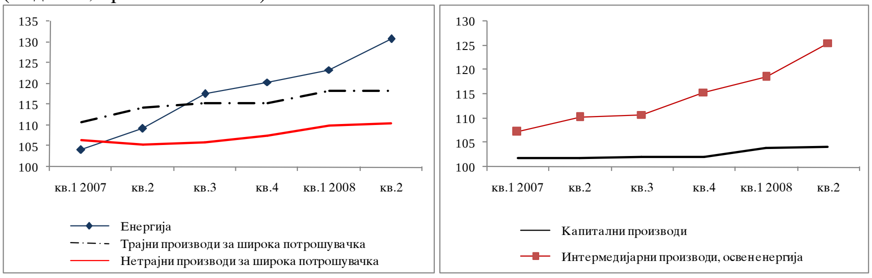

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ. Податоците за второто тримесечје од 2008 се однесуваат на периодот април-мај 2008 година.

Засилување на инфлациските притисоци од домашните производители

Во првиот квартал на 2008 година, цените на производителите на индустриски производи достигнаа висока годишна стапка на раст од 10,5%. Високиот пораст на овие цени главно е резултат на повисоките цени на производителите на нафтени деривати и на прехранбените производи и пијалаци. Значајниот пораст на цените на домашните производители, забележан кај групите на производи коишто се составен дел на потрошувачката на домаќинствата (енергија и производи за широка потрошувачка), упатува на засилување на инфлациските притисоци од домашните производители од почетокот на годината. Ваквиот тренд кај цените на домашните производители продолжува и во првите два месеца од вториот квартал на 2008 година, со висока годишна стапка на раст од 12,6%.

Пораст на трошоците по единица труд

На годишна основа, во првиот квартал на 2008 година, номиналните трошоци по единица труд бележат пораст, поради присуството на основниот ефект што произлегува од натамошниот висок номинален пораст на бруто-платите. Ваквите движења упатуваат на присуство на инфлациски притисоци од реалниот сектор на економијата, имајќи предвид дека платите претставуваат влезен елемент во градењето на цената на производите од домашните производители, но значајно е што овие притисоци не се засилуваат со оглед на намалувањето на номиналните трошоци по единица труд на квартална основа.

Графикон 47
Инфлација и трошоци по единица труд во економијата
(индекси, 2004=100)

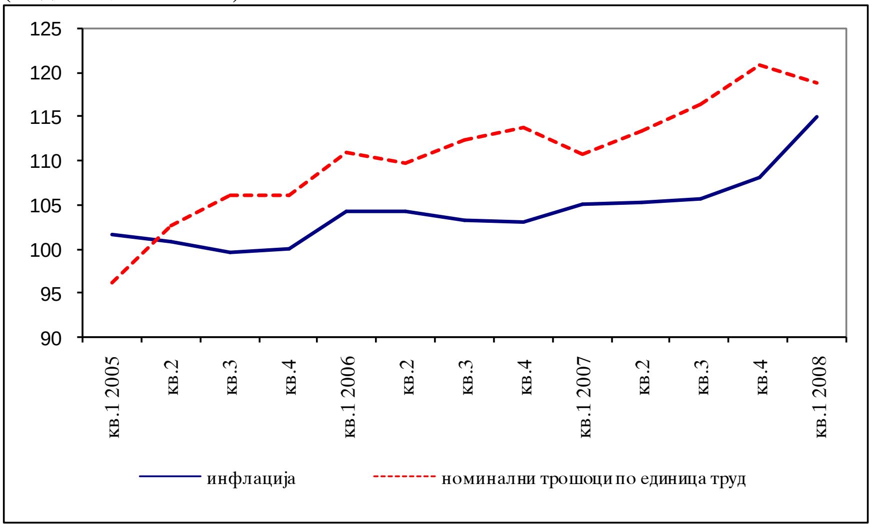

Извор: Пресметки на НБРМ.

II. Монетарна политика

Натамошното засилување на инфлацијата во првиот квартал на 2008 година...

...услови промени во поставеноста на монетарната политика

Растечките инфлациски притисоци и инфлациските очекувања, како и зголемената надворешна нерамнотежа (во услови на продлабочување на трговскиот дефицит, пад на приватните трансфери и одливи на портфолио-инвестиции) и во првиот квартал на 2008 година создадоа притисоци на девизниот пазар. Иако повисокото ниво на цени и растот на трговскиот дефицит, во голема мера се должат на фактори на страната на понудата, сепак порастот на платите и кредитната експанзија укажуваат на придонес и на домашната побарувачка за продлабочување на нерамнотежата. Ваквите притисоци од страната на побарувачката, ризиците од секундарните ефекти од инфлацијата на краток и среден рок, како и очекувањата за понатамошно влошување во надворешниот сектор наметнаа потреба од позначајни промени во монетарната политика. Така, на 19.02.2008 година, НБРМ премина од „тендер со каматни стапки“ на аукциите на благајнички записи на принципот „тендер со износи“ (неограничен) и фиксна каматна стапка, преку кој се дава јасен сигнал за насоката на монетарната политика. Референтната каматна стапка на НБРМ, од 5,08%, колку што изнесуваше на последната аукција пред промената на тендерот, беше зголемена на 5,25%, а на 06.03.2008 година беше дополнително зголемена на 6%.

Графикон 48
Каматна стапка на благајнички записи на НБРМ и инфлација
(во %, на годишно ниво)

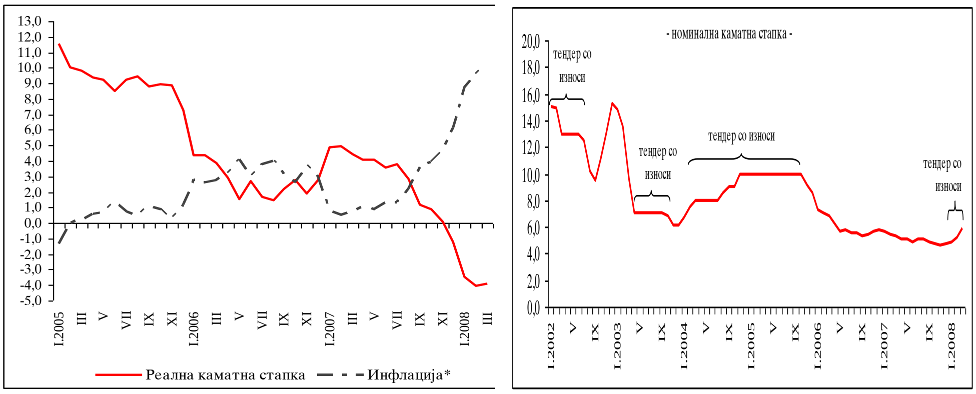

*Тековниот месец во однос на истиот месец од претходната година.
Извор: Народна банка на Република Македонија и Државен завод за статистика.

Графикон 49
Каматни стапки*
(во %, на годишно ниво)

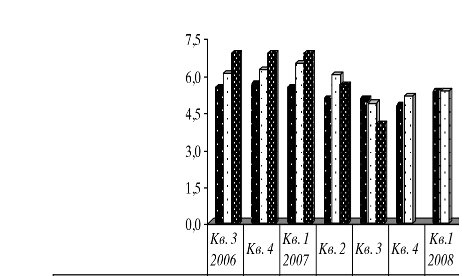

	Кв. 3 2006	Кв. 4	Кв. 1 2007	Кв. 2	Кв. 3	Кв. 4	Кв.1 2008
КСБЗ	5,48	5,65	5,48	5,01	5,03	4,74	5,30
КСДЗ-3 месеци	6,04	6,21	6,44	5,99	4,85	5,13	5,31
Максимална камата на ДЗ - 3 месеци*	6,85	6,85	6,85	5,60	4,00		

Графикон 50
Каматна разлика помеѓу благајничките записи на НБРМ - 28 дена и ЕУРИБОР - еден месец
(во процентни поени)

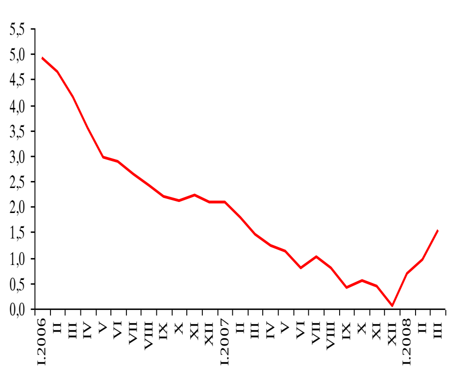

*Просек за кварталот од просечната пондерирана каматна стапка, освен за максималната каматна стапка, којашто се однесува на каматата на последната аукција во кварталот. Во октомври 2007 година, Министерството за финансии ги укина максималните каматни стапки и воведе шпекулативен процентуален поен, којшто беше одреден на ниво од 0,02 за тримесечните државни записи.
КСБЗ - каматна стапка на благајнички записи.
КСДЗ - 3 месеци - каматна стапка на тримесечни државни записи.
Извор: Народна банка на Република Македонија, Министерство за финансии и Централна банка на Холандија (www.statistics.dnb.nl).

Значително проширување на каматната разлика

Во споредба со претходниот квартал, каматната стапка на благајничките записи на НБРМ, во просек беше повисока за 0,6 процентни поени во првиот квартал на 2008 година. Ваквите движења придонесоа за значајно проширување на каматната разлика помеѓу благајничките записи и едномесечниот ЕУРИБОР (1,1 процентен поен во просек во првиот квартал, наспроти 0,3 процентни поени во претходниот квартал), што значи и зголемена привлечност на финансиските инструменти во домашна валута. Каматната стапка на тримесечните државни записи оствари квартален пораст од 0,2 процентни поена во однос на просекот од претходниот квартал.

Графикон 51
Достасан износ, побарувачка и каматна стапка на благајнички записи на НБРМ
(просеци во кварталот)

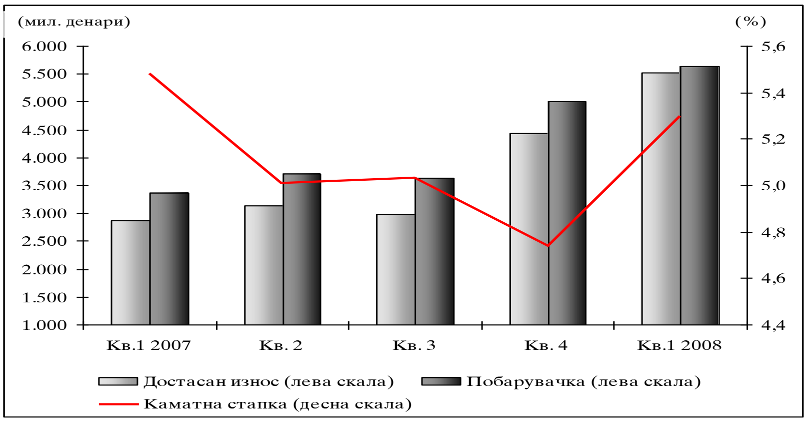

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Повлекување ликвидност преку автономните фактори, освен готовите пари во оптек

Во првиот квартал, ликвидните средства на банките кај НБРМ забележаа пад, во однос на крајот на претходната година. Ваквото намалување на ликвидноста е комбиниран ефект од нето-продажбата на девизи на НБРМ на девизниот пазар во јануари (во наредните два месеца немаше интервенции) и високиот буџетски суфицит, што доведе до кумулирање средства на денарската сметка на државата кај НБРМ. Креирање ликвидност се изврши единствено преку готовите пари во оптек, согласно со вообичаената сезонска стабилизација на побарувачката на готови пари во првиот месец од годината. Вака повлечената ликвидност, делумно беше надоместена преку монетарните инструменти (благајнички записи и државни записи за монетарни цели), при што во согласност со постепеното намалување на понудата на државните записи за монетарни цели, во рамки на инструментите беше извршена прераспределба на средствата во насока на вложување во благајнички записи (на аукциите на благајнички записи на НБРМ одржани во првиот квартал, банките побаруваа износ повисок за 2,1%, во просек, во однос на достасаниот).

Табела 1
Креирање и повлекување ликвидност*
(во милиони денари)

	31.12.2007 година	Промени по месеци			Вкупно	31.03.2008 година
		јануари	февруари	март		
Ликвидни средства на банките (сметка на банките кај НБРМ)	**10.415**	-1.172	-176	-1.196	**-2.544**	**7.871**
Креирање ликвидност					**2.190**	
1. Готови пари во оптек	17.936	1.517	182	491	2.190	15.746
Повлекување ликвидност					**-4.734**	
1. Нето домашна актива	-64.034	-3.329	-894	433	-3.790	-67.824
од тоа:						
Благајнички записи на НБРМ	-20.995	-586	-597	492	-691	-21.686
Државни записи за монетарни цели	-4.560	1.524	1.080	180	2.784	-1.776
Денарски депозити на државата кај НБРМ /1	-9.846	-2.469	-223	-3.019	-5.711	-15.557
Девизни депозити на државата кај НБРМ	-5.593	51	155	230	436	-5.157
Останати ставки, нето	-24.105	-1.850	-1.309	2.550	-609	-24.714
1. Нето девизна актива	94.343	596	509	-1.961	-856	93.487
2. Готовина во благајна на банките	1.958	44	27	-159	-88	2.046

/1 Исклучени се државните записи за монетарни цели.

* Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 52
Инструменти на монетарната политика и автономни фактори на креирање и повлекување ликвидност*
(месечни промени во милиони денари)

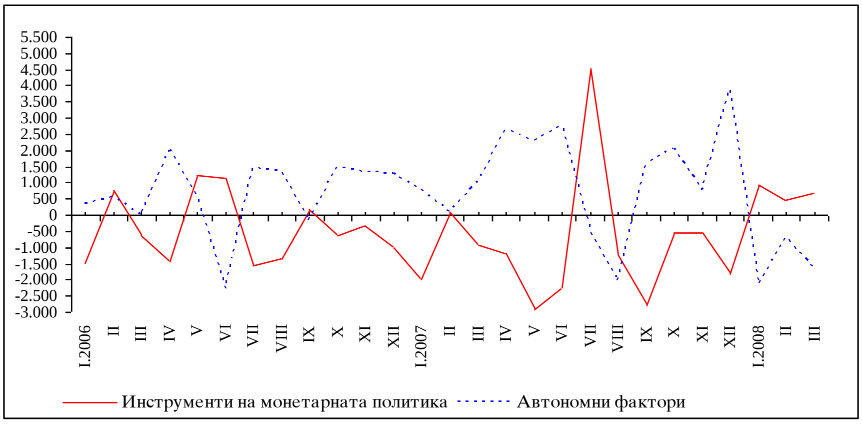

*Позитивна промена - креирање ликвидност; негативна промена - повлекување ликвидност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Повисока просечна дневна ликвидност на банките во првиот квартал на 2008 година

Вишокот на издвоени ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)[34], во првиот квартал на 2008 година изнесуваше 3%, во просек, наспроти 8,5% во претходниот квартал и 6,9% во првиот квартал на 2007 година. На 11.02.2008 година стапи во сила Одлуката за задолжителна резерва (донесена на 27.12.2007 година) со која се изврши проширување на основата за пресметување на обврската за задолжителна резерва со вклучување нови категории на сметки од билансите на банките, при што позначајно зголемување беше забележано кај обврската за задолжителна резерва во девизи. Обемот на тргување на меѓубанкарскиот пазар на пари, во првиот квартал забележа пораст и во однос на претходниот квартал се зголеми во просек за 44,3%.

Графикон 53
Дневна динамика на ликвидноста на банките*
(во милиони денари)

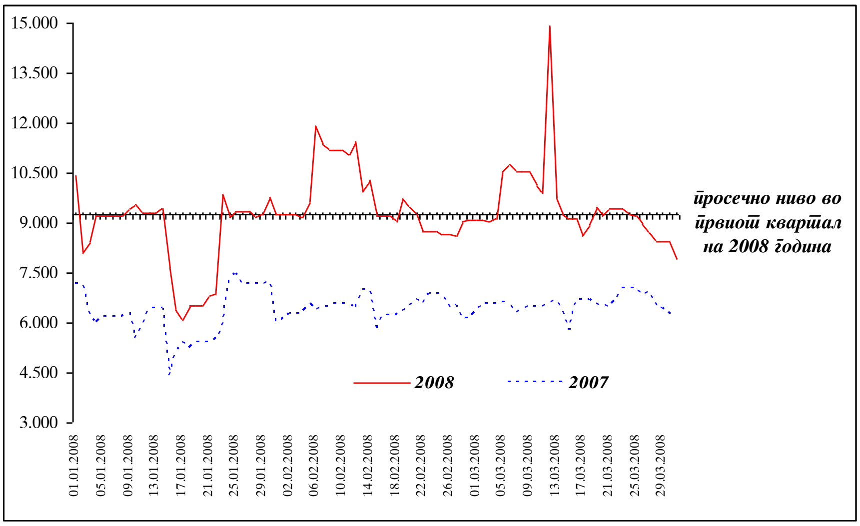

* Сметка на банките кај НБРМ.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Дополнително зголемување на каматната стапка на благајничките записи во мај 2008 година...

Задржувањето на трендот на раст на инфлацијата, инфлациските очекувања и интервенциите со нето-продажба на девизи на девизниот пазар во април (по двомесечен прекин), укажа на ризикот од натамошно засилување на инфлацијата, подгревање на инфлациските очекувања и притисоци врз стабилноста на девизниот курс. Истовремено продолжи и наглиот раст на потрошувачките кредити, што во комбинација со побрзиот номинален раст на платите во однос на продуктивноста придонесуваат во продлабочувањето на надворешните дебаланси. Ваквите движења наметнаа потреба од дополнителна монетарна реакција, при што на 07.05.2008 година НБРМ ја зголеми каматната стапка на благајничките записи од 6% на 7%.

[34] Период на одржување (исполнување) на обврската за задолжителна резерва на банките се смета периодот од 11. ден во тековниот месец до 10. ден во следниот месец. Вишокот се однесува на вишок издвоени средства на сметката на банките кај НБРМ над обврската за задолжителна резерва.

Графикон 54
Придонес во кварталниот пораст на примарните пари
(во процентни поени)

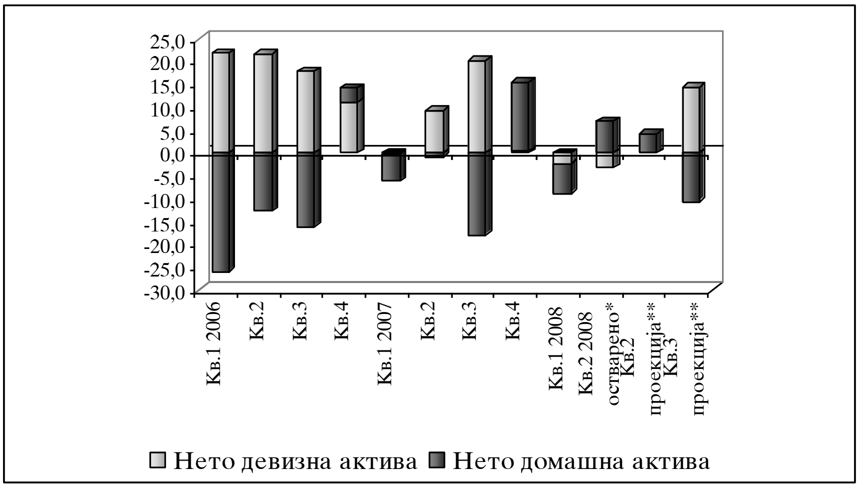

* Промена мај 2008 година / март 2008 година.
** Се однесува на априлската симулација.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Ефектите од промените во монетарната политика, во најголема мерка дојдоа до израз во текот на мај 2008 година. Така, за разлика од претходните два месеци, кога благајничките записи делуваа во насока на креирање ликвидност, во мај 2008 година, преку овој монетарен инструмент беа стерилизирани вкупно 2.582 милиона денари. Воедно, во текот на овој месец, дојде до промена на состојбата на девизниот пазар во насока на зголемена понуда на девизи, при што за првпат од почетокот на годината, НБРМ оствари нето-откуп на девизни средства. Сепак, согласно со остварената повисока нето-продажба на девизи во април, збирниот ефект од девизните трансакции на НБРМ беше во насока на повлекување примарни пари. Креирање ликвидност се изврши и преку намалувањето на денарските депозити на државата кај НБРМ, при што во мај 2008 година примарните пари[35] се зголемија за 3,7% во однос на крајот на претходниот квартал. На годишна основа (мај 2008 година / мај 2007 година) примарните пари се повисоки за 16% и во однос на ноемвриската проекција за крајот на вториот квартал бележат надолно отстапување од 6,6 процентни поени. Ваквата динамика на примарните пари претставува комбиниран ефект од пониската нето-девизна актива на НБРМ (проектиран нето-откуп на девизи во првата половина на годината) и повисоката нето-позиција на државата кај НБРМ од проектираната, што услови нето-емисија на ликвидност преку монетарните инструменти (наспроти проектираната стерилизација). Во однос на априлската симулација, отстапувањето кај примарните пари е помало. За крајот на третиот квартал, согласно со априлската симулација, се очекува годишен раст на примарните пари од 19,9%.

...и стабилизирање на девизниот пазар

[35] Вклучува задолжителна резерва на девизните депозити. Без оваа компонента, примарните пари, на кумулативна основа се повисоки за 4%, додека на годишна основа се повисоки за 11,8%.

2.1. Монетарни и кредитни агрегати

Забавување на растот на монетарните агрегати

Во првиот квартал на 2008 година дојде до забавување на кварталната стапка на раст на **паричната маса М4**, што претставува вообичаена квартална динамика и соодветствува со сезонски, значително побавната економска активност во првиот квартал, во споредба со последниот квартал на претходната година. Сепак, забавувањето на кварталниот раст од 8,8% во декември 2007 година на 1,3% во март 2008 година е невообичаено интензивно и делумно може да се објасни со намалувањето на нето девизните приливи во економијата во овој период (коишто создаваат дополнителна понуда на пари) и високиот буџетски суфицит. На годишна основа, паричната маса М4 е повисока за 25,3%, што е најнизок годишен раст од почетокот на 2007 година (наспроти ноемвриската проекција за крајот на март од 30,7%).

Графикон 55
Монетарен мултипликатор на паричната маса М4 и неговите компоненти
(квартални просеци)

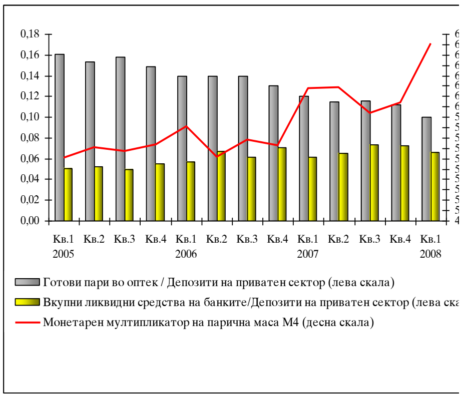

Графикон 56
Придонес во кварталниот пораст на паричната маса М4
(во процентни поени)

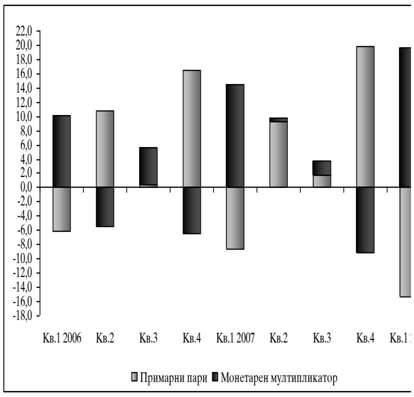

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 57
Компоненти на монетарните агрегати
(во милиони денари)

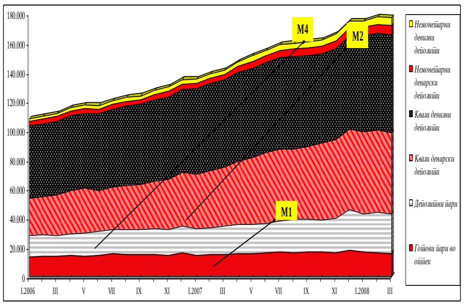

Графикон 58
Учество на готовите пари во оптек во паричната маса М1 и тренд-линија

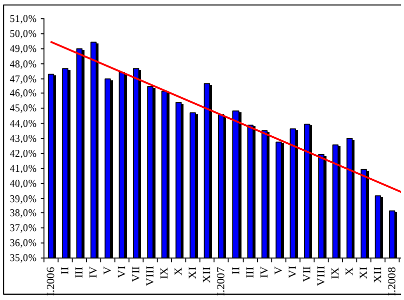

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Анализирано од структурен аспект, умереното проширување на најшироката парична маса во првиот квартал првенствено беше резултат на порастот на краткорочните депозити, како нејзина доминантна компонента. Пораст на квартална основа оствари и долгорочните депозити, додека готовите пари во оптек и депозитните пари имаа негативен придонес. Притоа, посилно намалување забележаа готовите пари во оптек, што придонесе за натамошно

намалување на нивното учество во структурата на монетарниот агрегат М1 (37,4% во просек, наспроти 41% во четвртиот квартал на 2007 година и 44,4% во првиот квартал на 2007 година).

Графикон 59
Придонес во кварталниот пораст на вкупните орочени депозити
(во %)

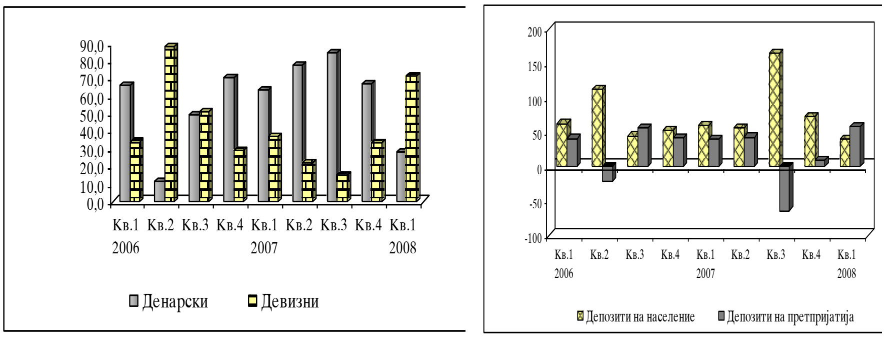

*Вклучени се и депозитите по видување.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален пораст на вкупните депозити кај банките, без депозитни пари

Во првиот квартал на 2008 година, **вкупните депозити (без депозитни пари)** кај банките остварија квартален пораст од 4,2% (6,4% во претходниот квартал). Притоа, главна карактеристика на движењата на штедните депозити во овој квартал беше значително побавниот раст на денарските депозити, наспроти растот на депозитите во странска валута. Така, девизните депозити учествуваа со 71,3% во новосоздадената депозитна база во првиот квартал, што е значајно поместување во однос на претходната година, кога денарските депозити објаснуваа 71,9% од годишниот раст (декември 2007 / декември 2006 година) на вкупните депозити. Промената на изборот на валутата во која се штеди делумно може да се објасни со растот на инфлацијата и инфлациските очекувања, како и со неизвесното окружување во овој период, како фактори што ја зголемуваат побарувачката за странска валута.

Графикон 60
Сооднос денарски*- девизни депозити

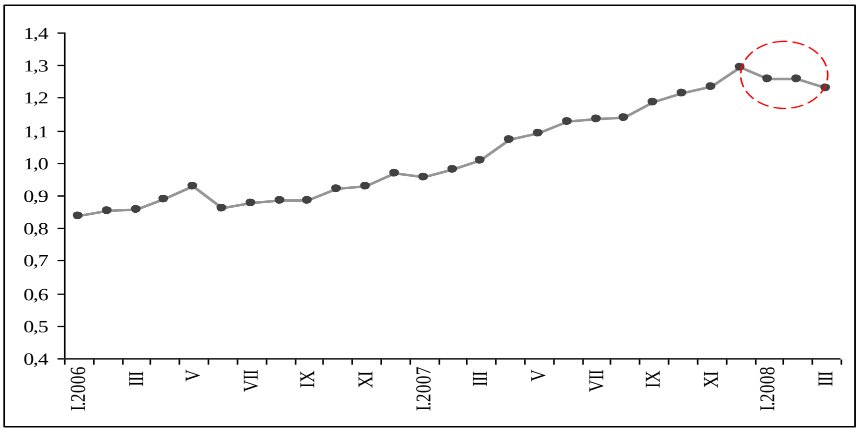

* Ги вклучува депозитните пари.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Од аспект на рочната структура на депозитите, во првиот квартал на 2008 година не се забележани позначајни промени. Така, доминантен придонес во нивниот пораст имаа краткорочните депозити, чијашто квартална промена објаснува 76,5% од порастот. Учеството на долгорочните депозити и натаму е ниско, но со

тенденција на пораст (8,1% во просек во првиот квартал на 2008 година, наспроти 7,7% во претходниот квартал), што соодветствува со привлечните каматни стапки на штедните инструменти. На годишна основа (март 2008 година / март 2007 година)[36], вкупните депозити на приватниот сектор кај банките се повисоки за 25,6%.

Графикон 61
Депозити на населението и претпријатијата
(во милиони денари)

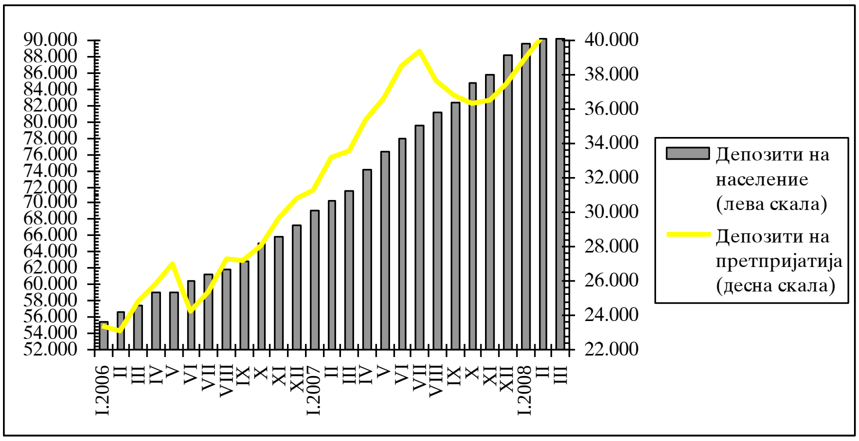

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Забавување на растот на депозитите на населението...

Во услови на зголемена неизвесност и раст на инфлацијата и инфлациските очекувања, во првиот квартал на 2008 година кај секторот „население" е забележано значајно намалување на склоноста за штедење во банкарскиот сектор, што делумно може да е последица на тековите на креирање на паричната маса и инфлаторните притисоци во економијата. Така, вкупните депозити на населението остварија квартален пораст од 2,5%, наспроти 6,9% во претходниот квартал и 6,1% во првиот квратал од 2007 година. Покрај забавеното темпо на раст на новите депозити, во овој квартал беше забележано и преориентирање кон девизни депозити, што се потврдува со кварталниот пад на депозитите во домашна валута. Притоа, најсилен квартален раст (во апсолутни износи) беше забележан кај краткорочно орочените девизни депозити од шест месеци до една година и девизните депозити над една година. На годишна основа (март 2008 година / март 2007 година), вкупните депозити (заедно со депозитите по видување) на населението се повисоки за 26,3%.

[36] Од октомври 2007 година, податоците за вкупните депозити и кредити на банките се без „Македонска банка" АД Скопје (на која на 16.10.2007 година, НБРМ ѝ ја укина дозволата за основање и работење на банка), што се одразува на годишните споредби.

Графикон 62
Структура на депозитите на населението
(просечно учество во првиот квартал на 2008 година)

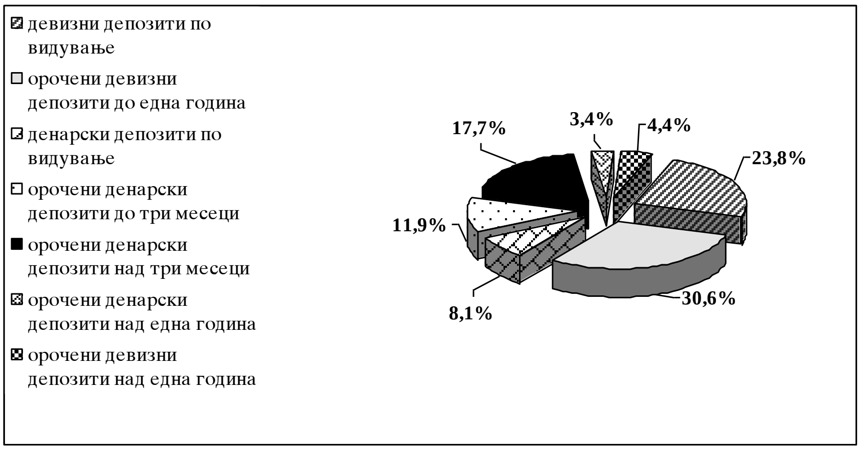

Извор: Народна банка на Република Македонија.

...при истовремен засилен пораст на депозитите на претпријатијата

Во првиот квартал на 2008 година, кај депозитите на претпријатијата беше забележан интензивен квартален пораст од 8,5% (наспроти 1,9% во претходниот квартал), што претставува 58,5% од растот на вкупните депозити и делумно ја одразува зајакнатата економска активност, како и кумулирањето на средства на компаниите пред исплати на дивиденди кон акционерите. Во услови на недоволно развиен финансиски пазар и недиверзифицирана понуда на финансиски инструменти, банкарските депозити и натаму остануваат привлечна опција за инвестирање на слободните парични средства на претпријатијата. Притоа, најголем дел од средствата беа депонирани во форма на орочени денарски депозити до три и до еден месец, а позначаен пораст забележаа и орочените девизни депозити до една година. Годишната стапка на пораст на депозитите на корпоративниот сектор изнесува 21,3% во март 2008 година.

Графикон 63
Структура на депозитите на претпријатијата
(просечно учество во првиот квартал на 2008 година)

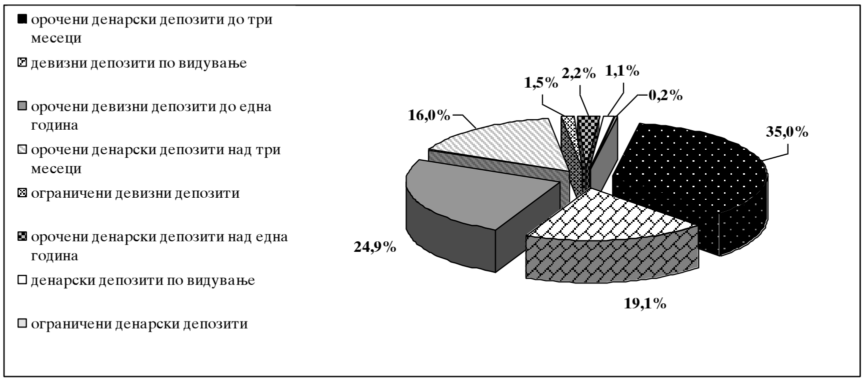

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Силен квартален пораст на вкупните кредити на банките кај приватниот сектор

Во првиот квартал од 2008 година, стапката на раст на **вкупните кредити на банките** кај приватниот сектор порасна до 9,7% на квартална основа (7,9% во претходниот квартал), додека на годишна основа (март 2008 година / март 2007 година) достигна 42,2%, што претставува надминување на ноемвриската проекција (37,5%). Со тоа, кредитниот раст останува еден од основните фактори со експанзивно дејство врз понудата на пари во економијата, којшто може да биде потенцијален причинител на макроекономски дебаланси

на среден и долг рок. Имено, иако деловниот сектор и натаму е главниот корисник на банкарските кредити, во текот на целата 2007 година, како и во првите три месеци на 2008 година, кредитите на населението постојано остваруваа високи стапки на раст, зголемувајќи го своето учество во вкупното кредитно портфолио. Во услови кога голем дел од кредитирањето на секторот „население“ се должи на растот на потрошувачките кредити, ваквото финансирање на личната потрошувачка дополнително ги поттикнува инфлациските притисоци, а придонесува и за влошување на тековната сметка на билансот на плаќања.

Графикон 64
Квартални промени на одбрани монетарни показатели
(во %)

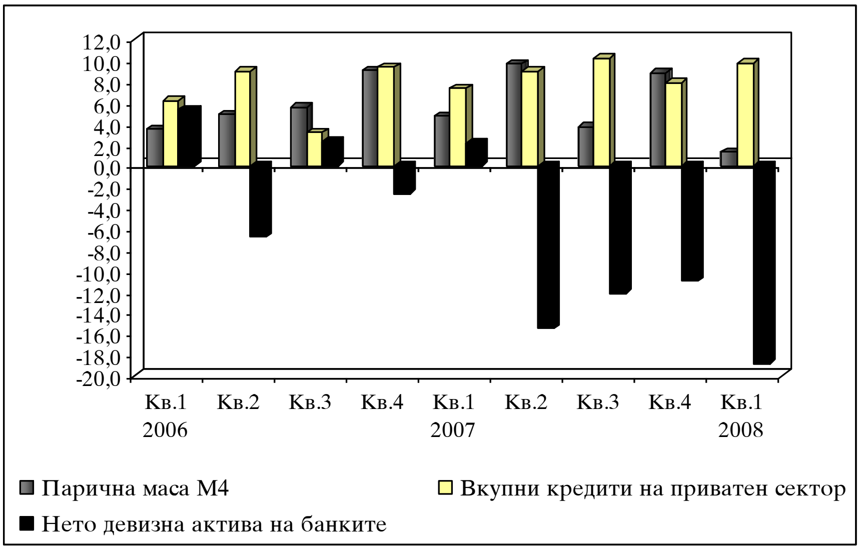

Извор: Народна банка на Република Македонија.

За првиот квартал од 2008 година беше карактеристична и подготвеноста на банките за задоволување на кредитната побарувачка на приватниот сектор, што се согледува со расчленувањето на билансот на банкарскиот сектор. Така, во услови на послаб раст на депозитниот потенцијал, е забележано значајно намалување на девизната позиција на банкарскиот систем во полза на пораст на кредитното портфолио. Притоа, и во текот на овој квартал, најсилно беше кредитирањето во домашна валута (вклучително и денарски кредити со девизна клаузула), чиј пораст објаснува 89,1% од кварталната промена на вкупните кредити. Во рамки на рочната структура, придонесот на краткорочните и долгорочните кредити беше речиси доведен во рамнотежа. Ваквите остварувања отстапуваат од движењата во претходната година, кога доминира кредитирањето на долг рок. Од аспект на секторската алокација на одобрените кредити, во првиот квартал, банките пласираа финансиски средства и кај населението и кај корпоративниот сектор (придонес во растот од 42,1% и 57,9%, соодветно).

Графикон 65
Придонес во кварталниот пораст на вкупните кредити
(во %)

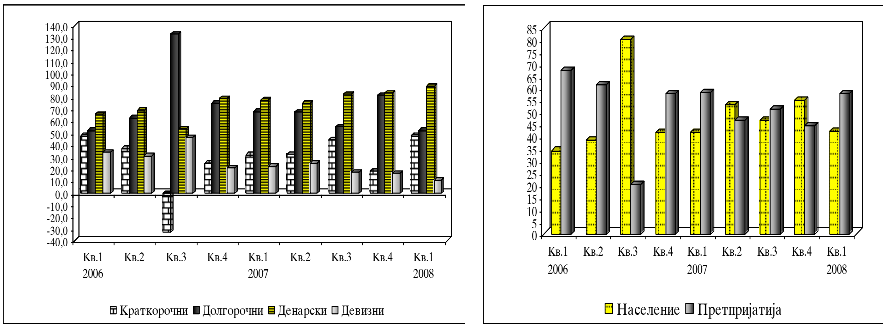

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Квартален пораст на кредитите на населението...

На крајот на март 2008 година, вкупните кредити на населението се зголемија за 10,6%, во однос на крајот на претходната година, што претставува мало забавување во однос на растот од претходниот квартал (11,6%). Анализата на рочната структура покажува доминација на долгорочното кредитирање на населението, што се потврдува со придонесот на долгорочните кредити од 63,6% за порастот на вкупните кредити на населението во првиот квартал. Притоа, основна компонента на порастот на долгорочните кредити на населението претставуваа денарските кредити за други намени[37], коишто воедно придонесуваат со 48,5% во порастот на вкупните кредити на населението. Пораст остварија и краткорочните кредити на населението, којшто во најголем дел беше предизвикан од повисокото ниво на одобрени рамковни кредити[38] (со придонес од 77,7% во порастот на вкупните краткорочни кредити на населението). Годишниот раст на кредитите на населението изнесува 58,9% во март 2008 година, при што нивното учество достигна 39%, односно 4,1 процентен поен повеќе во однос на март 2007 година.

Графикон 66
Распределба на денарските кредити на населението по одделни видови кредити
(во милиони денари)

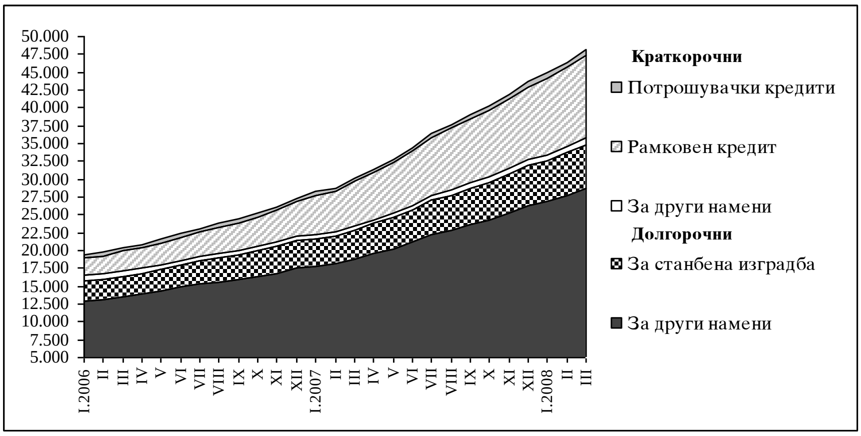

Извор: Народна банка на Република Македонија.

[37] Кредитите за други намени вклучуваат: потрошувачки кредити, станбени кредити, кредити за автомобили, кредити за школување и кредити за други намени.
[38] Негативни салда по тековни сметки.

... при натамошен раст на корпоративното кредитирање

Вкупните пласмани на претпријатијата во првиот квартал на 2008 година забележаа квартален пораст од 9,2%, придонесувајќи со 57,9% за порастот на вкупните пласмани. Притоа, зголемените потреби за финансирање на инвестициите во основни средства и инвестициите во залихи и обртен капитал, како и потребата од преструктуирање на долгот, претставуваа главни фактори со придонес во насока на зголемување на побарувачката на кредити од страна на корпоративниот сектор[39]. Анализирано од аспект на рочната и валутната структура, најголем дел од пласираните кредити кај корпоративниот секотор беа во форма на денарски кредити[40] и кредити на краток рок, чиј пораст објаснува 86,4%, односно 55,9% од порастот на вкупните кредити на претпријатијата, соодветно. На годишна основа (март 2008 година / март 2007 година), вкупните кредити на претпријатијата се повисоки за 33%.

Графикон 67
Придонес во кварталниот пораст на кредитите на претпријатијата
(во процентни поени)

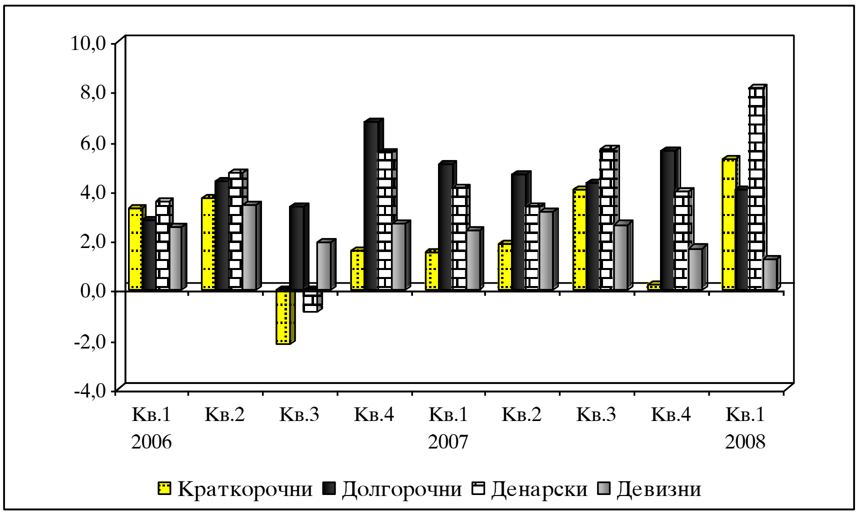

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Растот на монетарните агрегати продолжува и во вториот квартал на 2008 година, но со забавена динамика....

Забавениот раст на паричната маса М4 продолжи и во првите два месеци на вториот квартал на 2008 година, при што годишната стапка на монетарен раст во мај забави до 22,9% што претставува негативно отстапување од 6,6 процентни поени во однос на ноемвриската проекција за вториот квартал. Од аспект на априлските симулации, во услови на неостварена претпоставка за исплата на дивидендата на една поголема компанија кон државата и репатријација на заостаната дивиденда кон странски инвеститор, ваквиот монетарен раст е повисок во однос на проектираниот за 4,5 процентни поени. Во поглед на структурата, растот на паричната маса и понатаму произлегува од краткорочната денарска компонента[41], чиешто учество во порастот на паричната маса во мај изнесува 58,2%. На крајот на третиот квартал на 2008 година, според априлските симулации, монетарниот раст би изнесувал околу 21% на годишно ниво.

[39] Согласно со резултатите од Анкетата за кредитна активност на банките за април 2008 година.
[40] Ги вклучуваат и денарски кредити со девизна клаузула.
[41] Краткорочната денарската компонента вклучува краткорочни денарски депозити и трансакциски депозити.

Табела 2
Одбрани монетарни показатели и споредба со проекциите

	2008	2008	2008	Кв.1 2008	Кв.1 2008	Кв.2 2008		Кв. 3 2008	
	Кв.1	Април	Мај	проекција ноември 2007	симулација април 2008	проекција ноември	симулација април	проекција ноември	симулација април
(во милиони денари)	остварено	остварено	остварено	отстапување во %					
Парична маса М4	177,329	181,838	185,804	-4.5	-0.8	201,598	184,416	215,217	195,849
Вкупни депозити на приватниот сектор	162,531	166,501	170,381	-3.4	0.0	183,652	167,682	197,111	178,965
Денарски депозити /1	90,102	92,227	94,482	-8.1	0.2	111,156	91,658	122,388	98,984
Девизни депозити	72,429	74,274	75,899	3.0	-0.3	72,495	76,024	74,723	79,982
Вкупни пласмани на банките	137,050	141,870	144,910	3.5	2.2	144,193	143,654	158,829	157,339
Денарски пласмани/2	105,345	108,946	111,484	3.9	2.6	111,006	110,467	123,926	122,436
Девизни пласмани	31,705	32,924	33,426	2.2	0.9	33,187	33,187	34,904	34,904
Нето девизна актива на банките	12,550	13,288	13,388	-7.8	-18.7	12,809	13,700	10,618	11,408

/1. Ги вклучуваат и депозитните пари
/2. Ги вклучуваат и денарските кредити со валутна клаузула

Поместувањата во валутната структура на депозитната база во насока на посилен пораст на девизните депозити, карактеристичен за првите три месеци од 2008 година, продолжи и во вториот квартал, главно под влијание на неизвесноста во очекувањата за идното движење на инфлацијата. Притоа, во мај, годишниот раст на депозитите во домашна валута се сведе на 26,8%, што претставува најнизок раст забележан во последните дванаесет месеци.

Графикон 68
Парична маса М4*

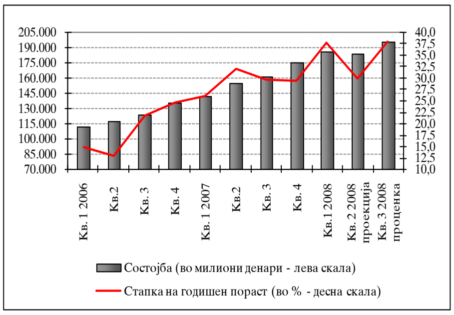

Графикон 69
Вкупни кредити на приватен сектор*

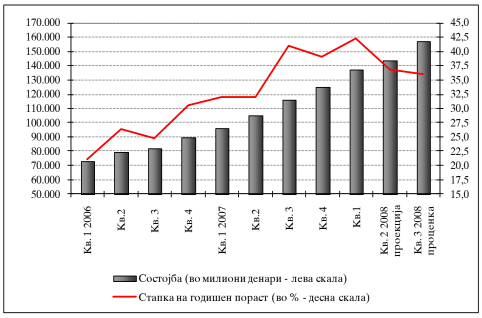

*Априлска симулација.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

...при забележан натамошен раст на кредитната понуда

Постојаната кредитна експанзија, карактеристична за првиот квартал на 2008 година, дополнително се засили и во април, кога годишниот кредитен раст порасна до 44,1%. Во мај, е забележано мало ублажување на стапката на раст на кредитните пласмани (43,4%), што во однос на ноемвриската проекција за крајот на вториот квартал е повисоко за 0,5% (и воедно повисоко за 0,9% во однос на априлските симулации). Имајќи ги предвид ваквите движења, на 12.06.2008 година НБРМ презеде мерка насочена кон сопирање на прекумерниот кредитен раст на банките. Станува збор за одлука за задолжителен депозит кај НБРМ, со која банките се должни да издвојат задолжителен депозит доколку на крајот на секој месец, во однос на 31.05.2008 година, остварат повисок раст на кредитите на населението од дозволените стапки на раст утврдени со оваа одлука. Во третиот квартал се очекува оваа одлука да доведе до забавување на стапката на кредитен раст.

2.2. Каматни стапки

Растечките инфлациски притисоци и надворешните дебаланси во економијата во првиот квартал наметнаа потреба од монетарната реакција, изразена преку воведување „тендер со износи“ кај аукциите на благајнички записи во февруари и воедно со зголемување на

каматната стапка на благајничките записи (на 5,25% и 6% во февруари и март, соодветно). Промените на референтната каматна стапка имаа преносни ефекти и на пазарот на државни хартии од вредност. Од друга страна, намалувањето на активните и зголемувањето на пасивните камати на банките укажа на притисоците од конкуренцијата како доминантен фактор што делува врз каматната политика на банките.

Графикон 70
Реални референтни каматни стапки по земји
(квартален просек, во %)

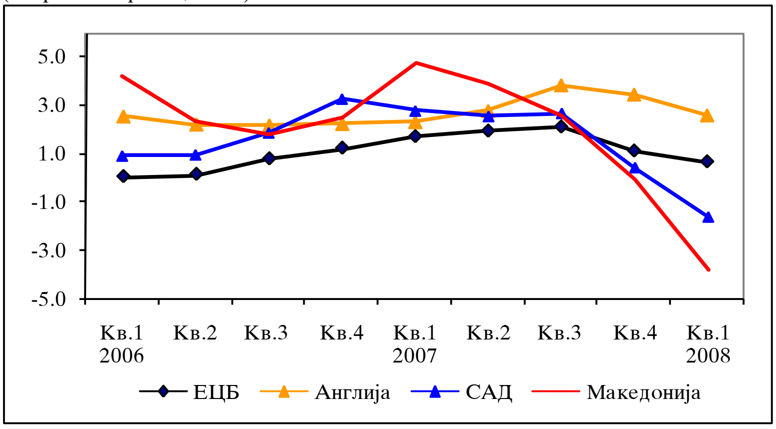

Извор: Интернет-страници на централните банки.

Квартален пораст на референтната каматна стапка за 0,6 процентни поени

Во согласност со промените, каматната стапка на благајничките записи на квартална основа оствари пораст од 0,6 процентни поени и во просек, во првиот квартал изнесуваше 5,3%. Сепак, имајќи го предвид високиот раст на инфлацијата, реалната просечна каматна стапка на квартална основа е негативна (3,8%).

Прилог 2
Преземени мерки на централните банки за одржување на ценовната стабилност и регулирање на ликвидноста

Постојаното засилување на инфлациските притисоци, како и нестабилноста на меѓународниот финансиски пазар, наметнаа потреба од преземање одредени мерки од страна на централните банки заради спречување на прелевањето на негативните светски економски трендови во нивните земји. Реакциите на централните банки во однос на одржување на ценовната стабилност и стабилноста на банкарските системи беа главно одразени преку промените во референтните каматни стапки, стапката на задолжителната резерва, воведувањето нови инструменти за обезбедување ликвидност, како и преку пруденти мерки во однос на кредитниот раст. Видот на преземените мерки и интензитетот на промената се условени од конкретните макроекономски состојби и следствено се разликуваат од земја до земја.

Земјите од **Централна и Југоисточна Европа**, во првата половина од годината беа главно засегнати од инфлациските притисоци од цените на храната и нафтата. Анализата на референтните каматни стапки на централните банки на дел од земјите од оваа групација од средината на 2007 година наваму, период којшто беше одбележан со зголемени инфлациски притисоци условени од порастот на цените на храната и нафтата на светските пазари, покажува дека најголем број земји ги зголемија референтните каматни стапки (Романија, Бугарија, Чешка,

Унгарија, Србија Хрватска, Албанија), со исклучок на Словачка и Латвија чиишто референтни каматни стапки се задржаа непроменети. Дополнително, централните банки на Бугарија и Босна и Херцеговина одлучија да ја зголемат стапката на задолжителната резерва, и тоа од 8% на 12% и од 15% на 18%, соодветно. Во Црна Гора се преземени и пруденти мерки насочени кон намалување на кредитниот ризик на банките, како и мерка за ограничување на кредитниот раст. Мерки во однос на кредитниот раст беа преземени и во Хрватска, и тоа во однос на заштитата од ликвидносниот ризик и промената на одлуката за упис на благајнички записи со која кредитниот раст се следи одвоено во однос на растот на другите побарувања на банките, како основа за вложување во благајнички записи.

Графикон 71
Референтни каматни стапки на централните банки
(во %)

	VI.2007	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I.2008	II	III	IV	V	VI	VII*
Романија	7.00	7.00	7.00	7.00	7.50	7.50	7.50	7.50	8.00	9.00	9.03	9.5	9,75	10
Бугарија	3.84	4.01	4.10	4.09	4.24	4.26	4.58	4.68	4.75	4.83	4.85	4.93	4.96	5.06
Чешка	2.75	3.00	3.25	3.25	3.25	3.50	3.50	3.50	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75	3.75
Унгарија	7.75	7.75	7.75	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	8,25	8,5	8.5	8.5
Словачка	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25	4.25
Латвија	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
Србија	9.50	9.50	9.56	9.75	9.72	9.50	9.57	10.00	11.50	14.50	15.25	15.75	15.75	15.75
Хрватска	3.50	3.50	3.50	3.50	3.51	3.86	4.06	4.13	4.63	4.96	4.95	5.05	-	-
Албанија	5.75	5.75	5.75	6.00	6.00	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25	6.25
Македонија	4.90	5.13	5.11	4.83	4.78	4.66	4.77	4.89	5.15	5.85	6.00	6.80	7.00	7.00

*Податоците за референтните каматни стапки во јули се однесуваат за почетокот на месецот.
Извор: Интернет-страниците на централните банки

Од аспект на промените на референтната каматна стапка, реакциите на централните банки на **развиените економии** се различни. Европската централна банка, по една година, на почетокот на јули 2008 година одлучи да ја зголеми референтната каматна стапка за 0,25 процентни поени (при што изнесува 4,25%), како одраз на постојаните инфлациски притисоци, а во услови на остварување стапка на инфлација во првата половина од годината којашто е над среднорочниот таргет. Од друга страна, централната банка на САД постојано ја намалуваше референтната каматна стапка (при последната промена во април таа е сведена на 2%). Воедно, неколкукратно намалување забележа и референтната каматна стапка на Банката на Англија (којашто во април изнесува 5%). Монетарните реакции во овие земји во голема мерка се одраз на очекувањата за негативни ефекти од турбуленциите на финансискиот пазар врз реалниот сектор, односно очекувањата за значително забавување на економскиот раст.

Во услови на турбуленции на меѓународните финансиски пазари, еден од главните предизвици на централните банки е одржувањето соодветно ниво на ликвидност во банкарскиот систем. Според Анкетата за ранг-листа на ризиците во банкарството[42], за првиот квартал на 2008 година, на прво место на ранг-листата е ликвидносниот ризик, а потоа кредитниот ризик. Воедно, ликвидносниот ризик, во последните десет години, за првпат се појавува на оваа ранг-листа. Зголеменото значење на ликвидносниот ризик се должи на намалената вредност на структурираните финансиски производи, што директно ги погоди банките со таков вид на изложеност, а што предизвика индиректен ефект врз останатите

[42] „Banking Banana Skins 2008", Centre for the Study of Financial Innovation, in association with PriceWaterHouseCoopers. Анкетата се однесува на периодот од февруари и март 2008 година, и е спроведена во 38 земји.

финансиски субјекти на зголемена претпазливост во однос на ликвидносната позиција и воздржаност од позајмување. Ваквата состојба услови нерамномерно распределена ликвидност и потреба од интервенции на монетарните власти.

Графикон 72
Стапка на исполнување на обврската за задолжителната резерва
(во %)

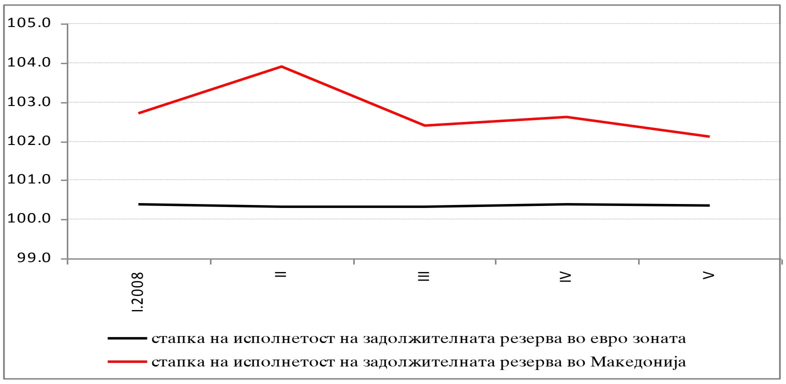

Извор: Народна банка на Република Македонија и Европска централна банка.

Во последните неколку месеци, во зависност од степенот на развој на финансискиот систем, како и степенот на изложеност на меѓународните економски трендови, централните банки на развиените земји презедоа различни мерки, со цел да ја одржат ликвидноста на проектираното ниво, но и да ја намалат кредитната експанзија во земјата. Така, централните банки на Америка и Англија воведоа „специјална шема на ликвидност" со која се овозможува повремена размена на неликвидни средства на банките со хартии од вредност на централната банка. Европската централна банка, преку политиката на „дистрибуција на понудата на ликвидност на пазарот" („frontloading")[43] настојува да го олесни исполнувањето на обврската за задолжителна резерва на банките на почетокот на периодот на одржување.

Графикон 73
Каматни стапки
(квартален просек, во %)

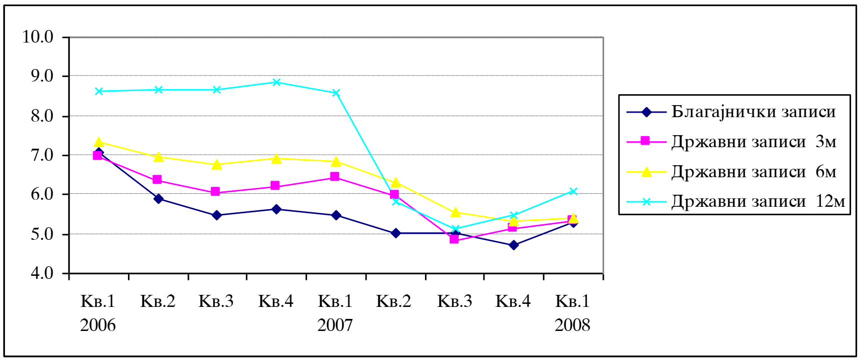

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Постојаниот пораст на референтната каматна стапка влијаеше и врз каматните стапки на државните записи со сите рокови. Така, на квартална основа, е забележан пораст на просечните каматни стапки на тримесечните, шестмесечните и дванаестмесечните државни записи за 0,2, 0,1 и 0,6 процентни поени, со што изнесуваа

[43] На почетокот на периодот на одржување на резервата се врши зголемување на понудата, а подоцна таа соодветно се намалува, со цел просечната понуда на ликвидност да не се зголеми.

5,3%, 5,4% и 6,1%, соодветно. Министерството за финансии, во средината на март, го промени тендерот на каматни стапки на државни записи со тендер на износи (со фиксна каматна стапка и ограничен износ). На меѓубанкарскиот пазар на пари, во првите три месеци на 2008 година е остварен зголемен просечен квартален промет (за 44,3%). Просечната каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на пари, по повеќемесечно намалување, во март 2008 година, се зголеми на 3,1%, како реакција на зголемувањето на референтната каматна стапка, а трендот на раст беше присутен и во првите два месеци од вториот квартал.

Графикон 74
Просечни краткорочни каматни стапки на НБРМ, просечни каматни стапки на меѓубанкарскиот пазар на пари и на пазарот на државни записи (во %)

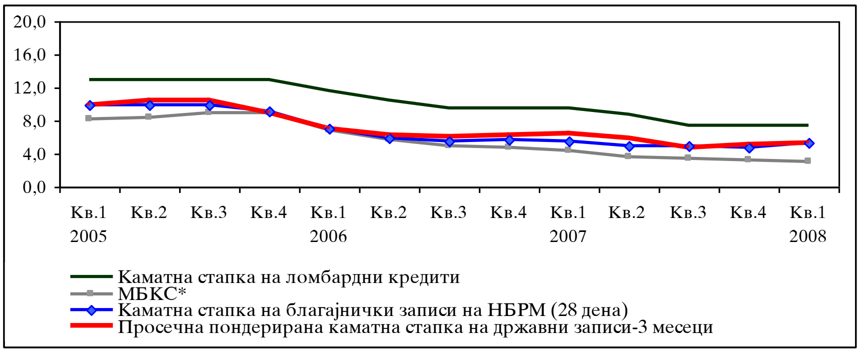

*МБКС - меѓубанкарска каматна стапка.
Извор: НБРМ и Министерство за финансии.

Квартално намалување на активната каматна стапка на банките, при пораст на пасивната каматна стапка

Растечката конкуренција во банкарскиот систем, како и зголемената ефикасност во работењето на банките, и во првиот квартал на 2008 година придонесоа за стеснување на каматната маргина на банките, преку натамошно намалување на активните каматни стапки (за 0,2 процентни поена, при што изнесуваат 9,7%) и пораст на каматните стапки на депозитите во банкарскиот систем (за 0,3 процентни поени, при што достигнаа 5,5%). Ваквата каматна политика ја одразува деловната стратегија на банките за зголемување на нивното пазарно учество, како на кредитниот пазар, така и во доменот на мобилизирање на дополнителни примарни извори на финансирање на нивните активности. Воедно, намалувањето на цената на кредитите значи и поддршка на инвестициската активност на претпријатијата, што претставува клучен предуслов за раст на продуктивноста на економијата и создавање услови за подинамични и одржливи стапки на економски раст.

Графикон 75
Активна и пасивна денарска каматна стапка (квартален просек)

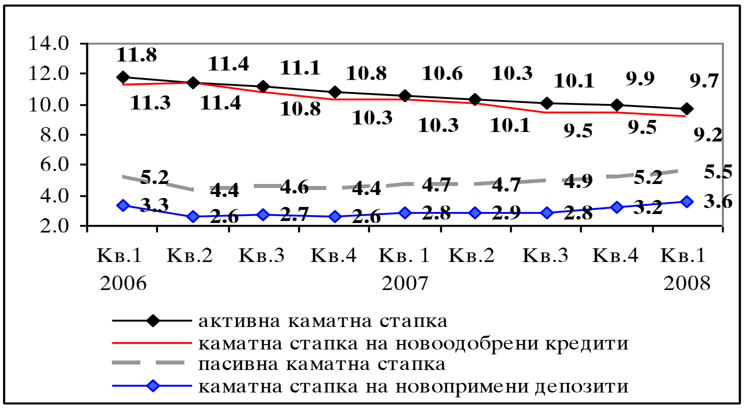

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Кај населението, пад на активната каматна стапки, при пораст на каматната стапка на депозитите

Исклучително високиот раст на обемот на кредитирање на населението, како и агресивната политика на дел од банките за зголемување на нивното пазарно учество, доведоа до натамошно стеснување на каматната маргина на овој сегмент и нејзино приближување до каматната маргина кај корпоративниот сектор. Овој заклучок се потврдува и со резултатите од Анкетата за кредитна активност[44], според која најголем број од банките оцениле дека во првиот квартал на 2008 година е забележано намалување на каматната стапка на потрошувачките и станбените кредити, при што конкуренцијата од другите банки и трошоците на финансиските средства и ограничувањата на билансот на состојба се фактори што делумно придонесуваат за релаксирање на кредитните услови.

Графикон 76
Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на населението и каматна маргина
(квартален просек, во %)

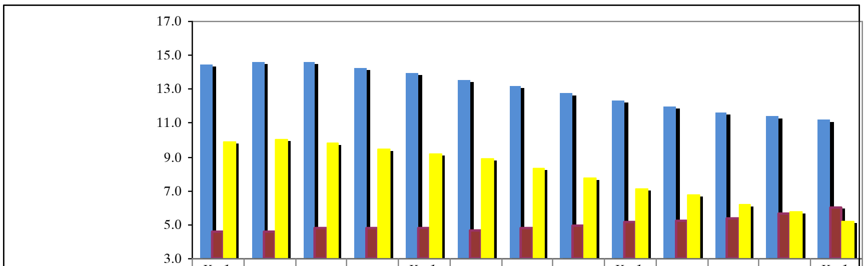

	Кв.1 2005	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2006	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2007	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2008
активна каматна стапка	14.4	14.6	14.6	14.2	13.9	13.5	13.1	12.7	12.3	11.9	11.6	11.4	11.2
пасивна каматна стапка	4.5	4.5	4.8	4.8	4.8	4.6	4.8	4.9	5.2	5.2	5.4	5.6	6.0
каматна маргина	9.9	10.0	9.8	9.5	9.1	8.9	8.3	7.8	7.1	6.8	6.2	5.8	5.2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Намалување на каматната стапка на кредитите за претпријатијата, при пораст на каматната стапка на нивните депозити

Во услови на квартален пад на просечната каматна стапка на денарските кредити на населението за 0,2 процентни поени, при пораст на просечната камата на денарските депозити од 0,4 процентни поени, во првиот квартал беше забележано стеснување на каматниот распон на кредитите на населението од 0,6 процентни поени. Иако овој тренд е присутен од 2005 година, сепак тој не се прелеа во намалување на нето каматните приходи на банките од кредитирање на населението, коишто бележат постојан раст, пред сè како резултат на посилниот раст на обемот на кредити пласирани кај населението,

[44] Анкета за кредитна активност, април 2008 година, НБРМ.

наспроти растот на депозитите на населението кај банките. Најголема промена во текот на првиот квартал е забележана кај просечната каматна стапка на краткорочните кредити на населението без валутна клаузула, од 13,9% во последниот квартал на 2007 година, на 12,9% во првиот квартал на 2008 година. Во доменот на пасивните каматни стапки, најголема промена е забележана кај денарските депозити на населението со валутна клаузула над 1 година од 8% во последниот квартал на 2007 година, на 9,3% во првиот квартал на 2008 година.

Политиката на банките за привлекување дополнително штедење, при истовремено нудење пониски цени на кредитите, во првиот квартал на 2008 година беше карактеристична и во однос на корпоративниот сегмент. Во споредба со последниот квартал на 2007 година, поголема промена е забележана кај каматната стапка на долгорочните кредити за претпријатијата со валутна клаузула (просечен квартален пад од 0,4 процентни поени), при што таа изнесува 9%. Според Анкетата за кредитна активност[45], ликвидносната позиција на банката, конкуренцијата од другите банки, како и намалениот ризик од неостварување на обезбедувањето, се фактори коишто делумно придонесуваат за релаксирање на кредитните услови за кредитирање на претпријатијата.

Графикон 77
Просечна пондерирана денарска активна и пасивна каматна стапка на корпоративниот сектор и каматна маргина
(квартален просек, во %)

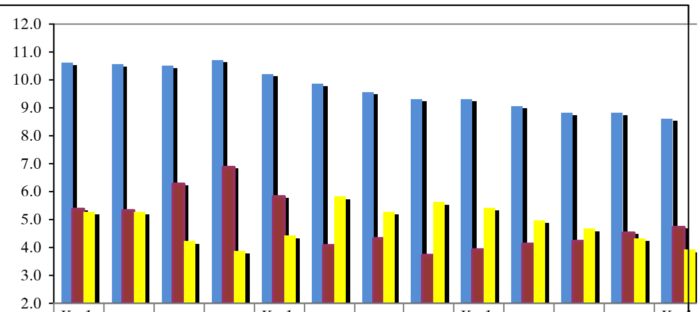

	Кв.1 2005	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2006	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2007	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1 2008
активна каматна стапка	10.6	10.5	10.5	10.7	10.2	9.9	9.5	9.3	9.3	9.0	8.8	8.8	8.6
пасивна каматна стапка	5.3	5.3	6.3	6.9	5.8	4.0	4.3	3.7	3.9	4.1	4.2	4.5	4.7
каматна маргина	5.3	5.2	4.2	3.8	4.4	5.8	5.3	5.6	5.4	5.0	4.6	4.3	3.9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Зголемено штедење на населението и претпријатијата, при намалено инвестирање во државни записи

Во првиот квартал на 2008 година е забележано намалено инвестирање на приватниот сектор во тримесечните државни записи, при истовремено зголемување на нивните депозити во банките. Во однос на вложувањата во државните записи (тримесечни), треба да се има предвид дека во првите три месеци на 2008 година е забележано постојано намалување на понудата на државните записи (главно заради намалената понуда на државните записи за монетарни цели, коишто од март повеќе не се нудат на пазарот), а од друга страна Министерството за финансии во март ја зголеми каматната стапка на тримесечните државни записи. Согласно со последните измени, каматната стапка на орочените денарски депозити (до три месеци без валутна клаузула) на претпријатијата се приближи до каматната стапка на државните записи (тримесечните), за разлика од пасивната каматна стапка на населението (за тримесечните депозити) којашто е повисока од цената на државните записи (тримесечните).

[45] Анкета за кредитна активност, април 2008 година,НБРМ.

Графикон 78
Кредити на приватниот сектор, вложувања во тримесечни државни записи, денарските депозити орочени до три месеци и нивните каматни стапки (квартален просек)

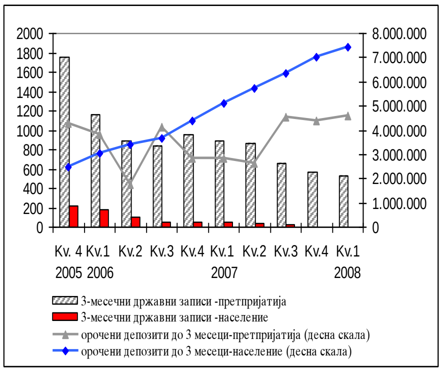

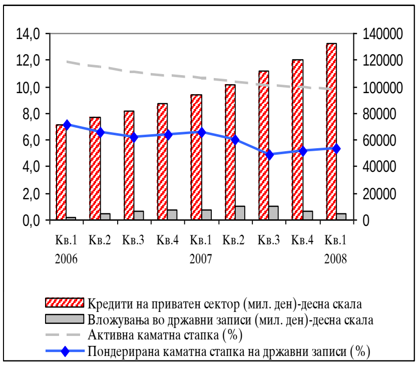

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 79
Просечни каматни стапки на тримесечните денарски депозити на претпријатијата и на населението и просечни каматни стапки на тримесечните државни записи (во %)

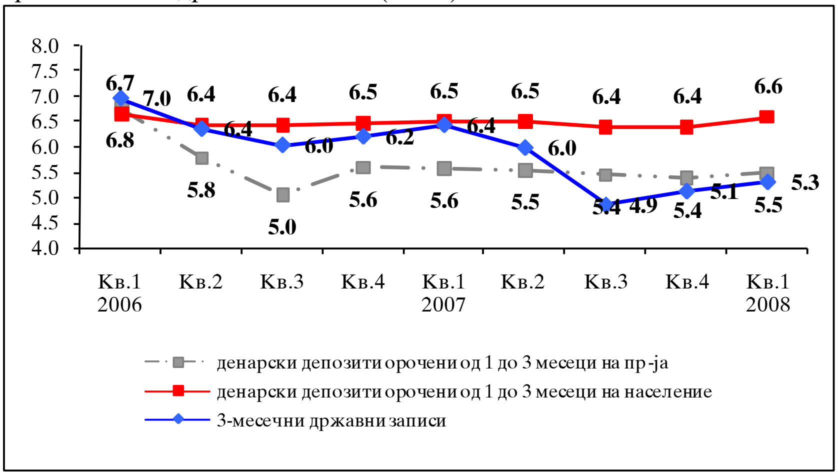

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Најголемо стеснување на каматната маргина на девизните каматни стапки

Движењата на девизните каматни стапки одговараат на оние на денарските каматни стапки, при што пониската цена на девизните кредити во однос на денарските делумно се должи и на пониските трошоци на изворите на средства. Така, просечната девизна активна каматна стапка забележа квартален пад од 0,4 процентни поени и изнесува 8,1%, додека просечната девизна пасивна каматна стапка е 2,2% (квартален пораст од 0,2 процентни поена). Намалувањето на девизната активна каматна стапка е напоредно со трендот на движење на меѓународната каматна стапка тримесечниот ЕУРИБОР (Euro Interbank offered rate) во првиот квартал на 2008 година. Воедно, во анализираниот период е забележано намалување на маргината помеѓу активната и пасивната девизна каматна стапка (најголемо во последниве две години), и тоа во услови на напореден пораст на девизните кредити и депозити на банкарскиот систем.

Графикон 80

Квартална динамика на девизните депозити и кредити на приватниот сектор и на активната и на пасивната каматна стапка

(квартален просек)

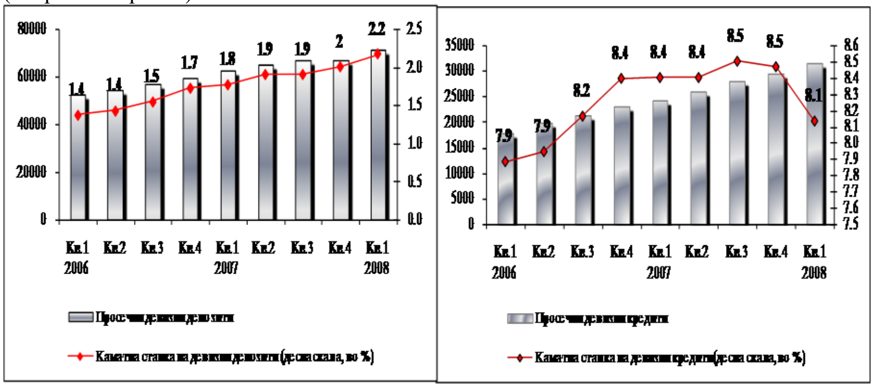

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Графикон 81

Каматна стапка на девизните кредити и депозити и меѓународна тримесечна каматна стапка ЕУРИБОР

(квартален просек, во%)

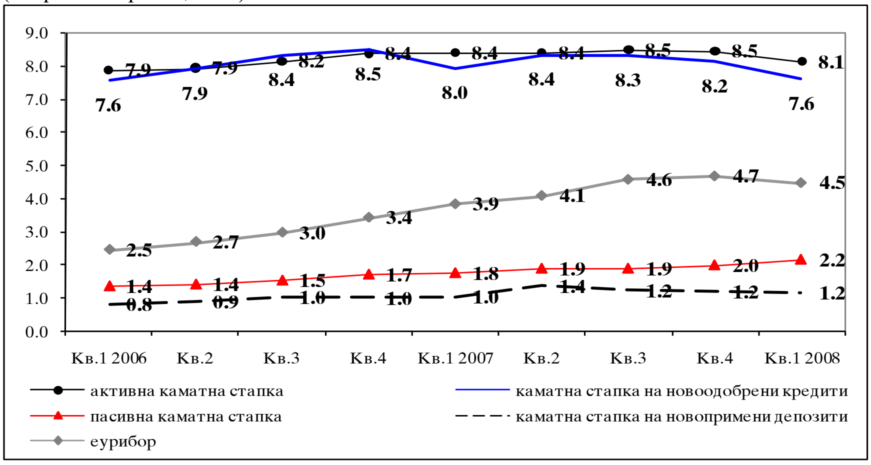

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Секторската анализа на девизните каматни стапки покажа намалување на просечната каматна стапка на краткорочните кредити (во евра) наменети за **населението** од 0,7 процентни поени во првиот квартал, при што таа изнесува 12%. Воедно, просечната каматна стапка на долгорочните девизни кредити (во долари) забележа пораст од 0,7 процентни поени, сведувајќи се на 4,5%. Кај пасивните девизни каматни стапки, поголема квартална промена е забележана кај орочените депозити на населението во евра, со рок на достасување до шест месеци и до дванаесет месеци, чиишто просечни каматни стапки се зголемени за 0,4 процентни поени и изнесуваат 2,9% и 3,5%, соодветно.

Кај активните каматни стапки на секторот **претпријатија** поголеми квартални промени се забележани кај краткорочните девизни кредити (одобрени во долари) чијашто просечна каматна стапка е намалена од 7% на 5%. Воедно просечната каматната стапка на долгорочните девизни кредити (во долари) забележа квартален пад од 1,3 процентни поени, сведувајќи се на ниво од 5,8%. Кај пасивната девизна каматна стапка за претпријатијата, поголема промена е забележана кај орочените депозити во долари со рок на достасување

од еден до три месеци, чијашто просечна цена се намали за 1,1 процентен поен и изнесува 3,1% во првиот квартал на 2008 година.

Графикон 82
Каматна стапка на краткорочни и долгорочни девизни кредити на приватниот сектор
(квартален просек, во %)

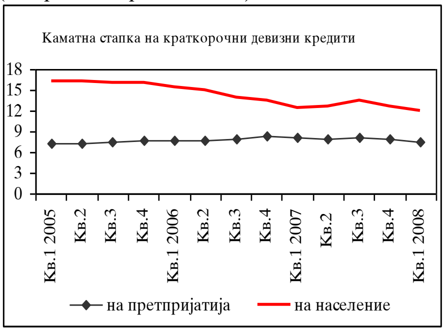

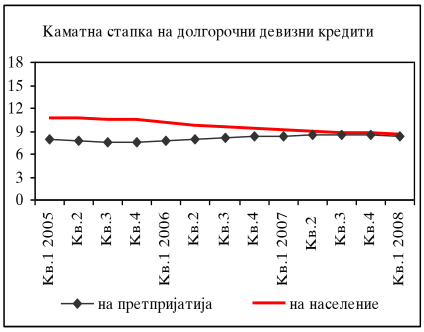

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во вториот квартал, аукциите на благајничките записи продолжија да се извршуваат преку тендер на износи, при што во мај нивната каматна стапка дополнително е зголемена за еден процентен поен, на 7%. Заради усогласување со референтната каматна стапка, НБРМ во јуни донесе одлука за зголемување на каматната стапка на ломбардниот кредит од 7,5% на 8,5%. И во вториот квартал на 2008 година, Министерството за финансии го задржа континуитетот на зголемување на каматните стапки на државните записи, при тендер со износи, при што каматните стапки на тримесечните, шестмесечните и дванаесетмесечните државни записи во јуни достигнаа 7,1%, 7,2% и 7,3%, соодветно. Во периодот април - мај, движењата на активната и пасивната каматна стапка на банките продолжија со исто темпо како и во претходниот период. Така, активната каматна стапка на месечна основа се намали за 0,1 процентен поен и во мај изнесуваше 9,6%, додека пасивната каматна стапка забележа пораст и изнесуваше 5,7%. Притоа, каматната стапка на девизните кредити остана непроменета и во мај изнесуваше 9,1%, додека пасивната девизна каматна стапка е зголемена на 2,3%.

III. Јавни финансии

Висок буџетски суфицит во првиот квартал на 2008 година

Во првиот квартал на 2008 година, во буџетот на централната власт беше остварен суфицит од 4.230 милиони денари, односно 1,2% од проектираниот БДП за 2008 година[46]. Суфицитно буџетско салдо беше остварено и во првиот квартал на претходната година, но со многу помал обем, односно 55% од суфицитот остварен во првите три месеци на 2008 година. Доколку буџетското салдо се коригира за каматните отплати, примарниот буџетски суфицит изнесува 1,3% од проектираниот БДП за 2008 година.

[46] Земена е проекцијата на БДП според која е изготвен буџетот за 2008 година.

Графикон 83
Вкупни буџетски приходи и расходи и буџетско салдо
(во милиони денари)

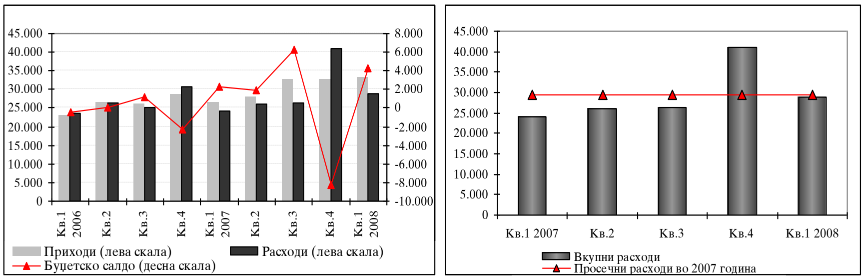

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Графикон 84
Буџетското салдо и каматни отплати врз основа на надворешното и домашното задолжување
(во милиони денари)

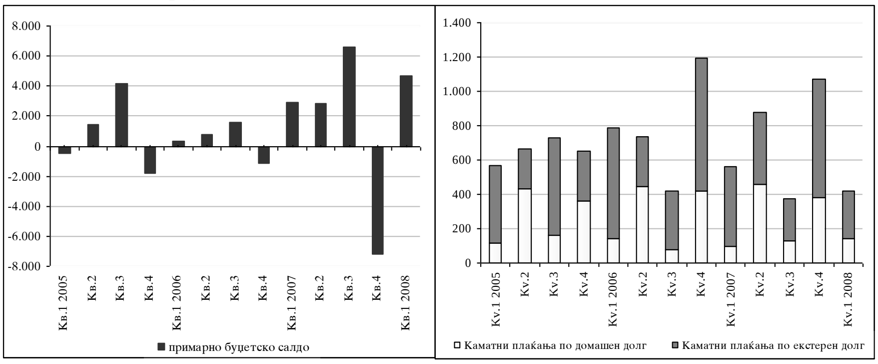

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Во првиот квартал на 2008 година, годишен пораст на вкупните јавни приходи...

...при пораст на даночните и неданочните приходи

Во првите три месеци на 2008 година, прибраните средства од даноци и придонеси изнесуваат 25,8% од планираните за 2008 година. Во однос на истиот период на 2007 година, наплатата на даноците е зголемена за 20,9%, а на придонесите за 15,1%. Во рамки на даноците, најголем годишен пораст е забележан кај данокот на добивка (од 38,7%, одразувајќи освен подобрена ефикасност во наплатата и раст на профитабилноста на фирмите), данокот на додадена вредност (од 24,6%, согласно со повисокото ценовно ниво и поголемиот промет во трговијата), како и кај акцизите. Во првите три месеци на 2008 година, најголем дел од неданочните приходи на Буџетот се однесува на пренесената добивка од НБРМ, а се примени и странски донации во износ од 191 милион денари (донации врз основа на билатерални договори на буџетските корисници за финансирање на одделни проекти и активности). Значајно зголемување на годишна основа бележат и капиталните приходи, што главно се должи на приходи врз основа на продажба на општествени станови и државно градежно земјиште.

Согласно со измените во сферата на даночното законодавство, од 1. јануари 2008 година започна примената на пропишаната намалена даночна стапка кај рамниот данок од 12% на 10%, односно кај данокот на добивка и кај персоналниот данок на доход. Наплатените повисоки даночни приходи во услови на намалени даночни стапки, делумно упатуваат на поефикасни системи на прибирање на даноците и поефикасни контроли, односно зајакнат технички и институционален капацитет на даночната администрација, како и поголема мотивираност на економските субјекти за пореално искажување на финансиските резултати.

Графикон 85
Структура на даночните приходи
(во %)

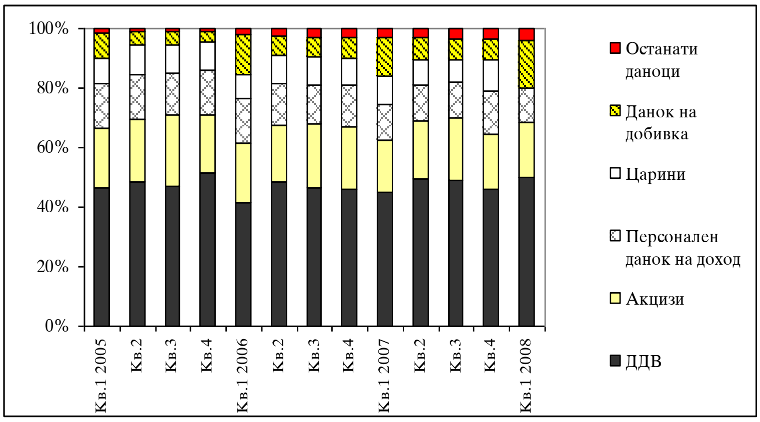

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Во првиот квартал на 2008 година, остварен е годишен пораст на јавните расходи, при зголемено капитално и тековно трошење

Вкупните расходи во првиот квартал на 2008 година бележат годишен раст од 19,8%. Посилното државно трошење произлегува од истовремениот пораст на капиталните и на тековните расходи. Кај тековните расходи, коишто структурно зафаќаат 91% од вкупните расходи остварени во првиот квартал на 2008 година, трошоците за стоки и услуги и трошоците за трансфери забележаа годишен пораст од 15,8% и 27,7%, соодветно. Доколку се анализираат трошоците за плати и надоместоци, тие бележат годишно намалување од 13,3%. Ваквата промена, во услови на пораст на платите во јавната администрација, се должи на отпочнувањето на втората фаза од процесот на фискална децентрализација[47], односно на исплатата на платите на вработените во јавната администрација преку локалната самоуправа. Следствено, трансферите до локалните власти бележат четирикратен годишен пораст (односно износ од 2.246 милиони денари во првиот квартал на 2008 година, наспроти 560 милиони денари во истиот период на претходната година). Притоа, значајно зголемување е забележано и кај ставката „останати трансфери“ (износ од 947 милиони денари во првиот квартал на 2008 година, наспроти 410 милиони денари во истиот период на претходната година), коишто ги вклучуваат доделените субвенции на земјоделците.

[47] Со одлуката донесена во јули 2007 година, трошоците за надоместоци и плати на вработените во четири сектори од локалната јавна администрација (образование, социјална политика и детска заштита, култура и здравство) се финансираат преку блок-дотации кај општините што ги исполниле соодветните критериуми.

Графикон 86
Структура на тековните трошења на државата
(во %)

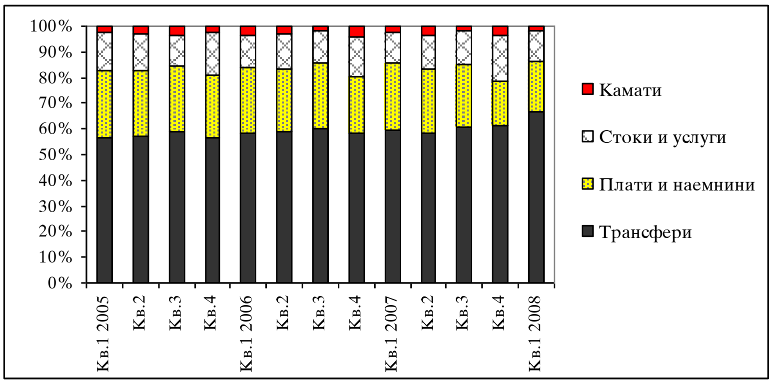

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Структурата на финансирањето во првиот квартал на 2008 година, покажува минимални нето-одливи врз основа на надворешно финансирање (37 милиони денари) и нето-приливи врз основа на домашно задолжување од 248 милиони денари. Дополнителни приливи беа остварени и врз основа на издавање концесии (во износ од 617 милиони денари, а се однесува на концесијата за користење на технологијата „3Г“ во мобилната телефонија). Во услови на остварен суфицит е забележан пораст на салдото на сметката на државата кај НБРМ.

Графикон 87
Финансирање на буџетското салдо
(во милиони денари)

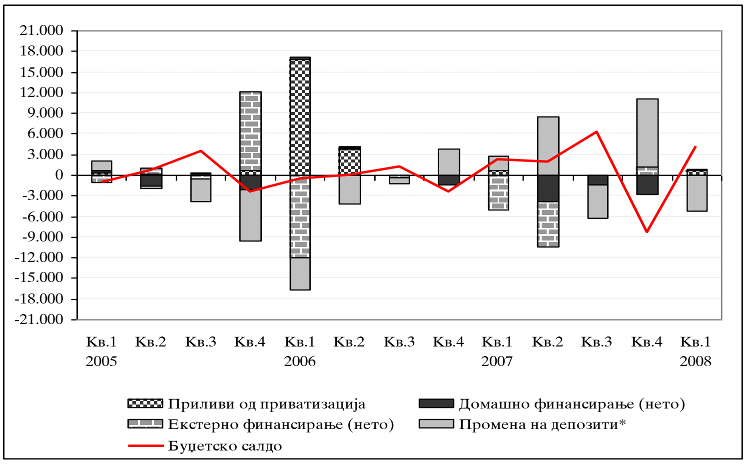

* Позитивна промена - повлекување депозити; негативна промена - кумулирање депозити.
Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Во текот на првиот квартал на 2008 година, на примарниот пазар на државни записи, беа остварени 90,3% од вкупниот понуден износ на краткорочни државни хартии од вредност (односно е остварен износ од 4.168 милиони денари). Побарувачката ја надминуваше понудата за 15,6%, додека просечната пондерирана каматна стапка на краткорочните државни записи (збирно за сите рочности) достигна 5,47% во првиот квартал на 2008 година (наспроти 5,15% во четвртиот квартал на 2007 година). Во текот на првиот квартал на 2008 година, за исплата достасуваа краткорочните државни хартии од вредност во износ од 6.631,6 милиони денари (од кои 4.618,7 милиони денари се државни записи за монетарни цели), наспроти

остварениот износ од 4.168 милиони денари. Следствено, преку примарниот пазар на краткорочни државни хартии од вредност е креирана нето-ликвидност во износ од 2.463,6 милиони денари. Од аспект на рочноста, најзастапени беа тримесечните трезорски записи (81,9% од вкупните остварени државни записи), при што состојбата на тримесечните трезорски записи (со вклучени државни записи за монетарни цели во износ од 1.799 милиони денари) изнесува 3.412,5 милиони денари на 31.03.2008 година, наспроти 5.714,2 милиона денара на 31.12.2007 година (од кои 4.618,7 милиони денари беа државни записи за монетарни цели).

Графикон 88
Вкупна понуда и побарувачка на трезорски записи (во милиони денари) и просечна пондерирана каматна стапка и состојби на инвестициите во трезорските записи (по рочност)
(во милиони денари)

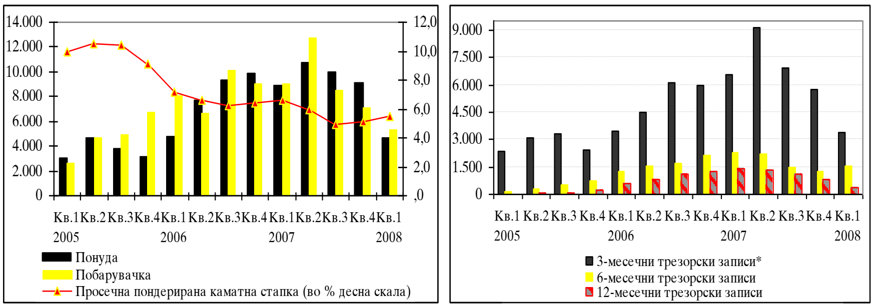

*Ги вклучува државните записи за монетарни цели.
Извор: НБРМ и Министерство за финансии на Република Македонија.

На крајот на првиот квартал на 2008 година, вкупниот јавен долг[48] бележи намалување за 3,7%, односно 52,3 милиони евра, во споредба со состојбата на крајот на 2007 година. Притоа, кварталниот пад се должи на истовремено намалување и на надворешниот и на домашниот јавен долг за 9 милиони евра, односно 43,3 милиони евра, соодветно. Намалувањето на домашниот јавен долг во целост е резултат на намалената емисија на континуирани државни хартии од вредност и на намалениот долг врз основа на структурните обврзници (пред сè Обврзницата за приватизација на „Стопанска банка“ а.д. Скопје[49]).

[48] Заради воедначеност на анализата, јавниот долг се заснова врз долгот на централната државна власт и фондовите (консолидираниот долг на државната власт без долгот на НБРМ, општините и јавните претпријатија). Имено, ваквата анализа не соодветствува со националната методологија за пресметка на јавниот долг во која е вклучен и долгот на општините и јавните претпријатија (без долгот на НБРМ) и статистика на владините финансии (на ММФ) во која е вклучен и долгот на НБРМ. Домашниот долг на централната државна власт се однесува на структурните и континуираните хартии од вредност.
[49] Долгорочна државна обврзница со која државата ги презема побарувањата на оваа банка од фирми-загубари со состојба на крајот на 1999 година.

Графикон 89
Структура на вложувањата во државни записи по инвеститори*
(во %)

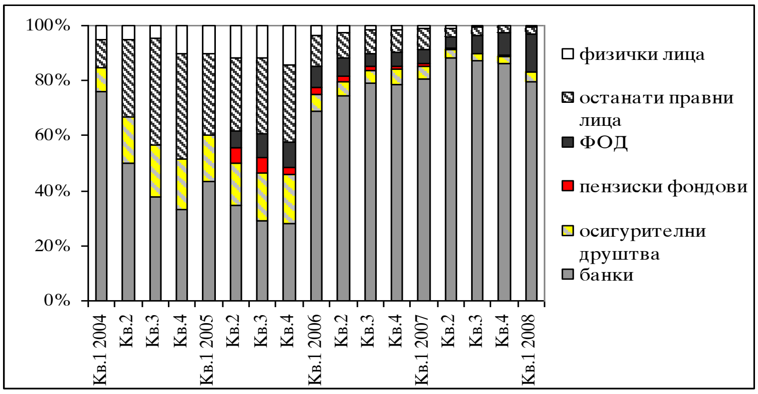

* На 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели, со рок на достасување од три месеци.
Извор: НБРМ и Министерство за финансии на Република Македонија.

Според последните расположливи податоци, во првите два месеци од вториот квартал на 2008 година, повторно е остварено позитивно буџетско салдо, но во значајно помал обем (273 милиони денари). Во рамки на вкупните остварени приходи и понатаму најзначајна компонента претставуваат даночните приходи, и тоа пред сè, високата реализација на данокот на додадена вредност (49,9% од вкупните даночни приходи). На страната на вкупните расходи, најголемиот дел од државните трошоци се однесуваат на тековните трошоци, односно во нивни рамки на социјалните трансфери (учество од 75,5% во вкупните трансфери).

И покрај остварениот буџетски суфицит, на денарската сметка на државата кај НБРМ е забележан одлив, пред сè заради отплатата на редовна рата за Обврзницата за старото девизно штедење во април, како и заради исплати врз основа на достасувања на државни хартии од вредност. На аукциите на државни записи (од сите рочности) одржани во текот на април и мај 2008 година, е забележана просечно повисока побарувачка од понудениот износ за 9,3%.

IV. Пазар на капитал

Значителен пад на берзанскиот промет и на МБИ-10 во првиот квартал

Во првиот квартал на 2008 година е забележан значителен пад на берзанското тргување во споредба со претходните неколку квартали. Во првиот квартал на 2008 година, вкупниот берзански промет (вклучително блок-трансакции и државен сегмент) изнесува 3,2 милијарди денари, што претставува намалување за 72,9% во однос на претходниот квартал. Во рамки на вкупниот берзански промет остварен во првиот квартал на 2008 година доминира класичното тргување со акции, коешто во однос на претходниот квартал беше пониско за 66,8%. Просечниот дневен берзански промет изнесува 49,9 милиони денари, што е значително помалку од просечниот промет во текот на претходната година (123,1 милион денари).

Графикон 90
Структура на берзанскиот промет
(во милиони денари)

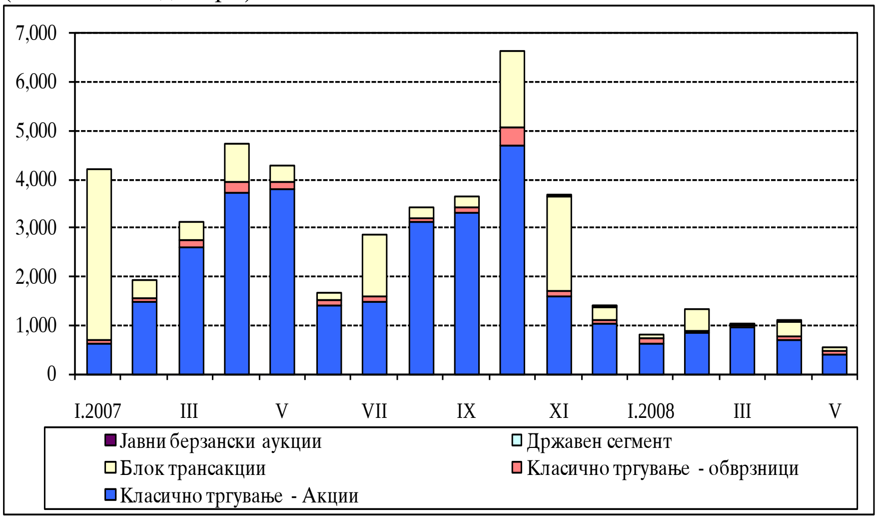

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

На 31.03.2008 година, вредноста на индексот МБИ-10[50] изнесува 6.707,4 индексни поени, што претставува пад од 13,3% во споредба со состојбата на крајот на 2007 година. Ваквите движења на овој индекс се должат на значителниот пад на прометот на берзата, но и на падот на цените на поголемиот број акции. Намалената побарувачка и падот на цените беа резултат пред сè на неизвесноста во однос на политичките случувања, што услови воздржаност на инвеститорите од вложување во хартии од вредност, но и од нивно продавање заради избегнување потенцијални капитални загуби.

Индексот на јавно поседувани друштва - МБИД[51], го следи движењето на МБИ-10, при што неговата вредност на крајот на првиот квартал изнесува 7.421,5 индексни поени, што претставува пад од 11,8% во споредба со крајот на 2007 година.

[50] Ценовен индекс пондериран со пазарната капитализација, изграден врз основа на обичните акции на десет котирани друштва на официјалниот пазар.
[51] Ценовен непондериран индекс, чиишто составни елементи се избираат имајќи ги предвид бројот на денови на тргување и остварениот промет помеѓу две ревизии на индексот.

Графикон 91
МБИ-10, МБИД и берзански промет остварен со класично тргување[52]
(во милиони денари)

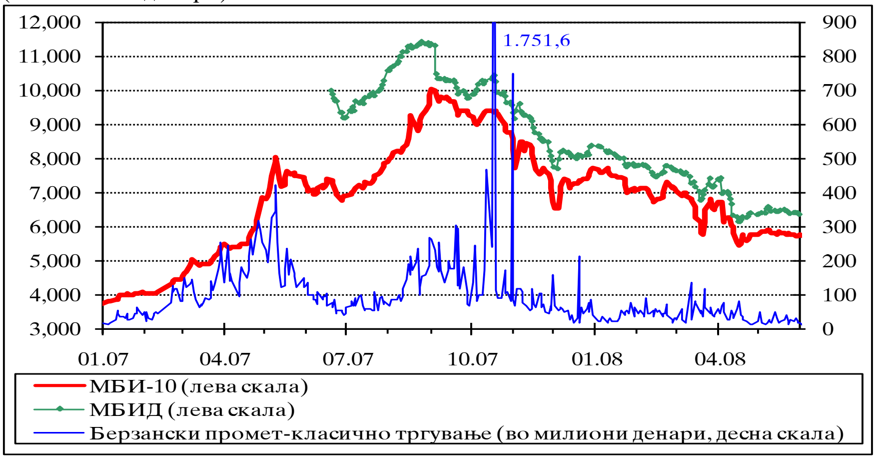

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

Надолно движење на берзанските индекси во регионот главно заради политичката неизвесност

Споредбата со берзанските индекси во регионот и во земјите од Централна и Источна Европа покажува дека во првиот квартал на 2008 година сите имаат надолни движења. За земјите од Централна и Источна Европа, ова се должи пред сè на последиците од финансиската нестабилност на крајот на 2007 и почетокот на 2008 година, како и во неизвесноста во поглед на идните економски движења. Кај берзите во Југоисточна Европа, сепак поизразено беше влијанието на политичката неизвесност, при што комбинирано, овие фактори влијаеја во насока на воздржување на инвеститорите од поголеми вложувања на овие берзи и следствено врз пад на берзанските индекси и во текот на вториот квартал на 2008 година.

Графикон 92
Квартални стапки на промена на националните и композитните регионални берзански индекси[53] (лево) и споредба на движењето на берзанските индекси (десно)

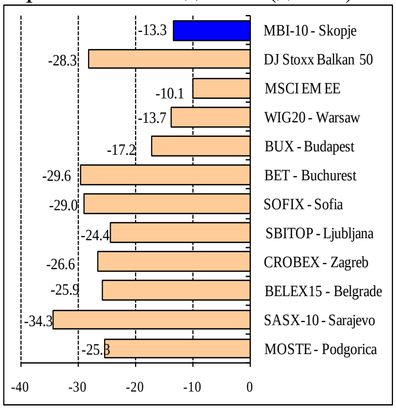

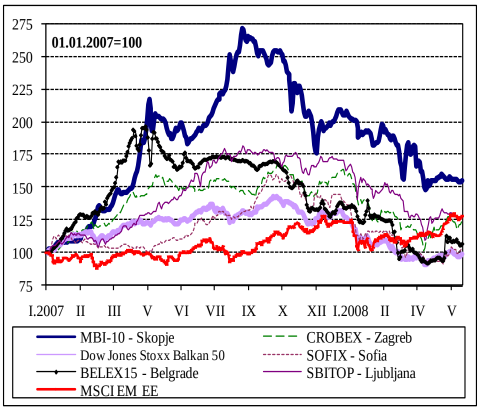

[52] На графиконот е прикажан дневниот берзански промет преку класично тргување, којшто го опфаќа само класичното тргување со акции и обврзници, додека ги исклучува сите други видови трансакции. Со цел да се прикаже подобро, на графиконот не е целосно прикажано класичното тргување на 16.10, коешто изнесува 1.751,6 милиони денари (што се должи на преземањето на една домашна компанија од странски инвеститор).

[53] „Доу Џонс Стокс Балкан“ 50 (Dow Jones Stoxx Balkan 50) вклучува акции од 50 најголеми и најликвидни компании од осум балкански берзи. „МСЦИ ЕМ ЕЕ“ (Morgan Stanley Capital International - Emerging Markets Eastern Europe - MSCI EM EE) е индекс којшто е пондериран според пазарната капитализација и вклучува акции од четири централно и источноевропски берзи.

Продолжена доминација на резидентите во берзанскиот промет

Од аспект на учеството во прометот на берзата, продолжи доминацијата на резидентите и на страната на купувањето и на страната на продажбата. Така, во првиот квартал на 2008 година, резидентите учествувале со 64,9% во купувањето хартии од вредност и со 61,3% во продажбата на хартии од вредност на берзата. Притоа, домашните физички лица учествуваат со 38,4% во купувањето и со 36% во продажбата на хартии од вредност на берзата. Од друга страна, за разлика од претходните квартали, нерезидентите беа поприсутни на страната на продажбите (со 38,7%), отколку на страната на купувањата (со 35,1%), како последица на неизвесноста во тој период. Како резултат на овие движења, на крајот на првиот квартал, странските инвеститори учествуваат со 30,9% во вкупната главница на друштвата и 8,4% во вкупната номинална вредност на обврзниците[54], што е исто како и на крајот на 2007 година.

Графикон 93
Структура на прометот на берзата, според инвеститорите и насоката на трансакциите
(во милиони денари)

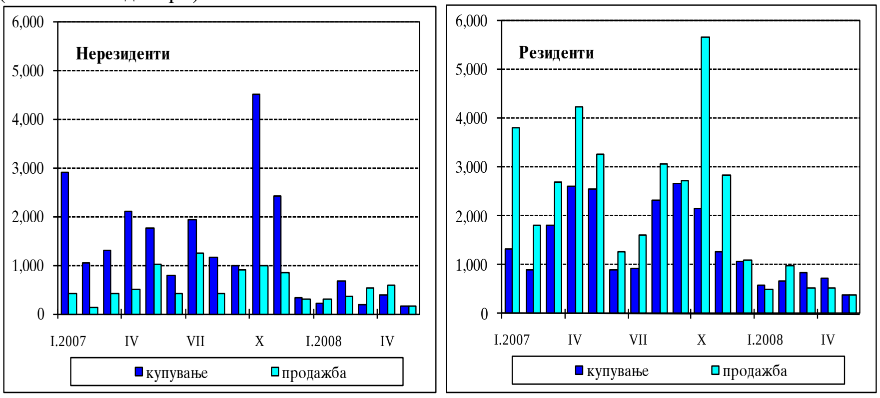

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје, пресметки во НБРМ.

Во првиот квартал на 2008 година, остварениот промет со обврзници на официјалниот пазар на Берзата изнесува 222,3 милиони денари и забележа квартален пад од 59,2%. Цените на обврзниците се движеа од 81,9% (Обврзницата за денационализација од шестата емисија) до 101,2% (Корпоративна обврзница на „Прокредит банка“) од номиналната вредност[55]. Во текот на кварталот, ОМБ[56] имаше главно позитивни движења, при што на крајот на март достигна 106,81 индексни поени (пораст од 1,2% во споредба со крајот на 2007 година).

---

[54] Според податоци од Централниот депозитар на хартии од вредност.

[55] Интервалот е утврден согласно со максималните и минималните цени на тргување на обврзниците, а податокот е изворно од месечните билтени коишто ги објавува Берзата.

[56] ОМБ е ценовен индекс пондериран со прометот, и е составен од обврзниците за старо девизно штедење и Обврзниците за денационализација од првата, втората, третата, четвртата, петтата и шестата емисија, при што почетната вредност на ОМБ е 100.

Графикон 94
Индекс на обврзници на Македонската берза (ОМБ) и класично тргување со обврзници

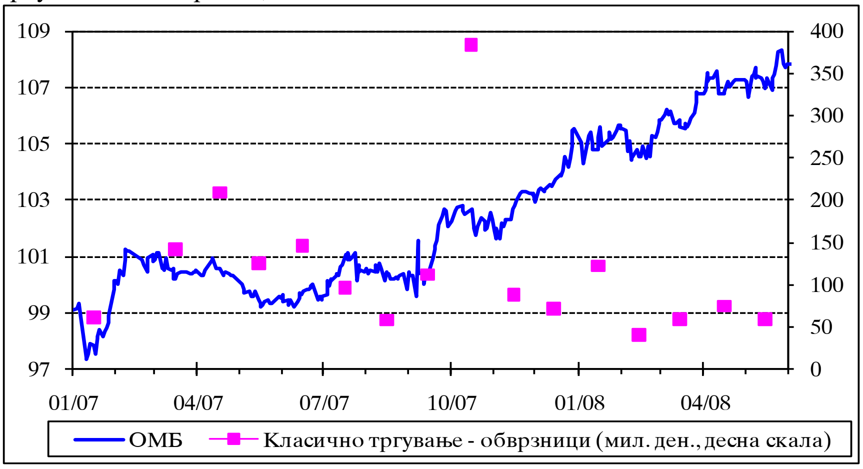

Извор: „Македонска берза“ АД Скопје.

Во текот на првиот квартал на 2008 година, на Пазарот преку шалтер беше остварена една трансакција со државни записи во износ од 1 милион денари (во февруари) и воедно, 17 трансакции со благајнички записи во вкупна вредност од 545 милиони денари. Во споредба со претходниот квартал, секундарното тргување на наведените хартии од вредност на овој пазарен сегмент е пониско за 16,7%.

Трендот на намалување на берзанскиот промет и на МБИ-10 продолжи и во првите два месеца од вториот квартал, при што на крајот на мај вредноста на МБИ-10 е за 25,7% пониска отколку на крајот на 2007 година. Во структурата на берзанскиот промет во април 2008 година, учеството на нерезидентите беше повторно позабележително на страната на продажбите на хартии од вредност (53,49%, наспроти 35,94% на страната на купувањата), додека во мај се забележува одредено нормализирање и нивното учество на страната на купувањата (31,45%) е повисоко за еден процентен поен во однос на учеството во продажбите. Индексот ОМБ продолжи да расте, при што на крајот на мај 2008 година достигна рекордно висока вредност од 107,89 индексни поени.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1: Бруто домашен производ 73
Табела 2: Цени 74
Табела 3: Индустриско производство и продуктивност во индустријата 75
Табела 4: Вработеност 76
Табела 5: Плати 77
Табела 6: Државен буџет 78

Табели од монетарниот сектор
Табела 7: Биланс на Народната банка 79
Табела 8: Биланс на депозитните банки 80
Табела 9: Биланс на штедилниците 81
Табела 10: Монетарен преглед (без штедилници) 82-83
Табела 11: Монетарен преглед (со штедилници) 84-85
Табела 12: Кредити на недржавниот сектор 86
Табела 13: Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор) 87
Табела 14: Вкупни побарувања на депозитните банки 88-89
Табела 15: Вкупни обврски на депозитните банки 90-91
Табела 16: Извештај за пондерираните каматни стапки на примените депозити и дадените кредити 92-93
Табела 17: Каматни стапки на Народната банка на Република Македонија 94
Табела 18: Задолжителна резерва на банките и штедилниците 95
Табела 19: Каматни стапки на државните хартии од вредност 96

Табели од надворешнотрговскиот и девизен сектор
Табела 20: Платен биланс на Република Македонија - збирни податоци 97
Табела 21: Платен биланс на Република Македонија - збирни податоци 98
Табела 22: Платен биланс на Република Македонија - услуги 99
Табела 23: Платен биланс на Република Македонија - доход 100
Табела 24: Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери 101
Табела 25: Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјални резерви) 102
Табела 26: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена 103
Табела 27: Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји 104-105
Табела 28: Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори 106-107
Табела 29: Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по дејности 108
Табела 30: Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојба на крајот на периодот 109
Табела 31: Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојба на крајот на периодот 110
Табела 32: Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба 111
Табела 33: Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба 112
Табела 34: Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба 113
Табела 35: Девизни резерви 114
Табела 36: Девизен курс на денарот (просек за периодот) 115
Табела 37: Среден девизен курс на денарот (на крајот на периодот) 116
Табела 38: Индекси на ефективниот девизен курс на денарот 117

Методолошки објаснувања 118

Табела 1

Бруто домашен производ

Во милиони денари (1997=100) и годишни стапки на реален раст (во %)

	БДП вкупно	%	Земјоделство, лов, шумарство и рибарство	%	Вадење руди и камен, преработувачка индустрија и снабдување со елек.енргија, гас и вода	%	Градежништво	%	Трговија на големо и трговија на мало	%	Хотели и ресторани	%	Сообраќај, складирање и врски	%	Финансиско посредување	%	Јавна управа и одбрана	%
НКД[1]			А+Б		В+Г+Д		Ѓ		Е		Ж		З		Ѕ+И+Љ		Ј+К+Л+Х	
1997	186018	1,4	20411		45317		9867		21297		2819		11372		26002		27067	
1998	192308	3,4	21083	3,3	45969	1,4	10626	7,7	21377	0,4	3025	7,3	14385	26,5	26002	0,0	27395	1,2
1999	200669	4,3	21273	0,9	46750	1,7	11732	10,4	22025	3,0	3771	24,7	16854	17,2	26499	1,9	28519	4,1
2000	209777	4,5	21489	1,0	51122	9,4	12037	2,6	22695	3,0	3345	-11,3	18282	8,5	27215	2,7	28546	0,1
2001	200284	-4,5	19169	-10,8	48786	-4,6	10300	-14,4	22505	-0,8	3195	-4,5	16761	-8,3	27783	2,1	27876	-2,3
2002	201993	0,9	18779	-2,0	48390	-0,8	10364	0,6	23725	5,4	3726	16,6	16467	-1,8	26758	-3,7	28843	3,5
2003	207690	2,8	19686	4,8	50845	5,1	11741	13,3	24146	1,8	4085	9,6	16539	0,4	25787	-3,6	30262	4,9
2004	216164	4,1	20908	6,2	50439	-0,8	12610	7,4	27933	15,7	3623	-11,3	15745	-4,8	28817	11,8	30068	-0,6
2005	225035	4,1	20941	0,2	51803	2,7	12725	0,9	29243	4,7	3675	1,4	17387	10,4	28283	-1,9	31476	4,7
2006	231849	3,0	21069	0,6	53657	3,6	12674	-0,4	30854	5,5	3674	0,0	18633	7,2	28719	1,5	32115	2,0
2005 Кв.1	51487	3,0	5064	1,2	11358	0,6	2003	-4,1	6500	2,7	783	-1,3	3988	10,7	7010	-2,9	7847	3,7
Кв.2	56655	5,1	5251	0,7	13210	8,7	3337	-3,3	7328	5,0	905	3,2	4343	11,8	7042	-2,4	7834	3,4
Кв.3	57353	4,2	5341	-0,1	13112	1,8	3684	3,0	7225	5,4	1056	3,2	4517	12,4	7058	-1,9	7847	5,1
Кв.4	59540	4,0	5285	-1,0	14123	0,0	3701	6,0	8190	5,4	931	0,1	4539	7,1	7173	-0,3	7948	6,5
2006 Кв.1	52973	2,9	5319	5,0	11148	-1,8	2185	-2,4	7029	8,1	854	9,1	4428	11,0	7656	9,2	7956	1,4
Кв.2	59104	4,3	5502	4,8	13726	3,9	3783	13,4	7759	5,9	963	6,4	4754	9,5	7713	9,5	8044	2,7
Кв.3	60176	4,9	5579	4,5	14064	7,3	4191	13,8	7664	6,1	1132	7,2	4846	7,3	7755	9,9	8044	2,5
Кв.4	61679	3,6	5512	4,3	14192	0,5	4005	8,2	8778	7,2	1003	7,7	5066	11,6	7807	8,8	8151	2,6
2007 Kv.1	56522	6,7	5505	3,5	12463	11,8	2312	5,8	7978	13,5	836	-2,1	4840	9,3	7786	1,7	8044	1,1
Кв.2	61409	3,9	5419	-1,5	13616	-0,8	3934	4,0	9039	16,5	1071	11,2	5277	11,0	7890	2,3	8092	0,6
Кв.3	62824	4,4	5445	-2,4	14317	1,8	4430	5,7	8768	14,4	1253	10,7	5306	9,5	8065	4,0	8036	-0,1
Кв.4	64825	5,1	5093	-7,6	14987	5,6	4313	7,7	10270	17,0	1060	5,7	5725	13,0	8033	2,9	8184	0,4
2008 Kv.1[2]		5,2		4,2		6,5		9,7		10,2		3,7		3,2		2,2		1,9

Извор: Државен завод за статистика.

[1] Национална класификација на дејности.

[2] Проценети податоци

Табела 2
Цени
Годишни стапки на раст (%)

	Индекс на трошоци на живот [1] (стапки на раст)															Индекс на цени на производители на индустриски производи (стапки на раст)
				По категории												
							Домување									
	Вкупно	Стоки	Услуги	Исхрана	Тутун и пијалаци	Облека и обувки	Вкупно	Стан (станарина, вода, услуги)	Огрев и осветление	Покуќнина	Хигиена и здравје	Култура и разонода	Сообраќајни средства и услуги	Ресторани и хотели [2]	Останати услуги [2]	
1997	2,6	2,2	3,8	4,2	-3,9	-1,6	1,7	0,3	3,8	1,6	-0,5	-8,6	19,4			4,2
1998	-0,1	0,0	-0,4	-0,2	3,6	2,4	0,4	0,0	0,4	2,0	0,1	-10,3	2,4			4,0
1999	-0,7	-1,1	0,5	-1,6	0,2	1,2	0,3	0,1	1,1	-1,9	-1,4	-2,2	-0,8			-0,1
2000	5,8	5,2	8,9	-0,4	13,9	-2,3	19,3	8,8	27,4	1,7	-1,7	-1,6	22,4			8,9
2001	5,5	4,5	10,9	6,9	2,3	1,3	5,5	11,3	3,9	0,1	-0,7	1,9	9,5			2,0
2002	1,8	1,2	5,0	1,8	1,0	6,8	1,7	4,1	1,0	-0,6	-3,8	3,6	2,1			-0,9
2003	1,2	0,3	5,9	-1,4	3,4	2,2	3,9	3,9	4,4	1,1	3,9	2,2	4,2			-0,3
2004	-0,4	-1,1	3,3	-3,1	1,1	0,9	2,2	-0,3	3,0	4,2	0,4	1,3	4,0			0,9
2005	0,5	0,3	1,3	-1,2	5,5	2,2	0,4	0,3	1,0	-1,2	-3,5	0,9	3,7			3,2
2006	3,2	3,7	1,3	2,2	17,8	0,2	2,0	-0,7	3,7	-0,8	2,0	6,4	1,8			4,5
2007	2,3	3,0	-0,3	3,9	1,8	1,8	4,7	6,3	5,8	-0,7	0,3	2,4	-3,1	4,7	8,6	1,6
2006 Кв.1[3]	2,7	3,2	0,9	1,6	17,7	-0,5	0,9	-0,2	1,6	-0,5	0,3	6,0	2,6			5,6
Кв.2	3,4	3,8	2,0	2,3	17,5	0,3	1,1	0,2	1,9	-0,5	1,9	6,8	3,8			5,7
Кв.3	3,6	4,0	1,9	2,9	17,9	0,5	1,7	-0,6	3,2	-0,9	2,7	6,9	2,3			4,1
Кв.4	3,1	3,7	0,4	2,1	17,9	0,6	4,2	-2,2	7,9	-1,1	2,9	5,7	-1,5			2,4
2007 Кв.1	0,7	1,3	-1,1	0,7	0,1	1,8	5,1	1,6	8,8	-1,8	0,0	3,5	-5,0	3,0	-2,8	1,0
Кв.2	1,1	1,6	-0,5	0,7	2,2	1,0	5,9	6,6	7,8	-0,9	0,5	3,1	-4,3	3,6	11,6	1,2
Кв.3	2,4	3,0	0,2	3,8	2,3	1,1	5,2	7,5	6,0	-0,1	0,9	3,6	-3,1	3,9	12,5	1,6
Кв.4	4,9	6,2	0,4	10,4	2,4	3,5	2,8	9,6	1,1	0,0	0,0	-0,5	-0,6	8,0	13,0	2,1
Јануари	0,8	1,4	-1,2	1,1	0,1	1,2	4,8	-0,7	9,3	-1,9	-0,1	3,5	-4,8	3,3	0,3	1,3
Февруари	0,5	1,1	-1,3	0,8	0,0	1,8	4,5	-0,6	8,7	-1,9	0,1	3,5	-5,8	3,3	-1,1	0,3
Март	0,8	1,3	-0,9	0,3	0,1	2,2	6,0	6,2	8,3	-1,4	0,1	3,6	-4,4	2,5	-1,1	1,4
Април	1,0	1,4	-0,2	0,3	2,3	1,2	6,0	7,0	8,0	-1,5	0,2	3,5	-4,0	4,2	11,7	1,0
Мај	0,9	1,4	-0,8	0,7	2,2	0,9	5,8	6,4	7,7	-1,1	0,1	3,4	-5,1	3,5	11,7	-1,0
Јуни	1,3	1,9	-0,6	1,1	2,1	0,8	6,0	6,3	7,9	-0,2	1,0	2,4	-3,7	3,1	11,7	1,0
Јули	1,3	1,9	-0,8	0,7	2,3	0,8	6,1	6,4	7,9	-0,2	0,8	4,2	-3,8	3,0	11,7	0,0
Август	2,2	3,3	-1,3	3,9	2,4	0,6	6,2	6,5	8,1	-0,2	1,1	4,3	-4,9	3,1	12,9	1,2
Септември	3,6	3,9	2,6	6,7	2,4	1,7	3,5	9,7	2,1	0,2	0,9	2,3	-0,6	5,7	13,0	2,0
Октомври	3,9	4,8	0,9	8,2	2,5	2,1	1,9	9,6	-0,4	0,0	-0,5	0,6	0,5	6,3	13,5	3,3
Ноември	4,6	6,1	-0,5	10,2	2,4	2,8	2,5	9,7	0,5	-0,1	-0,2	-0,8	-0,8	7,6	13,5	4,8
Декември	6,1	7,6	0,7	12,8	2,4	5,6	4,1	9,5	3,3	0,0	0,6	-1,2	-1,6	10,0	12,2	4,2
2008 Кв.1	9,5	11,0	3,9	19,0	4,2	1,6	3,6	8,5	2,7	0,4	1,5	-0,3	4,4	11,8	16,7	10,5
Кв.2	9,9	11,4	4,5	19,5	3,5	3,6	3,4	4,7	3,7	1,0	1,1	0,5	5,8	12,0	1,9	-
Јануари	8,7	10,3	2,6	17,8	2,5	2,2	3,0	9,5	1,4	0,3	1,9	-0,7	3,4	10,6	14,8	9,5
Февруари	9,6	11,0	4,4	18,7	4,7	1,2	4,5	11,7	2,9	0,6	1,8	-0,4	4,7	12,3	17,5	10,2
Март	10,2	11,7	4,7	20,6	5,3	1,4	3,3	4,4	3,7	0,3	0,9	0,3	5,2	12,6	17,7	11,7
Април	10,1	11,7	4,4	21,0	3,4	2,7	3,4	4,2	3,8	1,0	1,1	1,2	4,1	11,4	1,6	10,7
Мај	9,5	11,0	4,3	18,4	3,6	4,1	3,3	4,6	3,5	0,9	1,1	0,0	5,7	11,9	2,0	14,4
Јуни	10,1	11,6	4,8	19,2	3,6	3,9	3,6	5,3	3,7	1,0	1,0	0,3	7,5	12,8	2,0	-

Извор: Државен завод за статистика.

[1] Индексот на трошоци на живот се однесува на индексот на цени на потрошувачите (CPI-consumer price index).

[2] Почнувајќи од 2007 година, структурата на индексот на трошоците на животот (CPI) е проширена за категориите: ресторани и хотели и за категоријата останати услуги неспомнати на друго место.

[3] Кварталните пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 3

Индекс на индустриското производство и индекс на продуктивноста во индустријата

Годишни стапки на раст (%)

	Вкупно	По сектори			По група на производи					Продуктивност[/1]
		Вадење руди и камен	Преработувачка индустрија	Електрична енергија, гас и вода	Енергија	Интермедијарни производи, освен енергија	Капитални производи	Трајни производи за широка потрошувачка	Нетрајни производи за широка потрошувачка	
2002	-5,3	-24,5	-4,7	-3,8	-16,8	-8,0	53,3	-22,6	-2,4	-
2003	4,7	-39,1	5,9	9,8	28,7	-12,1	-9,0	36,9	19,0	-
2004	-2,2	-5,0	-2,1	-2,6	-1,8	0,9	-20,1	9,1	-3,4	-
2005	7,0	40,4	7,3	2,5	4,6	14,2	-3,2	-14,9	3,8	10,6
2006	2,5	28,0	2,4	-0,6	1,5	7,3	8,2	-5,0	-2,2	9,2
2007	3,7	9,8	5,2	-9,5	-6,9	12,9	19,7	8,8	-2,0	10,1
2005 Кв.1[/2]	5,2	-18,9	6,4	3,8	2,3	14,8	-0,9	-18,2	1,8	1,8
Кв.2	13,5	17,0	16,3	-0,5	6,5	24,6	-1,2	4,8	8,9	18,2
Кв.3	6,0	62,9	5,5	2,0	4,0	9,8	-2,5	-11,1	5,4	16,4
Кв.4	4,2	97,1	2,5	4,3	7,4	9,5	-5,3	-24,8	-0,1	5,9
2006 Кв.1	0,5	111,6	-0,9	-0,9	3,0	5,6	-2,5	10,5	-6,1	8,0
Кв.2	1,7	53,2	1,3	-2,0	-3,0	5,1	17,0	-6,5	-0,3	7,8
Кв.3	4,3	13,1	4,9	0,1	0,7	12,0	0,1	2,1	-0,7	5,6
Кв.4	3,5	4,8	4,0	1,9	5,7	6,3	26,3	-12,5	-1,1	15,6
2007 Кв.1	11,6	13,9	16,0	-9,1	-2,1	25,0	39,0	10,3	6,2	18,5
Кв.2	-2,8	16,2	-1,5	-20,8	-16,6	7,9	-4,4	25,3	-7,8	3,7
Кв.3	1,1	15,4	1,5	-8,7	-4,5	7,5	27,3	-3,0	-5,8	11,6
Кв.4	6,2	-3,3	7,8	-1,1	-6,2	15,3	24,7	6,5	1,8	6,5
Јануари	10,6	11,7	16,4	-9,8	-11,6	31,8	102,3	53,3	3,5	-
Февруари	14,9	29,9	17,8	-4,2	13,4	23,7	33,3	-8,8	7,6	-
Март	9,6	0,8	14,2	-12,7	-5,5	21,6	14,9	6,1	7,0	-
Април	5,3	10,1	6,8	-6,8	18,1	18,9	-11,9	39,5	-9,7	-
Мај	-5,8	25,0	-4,6	-25,6	-37,2	3,6	16,2	15,1	-5,5	-
Јуни	-7,1	14,6	-5,4	-32,1	-29,6	2,9	-13,0	23,1	-8,3	-
Јули	-2,2	56,1	-2,1	-18,9	-11,1	6,9	4,0	8,4	-7,0	-
Август	1	3,3	2,2	-11,6	-8,9	14,3	2,5	4,0	-7,8	-
Септември	4,5	0,6	4,3	9,5	9	1,9	77,6	-15,4	-2,4	-
Октомври	10,5	-4,0	14,6	-13,5	-8,3	22,5	70,0	10,7	0,0	-
Ноември	5,5	-11,3	7,3	-1,0	-8,2	21,1	9,1	17,4	-1,8	-
Декември	2,6	4,8	1,4	9,8	-2,8	1,3	3,6	-6,2	7,0	-
2008 Кв.1	5,8	11,9	6,6	-0,8	1,7	8,8	26,6	77,3	-1,3	7,6
Јануари	13,6	15,3	16,1	1,6	9,6	21,4	19,7	84,3	4,3	-
Февруари	6,9	6,2	8,4	-1,6	-2,8	11,0	56,0	70,9	-1,6	-
Март	-1,4	15,3	-2,0	-2,8	-1,6	-2,0	5,4	77,4	-5,3	-
Април	6,2	9,0	7,5	-5,2	-7,1	9,4	15,6	73,6	4,2	-
Мај	17,6	8,8	19,5	3,4	40,4	16,8	33,4	80,1	7,2	-

Извор: Државен завод за статистика.

[/1] Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

[/2] Квартални пресметки се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 4

Вработеност и продуктивност во целата економија

	Вкупно работоспособно население	Активно население:			Број на вработени лица по економски дејности:			Продуктивност /1
		Вкупно	Вработени	Невработени	Земјоделство	Индустрија	Услуги	
1996	1.436.602	789.081	537.591	251.489	100.067	193.975	243.548	-
1997	1.489.625	800.513	512.301	288.213	84.256	163.988	264.056	-
1998	1.503.365	823.826	539.762	284.064	107.249	190.674	241.839	-
1999	1.518.250	806.674	545.222	261.452	115.361	185.283	244.580	-
2000	1.534.256	811.557	549.846	261.711	119.971	187.066	242.809	-
2001	1.554.420	862.504	599.308	263.196	131.094	190.458	277.755	-
2002	1.566.953	824.824	561.341	263.483	134.293	186.917	238.868	-
2003	1.579.450	860.976	545.108	315.868	120.132	184.855	238.583	-
2004	1.594.557	832.281	522.995	309.286	88.050	171.390	261.810	-
2005	1.607.997	869.187	545.253	323.934	106.533	175.868	261.523	0,9
2006	1.618.482	891.679	570.404	321.274	114.777	186.085	268.117	0,5
2007	1.628.635	907.138	590.234	316.905	107.717	184.928	294.305	2,3
2005 Кв.1	1.603.675	827.428	507.397	320.030	76.546	181.450	251.307	6,8
Кв.2	1.606.833	883.522	552.797	330.724	126.194	174.588	251.112	3,8
Кв.3	1.609.071	889.725	564.880	324.845	135.712	170.157	257.804	-1,1
Кв.4	1.612.410	876.074	555.938	320.136	87.921	180.089	286.837	-5,4
2006 Кв.1	1.615.584	877.798	559.702	318.096	103.319	190.355	264.550	-5,5
Кв.2	1.617.423	885.609	566.293	319.316	128.519	189.630	246.842	2,9
Кв.3	1.619.447	899.732	576.813	322.919	125.322	187.760	262.480	3,8
Кв.4	1.621.475	903.576	578.810	324.766	101.948	176.592	298.599	1,0
2007 Кв.1	1.624.611	902.588	579.301	323.287	95.384	186.975	293.629	4,1
Кв.2	1.627.216	906.199	589.254	316.944	112.982	184.622	288.104	0,5
Кв.3	1.630.010	909.466	598.327	311.139	117.531	181.993	294.863	1,3
Кв.4	1.632.702	910.301	594.054	316.247	104.975	186.122	300.622	3,2
2008 Кв.1	1.635.058	920.512	600.593	319.919	121.238	178.848	298.110	2,2

Извор: Државен завод за статистика. Анкета за работна сила.

/1 Годишни стапки на раст во (%). Пресметките се изработени во Дирекција за истражување на НБРМ.

Табела 5

Плати

Износ во денари, промена во (%)

	Бруто плати:						Нето плати:					
				По економски дејности:						По економски дејности:		
	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	Земјоделство	Индустрија	Услуги	Просечна, вкупно	Номинална промена	Реална промена	Земјоделство	Индустрија	Услуги
1999	16.941	3,6	-	12.944	16.306	19.684	10.029	2,9	3,6	8.667	8.380	10.720
2000	17.958	6,0	-	15.733	17.785	20.968	10.526	5,5	-0,3	9.294	8.883	11.354
2001	17.893	-0,4	-5,6	14.739	18.304	20.467	10.592	3,5	-1,9	8.754	10.348	11.852
2002	19.030	6,4	4,5	14.437	19.243	21.648	11.550	6,9	5,0	8.833	11.415	12.791
2003	19.957	4,9	3,7	14.100	19.854	22.955	11.955	4,8	3,6	8.522	11.782	13.549
2004	20.779	4,1	4,5	17.287	20.692	23.748	12.534	4,0	4,4	10.337	12.290	13.999
2005	21.335	2,7	2,2	19.128	21.450	24.737	13.125	2,5	2,0	11.419	12.738	14.548
2006	23.037	8,0	4,6	19.485	23.570	25.624	13.854	7,3	4,0	11.660	13.983	15.036
2007	24.139	4,8	2,4	17.755	23.965	26.520	14.586	7,9	5,5	10.766	14.585	16.080
2006 Кв.1	22.559	7,6	4,9	19.179	22.969	25.184	13.207	6,9	3,7	11.466	13.606	14.757
Кв.2	22.923	8,5	5,1	19.600	23.340	25.444	13.428	7,7	4,2	11.681	13.820	14.910
Кв.3	23.214	8,7	5,1	19.719	23.967	25.835	13.584	7,7	3,9	11.779	14.184	15.125
Кв.4	23.451	7,1	4,0	19.440	24.003	26.035	13.854	7,2	4,0	11.712	14.321	15.351
2007 Кв.1	23.139	2,6	1,9	17.809	23.414	25.635	13.962	5,7	5,0	10.802	14.230	15.516
Кв.2	23.651	3,2	2,1	18.396	23.569	26.020	14.287	6,4	5,3	11.161	14.335	15.746
Кв.3	24.193	4,2	1,8	17.524	24.043	26.510	14.604	7,5	5,1	10.652	14.608	16.086
Кв.4	25.574	9,1	4,2	17.291	24.836	27.917	15.490	11,8	6,9	10.451	15.167	16.971
Јануари	23.003	1,1	0,3	18.113	23.811	25.604	13.884	4,2	3,4	10.980	14.475	15.509
Февруари	23.088	3,6	3,1	17.559	22.803	25.515	13.934	6,9	6,4	10.610	13.860	15.442
Март	23.327	3,0	2,2	17.755	23.628	25.786	14.067	6,1	5,3	10.816	14.356	15.595
Април	23.632	5,1	4,0	17.789	22.945	25.922	14.291	8,4	7,3	10.836	13.968	15.698
Мај	23.733	2,7	1,8	19.379	23.949	26.165	14.328	5,8	4,9	11.586	14.564	15.819
Јуни	23.589	1,9	0,5	18.019	23.813	25.972	14.242	5,1	3,8	11.063	14.473	15.722
Јули	23.701	3,2	1,9	16.284	24.053	26.219	14.300	6,5	5,1	9.963	14.600	15.900
Август	23.907	2,0	-0,2	19.480	24.486	26.227	14.447	5,3	3,0	11.760	14.885	15.906
Септември	24.971	7,4	3,7	16.807	23.589	27.086	15.066	10,8	6,9	10.233	14.340	16.453
Октомври	25.889	9,8	5,6	17.089	25.671	28.060	15.608	13,0	8,8	10.369	15.599	16.996
Ноември	25.397	7,1	2,4	18.319	24.622	27.658	15.320	10,3	5,4	11.037	14.983	16.748
Декември	25.435	10,3	4,0	16.465	24.200	28.034	15.543	12,2	5,7	9.947	14.920	17.170
2008 Кв.1	25.146	8,7	-0,8	16.983	24.571	27.429	15.430	10,5	0,9	10.315	15.220	16.934
Јануари	25.349	10,2	1,4	17.355	25.456	27.398	15.555	12,0	3,1	10.453	15.757	16.918
Февруари	24.799	7,4	-2,0	16.599	24.265	27.165	15.207	9,1	-0,4	10.169	15.019	16.771
Март	25.289	8,4	-1,6	16.994	23.993	27.724	15.529	10,4	0,2	10.325	14.884	17.114
Април	25.412	7,5	-2,3	16.379	24.735	27.808	15.605	9,2	-0,8	10.042	15.315	17.176

Извор: Државен завод за статистика.

Табела 6

Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондовите)

во милиони денари

	Јан.-дек. 2005	2006				Јан.- дек. 2006	2007				Јан.- дек. 2007	2008			
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Јануари	Февруари	Март	Кв.1
ВКУПНИ ПРИХОДИ	**100.877**	**23.070**	**26.288**	**26.216**	**28.470**	**104.044**	**26.445**	**27.882**	**32.599**	**32.683**	**119.609**	**10.011**	**9.562**	**13.583**	**33.156**
Даночни приходи и придонеси	**84.580**	**19.848**	**22.782**	**23.080**	**24.829**	**90.540**	**23.478**	**24.648**	**26.586**	**28.507**	**103.219**	**8.816**	**8.440**	**10.748**	**28.004**
Даночни приходи (ССП)*	304	79	50	35	35	199	59	45	46	97	247	37	68	30	135
Даноци приходи	55.681	12.658	15.098	15.459	16.360	59.575	15.755	16.514	18.282	18.964	69.515	6.309	5.152	7.585	19.046
Персонален данок на доход	8.097	1.933	2.098	2.025	2.358	8.414	1.844	2.006	2.220	2.823	8.893	654	710	711	2.075
Данок на добивка	2.837	1.725	914	950	1.119	4.708	2.035	1.237	1.278	1.348	5.898	431	564	1.828	2.823
ДДВ	27.082	5.228	7.342	7.155	7.514	27.239	7.106	8.150	8.968	8.738	32.962	3.529	2.231	3.097	8.857
Акцизи	11.748	2.542	2.840	3.373	3.419	12.174	2.780	3.234	3.788	3.463	13.265	1.121	965	1.205	3.291
Увозни давачки	5.266	993	1.494	1.474	1.459	5.420	1.502	1.380	1.403	1.914	6.199	324	463	533	1.320
Други даноци	651	237	410	482	491	1.620	488	507	625	678	2.298	250	219	211	680
Придонеси	28.595	7.112	7.635	7.586	8.434	30.766	7.664	8.089	8.258	9.446	33.457	2.470	3.220	3.133	8.823
Фонд за ПИОМ	18.300	4.620	4.969	4.893	5.467	19.948	4.971	5.219	5.444	6.302	21.936	1.674	2.173	2.109	5.956
Завод за вработување	1.313	322	336	337	375	1.371	343	364	372	444	1.523	89	185	142	416
Фонд за здравство	8.982	2.170	2.330	2.356	2.592	9.447	2.350	2.506	2.442	2.700	9.998	707	862	882	2.451
Неданочни приходи	**13.867**	**2.333**	**2.816**	**2.715**	**2.842**	**10.706**	**2.521**	**2.844**	**5.517**	**3.080**	**13.962**	**948**	**989**	**2.631**	**4.568**
Неданочни приходи (ССП)*	6.322	1.279	1.231	1.605	1.656	5.771	1.501	1.455	1.286	1.670	5.912	479	532	871	1.882
Профит од јавни финансиски институции	3.319	103	406	56	258	824	72	368	3.032	60	3.532	22	16	1.319	1.357
Народна банка на Република Македонија	10	0	8	0	0	8	0	258	0	0	258	0	0	1.289	1.289
Агенција за управување со средства	352	0	315	0	210	525	49	15	100	0	164	0	0	0	0
Други приходи од имот	116	75	43	6	0	124	7	0	5	0	12	4	0	0	4
Камати од депонирани средства во НБРМ	73	23	31	43	47	144	16	94	50	58	218	18	13	13	44
Дивиденди	2.768	5	9	7	1	23	0	1	2.877	2	2.880	0	3	17	20
Административни такси	1.657	395	426	308	364	1.493	419	384	406	474	1.683	155	165	152	472
Партиципација за здравствени услуги	434	79	75	65	67	286	70	78	81	138	367	30	46	45	121
Други административни такси	196	48	51	38	26	163	72	68	67	117	324	38	40	43	121
Други неданочни приходи	264	109	175	209	98	591	78	72	220	157	527	75	47	22	144
Надоместоци за Фондот за патишта	1.675	320	451	434	374	1.580	309	419	425	464	1.617	149	143	179	471
Капитални приходи	**933**	**143**	**390**	**143**	**272**	**948**	**167**	**151**	**301**	**778**	**1.397**	**155**	**67**	**118**	**340**
Странски донации	**1.494**	**727**	**299**	**166**	**231**	**1.423**	**259**	**200**	**180**	**267**	**906**	**40**	**65**	**86**	**191**
Приходи од наплатени заеми	**2**	**18**	**1**	**112**	**296**	**427**	**20**	**39**	**15**	**51**	**125**	**52**	**1**	**0**	**53**
ВКУПНИ РАСХОДИ	**100.219**	**23.562**	**26.264**	**25.085**	**30.832**	**105.744**	**24.144**	**25.968**	**26.376**	**40.948**	**117.436**	**8.384**	**10.474**	**10.068**	**28.926**
Тековни трошоци	**90.027**	**22.475**	**24.144**	**22.334**	**27.525**	**96.478**	**23.038**	**24.296**	**23.995**	**32.366**	**103.695**	**8.023**	**9.280**	**9.023**	**26.326**
Плати и надоместоци	22.835	5.750	5.878	5.707	6.086	23.421	6.025	6.112	5.940	5.530	23.607	1.723	1.727	1.771	5.221
Стоки и услуги	12.984	2.856	3.264	2.655	4.152	12.927	2.739	3.074	3.138	5.862	14.813	750	1.200	1.222	3.172
Трансфери	51.597	13.079	14.266	13.167	16.094	56.607	13.715	14.235	14.545	19.906	62.401	5.454	6.247	5.813	17.514
Трансфери (ССП)*	913	167	209	165	240	781	191	164	106	176	637	46	136	138	320
Социјални трансфери	46.870	11.565	12.727	12.072	12.397	48.762	*12.336*	*12.449*	12.769	12.437	49.991	*4.356*	4.821	4.561	13.738
Фонд за ПИОМ	*24.969*	*6.397*	*6.640*	*6.751*	*6.947*	*26.735*	*6.880*	*6.968*	*7.066*	*7.271*	28.185	*2.388*	*2.674*	*2.730*	*7.792*
Завод за вработување	*2.940*	*599*	*521*	*488*	*450*	*2.058*	*417*	*437*	*411*	*389*	1.654	*123*	*123*	*122*	*368*
Социјална помош	*4.138*	*1.008*	*945*	*1.115*	*1.080*	*4.148*	*1.026*	*876*	*1.118*	*1.027*	4.047	*310*	*323*	*371*	*1.004*
Здравствена заштита	*14.823*	*3.562*	*4.620*	*3.718*	*3.921*	*15.821*	*4.013*	*4.168*	*4.174*	*3.750*	16.105	*1.535*	*1.701*	*1.338*	*4.574*
Други трансфери	3.679	1.326	1.308	911	3.450	6.994	1.171	1.603	1.658	7.267	11.699	1.052	1.281	1.106	3.439
Бегалци	135	21	22	20	7	70	17	19	12	26	74	0	9	8	17
Каматни плаќања	2.611	790	736	418	1.193	3.137	559	875	372	1.068	2.874	96	106	217	419
Камати по домашен долг	1.074	140	444	79	419	1.082	94	455	126	378	1.053	18	34	88	140
Камати по надворешен долг	1.537	650	292	339	774	2.055	465	420	246	690	1.821	78	72	129	279
Гаранции	0	0	0	387	0	387	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Капитални трошоци	**10.192**	**1.087**	**2.120**	**2.751**	**3.308**	**9.266**	**1.106**	**1.672**	**2.381**	**8.582**	**13.741**	**361**	**1.194**	**1.045**	**2.600**
Инвестиции во постојани средства	5.340	829	1.342	1.707	1.980	5.857	846	1.078	1.127	5.766	8.817	283	1.007	846	2.136
Капитални трансфери	4.461	258	592	1.008	1.205	3.063	260	590	1.254	2.816	4.920	78	187	199	464
БУЏЕТСКИ ДЕФИЦИТ / СУФИЦИТ	**658**	**-492**	**24**	**1.131**	**-2.362**	**-1.700**	**2.301**	**1.914**	**6.223**	**-8.265**	**2.173**	**1.627**	**-912**	**3.515**	**4.230**
Финансирање	**-658**	**492**	**-24**	**-1.131**	**2.362**	**1.700**	**-2.301**	**-1.914**	**-6.223**	**8.265**	-2.173	**-1.627**	**912**	**-3.515**	**-4.230**
Прилив	**7.040**	**12.779**	**3.075**	**-211**	**5.387**	**21.031**	**3.039**	**8.944**	**-5.230**	**12.542**	19.295	**-1.504**	**975**	**-3.178**	**-3.707**
Приходи од приватизација	1.433	16.765	3.867	21	44	20.697	662	0	0	0	662	44	617	0	661
Странски заеми	13.913	159	550	496	527	1.732	273	375	804	2.191	3.643	75	138	142	355
Депозити	-9.872	-4.653	-4.197	-773	3.746	-5.877	1.985	8.503	-4.848	9.814	15.454	-2.550	573	-3.144	-5.121
Државни записи	1.538	484	422	43	1.070	2.019	118	58	-1.232	530	-526	927	-353	-195	379
Продажба на акции	28	24	2.433	2	0	2.459	1	8	46	7	62	0	0	19	19
Одлив	**7.697**	**12.287**	**3.099**	**920**	**3.024**	**19.331**	**5.340**	**10.858**	**993**	**4.277**	21.468	**123**	**63**	**337**	**523**
Отплата на главница	7.697	12.287	3.099	920	3.024	19.331	5.340	10.858	993	4.277	21.468	123	63	337	523
Надворешен долг	3.295	12.156	381	920	486	13.944	5.340	7.021	862	977	14.200	123	63	206	392
Домашен долг	4.402	131	2.718	0	2.538	5.387	0	3.837	131	3.300	7.268	0	0	131	131

*Сметки за сопствени приходи.

Извор: Министерство за финансии на Република Македонија.

Табела 7

Биланс на Народната банка

во милиони денари

	XII.03	XII.04	XII.05	2006 III	2006 VI	2006 IX	2006 XII	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2007 V	2007 VI	2007 VII	2007 VIII	2007 IX	2007 X	2007 XI	2007 XII	2008 I	2008 II	2008 III
А. СРЕДСТВА	**52418**	**51506**	**78785**	**84515**	**89684**	**94587**	**96376**	**95139**	**94320**	**96102**	**97381**	**98142**	**95116**	**97067**	**99342**	**101561**	**102733**	**102699**	**100505**	**100583**	**101332**	**99566**
1. Девизни средства	**45854**	**44637**	**69504**	**75076**	**80181**	**84956**	**87761**	**86503**	**85676**	**87526**	**90111**	**90799**	**87849**	**89718**	**91954**	**94209**	**95977**	**95873**	**94343**	**94939**	**95448**	**93487**
1.1. Злато и девизи	2131	4101	5855	6487	6480	6428	6652	6850	7024	6826	6786	6667	6538	6645	6676	7053	7362	7299	7696	8441	8614	7986
1.2. СПВ портфолио и резервна позиција кај ММФ	19	38	41	11	53	13	139	104	13	431	259	86	86	86	75	67	66	60	60	61	55	54
1.3. Депозити кај странски банки	39175	39157	61556	66548	68769	70685	71001	64054	63326	65245	62725	63638	60850	57230	59481	61554	57771	58027	55832	17439	17931	17084
1.4. Хартии од вредност	4284	1116	1793	1777	4635	7588	9737	15259	15082	14794	20117	20180	20149	25533	25497	25319	30566	30279	30547	68791	68646	68363
1.5. Останати девизни средства	245	225	259	253	244	242	232	236	231	230	224	228	226	224	225	216	212	208	208	207	202	0
2. Побарувања од државата	**3878**	**3467**	**3911**	**3911**	**3604**	**3604**	**2854**	**2854**	**2854**	**2854**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1626**	**1591**	**1591**	**1591**	**1591**
2.1. Во денари	3878	3467	3911	3911	3604	3604	2854	2854	2854	2854	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1626	1591	1591	1591	1591
2.2. Во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Останати средства	**2686**	**3402**	**5370**	**5528**	**5899**	**6027**	**5761**	**5782**	**5790**	**5722**	**5644**	**5717**	**5641**	**5723**	**5762**	**5726**	**5130**	**5200**	**4571**	**4053**	**4293**	**4488**
Б. ОБВРСКИ	**52418**	**51506**	**78785**	**84515**	**89684**	**94587**	**96376**	**95139**	**94320**	**96102**	**97381**	**98142**	**95116**	**97067**	**99342**	**101561**	**102733**	**102699**	**100505**	**100583**	**101332**	**99566**
1. Примарни пари	**21022**	**21111**	**25762**	**24697**	**26929**	**27364**	**31264**	**28432**	**29137**	**29355**	**31355**	**30604**	**31838**	**36765**	**33299**	**32533**	**33956**	**33780**	**37586**	**34997**	**35620**	**34223**
1.1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936	16419	16237	15746
1.2. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590	1741	1816	1768	1720	1692	1958	1914	1887	2046
1.3. Сметка на банките кај НБРМ	6012	6040	9949	10017	11338	11496	13532	12508	12631	12853	14257	13601	14404	18351	15103	14019	15661	15798	17692	16664	17496	16431
1.3.1. Издвоена задолжителна резерва во странска валута	2770	3366	5323	5505	5662	6006	6373	6462	6509	6595	6675	6740	6949	6987	7144	7229	7317	7198	7277	7421	8429	8560
2. Продадени благајнички записи на аукција	**4379**	**4552**	**8921**	**8903**	**6734**	**7422**	**9456**	**11630**	**11166**	**11303**	**11755**	**13784**	**15095**	**10110**	**10460**	**16339**	**17786**	**19175**	**20995**	**21581**	**22178**	**21686**
3. Депозити на Државата	**10317**	**10956**	**22279**	**29052**	**33830**	**37137**	**32957**	**32094**	**30508**	**32236**	**31279**	**33163**	**27536**	**29329**	**34213**	**30968**	**29649**	**27922**	**19999**	**20892**	**19880**	**22489**
3.1. Во денари	2337	4696	6993	8807	14417	18728	15326	17161	17647	20106	19997	21803	21807	23940	29221	26128	25403	23987	14406	15351	14494	17333
3.1.1. Државни хартии од вредност за монетарни цели				1377	2627	4656	4573	4391	4756	5537	6284	7166	8082	8520	9412	6312	5409	4561	4560	3036	1956	1776
3.2. Во странска валута	7980	6260	15286	20245	19413	18409	17631	14933	12861	12130	11282	11360	5729	5389	4992	4840	4246	3935	5593	5541	5386	5156
4. Депозити на останати финансиски институции	**78**	**18**	**18**	**212**	**113**	**127**	**23**	**96**	**331**	**423**	**474**	**377**	**206**	**223**	**477**	**473**	**428**	**248**	**148**	**191**	**239**	**175**
5. Девизни обврски	**3353**	**2862**	**3222**	**3169**	**2925**	**2892**	**2645**	**2619**	**2455**	**2460**	**2254**	**0**	**59**	**59**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6. Останати обврски	**13269**	**12007**	**18583**	**18482**	**19153**	**19645**	**20031**	**20268**	**20723**	**20325**	**20264**	**20214**	**20382**	**20581**	**20893**	**21248**	**20914**	**21574**	**21777**	**22922**	**23415**	**20993**

1) Ревидирани податоци: Од Јануари 2008 година, во ставката девизни средства е вклучена пресметана камата на странски хартии од вредност

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8

Биланс на депозитните банки

во милиони денари

				2006				2007												2008		
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
А. СРЕДСТВА	**131716**	**150143**	**174955**	**181159**	**187916**	**194415**	**207220**	**208361**	**211670**	**217454**	**222428**	**228346**	**234583**	**236516**	**240760**	**239660**	**240733**	**245609**	**255838**	**255727**	**261738**	**260949**
1. Ликвидни средства	**4103**	**3645**	**6040**	**5558**	**6764**	**6597**	**8806**	**7586**	**7813**	**7905**	**9326**	**8647**	**9214**	**13220**	**9920**	**8654**	**9343**	**10484**	**12531**	**11334**	**11053**	**10052**
1.1. Готовина во благајна	833	909	1374	980	1011	1058	1526	1397	1520	1468	1567	1644	1590	1741	1816	1768	1720	1692	1958	1914	1887	2046
1.2. Сметка на банките кај НБРМ	3270	2736	4666	4578	5753	5539	7280	6189	6293	6437	7759	7003	7624	11479	8104	6886	7623	8792	10573	9420	9166	8006
2. Депозити кај НБРМ	**4379**	**4552**	**8921**	**8903**	**6734**	**7422**	**9456**	**11630**	**11166**	**11303**	**11755**	**13784**	**15095**	**10110**	**10460**	**16339**	**17786**	**19175**	**20995**	**21581**	**22178**	**21686**
2.1. Купени благајнички записи на аукција	4379	4552	8921	8903	6734	7422	9456	11630	11166	11303	11755	13784	15095	10110	10460	16339	17786	19175	20995	21581	22178	21686
3. Девизни средства	**33081**	**37105**	**37786**	**36669**	**35526**	**36867**	**39707**	**38257**	**38837**	**39614**	**39419**	**39424**	**39000**	**39182**	**40996**	**38175**	**38541**	**36865**	**38412**	**36425**	**35590**	**33580**
3.1. Злато, девизи и чекови	1629	1549	2029	1673	1900	1868	2441	1855	1908	1899	2148	2075	2068	2353	2363	1967	1897	1704	2885	1725	1648	1853
3.2. Девизни сметки во странство	30588	34641	34834	34024	32829	34176	36576	35422	35986	36125	35683	35763	35376	35410	37059	34655	34505	33061	33416	32573	31890	29703
3.3. Останати побарувања	864	915	923	972	797	823	690	980	943	1590	1588	1586	1556	1419	1574	1553	2139	2100	2111	2127	2052	2024
4. Побарувања од државата	**6708**	**7157**	**7195**	**10012**	**11403**	**13113**	**13484**	**13172**	**13662**	**14433**	**15261**	**16132**	**16996**	**16896**	**17700**	**14172**	**12994**	**13062**	**13018**	**12520**	**11103**	**10552**
4.1. Побарувања по кредити	2	158	83	289	375	264	357	377	388	347	296	267	247	262	258	253	281	299	318	290	314	309
4.2. Пласмани во хартии од вредност	6706	6999	7112	9723	11028	12849	13127	12795	13274	14086	14965	15865	16749	16634	17442	13919	12713	12763	12700	12230	10789	10243
5. Побарувања од нефинансисиот и небанкарскиот сектор	**45791**	**57097**	**68777**	**73017**	**79563**	**82084**	**89779**	**91422**	**93747**	**96362**	**98452**	**101057**	**105012**	**108465**	**111559**	**115754**	**116997**	**120370**	**124862**	**127908**	**132520**	**137050**
5.1. Во денари	38544	45750	51672	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031	81138	83694	86908	88517	91022	94484	96822	101008	105345
5.2. Во странска валута	7247	11347	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30378	31086	31512	31705
6. Останати средства	37654	40587	46236	47000	47926	48332	45988	46294	46445	47837	48215	49302	49266	48643	50125	46566	45072	45653	46020	45959	49294	48029
Б. ОБВРСКИ	**131716**	**150143**	**174955**	**181159**	**187916**	**194415**	**207220**	**208361**	**211670**	**217454**	**222428**	**228346**	**234583**	**236516**	**240760**	**239660**	**240733**	**245609**	**255838**	**255727**	**261738**	**260949**
1. Депозити	**65653**	**78801**	**92887**	**97211**	**101864**	**108172**	**117813**	**119562**	**122818**	**124931**	**130388**	**134425**	**138011**	**141247**	**142193**	**142609**	**143993**	**148273**	**155626**	**157388**	**160273**	**160234**
1.1. Депозитни пари	13018	13370	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674	26415	27419	26699
1.2. Депозити по видување во денари	4883	5143	5793	6148	6829	6365	7226	7330	7758	7668	9147	9150	9253	9272	8998	9282	9808	8978	9405	8432	7674	7146
1.3. Орочени депозити до 1 година	43872	56144	67678	72497	74048	79497	86521	88850	91289	92828	95069	97779	101136	102957	102999	102818	104524	107741	109685	113654	115554	116114
1.4. Ограничени депозити	631	806	782	781	930	877	998	832	912	760	717	1066	852	1156	826	900	849	883	892	686	816	1000
1.5. Орочени депозити над 1 година	3249	3338	3428	3735	3981	4280	4550	4590	4743	4878	5752	6212	6501	6842	7176	7480	7249	7420	7970	8201	8810	9275
2. Кредити од небанкарски организации	**905**	**921**	**834**	**787**	**778**	**756**	**1089**	**1077**	**1081**	**1085**	**1075**	**1079**	**1090**	**1064**	**1051**	**1031**	**1337**	**1341**	**1312**	**1286**	**1299**	**1172**
3. Хартии од вредност	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Обврски кон државата	**1655**	**1169**	**1109**	**1276**	**1175**	**969**	**1199**	**1017**	**1097**	**1540**	**1070**	**1076**	**1126**	**1036**	**1011**	**1044**	**1106**	**961**	**965**	**1496**	**1556**	**1538**
4.1. Депозитни пари	936	335	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443	526	589	590
4.2. Депозити по видување во денари	25	27	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	1
4.3. Орочени депозити до 1 година	538	703	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531	454	456	477	443	408	408	855	852	834
4.4. Орочени депозити над 1 година	156	104	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50	50	50	51	51	51	113	113	113	113
5. Девизни обврски	**9790**	**10064**	**14330**	**11965**	**12494**	**13312**	**16781**	**15686**	**14918**	**16205**	**16325**	**16445**	**19224**	**18210**	**19940**	**20806**	**20572**	**20456**	**22964**	**20156**	**20400**	**21030**
6. Позајмувања од НБРМ	**374**	**779**	**937**	**2179**	**2291**	**2238**	**2301**	**2256**	**2489**	**2610**	**2201**	**2185**	**2130**	**2074**	**2075**	**2023**	**1637**	**1619**	**1560**	**1530**	**1523**	**1349**
7. Капитални сметки	**30889**	**33299**	**34922**	**36185**	**36412**	**35283**	**35831**	**36070**	**36706**	**37226**	**37402**	**38236**	**38605**	**38395**	**38564**	**39824**	**38973**	**39147**	**39034**	**39158**	**39170**	**40135**
8. Останати обврски	**22450**	**25110**	**29936**	**31556**	**32902**	**33685**	**32206**	**32693**	**32561**	**33857**	**33967**	**34900**	**34397**	**34490**	**35926**	**32323**	**33115**	**33812**	**34377**	**34713**	**37517**	**35491**

1) Во месец Октомври покрената е ликвидациона постапка над една банка, поради што истата е исклучена од Монетарната статистика

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9
Биланс на штедилниците
во милиони денари

		2006				2007												2008		
	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
А. СРЕДСТВА	**2199**	**2231**	**2311**	**2389**	**2622**	**2674**	**2696**	**2810**	**2850**	**2917**	**2947**	**2979**	**3010**	**3040**	**3094**	**3183**	**3215**	**3263**	**3428**	**3407**
1. Ликвидни средства	**15**	**16**	**22**	**18**	**19**	**22**	**23**	**23**	**23**	**24**	**25**	**25**	**27**	**28**	**27**	**29**	**28**	**34**	**29**	**28**
1.1. Готовина во благајна	15	16	22	18	19	22	23	23	23	24	25	25	27	28	27	29	28	34	29	28
2. Депозити кај НБРМ	**76**	**76**	**41**	**44**	**49**	**61**	**74**	**74**	**55**	**63**	**57**	**62**	**62**	**80**	**76**	**127**	**76**	**75**	**61**	**57**
3. Побарувања од државата	**62**	**57**	**63**	**72**	**155**	**135**	**64**	**64**	**71**	**66**	**71**	**71**	**65**	**42**	**41**	**31**	**37**	**38**	**38**	**38**
3.1. Побарувања по кредити																				
3.2. Пласмани во хартии од вредност	62	57	63	72	155	135	64	64	71	66	71	71	65	42	41	31	37	38	38	38
4. Побарувања од недржавен сектор	**1718**	**1747**	**1823**	**1886**	**2048**	**2091**	**2145**	**2254**	**2332**	**2366**	**2416**	**2436**	**2454**	**2487**	**2532**	**2574**	**2615**	**2677**	**2788**	**2878**
4.1. Побарувања по кредити	1716	1745	1820	1884	2046	2089	2143	2252	2330	2364	2415	2435	2453	2485	2531	2574	2615	2677	2788	2878
4.2. Пласмани во хартии од вредност	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	0	0	0	0	0
5. Останати средства	328	335	362	369	427	408	444	504	369	398	378	385	402	403	418	422	459	439	512	406
Б. ОБВРСКИ	**2199**	**2231**	**2311**	**2389**	**2622**	**2674**	**2696**	**2810**	**2850**	**2917**	**2947**	**2979**	**3010**	**3040**	**3094**	**3183**	**3215**	**3263**	**3428**	**3407**
1. Депозити	**455**	**479**	**525**	**558**	**588**	**607**	**615**	**638**	**647**	**651**	**660**	**672**	**678**	**686**	**688**	**699**	**686**	**697**	**702**	**683**
1.1. Депозити по видување во денари	24	22	23	25	24	23	23	30	27	28	30	30	28	27	29	30	37	34	32	35
1.2. Орочени депозити до 1 година	289	313	346	373	401	420	428	443	449	452	457	466	472	482	484	498	505	519	527	525
1.3. Орочени депозити над 1 година	142	144	156	160	163	164	164	165	171	171	173	176	178	177	175	171	144	144	143	123
2. Хартии од вредност	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3. Позајмувања од НБРМ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4. Капитални сметки	**1103**	**1112**	**1165**	**1162**	**1157**	**1178**	**1188**	**1203**	**1214**	**1226**	**1243**	**1252**	**1259**	**1257**	**1264**	**1275**	**1267**	**1290**	**1291**	**1292**
5. Останати обврски	**641**	**640**	**621**	**669**	**877**	**889**	**893**	**969**	**989**	**1040**	**1044**	**1055**	**1073**	**1097**	**1142**	**1209**	**1262**	**1276**	**1435**	**1432**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Монетарен преглед (без штедилници)

во милиони денари

	XII.03	XII.04	2006 III	2006 VI	2006 IX	2006 XII	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2007 V	2007 VI	2007 VII	2007 VIII	2007 IX	2007 X	2007 XI	2007 XII	2008 I	2008 II	2008 III
А. Нето девизна актива	65792	68865	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566	110631	113010	111578	113946	112282	109791	111208	110638	106037
Народна банка	42501	41824	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343	94939	95448	93487
Средства	45854	44686	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343	94939	95448	93487
Обврски	3353	2862	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0	0	0	0
Дейозийни банки	23291	27041	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776	20972	21056	17369	17969	16409	15448	16269	15190	12550
Средства	33081	37105	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000	39182	40996	38175	38541	36865	38412	36425	35590	33580
Обврски	9790	10064	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224	18210	19940	20806	20572	20456	22964	20156	20400	21030
Б. Нето домашна актива	16676	26206	16577	18220	19219	28288	29824	33173	34538	37587	38540	48712	49613	48103	50327	49494	54833	66205	65576	68969	72830
1.Домашни кредийи	50616	61356	62714	65763	65575	77176	79487	83921	85601	88305	89928	100434	101445	100551	104481	105738	110889	123140	124935	129178	130614
од кои: побарувања од државата	288	-916	-15747	-19421	-21017	-17184	-16633	-14556	-15513	-14956	-15969	-9477	-11370	-15450	-15736	-15595	-13800	-5921	-7312	-7716	-10877
а) Депозитни банки	57666	69431	88476	96610	99729	107866	109314	112162	115570	118545	122052	126931	129735	133725	134410	134348	137772	142100	144788	148019	152064
-во денари	44528	52575	69847	75954	77855	84368	85822	87861	90626	93354	96169	99837	102258	105693	105391	105658	108192	111467	113471	116249	120101
Држава	1447	1650	9930	11340	12998	13377	13067	13562	14337	15165	16041	16907	16770	17557	14020	12805	12851	12784	12310	10867	10315
Кредити	1437	1648	9927	11317	12974	13355	13045	13539	14314	15142	16018	16883	16746	17533	13999	12784	12830	12763	12289	10845	10294
а) Буџей и минисийерсийва	687	1403	*9696*	*11015*	*12834*	*13095*	*12762*	*13241*	*14052*	*14994*	*15893*	*16777*	*16661*	*17469*	*13946*	*12739*	*12788*	*12724*	*12254*	*10813*	*10266*
б) Фондови	750	245	*231*	*302*	*140*	*260*	*283*	*298*	*262*	*148*	*125*	*106*	*85*	*64*	*53*	*45*	*42*	*39*	*35*	*32*	*28*
в) Инсйийй. на ценйралнайа државна власй: судови,	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Пресметана ненаплатена камата	10	2	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24	24	24	21	21	21	21	21	22	21
Недржавен сектор	43081	50925	59917	64614	64857	70991	72755	74299	76289	78189	80128	82930	85488	88136	91371	92853	95341	98683	101161	105382	109786
Кредити	38430	45750	54473	58993	60349	66410	68057	69569	71537	73380	75288	78031	81138	83694	86908	88517	91022	94484	96822	101008	105345
од кои: Досйасани ненайлайени йобарувања	9499	9160	*10146*	*10538*	*9682*	*9810*	*9737*	*9721*	*9560*	*9848*	*10180*	*10049*	*9653*	*9756*	*10125*	*9725*	*9825*	*8966*	*9379*	*9493*	*9744*
Пресметана ненаплатена камата	4651	5175	5444	5621	4508	4581	4698	4730	4752	4809	4840	4899	4350	4442	4463	4336	4319	4199	4339	4374	4441
-во странска валута	13138	16856	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094	27477	28032	29019	28690	29580	30633	31317	31770	31963
Држава	5891	5509	85	86	139	129	127	123	119	119	114	113	150	167	173	210	232	255	231	258	258
од кои: Досйасани ненайлайени йобарувања	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Недржавен сектор	7247	11347	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30378	31086	31512	31705
од кои: Досйасани ненайлайени йобарувања	1502	1600	*1444*	*1693*	*1532*	*1650*	*1625*	*1473*	*1511*	*1566*	*1630*	*1611*	*1591*	*1748*	*1763*	*1691*	*1631*	*1516*	*1982*	*2112*	*1610*
б) Побарувања на Народна банка од државата	-7050	-8075	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960	-19853	-18841	-21450
2. Осйанайи сйавки, нейо	-33940	-35150	-46137	-47543	-46356	-48888	-49663	-50748	-51063	-50718	-51388	-51722	-51832	-52448	-54154	-56244	-56056	-56935	-59359	-60209	-57784

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Монетарен преглед (без штедилници)
во милиони денари

			2006				2007												2008		
	XII.03	XII.04	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
М4 Вкупно	82468	95071	113188	118508	124838	136330	136279	140313	143013	148538	152318	156278	160244	161113	161905	163440	167115	175996	176784	179607	178867
М4 (недржавен сектор)	80813	93947	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152	159208	160102	160861	162334	166154	175031	175288	178051	177329
М1 (Вкупно)	28209	27885	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864	38448	39556	39864	39178	40290	46201	43551	44484	43210
М1 (недржавен сектор)	27273	27595	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758	43025	43895	42620
Готови пари во оптек	14177	14162	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936	16419	16237	15746
Депозитни пари (вкупно)	14032	13723	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020	21775	23176	23118	22603	24000	28265	27132	28247	27464
Депозитни пари (недржавен сектор)	13096	13433	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822	26606	27658	26874
- Депозитни банки	13954	13705	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814	21552	22699	22645	22175	23752	28117	26941	28008	27289
Недржавен сектор	13018	13415	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674	26415	27419	26699
Држава	936	290	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443	526	589	590
а) Буџет и министерства	104	115	*132*	*158*	*92*	*551*	*234*	*262*	*226*	*219*	*227*	*232*	*304*	*243*	*276*	*269*	*255*	*271*	*304*	*266*	*243*
б) Фондови	821	171	*323*	*275*	*236*	*138*	*284*	*327*	*801*	*236*	*302*	*312*	*227*	*261*	*239*	*342*	*245*	*172*	*221*	*322*	*346*
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	11	4	*14*	*0*	*1*	*0*	*1*	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*	*1*	*1*	*1*
- Народна банка (недржавен сектор)	78	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206	223	477	473	428	248	148	191	239	175
М2 (Вкупно)	77527	89906	107835	112772	118872	129644	129731	133527	136240	140944	143911	147785	151132	152010	152443	153954	157420	165709	166498	168569	167307
М2 (недржавен сектор)	76028	88886	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709	150146	151049	151450	152899	156510	164857	165115	167126	165882
Краткорочни депозити (вкупно)	49318	62021	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119508	122947	124085	124097
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	48755	61291	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119099	122090	123231	123262
Депозитни банки	49318	62021	79404	81571	86453	94208	96629	99505	100959	104780	107427	110921	112684	112454	112579	114776	117130	119508	122947	124085	124097
Недржавен сектор	48755	61291	*78645*	*80877*	*85862*	*93747*	*96180*	*99047*	*100496*	*104216*	*106931*	*110390*	*112230*	*111998*	*112102*	*114333*	*116721*	*119099*	*122090*	*123231*	*123262*
- во денари	15568	20483	*27889*	*28062*	*30638*	*36317*	*37295*	*39293*	*40511*	*43540*	*45648*	*48389*	*49353*	*48434*	*50045*	*52787*	*54061*	*55057*	*56108*	*56458*	*55902*
- во странска валута	33187	40808	*50756*	*52815*	*55224*	*57430*	*58885*	*59754*	*59985*	*60676*	*61283*	*62001*	*62877*	*63564*	*62057*	*61546*	*62660*	*64042*	*65982*	*66773*	*67360*
Држава	563	730	*759*	*694*	*591*	*461*	*449*	*458*	*463*	*564*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*409*	*409*	*857*	*854*	*835*
- во денари	538	703	*759*	*694*	*590*	*460*	*448*	*457*	*462*	*563*	*496*	*531*	*454*	*456*	*477*	*443*	*408*	*408*	*855*	*852*	*834*
- во странска валута	25	27	*0*	*0*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*1*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*	*1*	*2*	*2*	*1*
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	4941	5165	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10287	10286	11038	11560
- во денари	3653	3464	3171	3303	3292	3678	3641	3739	3799	4536	4734	4938	5217	5407	5549	5175	5237	5783	5898	6089	6491
- во странска валута	1288	1701	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
Недржавен сектор	4785	5061	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443	9062	9053	9411	9435	9644	10174	10173	10925	11447
- во денари	3497	3360	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5670	5785	5976	6378
- во странска валута	1288	1701	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
-Депозитни банки	4941	5165	5353	5736	5966	6686	6548	6786	6773	7594	8407	8493	9112	9103	9462	9486	9695	10287	10286	11038	11560
Недржавен сектор - во денари	3497	3360	*3123*	*3255*	*3243*	*3629*	*3592*	*3689*	*3749*	*4486*	*4684*	*4888*	*5167*	*5357*	*5498*	*5124*	*5186*	*5670*	*5785*	*5976*	*6378*
Недржавен сектор - во странска валута	1288	1701	*2182*	*2433*	*2674*	*3008*	*2907*	*3047*	*2974*	*3058*	*3673*	*3555*	*3895*	*3696*	*3913*	*4311*	*4458*	*4504*	*4388*	*4949*	*5069*
Држава - во денари	156	104	*48*	*48*	*49*	*49*	*49*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*51*	*51*	*51*	*113*	*113*	*113*	*113*
Држава - во странска валута	0	0	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
-Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити	68291	80909	99488	103928	110028	120124	121752	125327	127979	133007	136959	140434	143571	144733	145159	146865	150825	158060	160365	163370	163121
Вкупни депозити (недржавен сектор)	66636	79785	98212	102753	109059	118925	120735	124230	126439	131937	135883	139308	142535	143722	144115	145759	149864	157095	158869	161814	161583

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Монетарен преглед (со штедилници)

во милиони денари

	XII.05	2006				2007												2008		
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
А. Нето девизна актива	89738	96611	100288	105619	108042	106455	107140	108475	110951	113778	107566	110631	113010	111578	113946	112282	109791	111208	110638	106037
Народна банка	66282	71907	77256	82064	85116	83884	83221	85066	87857	90799	87790	89659	91954	94209	95977	95873	94343	94939	95448	93487
Актива	69504	75076	80181	84956	87761	86503	85676	87526	90111	90799	87849	89718	91954	94209	95977	95873	94343	94939	95448	93487
Пасива	3222	3169	2925	2892	2645	2619	2455	2460	2254	0	59	59	0	0	0	0	0	0	0	0
Депозитни банки	23456	24704	23032	23555	22926	22571	23919	23409	23094	22979	19776	20972	21056	17369	17969	16409	15448	16269	15190	12550
Актива	37786	36669	35526	36867	39707	38257	38837	39614	39419	39424	39000	39182	40996	38175	38541	36865	38412	36425	35590	33580
Пасива	14330	11965	12494	13312	16781	15686	14918	16205	16325	16445	19224	18210	19940	20806	20572	20456	22964	20156	20400	21030
Б. Нето домашна актива	20000	17056	18745	19777	28877	30431	33789	35176	38234	39191	49372	50285	48781	51013	50182	55532	66891	66273	69671	73513
1.Домашни кредити	64162	64518	67649	67533	79379	81713	86130	87919	90708	92360	102921	103952	103070	107010	108311	113494	125792	127650	132004	133530
од кои: побарувања од државата	-11729	-15690	-19358	-20945	-17029	-16498	-14492	-15449	-14885	-15903	-9406	-11299	-15385	-15694	-15554	-13769	-5884	-7274	-7678	-10839
а) Депозитни банки	83151	90280	98496	101687	110069	111540	114371	117888	120948	124484	129418	132242	136244	136939	136921	140377	144752	147503	150845	154980
-во денари	65966	71651	77840	79813	86571	88048	90070	92944	95757	98601	102324	104765	108212	107920	108231	110797	114119	116186	119075	123017
Држава	7180	9987	11403	13070	13532	13202	13626	14401	15236	16107	16978	16841	17622	14062	12846	12882	12821	12348	10905	10353
Кредити	7177	9984	11380	13046	13510	13180	13603	14378	15213	16084	16954	16817	17598	14041	12825	12861	12800	12327	10883	10332
а) Буџет и министерства	7095	9753	11078	12906	13250	12897	13305	14116	15065	15959	16848	16732	17534	13988	12780	12819	12761	12292	10851	10304
б) Фондови	82	231	302	140	260	283	298	262	148	125	106	85	64	53	45	42	39	35	32	28
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пресметана ненаплатена камата	3	3	23	24	22	22	23	23	23	23	24	24	24	21	21	21	21	21	22	21
Недржавен сектор	58786	61664	66437	66743	73039	74846	76444	78543	80521	82494	85346	87924	90590	93858	95385	97915	101298	103838	108170	112664
Кредити	53371	56199	60793	62212	68435	70124	71687	73765	75684	77625	80418	83545	86119	89365	91017	93565	97070	99468	103764	108191
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	9915	10267	10666	9813	9939	9872	9861	9701	9993	10326	10208	9809	9920	10291	9896	9990	9135	9555	9664	9913
Пресметана ненаплатена камата	5415	5465	5644	4531	4604	4722	4757	4778	4837	4869	4928	4379	4471	4493	4368	4350	4228	4370	4406	4473
-во странска валута	17185	18629	20656	21874	23498	23492	24301	24944	25191	25883	27094	27477	28032	29019	28690	29580	30633	31317	31770	31963
Држава	80	85	86	139	129	127	123	119	119	114	113	150	167	173	210	232	255	231	258	258
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Недржавен сектор	17105	18544	20570	21735	23369	23365	24178	24825	25072	25769	26981	27327	27865	28846	28480	29348	30378	31086	31512	31705
од кои: Доспасани ненаплатени побарувања	1748	1444	1693	1532	1650	1625	1473	1511	1566	1630	1611	1591	1748	1763	1691	1631	1516	1982	2112	1610
б) Побарувања на Народна банка од државата	-18989	-25762	-30847	-34154	-30690	-29827	-28241	-29969	-30240	-32124	-26497	-28290	-33174	-29929	-28610	-26883	-18960	-19853	-18841	-21450
2. Останати ставки, нето	-44162	-47462	-48904	-47756	-50502	-51282	-52341	-52743	-52474	-53169	-53549	-53667	-54289	-55997	-58129	-57962	-58901	-61377	-62333	-60017

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Монетарен преглед (со штедилници)
во милиони денари

	XII.05	2006				2007												2008		
		III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
М4 Вкупно	109738	113667	119033	125396	136919	136886	140929	143651	149185	152969	156938	160916	161791	162591	164128	167814	176682	177481	180309	179550
М4 (недржавен сектор)	108629	112391	117858	124427	135720	135869	139832	142111	148115	151893	155812	159880	160780	161547	163022	166853	175717	175985	178753	178012
М1 (Вкупно)	30034	28431	31201	32419	35436	33102	34022	35281	36164	36484	36864	38448	39556	39864	39178	40290	46201	43551	44484	43210
М1 (недржавен сектор)	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758	43025	43895	42620
Готови пари во оптек	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936	16419	16237	15746
Депозитни пари (вкупно)	15595	14731	16621	17609	19230	18575	19036	20247	20633	21125	21020	21775	23176	23118	22603	24000	28265	27132	28247	27464
Депозитни пари (недржавен сектор)	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822	26606	27658	26874
- Депозитни банки	15577	14519	16509	17482	19207	18479	18705	19824	20159	20748	20814	21552	22699	22645	22175	23752	28117	26941	28008	27289
Недржавен сектор	15206	14050	16076	17153	18518	17960	18116	18797	19703	20218	20269	21020	22194	22129	21563	23251	27674	26415	27419	26699
Држава	371	469	433	329	689	519	589	1027	456	530	545	532	505	516	612	501	443	526	589	590
а) Буџет и министерства	236	132	158	92	551	234	262	226	219	227	232	304	243	276	269	255	271	304	266	243
б) Фондови	135	323	275	236	138	284	327	801	236	302	312	227	261	239	342	245	172	221	322	346
в) Инстит. на централната државна власт: судови, итн	0	14	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
- Народна банка (недржавен сектор)	18	212	112	127	23	96	331	423	474	377	206	223	477	473	428	248	148	191	239	175
М2 (Вкупно)	104508	108170	113141	119270	130069	130174	133978	136713	141420	144391	148272	151628	152510	152952	154467	157948	166251	167051	169128	167867
М2 (недржавен сектор)	103447	106942	112014	118350	128919	129206	132931	135223	140400	143365	147196	150642	151549	151959	153412	157038	165399	165668	167685	166442
Краткорочни депозити (вкупно)	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408	113180	112954	113088	115289	117658	120050	123500	124644	124657
Краткорочни депозити (недржавен сектор)	73784	78980	81246	86260	94172	96623	99498	100969	104692	107411	110877	112726	112498	112611	114846	117249	119641	122643	123790	123822
- Депозитни банки	74474	79739	81940	86851	94633	97072	99956	101432	105256	107907	111408	113180	112954	113088	115289	117658	120050	123500	124644	124657
Недржавен сектор	73784	78980	81246	86260	94172	96623	99498	100969	104692	107411	110877	112726	112498	112611	114846	117249	119641	122643	123790	123822
- во денари	24677	28224	28431	31036	36742	37738	39744	40984	44016	46128	48876	49849	48934	50554	53300	54589	55599	56661	57017	56462
- во странска валута	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001	62877	63564	62057	61546	62660	64042	65982	66773	67360
Држава	690	759	694	591	461	449	458	463	564	496	531	454	456	477	443	409	409	857	854	835
- во денари	689	759	694	590	460	448	457	462	563	496	531	454	456	477	443	408	408	855	852	834
- во странска валута	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	1
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Долгорочни депозити (вкупно)	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666	9288	9281	9639	9661	9866	10431	10430	11181	11683
- во денари	3247	3315	3459	3452	3842	3805	3904	3964	4707	4905	5111	5393	5585	5726	5350	5408	5927	6042	6232	6614
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
Долгорочни депозити (недржавен сектор)	5182	5449	5844	6077	6801	6663	6901	6888	7715	8528	8616	9238	9231	9588	9610	9815	10318	10317	11068	11570
- во денари	3199	3267	3411	3403	3793	3756	3854	3914	4657	4855	5061	5343	5535	5675	5299	5357	5814	5929	6119	6501
- во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
-Депозитни банки	5230	5497	5892	6126	6850	6712	6951	6938	7765	8578	8666	9288	9281	9639	9661	9866	10431	10430	11181	11683
Недржавен сектор - во денари	3199	3267	3411	3403	3793	3756	3854	3914	4657	4855	5061	5343	5535	5675	5299	5357	5814	5929	6119	6501
Недржавен сектор - во странска валута	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
Држава - во денари	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50	50	50	51	51	51	113	113	113	113
Држава - во странска валута	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Народна банка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупни депозити	95299	99967	104453	110586	120713	122359	125943	128617	133654	137610	141094	144243	145411	145845	147553	151524	158746	161062	164072	163804
Вкупни депозити (недржавен сектор)	94190	98691	103278	109617	119514	121342	124846	127077	132584	136534	139968	143207	144400	144801	146447	150563	157781	159566	162516	162266

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12

Кредити на недржавниот сектор

во милиони денари

				2006				2007												2008		
	XII.03	XII.04	XII.05	III	VI	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Кредити на недржавен сектор	**45677**	**57094**	**68777**	**73017**	**79565**	**82083**	**89774**	**91417**	**93743**	**96362**	**98448**	**101057**	**105019**	**108453**	**111551**	**115751**	**117000**	**120366**	**124858**	**127907**	**132518**	**137039**
1. Според валута																						
1.1. во денари	38430	45747	51672	54473	58994	60350	66408	68055	69567	71539	73381	75290	78035	81130	83683	86908	88519	91020	94479	96819	101014	105337
1.2. во странска валута	7247	11347	17105	18544	20571	21733	23366	23362	24176	24823	25067	25767	26984	27323	27868	28843	28481	29346	30379	31088	31504	31702
2. Според рочност																						
2.1. краткорочни	27448	29764	30915	32942	35376	34554	36460	37438	38029	38554	39134	40205	41335	42298	43597	46159	45838	46573	47798	49748	52138	53610
2.2. долгорочни	18229	27330	37862	40075	44189	47529	53314	53979	55714	57808	59314	60852	63684	66155	67954	69592	71162	73793	77060	78159	80380	83429
3. Според сектор																						
3.1. население	9405	15276	21625	23079	25602	27625	30864	31817	32389	33607	35040	36628	38199	40231	41785	43251	44621	46336	48263	49651	51481	53390
3.2. претпријатија	36058	41681	46987	49842	53874	54377	58805	59498	61239	62647	63299	64307	66704	67950	69493	72226	72072	73711	76281	77903	80725	83337
3.3. останато	214	137	165	96	89	81	105	102	115	108	109	122	116	272	273	274	307	319	314	353	312	312
годишни стапки на пораст																						
Кредити на недржавен сектор		25,00	20,46	21,05	26,28	24,70	30,53	31,49	32,22	31,97	31,55	32,33	31,99	34,33	36,21	41,02	36,96	38,01	39,08	39,92	41,36	42,21
1. Според валута																						
1.1. во денари		19,04	12,95	14,90	21,47	21,26	28,52	30,24	30,90	31,33	32,10	32,97	32,28	35,75	38,29	44,01	40,40	41,93	42,27	42,27	45,20	47,24
1.2. во странска валута		56,58	50,74	43,64	42,46	35,39	36,60	35,27	36,19	33,86	29,96	30,47	31,17	30,28	30,31	32,72	27,28	27,14	30,01	33,07	30,31	27,71
2. Според рочност																						
2.1. краткорочни		8,44	3,87	6,26	17,59	15,38	17,94	18,37	18,16	17,04	15,85	18,20	16,84	20,09	23,18	33,59	26,60	29,93	31,10	32,88	37,10	39,05
2.2. долгорочни		49,93	38,54	36,68	34,22	32,49	40,81	42,43	43,92	44,25	44,46	43,67	44,12	45,34	46,12	46,42	44,59	43,66	44,54	44,80	44,27	44,32
3. Според сектор																						
3.1. население		62,42	41,56	39,31	37,04	36,24	42,72	45,20	45,52	45,62	47,48	48,38	49,20	52,32	53,46	56,56	55,88	56,49	56,37	56,05	58,95	58,87
3.2. претпријатија		15,59	12,73	14,30	21,86	19,91	25,15	25,22	26,18	25,69	24,20	24,67	23,81	25,27	27,31	32,82	27,13	28,11	29,72	30,93	31,82	33,03
3.3. останато		-35,98	20,44	-34,69	-23,93	-58,67	-36,36	0,99	7,48	12,50	-2,68	19,61	30,34	227,71	232,93	238,27	184,26	376,12	199,05	246,08	171,30	188,89

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13

Монетарни агрегати и нивните компоненти (недржавен сектор)

во милиони денари

	XII.03	XII.04	XII.05	III.06	VI.06	IX.06	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07	I.08	II.08	III.08
1. Готови пари во оптек	14177	14162	14439	13700	14580	14810	16206	14527	14986	15034	15531	15359	15844	16673	16380	16746	16575	16290	17936	16419	16237	15746
2. Депозитни пари	13096	13433	15224	14262	16188	17280	18541	18056	18447	19220	20177	20595	20475	21243	22671	22602	21991	23499	27822	26606	27658	26874
3. (1+2) Парична маса М1	27273	27595	29663	27962	30768	32090	34747	32583	33433	34254	35708	35954	36319	37916	39051	39348	38566	39789	45758	43025	43895	42620
4. Краткорочни депозити	48755	61291	73471	78645	80877	85862	93747	96180	99047	100496	104216	106931	110390	112230	111998	112102	114333	116721	119099	122090	123231	123262
4.1. во денари	15568	20483	24364	27889	28062	30638	36317	37295	39293	40511	43540	45648	48389	49353	48434	50045	52787	54061	55057	56108	56458	55902
4.2. во странска валута	33187	40808	49107	50756	52815	55224	57430	58885	59754	59985	60676	61283	62001	62877	63564	62057	61546	62660	64042	65982	66773	67360
5. (3+4.1.) Парична маса М2 - денарски	42841	48078	54027	55851	58830	62728	71064	69878	72726	74765	79248	81602	84708	87269	87485	89393	91353	93850	100815	99133	100353	98522
6. (5+4.2.) Парична маса М2 - вкупно	76028	88886	103134	106607	111645	117952	128494	128763	132480	134750	139924	142885	146709	150146	151049	151450	152899	156510	164857	165115	167126	165882
7. Долгорочни депозити	4785	5061	5040	5305	5688	5917	6637	6499	6736	6723	7544	8357	8443	9062	9053	9411	9435	9644	10174	10173	10925	11447
7.1. во денари	3497	3360	3057	3123	3255	3243	3629	3592	3689	3749	4486	4684	4888	5167	5357	5498	5124	5186	5670	5785	5976	6378
7.2. во странска валута	1288	1701	1983	2182	2433	2674	3008	2907	3047	2974	3058	3673	3555	3895	3696	3913	4311	4458	4504	4388	4949	5069
8. (6+7) Парична маса М4 - вкупно	80813	93947	108174	111912	117333	123869	135131	135262	139216	141473	147468	151242	155152	159208	160102	160861	162334	166154	175031	175288	178051	177329
годишни стапки на пораст																						
1. Готови пари во оптек		-0,11	1,96	3,73	8,89	9,79	12,24	10,89	9,91	9,74	6,67	10,50	8,67	8,84	10.51	13.07	12,02	13,91	10,68	13,02	8,35	4,74
2. Депозитни пари		2,57	13,33	3,79	17,71	19,87	21,79	23,68	23,30	34,76	35,43	31,31	26,48	26,21	32.71	30.80	23,61	32,67	50,06	47,35	49,93	39,82
3. Парична маса М1		1,18	7.49	3.76	13,36	14,99	17,14	17,63	16,91	22,50	21,21	21,53	18,04	17,93	22,40	22.62	18,35	24,29	31,69	32,05	31,29	24,42
4. Краткорочни депозити		25,71	19.87	19,46	12,65	24,67	27,60	27,32	29,96	27,78	28,84	29,86	36,49	35,62	31,89	30,56	28,81	27,91	27,04	26,94	24,42	22,65
4.1. во денари		31,57	18.95	19,51	6,56	47,78	49,06	45,60	49,76	45,26	47,28	47,90	72,44	69,84	59,82	63,34	60,37	57,47	51,60	50,44	43,68	37,99
4.2. во странска валута		22,96	20.34	19,44	16,17	14,71	16,95	17,94	19,56	18,18	18,23	19,04	17,39	17,10	16.39	12.37	10,21	10,08	11,51	12,05	11,75	12,29
5. Парична маса М2 - денарски		12,22	12.37	11,07	10,01	28,97	31,53	31,07	32,63	33,87	34,27	35,00	43,99	42,57	40.63	42,51	39,47	41,46	41,87	41,87	37,99	31,78
6. Парична маса М2 - вкупно		16,91	16.03	14,90	12,84	21,88	24,59	24,72	26,40	26,40	26,81	27,66	31,41	30,67	29.30	28,40	26,00	26,97	28,30	28,23	26,15	23,10
7. Долгорочни депозити		5,77	-0.41	14,23	16,03	21,47	31,69	28,01	29,86	26,73	32,23	52,58	48,44	63,13	53.52	59.05	54,34	45,92	53,29	56,53	62,19	70,27
7.1. во денари		-3,92	-9.02	0.39	5,24	3,61	18,71	15,46	17,63	20,04	37,73	43,11	50,17	58,69	63.42	69,53	54,43	43,14	56,24	61,05	62,00	70,13
7.2. во странска валута		32,07	16.58	42,34	34,49	53,59	51,69	47,86	48,56	36,30	24,92	66,65	46,12	69,42	41.12	46,34	54,24	49,30	49,73	50,95	62,42	70,44
8. Парична маса М4 - вкупно		16,25	15.14	14,87	12,99	21,86	24,92	24,87	26,56	26,41	27,07	28,82	32,23	32,17	30.46	29.86	27,36	27,93	29,53	29,59	27,90	25,34

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Вкупни побарувања на депозитните банки

во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Претпријатија

Период	Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
	Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни
XII.03	19643	5582	14555	10670	92	596	8713	1454	93	0
XII.04	22104	9312	16334	15082	69	519	8058	1571	48	0
XII.05	21911	14636	15581	20966	63	449	8167	1710	51	0
2006 III	23335	16142	17172	22305	57	442	8412	1406	48	0
VI	25549	17561	18653	24457	60	455	8566	1653	27	0
IX	25691	18717	18213	26195	56	456	7948	1485	27	0
XII	28718	20058	19017	29759	60	459	7890	1601	25	0
2007 I	29508	20073	19374	30207	51	460	7805	1576	27	0
II	30492	21050	19995	31547	48	459	7744	1417	28	0
III	31338	21607	20236	32709	43	441	7723	1456	35	0
IV	31588	21724	19977	33335	39	427	7980	1510	30	0
V	31745	22317	20084	33978	36	415	8198	1576	23	0
VI	33125	23482	20986	35621	33	395	8092	1549	20	0
VII	34554	23817	21669	36702	24	446	7561	1530	26	0
VIII	35641	24210	22133	37718	16	446	7521	1646	18	0
IX	37196	25144	23939	38401	11	445	7748	1652	30	0
X	37937	24786	23593	39130	5	429	7307	1579	25	0
XI	38732	25605	23938	40399	0	448	7375	1522	30	0
XII	41322	26612	25612	42322	0	442	6484	1402	15	0
2008 I	42015	26808	26069	42754	0	452	6803	1815	12	0
II	44538	26965	27762	43741	0	441	6795	1968	21	0
III	46914	27505	28975	45444	0	436	6982	1466	37	0

- Население

Период	Кредити										Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања	
	Според валута		Според рочност		Според намена						Според рочност		Според валута	
	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Потрошувачки	Рамковни	За станбена изградба	За деловен простор	За вршење на самостојна дејност	За други намени	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута
XII.03	8603	3	1739	6867	319	1186	1465	13	202	5421	0	0	781	18
XII.04	13819	341	2519	11641	396	1507	1963	13	456	9825	0	0	1098	18
XII.05	19339	705	3612	16432	443	2366	2734	12	933	13556	0	0	1545	36
2006 III	20395	952	4031	17316	484	2737	2862	11	1087	14166	0	0	1697	35
VI	22344	1308	4386	19266	468	3195	3123	9	1388	15469	0	0	1913	39
IX	24423	1479	5028	20874	496	3905	3451	6	1508	16536	0	0	1675	46
XII	27290	1660	5864	23086	455	4828	3832	6	1781	18048	0	0	1866	47
2007 I	28228	1666	6586	23308	438	5594	3908	5	1814	18135	0	0	1878	48
II	28779	1650	6727	23702	443	5720	3988	5	1895	18378	0	0	1910	55
III	30074	1701	7164	24611	439	6164	4104	17	1990	19061	0	0	1783	53
IV	31403	1775	7670	25508	451	6619	4231	18	2065	19794	0	0	1814	53
V	32829	1817	8240	26406	460	7156	4363	18	2149	20500	0	0	1928	52
VI	34356	1883	8622	27617	453	7569	4550	18	2201	21448	0	0	1903	59
VII	36318	1910	9328	28900	518	8156	4754	19	2237	22544	0	0	1948	58
VIII	37703	1898	9922	29679	529	8661	4914	20	2304	23173	0	0	2088	99
IX	38989	1929	10281	30637	523	9036	5115	20	2352	23872	0	0	2227	109
X	40289	1993	10787	31495	608	9413	5263	19	2452	24527	0	0	2233	108
XI	41880	2094	11143	32831	642	9704	5464	21	2563	25580	0	0	2262	104
XII	43638	2233	11687	34184	656	10229	5656	21	2669	26640	0	0	2292	109
2008 I	44858	2279	12292	34845	642	10803	5777	20	2736	27159	0	0	2384	129
II	46418	2417	12743	36092	652	11219	5917	20	2847	28180	0	0	2503	142
III	48122	2571	13249	37444	659	11685	6091	22	2950	29286	0	0	2564	141

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Вкупни побарувања на депозитните банки

во милиони денари

I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР

- Останато

Период		Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања		Останати пласмани	
		Според валута		Според рочност		Според рочност		Според валута		Според рочност	
		Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни	Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни
XII.03		23	156	83	96	0	0	5	30	0	0
XII.04		32	93	37	88	0	0	4	11	0	0
XII.05		60	8	53	15	0	0	95	2	0	0
2006	III	51	5	44	12	0	0	37	3	0	0
	VI	26	2	19	9	0	0	59	1	0	0
	IX	20	1	14	7	0	0	59	1	0	0
	XII	49	0	43	6	0	0	54	2	0	0
2007	I	47	0	42	5	0	0	54	1	0	0
	II	47	0	42	5	0	0	67	1	0	0
	III	48	4	6	46	0	0	54	2	0	0
	IV	48	4	9	43	0	0	54	3	0	0
	V	56	4	9	51	0	0	54	2	5	0
	VI	54	4	9	49	0	0	54	3	0	0
	VII	118	8	13	113	0	0	144	3	0	0
	VIII	115	8	13	110	0	0	147	3	0	0
	IX	114	8	13	109	0	0	150	2	0	0
	X	109	8	12	105	0	0	185	4	0	0
	XI	110	15	12	113	0	0	188	5	0	0
	XII	103	15	7	111	0	0	190	5	0	0
2008	I	102	16	8	110	0	0	192	38	5	0
	II	100	15	8	107	0	0	195	2	0	0
	III	95	16	6	105	0	0	198	2	0	0

II. ДРЖАВА

Период		Кредити				Хартии од вредност		Достасани ненаплатени и сомнителни и спорни побарувања	Останати пласмани
		Според валута		Според рочност		Според рочност			
		Во денари	Во странска валута	Краткорочни	Долгорочни	Краткорочни	Долгорочни		
XII.03		0	2	0	2	0	6706	0	0
XII.04		151	7	151	7	539	6460	0	0
XII.05		3	80	11	72	790	6322	0	0
2006	III	204	85	162	127	3393	6330	0	0
	VI	289	86	250	125	4821	6207	0	0
	IX	125	139	89	175	6703	6146	0	0
	XII	228	129	206	151	7103	6024	0	0
2007	I	250	127	229	148	6828	5967	0	0
	II	265	123	243	145	7151	6123	0	0
	III	228	119	151	196	7990	6096	0	0
	IV	177	119	104	192	8963	6002	0	0
	V	153	114	83	184	9869	5996	0	0
	VI	134	113	67	180	10872	5877	0	0
	VII	112	150	51	211	10895	5739	0	0
	VIII	91	167	32	226	11741	5701	0	0
	IX	80	173	26	227	8138	5781	0	0
	X	71	210	20	261	6814	5899	0	0
	XI	67	232	14	285	6458	6305	0	0
	XII	63	255	12	306	6530	6170	0	0
2008	I	59	231	15	275	6048	6182	0	0
	II	56	258	16	298	4624	6165	0	0
	III	51	258	21	288	4205	6038	0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 15

Вкупни обврски на депозитните банки

во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Претпријатија														
XII.03	8507	391	5830	899	231	90	4892	1481	0	463	0	0	0	0
XII.04	8988	259	7813	1905	449	111	5020	4088	0	561	0	0	0	0
XII.05	10143	218	7756	2294	635	107	4487	6500	0	535	0	0	0	27
2006 III	9226	132	9279	2621	712	104	5138	6221	6	542	0	0	0	25
VI	10515	147	8235	2071	739	114	5445	6766	7	675	0	0	0	22
IX	11550	207	10185	2241	614	114	5280	7869	7	625	0	0	0	19
XII	12851	309	12317	2316	478	77	6007	8489	7	756	0	0	0	17
2007 I	12342	382	12265	2273	444	71	6373	8794	7	596	0	0	0	16
II	12366	447	13286	2248	481	82	7044	8845	7	666	0	0	0	16
III	12849	435	13870	2059	458	72	9716	6327	7	522	0	0	0	15
IV	13377	489	14349	2045	1093	85	7321	9483	7	466	0	0	0	14
V	13856	450	15184	2058	1142	66	6887	9923	7	833	0	0	0	13
VI	13798	386	16566	2232	1185	70	7846	9519	7	615	0	0	0	12
VII	14419	455	16750	2287	1196	71	8361	9257	7	917	0	0	0	12
VIII	15581	436	15046	2488	1291	70	7778	9897	7	588	0	0	0	12
IX	15341	374	15358	2690	1382	71	7498	8676	7	659	0	0	0	11
X	14937	678	16174	2462	708	67	6760	8765	16	611	0	0	0	0
XI	15391	389	12038	6507	590	75	7261	8983	34	637	0	0	0	0
XII	19786	536	12070	6508	830	61	7304	9431	44	654	0	0	0	0
2008 I	18482	550	12808	6876	838	65	7624	9582	42	444	0	0	0	0
II	19184	361	13527	6979	899	79	8011	9704	42	559	0	0	0	0
III	18441	383	15511	5279	928	66	7243	10418	38	755	0	0	0	0
- Население														
XII.03	2712	4492	2683	900	2082	0	15774	10899	815	0	0	0		
XII.04	2710	4884	3055	2224	1718	0	16890	14529	1137	0	0	0		
XII.05	3172	5575	3940	3943	1319	0	19276	18581	1448	0	0	0		
2006 III	3074	6016	4606	4684	1359	0	19561	19639	1634	0	0	0		
VI	3428	6682	5010	5201	1398	0	20291	20103	1751	0	0	0		
IX	3318	6158	5546	5782	1492	0	20777	20970	2042	0	0	0		
XII	3716	6917	7260	6621	1649	0	20791	21870	2245	0	0	0		
2007 I	3787	6948	7551	7284	1660	0	20980	22463	2304	0	0	0		
II	3883	7311	7639	7772	1696	0	21030	22573	2374	0	0	0		
III	4045	7233	7944	8392	1754	0	20758	22965	2445	0	0	0		
IV	4341	8658	8399	9021	1844	0	20717	22927	2585	0	0	0		
V	4424	8700	8986	9677	1998	0	21097	23132	2833	0	0	0		
VI	4454	8867	9259	10487	2067	0	21030	23374	2933	0	0	0		
VII	4517	8817	9452	11006	2346	0	21422	23609	2971	0	0	0		
VIII	4334	8562	9640	11681	2436	0	21657	24018	3101	0	0	0		
IX	4415	8908	9875	12231	2487	0	21550	24140	3247	0	0	0		
X	4386	9130	10321	13383	2788	0	21061	24779	3327	0	0	0		
XI	5430	8589	10484	14286	2857	0	20979	25222	3440	0	0	0		
XII	5773	8869	10554	15135	3007	0	21210	25872	3460	0	0	0		
2008 I	5738	7882	10775	15840	3049	0	21811	26737	3558	0	0	0		
II	6125	7313	10845	16040	3078	0	21358	27497	4005	0	0	0		
III	6247	6763	10541	16029	3178	0	21190	28296	4276	0	0	0		

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Вкупни обврски на депозитните банки
во милиони денари

Период	Депозити										Хартии од вредност		Останати денарски кредитни обврски	
	Во денари						Во странска валута							
	депозитни пари	депозити по видување	орочени до 3 месеци	орочени над 3 месеци до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	депозити по видување	орочени до 1 година	орочени над 1 година	ограничени депозити	краткорочни	долгорочни	до 1 година	над 1 година
I. НЕДРЖАВЕН СЕКТОР														
- Останато														
XII.03	1799	0	202	171	111	78	141	0	10	0	0	0	0	905
XII.04	1672	0	172	167	31	134	281	0	3	0	0	0	4	921
XII.05	1891	0	446	192	26	136	261	0	0	0	0	0	0	807
2006 III	1750	0	345	206	24	137	197	0	0	0	0	0	0	762
VI	2133	0	475	241	86	140	208	0	0	0	0	0	0	756
IX	2285	0	263	256	125	142	326	0	0	0	0	0	0	737
XII	1951	0	274	303	171	165	272	0	0	0	0	0	0	1072
2007 I	1831	0	271	321	175	165	274	0	0	0	0	0	0	1061
II	1867	0	289	301	185	164	261	0	0	0	0	0	0	1065
III	1903	0	249	329	214	166	219	0	0	0	0	0	0	1070
IV	1985	0	238	341	223	166	228	0	0	0	0	0	0	1061
V	1938	0	221	370	232	167	244	0	0	0	0	0	0	1066
VI	2017	0	219	372	309	167	229	0	0	0	0	0	0	1078
VII	2084	0	212	373	322	168	225	0	0	0	0	0	0	1064
VIII	2279	0	218	362	341	168	211	0	0	0	0	0	0	1051
IX	2373	0	209	398	357	170	193	0	0	0	0	0	0	1031
X	2240	0	227	411	410	171	178	0	0	0	0	0	0	1337
XI	2430	0	1354	412	499	171	209	0	0	0	0	0	0	1341
XII	2115	0	957	419	629	177	219	0	0	0	0	0	0	1312
2008 I	2195	0	975	398	714	177	222	0	0	0	0	0	0	1286
II	2110	0	962	428	786	178	200	0	0	0	0	0	0	1299
III	2011	0	959	435	855	179	208	0	0	0	0	0	0	1172
II. ДРЖАВА														
XII.03	936	0	372	166	156	0	25						0	0
XII.04	335	0	379	324	104	0	27						0	0
XII.05	371	0	539	150	48	0	1						0	0
2006 III	469	0	502	257	48	0	0						0	0
VI	433	0	433	261	48	0	0						0	0
IX	329	0	434	156	49	0	1						0	0
XII	689	0	362	98	49	0	1						0	0
2007 I	519	0	353	95	49	0	1						0	0
II	589	0	352	105	50	0	1						0	0
III	1027	0	351	111	50	0	1						0	0
IV	456	0	452	111	50	0	1						0	0
V	530	0	415	81	50	0	0						0	0
VI	545	0	444	87	50	0	0						0	0
VII	532	0	370	84	50	0	0						0	0
VIII	505	0	368	88	50	0	0						0	0
IX	516	0	389	88	51	0	0						0	0
X	612	0	353	90	51	0	0						0	0
XI	501	0	317	91	51	0	1						0	0
XII	443	0	323	85	113	0	1						0	0
2008 I	526	0	776	79	113	0	2						0	0
II	589	0	771	79	113	0	2						0	0
III	590	0	684	148	113	0	1						0	0

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 16

Пондерирани каматни стапки на банките за примените депозити и дадените кредити

(во % на годишно ниво)

	XII.05	I.06	II.06	III.06	IV.06	V.06	VI.06	VII.06	VIII.06	IX.06	X.06	XI.06	XII.06	I.07
А. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ														
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ	**12,1**	**12,0**	**11,8**	**11,6**	**11,5**	**11,5**	**11,3**	**11,3**	**11,1**	**11,0**	**10,9**	**10,8**	**10,7**	**10,7**
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	**12,6**	**12,4**	**12,1**	**11,9**	**11,9**	**11,8**	**11,6**	**11,5**	**11,3**	**11,2**	**11,1**	**11,0**	**10,9**	**10,9**
Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула	11,4	11,3	11,0	10,6	10,6	10,5	10,3	10,3	9,9	9,9	9,8	9,8	9,9	9,9
- на краткорочни кредити на претпријатија	10,7	10,7	10,4	10,0	10,0	10,0	9,8	9,8	9,5	9,4	9,4	9,4	9,5	9,5
- на краткорочни кредити на население	19,4	19,0	18,9	18,4	18,1	17,6	17,7	17,6	17,2	17,2	16,8	16,4	16,9	17,6
Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула	13,5	13,4	13,2	13,0	12,9	12,9	12,8	12,7	12,4	12,3	12,1	11,9	11,7	11,7
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,0	9,9	9,5	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	8,7	8,6	8,5	8,4	8,4	8,5
- на долгорочни кредити на население	15,3	15,2	15,1	15,0	15,0	15,0	15,0	14,8	14,9	14,8	14,7	14,6	14,3	14,2
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	**11,1**	**11,1**	**11,1**	**11,0**	**10,9**	**10,8**	**10,7**	**10,8**	**10,7**	**10,7**	**10,6**	**10,5**	**10,3**	**10,3**
Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула	9,0	8,6	8,5	8,4	8,4	8,3	8,2	8,4	8,1	8,2	8,1	8,1	8,1	8,1
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,1	8,8	8,7	8,7	8,6	8,5	8,4	8,6	8,3	8,3	8,2	8,3	8,3	8,2
- на краткорочни кредити на население	8,1	7,3	7,3	7,1	6,9	7,2	7,1	7,3	7,3	7,5	7,6	7,6	7,0	7,0
Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула	11,5	11,5	11,5	11,4	11,3	11,2	11,0	11,1	11,0	11,0	10,9	10,7	10,6	10,6
- на долгорочни кредити на претпријатија	11,0	11,0	11,0	10,9	10,9	10,7	10,6	10,5	10,6	10,6	10,5	10,4	10,4	10,4
- на долгорочни кредити на население	11,9	11,8	11,8	11,7	11,6	11,5	11,3	11,4	11,2	11,1	11,1	10,9	10,8	10,7
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	**5,6**	**5,4**	**5,2**	**5,0**	**4,6**	**4,2**	**4,3**	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,6**	**4,4**	**4,4**	**4,5**
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	**5,7**	**5,6**	**5,2**	**5,1**	**4,6**	**4,2**	**4,3**	**4,6**	**4,7**	**4,8**	**4,7**	**4,4**	**4,5**	**4,6**
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријатија	7,2	6,6	6,0	5,6	4,7	3,5	3,8	4,5	4,5	4,5	4,5	3,4	3,4	3,5
- на депозити по видување	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,5
- на краткорочно орочени депозити	7,3	6,7	6,1	5,6	4,7	3,5	3,7	4,5	4,6	4,5	4,5	3,4	3,4	3,5
- на долгорочно орочени депозити	7,3	7,2	7,3	7,0	6,6	6,8	6,8	6,6	6,6	6,5	6,6	6,6	6,7	6,6
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население	4,8	4,9	4,7	4,7	4,6	4,6	4,6	4,7	4,8	4,9	4,8	5,0	5,0	5,1
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
- на краткорочно орочени депозити	7,0	7,0	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	6,6	6,5	6,6	6,7	6,7	6,7	6,7
- на долгорочно орочени депозити	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,1	8,1	8,0	8,0	8,0	8,0
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	4,4	4,2	4,2	4,4	4,6	4,9	4,9	3,7	3,5	3,5	3,6	4,6	3,4	3,9
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријатија	4,4	4,2	4,2	4,4	4,6	4,9	4,9	3,7	3,5	3,5	3,6	4,6	3,3	3,8
- на краткорочно орочени депозити	4,5	4,2	4,2	4,4	4,4	4,8	4,9	3,6	3,4	3,4	3,4	4,5	3,2	3,7
- на долгорочно орочени депозити	3,7	4,1	4,1	4,9	4,9	4,9	4,9	4,5	5,1	5,8	5,9	5,8	5,8	5,8
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население													8,8	8,8
- на краткорочно орочени депозити													8,8	8,8
- на долгорочно орочени депозити														

	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07	I.08	II.08	III.08
А. ДЕНАРСКИ КАМАТНИ СТАПКИ														
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ КРЕДИТИ	**10,6**	**10,5**	**10,5**	**10,3**	**10,2**	**10,1**	**10,1**	**10,0**	**10,0**	**9,9**	**9,9**	**9,8**	**9,7**	**9,7**
1.1. Каматни стапки на кредити без валутна клаузула	**10,8**	**10,8**	**10,7**	**10,6**	**10,5**	**10,4**	**10,4**	**10,2**	**10,2**	**10,3**	**10,2**	**10,2**	**10,1**	**10,1**
Каматни стапки на краткорочни кредити без валутна клаузула	9,9	9,9	9,8	9,4	9,4	9,3	9,2	9,1	9,0	8,9	8,9	8,8	8,8	8,7
- на краткорочни кредити на претпријатија	9,5	9,5	9,4	9,1	9,1	8,9	8,9	8,8	8,7	8,7	8,6	8,5	8,5	8,5
- на краткорочни кредити на население	17,6	17,1	16,1	15,9	16,3	15,6	15,2	14,9	14,8	13,5	13,4	13,2	13,1	12,3
Каматни стапки на долгорочни кредити без валутна клаузула	11,6	11,4	11,4	11,4	11,3	11,3	11,2	11,1	11,2	11,4	11,3	11,3	11,2	11,2
- на долгорочни кредити на претпријатија	8,5	8,5	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,1	8,2	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
- на долгорочни кредити на население	14,2	13,9	13,9	13,8	13,7	13,6	13,5	13,4	13,4	13,3	13,3	13,2	13,1	13,0
1.2. Каматни стапки на кредити со валутна клаузула	**10,2**	**10,2**	**10,1**	**10,0**	**9,8**	**9,8**	**9,7**	**9,7**	**9,6**	**9,6**	**9,5**	**9,4**	**9,3**	**9,2**
Каматни стапки на краткорочни кредити со валутна клаузула	8,0	7,8	7,7	7,7	7,7	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,2	7,3	7,2	7,2
- на краткорочни кредити на претпријатија	8,2	8,0	7,9	8,0	7,9	7,6	7,6	7,4	7,5	7,4	7,2	7,4	7,2	7,2
- на краткорочни кредити на население	7,0	6,8	6,6	6,3	6,3	6,4	6,6	6,6	7,0	7,1	7,1	7,1	7,3	7,1
Каматни стапки на долгорочни кредити со валутна клаузула	10,5	10,4	10,3	10,2	10,0	9,9	9,9	9,9	9,8	9,7	9,6	9,5	9,4	9,3
- на долгорочни кредити на претпријатија	10,3	10,2	10,0	9,8	9,6	9,6	9,4	9,5	9,5	9,4	9,3	9,1	9,0	8,9
- на долгорочни кредити на население	10,6	10,5	10,4	10,4	10,3	10,2	10,1	10,1	10,0	9,9	9,8	9,8	9,7	9,6
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕНАРСКИ ДЕПОЗИТИ	**4,7**	**4,8**	**4,7**	**4,7**	**4,8**	**4,7**	**5,0**	**5,0**	**5,1**	**5,2**	**5,3**	**5,4**	**5,5**	**5,6**
2.1. Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула	**4,8**	**4,9**	**4,8**	**4,8**	**4,9**	**4,8**	**5,2**	**5,3**	**5,4**	**5,4**	**5,6**	**5,7**	**5,9**	**5,9**
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на претпријатија	4,2	4,2	4,1	4,1	4,4	3,9	4,9	4,9	5,0	4,8	5,4	5,3	5,4	5,5
- на депозити по видување	0,4	0,4	0,5	1,8	2,7	2,7	2,9	2,9	2,3	3,2	2,3	2,3	3,3	3,5
- на краткорочно орочени депозити	4,3	4,3	4,4	4,3	4,5	4,0	5,1	5,1	5,0	4,8	5,4	5,3	5,3	5,4
- на долгорочно орочени депозити	6,4	6,4	2,5	2,8	2,9	3,0	3,4	3,6	7,4	7,9	7,5	7,4	7,5	7,6
Каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула на население	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2	5,3	5,4	5,4	5,5	5,6	5,7	5,9	6,0	6,1
- на депозити по видување	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
- на краткорочно орочени депозити	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	6,9	6,9	7,1	7,1	7,2
- на долгорочно орочени депозити	8,0	7,9	8,1	8,0	8,2	8,1	8,0	8,1	8,2	8,2	8,3	8,2	8,2	8,2
2.2. Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,6	3,4	3,4	3,5	3,7	3,9	3,8	3,8	3,9
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на претпријатија	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,5	3,3	3,3	3,4	3,7	3,9	3,7	3,8	3,9
- на краткорочно орочени депозити	3,5	3,5	3,6	3,5	3,6	3,4	3,3	3,3	3,4	3,7	3,9	3,7	3,8	3,9
- на долгорочно орочени депозити	5,0	3,4	3,4	3,5	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9
Каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула на население	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	8,2	8,2
- на краткорочно орочени депозити	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,9	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3	8,1	8,1
- на долгорочно орочени депозити							8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	9,0	9,0	9,9

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Пондерирани каматни стапки на банките за примените депозити и дадените кредити

(во % на годишно ниво)

	XII.05	I.06	II.06	III.06	IV.06	V.06	VI.06	VII.06	VIII.06	IX.06	X.06	XI.06	XII.06	I.07	II.07	III.07	IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07	I.08	II.08	III.08
Б. ДЕВИЗНИ КАМАТНИ СТАПКИ																												
1. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ КРЕДИТИ	**7,8**	**7,9**	**7,8**	**7,9**	**7,9**	**7,9**	**8,0**	**8,1**	**8,1**	**8,2**	**8,3**	**8,4**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,6**	**8,5**	**8,4**	**8,5**	**8,2**	**8,1**	**8,1**
1.1. Каматни стапки на краткорочни девизни кредити	**8,1**	**8,0**	**7,8**	**7,8**	**7,8**	**7,5**	**7,8**	**8,1**	**7,9**	**8,1**	**8,2**	**8,3**	**8,4**	**8,2**	**8,3**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,1**	**8,2**	**8,2**	**8,1**	**7,9**	**8,1**	**7,6**	**7,4**	**7,4**
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на претпријатија	8,0	7,9	7,7	7,7	7,7	7,4	7,7	8,1	7,9	8,1	8,2	8,3	8,4	8,1	8,2	8,1	8,0	8,0	8,1	8,1	8,2	8,2	8,1	7,9	8,0	7,6	7,4	7,4
- одобрени во ЕВРА	8,1	7,9	7,8	7,8	7,7	7,4	7,7	8,1	7,9	8,0	8,2	8,3	8,4	8,1	8,3	8,1	8,0	8,1	8,1	8,1	8,2	8,2	8,1	7,9	8,1	7,7	7,6	7,7
- одобрени во САД долари	7,4	7,6	7,5	7,7	7,6	7,9	9,4	9,4	9,0	9,3	8,1	8,0	8,0	7,9	7,8	7,2	7,6	7,1	7,1	7,3	7,5	7,5	7,2	7,0	6,8	5,7	4,9	4,5
Каматни стапки на краткорочни девизни кредити на население	16,2	15,8	15,4	15,2	15,3	14,7	14,7	14,3	14,0	13,8	13,6	13,6	13,3	13,1	12,9	11,6	11,7	12,9	13,5	13,5	13,5	13,7	13,3	12,5	12,4	12,1	12,0	12,0
- одобрени во ЕВРА	16,2	15,8	15,4	15,2	15,3	14,7	14,7	14,3	14,0	13,8	13,6	13,6	13,3	13,1	12,9	13,1	11,7	12,9	13,5	13,5	13,5	13,7	13,3	12,5	12,4	12,1	12,0	12,0
- одобрени во САД долари																3,8												
1.2. Каматни стапки на долгорочни девизни кредити	**7,8**	**7,9**	**7,9**	**8,0**	**8,0**	**8,0**	**8,1**	**8,1**	**8,2**	**8,2**	**8,3**	**8,4**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,4**	**8,4**	**8,5**	**8,5**	**8,6**	**8,7**	**8,6**	**8,5**	**8,7**	**8,4**	**8,3**	**8,4**
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на претпријатија	7,6	7,7	7,7	7,8	7,8	7,9	7,9	8,0	8,1	8,1	8,2	8,3	8,4	8,3	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6	8,7	8,5	8,5	8,7	8,4	8,3	8,3
- одобрени во ЕВРА	7,6	7,7	7,7	7,8	7,8	7,9	7,9	8,0	8,1	8,1	8,3	8,3	8,5	8,4	8,3	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6	8,7	8,6	8,5	8,7	8,5	8,4	8,4
- одобрени во САД долари	6,9	7,2	7,3	7,5	7,6	7,7	7,4	7,8	7,6	7,3	7,6	7,5	7,6	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,6	7,9	7,4	7,0	7,1	6,6	5,6	5,3
Каматни стапки на долгорочни девизни кредити на население	10,4	10,2	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,5	9,4	9,4	9,3	9,3	9,2	9,1	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,8	8,7	8,8	8,7	8,6	8,5	8,4	8,5
- одобрени во ЕВРА	10,4	10,2	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,5	9,4	9,4	9,3	9,3	9,2	9,2	9,1	9,0	9,0	8,8	8,9	8,8	8,8	8,7	8,8	8,7	8,6	8,5	8,4	8,5
- одобрени во САД долари	4,2	5,7	4,6	4,6	4,6	4,5	4,4	3,4	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	3,9	3,9	9,1	1,9	4,8	4,7	4,5	4,5	4,4
2. КАМАТНИ СТАПКИ НА ДЕВИЗНИ ДЕПОЗИТИ	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,6**	**1,7**	**1,7**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,7**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**2,0**	**2,0**	**2,0**	**2,1**	**2,2**	**2,2**
2.1. Каматни стапки на девизни депозити на претпријатија	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,6**	**1,7**	**1,7**	**1,8**	**1,9**	**1,8**	**2,0**	**2,1**	**1,8**	**2,1**	**2,1**	**2,1**	**1,7**	**2,2**	**2,3**	**2,2**	**2,1**	**2,2**	**2,2**	**2,3**	**2,3**	**2,3**	**2,3**	**2,3**	**2,3**
- на депозити по видување	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во ЕВРА	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- примени во САД долари	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
- на краткорочно орочени депозити	2,5	2,5	2,6	2,5	2,7	2,7	2,7	2,8	2,7	3,0	3,1	3,0	3,2	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,4
- примени во ЕВРА	2,1	2,1	2,1	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
- примени во САД долари	3,3	3,3	3,4	3,4	3,6	3,8	3,8	3,9	4,0	4,2	4,3	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	4,4	4,5	4,6	3,8	3,8	3,6	3,6	2,6
- на долгорочно орочени депозити				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,9	3,4	2,7	2,9	2,9	3,0
- примени во ЕВРА				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,9	3,4	2,7	2,9	2,9	3,0
- примени во САД долари																												
2.2. Каматни стапки на девизни депозити на население	**1,3**	**1,3**	**1,3**	**1,3**	**1,3**	**1,3**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,5**	**1,6**	**1,6**	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,8**	**1,9**	**1,9**	**1,9**	**2,0**	**2,1**	**2,2**
- на депозити по видување	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во ЕВРА	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- примени во САД долари	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
- на краткорочно орочени депозити	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6	2,8	2,9	2,9
- примени во ЕВРА	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6	2,9	3,0	3,0
- примени во САД долари	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	2,0	2,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
- на долгорочно орочени депозити	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,4	3,4	3,7	3,8	3,8	3,6	3,8	3,7	3,7	3,7	3,9	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8	3,9	4,0
- примени во ЕВРА	2,9	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3	3,5	3,4	3,5	3,8	3,9	3,9	3,7	3,9	3,8	3,8	3,9	4,0	3,7	3,8	3,9	3,9	3,9	4,1	4,1
- примени во САД долари	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0	3,3	3,0	3,0	3,0	2,9	2,8	2,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 17

Каматни стапки на Народната банка на Република Македонија

во %

Период	Есконтна стапка	Активни каматни стапки - обезбедување на ликвидност		Пасивни каматни стапки - повлекување на ликвидност	
				Благајнички записи - основна рочност**	
		Расположлив кредит преку ноќ-ломбарден кредит	Аукциски репо-трансакции*	тендер со износи	тендер со каматни стапки
2003 XII	6,5	14,0			6,2
2004 I	6,5	14,0			6,8
II	6,5	14,0		7,5	
III	6,5	14,0		8,0	
IV	6,5	14,0		8,0	
V	6,5	14,0		8,0	
VI	6,5	14,0		8,0	
VII	6,5	11,0		8,0	
VIII	6,5	11,0		8,3	
IX	6,5	11,0		8,6	
X	6,5	11,0		9,0	
XI	6,5	11,0		9,7	
XII	6,5	13,0		10,0	
2005 I	6,5	13,0		10,0	
II	6,5	13,0		10,0	
III	6,5	13,0		10,0	
IV	6,5	13,0		10,0	
V	6,5	13,0		10,0	
VI	6,5	13,0		10,0	
VII	6,5	13,0		10,0	
VIII	6,5	13,0		10,0	
IX	6,5	13,0		10,0	
X	6,5	13,0			10,0
XI	6,5	13,0			9,1
XII	6,5	13,0			8,5
2006 I	6,5	13,0			7,3
II	6,5	11,0			7,1
III	6,5	11,0			6,8
IV	6,5	11,0			6,2
V	6,5	11,0			5,7
VI	6,5	9,5			5,8
VII	6,5	9,5			5,6
VIII	6,5	9,5			5,5
IX	6,5	9,5			5,4
X	6,5	9,5			5,5
XI	6,5	9,5			5,7
XII	6,5	9,5			5,7
2007 I	6,5	9,5			5,7
II	6,5	9,5			5,4
III	6,5	9,5			5,3
IV	6,5	9,5			5,1
V	6,5	9,5			5,0
VI	6,5	7,5			4,9
VII	6,5	7,5			5,1
VIII	6,5	7,5			5,1
IX	6,5	7,5			4,8
X	6,5	7,5			4,8
XI	6,5	7,5			4,7
XII	6,5	7,5			4,8
2008 I	6,5	7,5			4,9
II	6,5	7,5			5,2
III	6,5	7,5			5,9

* Аукциските репо-трансакции се воведени во декември 2006 година и претставуваат замена на аукциите на кредити, кои последен пат беа користени во 2000 година

** 28 дена

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 18

Задолжителна резерва на банките и штедилниците*

во милиони денари

Период	Задолжителна резерва на банки во денари						Задолжителна резерва на банки во девизи			Задолжителна резерва на штедилници во денари		
	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Просечно исполнување	Вишок/ Недостиг	Процент на исполнување (%)	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)	Стапка на задолжителна резерва (%)	Обврска за задолжителна резерва	Стапка на надомест (%)
2003 XII	7,5	2.488	3.467	980	139,4	4,0	7,5	2.763	1,0	2,5	7	4,0
2004 I	7,5	2.519	3.005	486	119,3	4,0	7,5	2.768	1,0	2,5	7	4,0
II	7,5	2.559	3.053	494	119,3	4,0	7,5	2.869	1,0	2,5	7	4,0
III	7,5	2.558	3.069	511	120,0	4,0	7,5	2.895	1,0	2,5	8	4,0
IV	7,5	2.574	2.961	387	115,1	4,0	7,5	2.934	1,0	2,5	8	4,0
V	7,5	2.610	3.150	540	120,7	4,0	7,5	2.970	1,0	2,5	8	4,0
VI	7,5	2.632	3.016	383	114,6	4,0	7,5	3.089	1,0	2,5	8	4,0
VII	7,5	2.729	3.102	373	113,7	4,0	7,5	3.137	1,0	2,5	8	4,0
VIII	7,5	2.741	3.052	312	111,4	2,0	7,5	3.149	1,0	2,5	8	2,0
IX	7,5	2.827	3.139	375	111,1	2,0	7,5	3.190	1,0	2,5	8	2,0
X	7,5	2.843	3.100	256	109,0	2,0	7,5	3.218	1,0	2,5	8	2,0
XI	7,5	2.854	3.126	265	109,5	2,0	7,5	3.279	1,0	2,5	8	2,0
XII	7,5	2.855	3.309	454	115,9	2,0	7,5	3.374	1,0	2,5	8	2,0
2005 I	10,0	3.844	4.214	370	109,6	2,0	10,0	4.492		2,5	9	2,0
II	10,0	3.837	4.212	375	109,8	2,0	10,0	4.670		2,5	9	2,0
III	10,0	3.926	4.288	362	109,2	2,0	10,0	4.721		2,5	9	2,0
IV	10,0	4.074	4.400	326	108,0	2,0	10,0	4.772		2,5	10	2,0
V	10,0	4.237	4.728	491	111,6	2,0	10,0	4.770		2,5	10	2,0
VI	10,0	4.311	4.574	263	106,1	2,0	10,0	4.845		2,5	10	2,0
VII	10,0	4.450	4.757	306	106,9	2,0	10,0	4.946		2,5	10	2,0
VIII	10,0	4.098	4.399	300	107,3	2,0	10,0	5.000		2,5	11	2,0
IX	10,0	3.877	4.184	307	107,9	2,0	10,0	5.214		2,5	11	2,0
X	10,0	3.931	4.335	404	110,3	2,0	10,0	5.294		2,5	10	2,0
XI	10,0	4.086	4.464	378	109,3	2,0	10,0	5.241		2,5	11	2,0
XII	10,0	4.242	5.267	1.025	124,2	2,0	10,0	5.325		2,5	11	2,0
2006 I	10,0	4.352	4.573	220	105,1	2,0	10,0	5.396		2,5	11	2,0
II	10,0	4.434	5.000	566	112,8	2,0	10,0	5.433		2,5	12	2,0
III	10,0	4.542	4.944	403	108,9	2,0	10,0	5.507		2,5	12	2,0
IV	10,0	4.674	5.162	488	110,4	2,0	10,0	5.572		2,5	12	2,0
V	10,0	4.934	5.550	616	112,5	2,0	10,0	5.655		2,5	13	2,0
VI	10,0	5.058	5.433	375	107,4	2,0	10,0	5.663		2,5	13	2,0
VII	10,0	4.931	5.263	332	106,7	2,0	10,0	5.768		2,5	13	2,0
VIII	10,0	5.030	5.435	405	108,1	2,0	10,0	5.874		2,5	14	2,0
IX	10,0	5.213	5.549	336	106,4	2,0	10,0	6.003		2,5	14	2,0
X	10,0	5.304	5.618	314	105,9	2,0	10,0	6.117		2,5	14	2,0
XI	10,0	5.460	6.674	1.214	122,2	2,0	10,0	6.243		2,5	14	2,0
XII	10,0	5.618	6.705	1.087	119,3	2,0	10,0	6.373		2,5	14	2,0
2007 I	10,0	5.883	6.219	336	105,7	2,0	10,0	6.458		2,5	15	2,0
II	10,0	6.057	6.479	422	107,0	2,0	10,0	6.513		2,5	15	2,0
III	10,0	6.194	6.688	494	108,0	2,0	10,0	6.596		2,5	16	2,0
IV	10,0	6.431	6.900	469	107,3	2,0	10,0	6.675		2,5	16	2,0
V	10,0	6.803	7.401	597	108,8	2,0	10,0	6.736		2,5	16	2,0
VI	10,0	7.082	7.343	261	103,7	2,0	10,0	6.952		2,5	16	2,0
VII	10,0	7.433	8.763	1.330	117,9	2,0	10,0	6.988		2,5	17	2,0
VIII	10,0	7.579	8.428	849	111,2	2,0	10,0	7.143		2,5	17	2,0
IX	10,0	7.553	7.933	380	105,0	2,0	10,0	7.225		2,5	17	2,0
X	10,0	7.722	8.425	703	109,1	2,0	10,0	7.303		2,5	17	2,0
XI	10,0	7.952	8.611	659	108,3	2,0	10,0	7.185		2,5	17	2,0
XII	10,0	8.436	9.125	689	108,2	2,0	10,0	7.288		2,5	17	2,0
2008 I	10,0	8.734	8.966	232	102,7	2,0	10,0	7.394		2,5	17	2,0
II	10,0	9.193	9.555	362	103,9	2,0	10,0	8.455		2,5	17	2,0
III	10,0	9.398	9.622	224	102,4	2,0	10,0	8.555		2,5	17	2,0

* Задолжителната резерва за банки во денари се одржува на просечно ниво, додека задолжителната резерва за

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 19

Каматни стапки на државните хартии од вредност

во %

Период		3 месеци	6 месеци	12 месеци	2 години	3 години
2004	I	7,5				
	II	7,4				
	III	8,8				
	IV	8,9				
	V	8,3				
	VI	8,4				
	VII	8,4				
	VIII	8,4				
	IX	8,5				
	X	8,9				
	XI	9,2	9,5			
	XII	9,2	10,4			
2005	I	9,3	10,8			
	II	10,0	10,8			
	III	10,5	11,2			
	IV	10,4	9,8			
	V	10,8	10,5			
	VI	10,4	10,5	11,1		
	VII	10,4	10,6			
	VIII	10,5	10,9			
	IX	10,3	11,2			
	X	9,8	10,1			
	XI	8,9	9,9		10,0	
	XII	8,0	8,8	9,6		
2006	I	7,2	7,6			
	II	7,0	7,1			
	III	6,8	7,3	8,6		
	IV	6,4	6,8		9,4	
	V	6,1	7,1			
	VI	6,5	6,9	8,7		
	VII	6,2	6,7			
	VIII	6,0	6,6			
	IX	6,0	7,0	8,7		
	X	6,2	6,9		9,3	
	XI	6,1	6,8			9,6
	XII	6,3	7,0	8,9		
2007	I	6,5	6,8	8,8		
	II	6,4	6,8		8,9	
	III	6,4	7,0	8,4		8,0
	IV	6,4	6,8			
	V	6,2	6,6		5,7	
	VI	5,4	5,5	5,8		
	VII	5,4	5,6			
	VIII	5,4	5,5			
	IX	3,7		5,1		
	X	5,1	5,4			
	XI	5,2	5,4		6,5	
	XII	4,8				
2008	I	5,1	5,4	5,7		
	II	5,1	5,3		6,3	
	III	5,8	5,6	6,5		6,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 20

Платен биланс на Република Македонија - збирни податоци /1

во милиони САД-долари

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
I. Тековна сметка	-82,5	-262,9	-298,9	-339,8	-286,6	-278,8	-65,3	-97,6	-236,1	-377,6	-184,1	-452,8	-157,9	-56,4	-248,1
СТОКИ, нето	42,8	-184,9	-222,8	-314,7	-386,3	-515,6	-495,9	-690,8	-526,7	-805,6	-851,0	-1.139,0	-1.063,0	-1.285,0	-1.627,0
Извоз, ф.о.б	1.055,3	1.086,3	1.204,0	1.147,4	1.236,8	1.291,5	1.190,0	1.320,7	1.155,4	1.112,1	1.362,7	1.674,9	2.040,6	2.396,3	3.349,5
Увоз, ф.о.б /2	-1.012,5	-1.271,3	-1.426,8	-1.462,1	-1.623,1	-1.807,1	-1.685,9	-2.011,6	-1.682,2	-1.917,7	-2.213,7	-2.813,8	-3.103,6	-3.681,2	-4.976,5
УСЛУГИ, нето	-154,5	-155,1	-200,5	-156,2	-137,8	-59,8	38,9	48,7	-19,2	-22,1	-6,6	-54,4	-33,6	28,3	35,0
Прилив	84,0	172,0	185,2	154,3	138,1	149,3	272,8	316,7	244,6	253,1	380,3	452,5	515,5	601,2	818,1
Одлив	238,5	327,1	385,7	310,4	275,8	209,1	234,0	268,0	263,8	275,3	386,9	506,9	549,1	573,0	783,1
ДОХОД, нето	-56,7	-46,6	-39,6	-51,3	-54,5	-52,3	-71,8	-64,5	-28,0	-44,3	-62,4	-39,2	-113,5	-36,6	-35,8
Прилив	4,3	10,0	20,8	22,8	17,5	23,6	24,2	41,6	52,6	50,8	60,4	84,6	97,5	134,9	213,1
Одлив	61,0	56,6	60,4	74,2	72,0	75,8	96,1	106,2	80,5	95,2	122,8	123,8	211,0	171,6	248,9
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	85,8	123,7	163,9	182,3	292,0	348,9	463,6	609,0	337,8	494,4	735,9	779,7	1.052,2	1.237,0	1.379,7
Прилив	115,0	197,0	293,5	341,3	433,3	541,4	618,4	782,1	720,6	655,0	910,4	1.028,8	1.237,7	1.437,0	1.743,5
Одлив	29,2	73,3	129,5	158,9	141,3	192,5	154,8	173,1	382,8	160,6	174,5	249,1	185,5	200,0	363,7
II. Капитална и финансиска сметка	-12,9	162,3	280,6	318,2	349,6	296,3	-91,4	40,2	236,6	388,0	218,3	434,1	165,5	48,5	276,7
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	0,0	30,0	1,7	0,0	0,0	-1,8	0,0	0,3	1,4	8,3	-6,7	-4,6	-2,0	-1,1	1,7
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	-12,9	132,3	278,9	318,2	349,6	298,1	-91,4	39,9	235,2	379,7	225,0	438,7	167,5	49,7	275,0
Директни инвестиции, нето	0,0	24,0	9,5	11,2	58,0	150,5	88,1	215,7	446,3	105,5	117,5	321,9	94,2	424,0	320,7
Директни инвестиции во земјата	0,0	24,0	9,5	11,2	58,1	150,5	88,4	215,1	447,1	105,6	117,8	323,0	97,0	424,2	319,7
Директни инвестиции во странство	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,6	-0,9	-0,1	-0,3	-1,2	-2,8	-0,2	1,1
Портфолио-инвестиции, нето	0,0	0,0	2,7	0,3	1,3	0,0	0,0	-0,1	0,4	0,3	5,5	12,5	237,9	92,9	150,7
Средства	0,0	0,0	1,4	-0,5	1,7	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2	0,1	0,1	-2,3
Обврски	0,0	0,0	1,3	0,8	-0,4	-0,4	0,0	-0,1	0,4	0,1	5,3	12,4	237,8	92,8	153,1
Останати инвестиции, нето	44,0	150,2	367,4	300,8	294,1	200,9	-36,2	88,8	-134,4	134,2	153,0	123,7	250,5	-91,4	-53,4
Средства	32,0	34,7	39,9	77,7	-66,1	-59,1	-184,0	-63,7	-109,0	227,7	58,3	82,3	-97,9	-234,8	-81,3
Обврски	12,0	115,5	327,5	223,1	360,3	260,0	147,8	152,6	-25,4	-93,4	134,7	116,3	296,8	58,6	27,9
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /3	-56,8	-41,9	-100,6	5,9	-3,8	-53,3	-143,3	-264,5	-77,0	139,7	-51,0	-19,5	-415,1	-375,8	-143,0
III. Грешки и пропусти	95,4	100,6	18,3	21,6	-63,1	-17,5	156,7	57,4	-0,5	-10,4	-34,2	18,8	-7,6	7,8	-28,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ. Пресметката на факторот ц.и.ф. - ф.о.б. како процент од увозот ц.и.ф. по години изнесува: 1993-20%, 1994-20%. 1995-20%,1996-14%,1997-10%,1998-5,02%,1999-4,86%, 2000-3,9%, 2001-4,2%, 2002-3,8%, 2003-4,06%, 2004, 2005, 2006 и 2007-4,14%.
За 2006 и 2007 година е направено и временско прилагодување за увоз на електрична енергија.

3/ Без монетарно злато и курсни разлики.

Табела 21

Платен биланс на Република Македонија - збирни податоци /1

во милиони евра

	I. Тековна сметка	Стоки			Услуги			Доход /5			Тековни трансфери			II. Капитална и финансиска сметка	Капитална сметка			Финансиска сметка	Директни инвестиции			Портфолио инвестиции			Останати инвестиции					Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /4	III. Грешки и пропусти
		Нето	Извоз, ф.о.б	Увоз, ф.о.б /2	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив		Нето	Капитални трансфери, нето	Стекнување/располагање со непроизводни неф. средства	Нето	Нето	во земјата	во странство	Нето	Средства	Обврски	Нето	Трговски кредити, нето	Заеми, нето	Валути и депозити, нето	Други, нето		
2003	-168,2	-753,0	1203,2	-1956,2	-6,0	335,3	341,4	-55,3	53,2	108,5	646,1	799,6	153,5	193,9	-5,8	-5,8	-0,1	199,7	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	5,9	9,8	-38,6	-25,7
2004	-362,7	-914,3	1345,0	-2259,3	-43,4	363,7	407,1	-33,2	67,9	101,1	628,2	828,0	199,8	347,1	-3,8	-3,8	0,0	350,9	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	6,1	-2,3	22,8	-15,9	15,6
2005	-121,3	-858,5	1642,9	-2501,4	-24,7	416,2	440,8	-91,5	79,0	170,5	853,3	1002,6	149,3	127,7	-1,7	-1,7	0,0	129,4	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	202,2	105,9	100,2	-20,3	16,5	-347,9	-6,4
2006	-44,9	-1020,4	1902,6	-2923,1	22,2	477,2	455,1	-28,4	107,2	135,7	981,8	1140,6	158,8	38,0	-0,8	-0,8	0,0	38,8	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	-81,4	2,9	-22,3	-83,7	21,7	-297,6	6,9
I	-18,5	-71,5	101,3	-172,8	1,2	32,9	31,7	-3,5	8,1	11,6	55,4	66,0	10,7	15,6	-0,1	-0,1	0,0	15,8	11,3	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	-4,9	0,8	157,6	2,8
II	-7,9	-61,2	123,5	-184,7	-2,7	30,0	32,6	0,0	7,4	7,5	56,0	64,7	8,6	6,0	0,2	0,2	0,0	5,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-1,3	-21,4	21,6	-1,7	0,2	-4,0	1,9
III	-16,8	-89,0	149,5	-238,5	-3,1	36,2	39,4	2,0	9,1	7,2	73,4	85,9	12,5	18,4	0,3	0,3	0,0	18,1	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	-41,2	21,3	-4,0	-60,2	1,7	-182,2	-1,6
IV	-34,0	-105,8	144,1	-249,9	-1,4	32,0	33,4	-2,7	5,8	8,5	75,9	88,1	12,2	32,9	-0,2	-0,2	0,0	33,1	10,2	9,5	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	-6,0	1,4	-35,2	1,0
V	-7,9	-87,0	159,3	-246,3	-1,8	39,0	40,8	-4,5	8,3	12,8	85,4	98,6	13,2	7,2	-0,3	-0,3	0,0	7,5	8,6	8,7	-0,1	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	-4,0	0,3	-22,9	0,7
VI	-16,1	-100,0	163,0	-262,9	-0,6	39,3	40,0	-0,9	10,2	11,1	85,4	99,3	14,0	13,8	0,0	0,0	0,0	13,8	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	6,8	5,7	-31,8	2,3
VII	17,7	-85,0	182,2	-267,3	11,0	47,1	36,1	-4,5	7,9	12,3	96,2	110,7	14,5	-23,1	0,7	0,7	0,0	-23,8	6,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	-16,5	1,2	-31,2	5,4
VIII	28,0	-78,1	167,8	-245,9	4,6	44,9	40,4	0,2	9,1	8,8	101,3	115,8	14,4	-26,7	-0,8	-0,8	0,0	-25,9	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-2,7	39,5	1,3	-75,2	-1,3
IX	53,0	-41,7	199,4	-241,1	8,7	42,2	33,5	-11,8	9,2	21,0	97,8	110,5	12,7	-49,7	-0,1	-0,1	0,0	-49,7	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	-38,6	-43,0	3,3	-0,4	1,4	-24,7	-3,2
X	29,6	-67,9	185,0	-252,8	5,8	44,8	39,0	0,8	10,8	10,0	91,0	106,3	15,4	-30,9	-0,1	-0,1	0,0	-30,8	7,3	7,3	-0,1	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	2,4	1,8	-32,8	1,3
XI	-20,9	-104,9	158,8	-263,7	2,4	38,8	36,3	5,2	11,9	6,8	76,3	91,5	15,2	23,2	0,1	0,1	0,0	23,1	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	-10,0	0,5	-14,4	-2,3
XII	-51,2	-128,3	168,9	-297,2	-2,0	50,0	52,0	-8,7	9,4	18,1	87,8	103,1	15,4	51,2	-0,6	-0,6	0,0	51,8	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	-28,7	5,4	-0,9	-0,1
Кв.1	-43,2	-221,8	374,3	-596,1	-4,6	99,1	103,7	-1,6	24,7	26,2	184,8	216,6	31,8	40,1	0,4	0,4	0,0	39,7	254,0	254,1	-0,1	13,7	0,0	13,7	-199,4	-1,3	-134,1	-66,8	2,7	-28,6	3,1
Кв.2	-58,0	-292,8	466,3	-759,1	-3,8	110,4	114,1	-8,1	24,3	32,4	246,7	286,1	39,4	53,9	-0,4	-0,4	0,0	54,4	31,8	31,1	0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	24,9	56,6	-3,2	7,4	-89,9	4,0
Кв.3	98,7	-204,9	549,4	-754,3	24,3	134,2	109,9	-16,0	26,1	42,1	295,3	337,0	41,7	-99,6	-0,2	-0,2	0,0	-99,4	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	22,6	4,0	-131,1	0,9
Кв.4	-42,5	-301,0	512,7	-813,7	6,2	133,6	127,3	-2,7	32,2	34,9	255,0	300,9	45,9	43,6	-0,6	-0,6	0,0	44,1	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	30,7	-36,4	7,7	-48,1	-1,1
2007	-170,9	-1172,8	2441,5	-3614,3	25,5	594,2	568,7	-33,4	155,2	188,6	1009,8	1270,9	261,2	194,3	1,3	-1,1	2,4	192,9	240,1	239,3	0,9	110,8	-1,7	112,5	-56,3	-33,5	-107,7	5,9	78,9	-101,8	-23,4
I	-4,4	-81,1	160,5	-241,6	-2,0	37,7	39,7	10,2	11,7	1,5	68,5	83,2	14,7	3,4	-1,2	-1,2	0,0	4,7	3,8	3,8	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,4	-3,1	-42,3	5,9	1,2	27,1	1,0
II	6,0	-74,5	175,7	-250,2	1,0	39,7	38,8	8,6	10,0	1,4	70,9	83,2	12,3	-8,9	0,1	0,1	0,0	-9,0	7,8	5,9	1,9	-7,6	0,0	-7,6	-21,7	6,9	-15,8	-14,3	1,4	12,6	2,9
III	39,4	-55,5	222,5	-277,9	-0,1	41,0	41,1	10,9	12,6	1,7	84,0	100,6	16,6	-37,5	-0,2	-0,2	0,0	-37,3	8,4	8,5	-0,1	16,0	0,0	16,0	-27,3	-37,5	15,9	-8,3	2,6	-34,4	-1,9
IV	-0,2	-83,6	200,5	-284,1	1,3	41,8	40,6	-7,3	12,5	19,8	89,4	105,0	15,6	2,8	0,6	0,6	0,0	2,3	44,5	44,1	0,4	25,9	0,0	25,9	-21,9	5,0	-23,0	-10,7	6,7	-46,3	-2,6
V	45,9	-56,1	212,0	-268,1	-0,6	46,2	46,7	13,2	14,5	1,3	89,4	107,6	18,2	-41,1	0,3	0,3	0,0	-41,4	21,0	20,7	0,3	16,7	0,0	16,8	-69,4	-56,9	-14,8	-0,6	2,8	-9,8	-4,8
VI	5,3	-68,0	229,3	-297,3	0,4	48,2	47,9	-15,0	11,7	26,7	87,9	105,3	17,3	-8,6	0,6	0,6	0,0	-9,2	-1,6	-0,5	-1,0	3,0	-0,3	3,3	-55,4	-13,2	-87,0	31,4	13,3	44,8	3,3
VII	-21,1	-125,1	196,4	-321,5	5,5	57,0	51,6	-21,0	14,1	35,1	119,5	137,9	18,4	30,3	4,3	1,1	3,1	26,1	25,2	25,2	0,0	6,2	-0,2	6,4	25,2	45,3	7,0	-29,0	1,9	-30,5	-9,2
VIII	67,7	-64,5	214,4	-278,9	7,6	54,8	47,2	11,7	15,2	3,5	112,9	132,2	19,3	-59,8	-0,2	-0,2	0,0	-59,6	-5,6	-5,7	0,1	8,8	0,0	8,8	-27,5	-34,4	6,4	-2,7	3,2	-35,3	-7,9
IX	-38,2	-108,8	194,3	-303,1	10,3	53,8	43,5	-28,4	12,3	40,7	88,7	108,7	20,0	38,3	-0,3	-0,3	0,0	38,6	20,8	20,8	0,0	9,5	-0,2	9,6	44,0	-9,3	-0,8	44,5	9,5	-35,6	-0,1
X	-37,2	-136,1	215,5	-351,6	9,9	57,6	47,7	5,0	12,8	7,8	84,1	110,1	26,0	38,6	-0,1	0,0	-0,1	38,7	34,9	35,7	-0,8	24,3	-0,4	24,7	5,2	18,9	22,2	-40,0	4,1	-25,7	-1,5
XI	-99,6	-152,5	208,1	-360,6	-0,6	54,3	55,0	-17,0	14,1	31,1	70,5	96,5	26,0	102,1	-0,8	-0,3	-0,5	102,9	55,6	55,7	-0,1	0,3	-0,1	0,3	46,4	20,0	11,8	11,9	2,7	0,6	-2,5
XII	-134,5	-167,2	212,4	-379,5	-6,9	62,1	69,0	-4,2	13,9	18,0	43,8	100,5	56,8	134,5	-1,6	-1,6	0,0	136,1	25,3	25,1	0,1	-4,4	-0,5	-3,9	84,5	24,5	12,7	17,9	29,5	30,7	0,0
Кв.1	41,0	-211,0	558,7	-769,7	-1,2	118,4	119,6	29,7	34,2	4,6	223,5	267,1	43,6	-42,9	-1,3	-1,3	0,0	-41,6	20,1	18,2	1,9	20,5	0,0	20,5	-87,5	-33,6	-42,3	-16,8	5,2	5,3	2,0
Кв.2	51,0	-207,7	641,7	-849,4	1,1	136,2	135,2	-9,2	38,6	47,8	266,8	317,9	51,2	-46,9	1,4	1,5	0,0	-48,3	63,9	64,3	-0,3	45,6	-0,3	46,0	-146,7	-65,0	-124,7	20,2	22,9	-11,2	-4,1
Кв.3	8,4	-298,4	605,1	-903,5	23,3	165,6	142,3	-37,7	41,5	79,2	321,2	378,8	57,6	8,9	3,7	0,6	3,1	5,2	40,4	40,3	0,1	24,5	-0,4	24,8	41,7	1,7	12,6	12,8	14,6	-101,4	-17,2
Кв.4	-271,2	-455,8	635,9	-1091,7	2,4	174,0	171,6	-16,1	40,8	56,9	198,3	307,1	108,8	275,2	-2,5	-1,9	-0,6	277,7	115,7	116,5	-0,7	20,2	-0,9	21,2	136,1	63,4	46,7	-10,3	36,3	5,6	-4,0
2008	-188,1	-370,7	611,5	-982,2	-0,6	144,0	144,6	7,4	51,4	43,9	175,8	257,9	82,1	200,8	-1,0	-1,0	0,0	201,8	128,0	115,6	12,5	-8,3	-0,3	-8,0	74,0	-0,9	0,7	61,0	13,2	8,0	-12,8
I	-35,3	-115,1	181,7	-296,9	8,7	53,7	45,0	10,7	25,9	15,2	60,4	84,8	24,4	39,4	-0,3	-0,3	0,0	39,7	35,6	27,0	8,6	-0,9	-0,1	-0,8	-1,4	-4,9	0,1	-4,0	7,3	6,5	-4,1
II	-76,3	-131,3	214,9	-346,3	-5,5	41,1	46,6	1,6	14,2	12,6	58,9	85,3	26,4	77,9	-0,3	-0,3	0,0	78,2	61,4	56,2	5,2	-3,4	-0,1	-3,3	32,2	1,3	8,9	19,7	2,3	-11,9	-1,7
III	-76,5	-124,2	214,8	-339,0	-3,9	49,1	53,0	-4,9	11,3	16,2	56,5	87,8	31,3	83,5	-0,3	-0,3	0,0	83,8	31,1	32,3	-1,3	-3,9	-0,1	-3,8	43,3	2,7	-8,3	45,3	3,5	13,4	-7,0
Кв.1	-188,1	-370,7	611,5	-982,2	-0,6	144,0	144,6	7,4	51,4	43,9	175,8	257,9	82,1	200,8	-1,0	-1,0	0,0	201,8	128,0	115,6	12,5	-8,3	-0,3	-8,0	74,0	-0,9	0,7	61,0	13,2	8,0	-12,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на факторот ц.и.ф. - ф.о.б. како процент од увозот ц.и.ф. изнесува: 2003-4,06% 2004, 2005, 2006 и 2007-4,14%

За 2006 и 2007 година е направено и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година.

4/ Безмонетарно злато и курсни разлики.

5/ Од почетокот на 2008 година во податокот за доход е вклучен и износот на пресметана камата на странски должнички хартии од вредност.

Табела 22

Платен биланс на Република Македонија - услуги

во милиони евра

	УСЛУГИ: Услуги, нето	Прилив	Одлив	1. Туризам: Нето	1. Туризам: Прилив	1. Туризам: Одлив	2. Транспорт: Нето	2. Транспорт: Прилив	2. Транспорт: Одлив	3. Останати услуги: Нето	Прилив: Вкупно, прилив	Прилив: Комуникациони услуги	Прилив: Инвестициони работи	Прилив: Осигурување	Прилив: Деловни услуги	Прилив: Деловни услуги од кои: Застапн. провизија	Прилив: Деловни услуги од кои: Шпед. услуги	Прилив: Владини услуги	Прилив: Друго	Одлив: Вкупно, одлив	Одлив: Комуникациони	Одлив: Инвестициони работи	Одлив: Осигурување	Одлив: Деловни услуги	Одлив: Деловни услуги од кои: Застапн. провизија	Одлив: Деловни услуги од кои: Шпед. услуги	Одлив: Владини услуги	Одлив: Друго
2003	-6,0	335,3	341,4	7,6	49,9	42,3	-34,6	106,2	140,7	20,9	179,3	48,7	36,5	2,0	61,6	5,2	4,8	18,0	12,4	158,4	17,6	3,6	9,5	87,7	4,9	2,9	14,8	25,1
2004	-43,4	363,7	407,1	14,0	57,9	43,9	-55,3	109,6	164,9	-2,1	196,3	38,6	45,4	3,7	71,7	5,6	5,5	19,1	17,8	198,4	16,8	2,4	10,9	119,1	6,9	2,9	18,1	31,2
2005	-24,7	416,2	440,8	22,4	72,3	49,9	-47,9	123,2	171,1	0,8	220,6	36,2	47,8	3,9	86,9	8,4	6,1	21,3	24,6	219,8	16,6	7,2	13,1	128,2	7,4	3,3	17,7	37,0
2006	22,2	477,2	455,1	46,3	102,4	56,2	-38,5	141,2	179,8	14,4	233,6	48,5	38,3	4,7	93,5	8,8	6,8	15,8	32,9	219,1	22,0	2,3	16,5	108,7	5,5	2,4	22,2	47,6
I	1,2	32,9	31,7	2,5	5,8	3,4	-2,1	9,1	11,2	0,8	17,9	3,7	4,4	0,5	6,4	0,6	0,4	1,2	1,8	17,1	1,6	0,1	0,7	8,2	0,5	0,3	3,5	3,1
II	-2,7	30,0	32,6	2,6	6,4	3,8	-4,4	10,0	14,4	-0,9	13,6	3,3	0,6	0,2	6,3	0,7	0,6	1,2	2,0	14,5	1,5	0,6	0,4	7,5	0,6	0,2	1,7	2,8
III	-3,1	36,2	39,4	2,1	6,9	4,8	-4,9	12,1	17,0	-0,3	17,2	3,6	1,2	0,3	8,1	0,8	0,7	1,8	2,2	17,6	1,4	0,3	1,3	9,6	0,4	0,1	1,7	3,3
IV	-1,4	32,0	33,4	2,2	6,5	4,3	-4,7	8,9	13,7	1,1	16,6	3,8	2,8	0,8	6,3	0,6	1,0	1,0	1,9	15,5	1,8	0,1	2,3	7,9	0,5	0,3	1,4	2,0
V	-1,8	39,0	40,8	3,6	8,8	5,2	-4,5	10,8	15,4	-0,8	19,4	4,0	1,9	0,3	9,2	0,6	0,7	1,0	2,9	20,2	1,7	0,2	1,4	9,9	0,3	0,2	1,9	5,2
VI	-0,6	39,3	40,0	3,6	8,4	4,8	-4,0	11,3	15,4	-0,2	19,6	3,9	4,1	0,2	7,9	0,6	0,5	1,3	2,2	19,8	1,8	0,1	1,0	11,2	0,6	0,2	1,7	3,9
VII	11,0	47,1	36,1	6,4	11,8	5,4	0,5	14,1	13,6	4,1	21,2	5,0	2,3	0,3	9,8	0,7	0,4	1,1	2,6	17,1	1,9	0,0	1,2	7,8	0,5	0,2	1,6	4,5
VIII	4,6	44,9	40,4	7,6	13,2	5,6	-3,7	12,2	15,9	0,7	19,5	4,4	3,8	0,3	8,1	0,7	0,4	1,0	1,9	18,8	2,0	0,0	1,5	9,9	0,6	0,1	1,4	4,1
IX	8,7	42,2	33,5	4,3	9,1	4,8	-2,1	13,0	15,1	6,6	20,1	3,6	3,4	0,3	8,3	0,8	0,3	1,2	3,3	13,6	2,1	0,7	0,7	6,2	0,2	0,1	1,2	2,6
X	5,8	44,8	39,0	3,7	8,4	4,6	-0,7	14,1	14,8	2,7	22,4	4,2	3,8	0,4	8,0	0,8	0,5	2,1	3,9	19,6	2,0	0,0	0,6	9,8	0,4	0,3	1,4	5,8
XI	2,4	38,8	36,3	3,6	8,1	4,4	-2,9	12,0	14,9	1,7	18,7	4,4	4,1	0,3	5,9	0,8	0,5	1,0	3,0	17,0	1,4	0,1	3,4	6,6	0,4	0,2	2,5	3,1
XII	-2,0	50,0	52,0	3,9	9,1	5,2	-4,8	13,6	18,4	-1,0	27,4	4,5	6,0	0,8	9,1	1,1	0,8	1,9	5,1	28,4	2,9	0,0	2,0	14,0	0,5	0,2	2,2	7,2
Кв.1	-4,6	99,1	103,7	7,2	19,1	11,9	-11,4	31,3	42,7	-0,4	48,7	10,6	6,1	0,9	20,8	2,1	1,7	4,2	6,0	49,1	4,4	0,9	2,4	25,3	1,4	0,6	6,9	9,2
Кв.2	-3,8	110,4	114,1	9,5	23,7	14,2	-13,3	31,1	44,4	0,1	55,6	11,7	8,7	1,4	23,4	1,8	2,2	3,4	7,0	55,5	5,3	0,4	4,7	29,1	1,4	0,6	5,0	11,1
Кв.3	24,3	134,2	109,9	18,3	34,1	15,8	-5,4	39,3	44,7	11,4	60,8	13,0	9,6	0,9	26,2	2,2	1,1	3,2	7,8	49,5	6,0	0,8	3,4	23,9	1,3	0,4	4,2	11,2
Кв.4	6,2	133,6	127,3	11,3	25,5	14,3	-8,4	39,6	48,0	3,4	68,5	13,2	13,8	1,4	23,0	2,7	1,8	5,0	12,0	65,1	6,3	0,2	6,0	30,4	1,3	0,6	6,1	16,1
2007	25,5	594,2	568,7	61,0	134,9	73,9	-48,3	175,2	223,4	12,8	284,2	50,9	54,9	4,2	114,6	12,2	8,5	13,8	45,8	271,4	23,1	1,7	16,0	145,1	15,8	3,1	28,0	57,4
I	-2,0	37,7	39,7	3,5	8,0	4,5	-3,9	11,2	15,1	-1,7	18,5	3,9	2,5	0,2	8,3	0,9	0,4	1,0	2,5	20,2	1,6	0,0	0,7	8,0	0,4	0,3	4,5	5,4
II	1,0	39,7	38,8	3,6	8,2	4,6	-5,1	10,7	15,9	2,5	20,8	3,4	2,8	0,3	8,2	0,9	0,5	1,2	4,9	18,2	1,0	0,2	1,3	8,1	2,2	0,2	2,0	5,6
III	-0,1	41,0	41,1	2,2	7,8	5,6	-3,6	12,6	16,2	1,3	20,6	4,2	3,1	0,6	9,6	1,1	0,6	1,2	2,1	19,3	1,7	0,3	1,4	10,7	2,2	0,3	2,1	3,1
IV	1,3	41,8	40,6	3,1	8,5	5,3	-3,5	13,0	16,5	1,7	20,4	4,1	2,9	0,6	9,2	0,9	0,4	1,0	2,7	18,7	1,5	0,1	1,1	9,5	1,2	0,3	1,9	4,6
V	-0,6	46,2	46,7	3,2	9,4	6,2	-5,7	13,0	18,7	2,0	23,8	4,6	4,8	0,3	9,8	1,0	0,8	1,1	3,3	21,8	1,9	0,1	1,2	12,7	1,6	0,2	2,1	3,8
VI	0,4	48,2	47,9	4,3	10,5	6,1	-2,8	14,5	17,3	-1,2	23,2	3,8	6,5	0,5	6,2	0,9	0,6	0,9	5,3	24,4	2,0	0,1	1,5	14,6	1,6	0,4	1,9	4,3
VII	5,5	57,0	51,6	7,0	14,5	7,5	-2,1	18,0	20,1	0,6	24,6	5,6	3,0	0,2	10,9	1,0	0,8	1,1	3,8	24,0	2,1	0,2	1,4	12,5	1,2	0,2	2,4	5,4
VIII	7,6	54,8	47,2	8,8	16,3	7,5	-2,2	16,0	18,1	0,9	22,5	4,4	4,7	0,2	9,1	0,9	0,9	1,0	3,1	21,6	2,6	0,1	1,2	12,6	0,7	0,2	1,5	3,5
IX	10,3	53,8	43,5	7,9	14,3	6,4	-3,1	15,6	18,7	5,4	23,9	4,7	6,2	0,3	8,0	0,9	0,9	1,2	3,5	18,4	2,0	0,0	0,7	9,9	0,9	0,2	2,1	3,7
X	9,9	57,6	47,7	6,7	13,6	6,9	-4,2	17,1	21,2	7,4	26,9	3,9	5,9	0,4	10,4	1,0	0,8	1,6	4,7	19,5	2,1	0,3	2,1	9,3	1,2	0,2	1,9	3,9
XI	-0,6	54,3	55,0	3,9	10,4	6,5	-6,7	16,6	23,4	2,2	27,3	4,5	7,1	0,3	9,0	1,1	0,7	1,2	5,3	25,1	1,8	0,1	1,6	14,4	0,9	0,2	2,6	4,6
XII	-6,9	62,1	69,0	6,8	13,6	6,7	-5,3	16,9	22,3	-8,4	31,6	3,9	5,3	0,3	16,1	1,8	1,0	1,4	4,6	40,0	2,8	0,2	1,9	22,6	1,6	0,4	3,0	9,4
Кв.1	-1,2	118,4	119,6	9,3	24,0	14,7	-12,6	34,5	47,1	2,2	59,9	11,5	8,4	1,1	26,1	2,8	1,5	3,4	9,4	57,7	4,4	0,5	3,3	26,8	4,9	0,7	8,5	14,2
Кв.2	1,1	136,2	135,2	10,6	28,3	17,7	-12,0	40,5	52,5	2,5	67,4	12,5	14,3	1,4	25,1	2,8	1,8	2,9	11,3	65,0	5,3	0,3	3,8	36,9	4,4	1,0	6,0	12,7
Кв.3	23,3	165,6	142,3	23,7	45,0	21,3	-7,4	49,6	56,9	7,0	71,0	14,7	13,9	0,7	28,0	2,7	2,6	3,3	10,4	64,1	6,8	0,3	3,3	35,1	2,7	0,6	6,0	12,6
Кв.4	2,4	174,0	171,6	17,4	37,5	20,2	-16,2	50,6	66,9	1,2	85,8	12,3	18,3	1,0	35,4	3,8	2,5	4,2	14,7	84,6	6,7	0,6	5,6	46,3	3,7	0,8	7,5	17,9
2008	-0,6	144,0	144,6	10,5	30,0	19,5	-14,1	44,7	58,8	2,9	69,2	10,8	12,2	1,4	30,3	3,5	2,6	3,1	11,4	66,3	5,8	0,4	4,1	34,2	3,4	0,7	7,4	14,4
I	8,7	53,7	45,0	6,4	12,8	6,3	-4,5	14,6	19,1	6,8	26,3	3,6	6,1	0,6	11,8	1,0	1,0	0,9	3,3	19,5	2,0	0,1	1,7	10,4	1,7	0,2	1,8	3,6
II	-5,5	41,1	46,6	1,6	7,8	6,2	-3,5	15,4	19,0	-3,5	17,9	4,0	1,2	0,5	7,1	1,3	1,0	1,1	3,9	21,4	2,1	0,2	1,3	10,6	0,8	0,3	1,7	5,5
III	-3,9	49,1	53,0	2,5	9,4	6,9	-6,1	14,7	20,7	-0,3	25,0	3,1	4,9	0,2	11,3	1,2	0,6	1,1	4,3	25,3	1,7	0,1	1,0	13,3	0,9	0,2	3,9	5,3
Кв.1	-0,6	144,0	144,6	10,5	30,0	19,5	-14,1	44,7	58,8	2,9	69,2	10,8	12,2	1,4	30,3	3,5	2,6	3,1	11,4	66,3	5,8	0,4	4,1	34,2	3,4	0,7	7,4	14,4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 23

Платен биланс на Република Македонија - доход

во милиони евра

	ДОХОД													
		1. Надомест за вработени			2. Доходод инвестиции									
						2.1. Директни инвестиции			2.2. Портфолио инвестиции			2.3. Останати инвестиции		
	Доход, нето	Нето	Прилив	Одлив	Доходод инвестиции, нето	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Прилив	Одлив	Нето	Наплатена камата	Платена камата
2003	-55,3	24,0	24,5	0,5	-79,3	-54,4	0,8	55,2	2,8	4,8	1,9	-27,7	23,2	50,9
2004	-33,2	40,6	41,7	1,1	-73,8	-56,3	0,3	56,7	3,4	2,2	-1,2	-20,8	23,6	44,5
2005	-91,5	44,9	46,3	1,4	-136,4	-113,1	0,5	113,5	-2,7	0,9	3,6	-20,7	31,3	52,0
2006	-28,4	53,1	54,9	1,8	-81,5	-48,2	0,4	48,7	-13,9	2,3	16,3	-19,4	49,6	69,0
I	-3,5	3,8	3,9	0,1	-7,3	-1,6	0,0	1,6	-0,7	0,0	0,7	-5,0	4,2	9,2
II	0,0	4,4	4,5	0,1	-4,4	-2,0	0,0	2,0	-0,7	0,1	0,8	-1,7	2,9	4,6
III	2,0	5,1	5,2	0,2	-3,1	-1,5	0,2	1,7	-0,7	0,1	0,8	-0,9	3,6	4,5
IV	-2,7	3,0	3,1	0,1	-5,7	-2,3	0,0	2,3	-0,7	0,1	0,8	-2,6	2,6	5,2
V	-4,5	4,6	4,7	0,1	-9,1	-8,9	0,0	8,9	-0,6	0,1	0,8	0,4	3,4	3,0
VI	-0,9	5,2	5,3	0,2	-6,1	-4,9	0,0	4,9	-0,5	0,3	0,8	-0,7	4,5	5,2
VII	-4,5	3,2	3,3	0,1	-7,7	-2,5	0,1	2,6	-0,7	0,0	0,8	-4,5	4,4	8,9
VIII	0,2	5,1	5,2	0,1	-4,9	-3,1	0,0	3,2	-0,6	0,2	0,8	-1,1	3,6	4,7
IX	-11,8	3,4	3,5	0,2	-15,2	-15,1	0,0	15,2	-0,4	0,3	0,8	0,3	5,3	4,9
X	0,8	5,6	5,8	0,1	-4,9	-2,1	0,0	2,1	-0,7	0,1	0,9	-2,0	4,9	6,9
XI	5,2	6,5	6,6	0,2	-1,3	-2,2	0,0	2,2	-0,5	0,2	0,7	1,5	5,1	3,6
XII	-8,7	3,3	3,6	0,3	-12,0	-1,9	0,0	1,9	-7,0	0,7	7,7	-3,0	5,1	8,2
Кв.1	-1,6	13,2	13,6	0,4	-14,8	-5,1	0,2	5,3	-2,0	0,2	2,3	-7,6	10,7	18,3
Кв.2	-8,1	12,8	13,2	0,4	-20,9	-16,1	0,0	16,1	-1,8	0,5	2,4	-2,9	10,6	13,5
Кв.3	-16,0	11,7	12,1	0,4	-27,8	-20,7	0,2	20,9	-1,8	0,6	2,3	-5,3	13,3	18,5
Кв.4	-2,7	15,4	16,0	0,6	-18,1	-6,3	0,0	6,3	-8,3	1,0	9,3	-3,6	15,1	18,7
2007	-33,4	75,1	77,0	1,8	-108,5	-92,5	1,8	94,3	1,9	9,4	7,5	-17,9	67,0	84,9
I	10,2	5,3	5,5	0,2	4,9	4,7	0,0	-4,7	0,3	0,3	0,0	-0,2	5,8	6,0
II	8,6	4,9	5,0	0,1	3,7	5,1	0,0	-5,0	0,3	0,3	0,0	-1,7	4,6	6,3
III	10,9	5,8	6,0	0,1	5,1	4,3	0,0	-4,3	0,8	0,9	0,0	-0,1	5,7	5,8
IV	-7,3	6,3	6,5	0,1	-13,6	-12,5	0,0	12,5	0,3	0,4	0,1	-1,5	5,6	7,1
V	13,2	7,4	7,5	0,1	5,8	5,2	1,1	-4,1	0,5	0,5	0,0	0,1	5,3	5,2
VI	-15,0	4,0	4,1	0,1	-19,0	-16,5	0,2	16,7	1,3	1,3	0,0	-3,8	6,1	9,9
VII	-21,0	7,5	7,6	0,1	-28,5	-29,4	0,2	29,6	0,9	1,0	0,0	0,0	5,3	5,3
VIII	11,7	8,3	8,4	0,1	3,4	1,8	0,0	-1,8	0,6	0,6	0,0	1,1	6,1	5,1
IX	-28,4	3,9	4,1	0,2	-32,4	-30,1	0,2	30,3	1,4	1,4	0,0	-3,6	6,6	10,1
X	5,0	7,6	7,8	0,2	-2,6	-0,5	0,0	0,5	0,1	0,2	0,1	-2,2	4,9	7,0
XI	-17,0	9,1	9,3	0,2	-26,1	-26,4	0,1	26,4	0,5	0,5	0,0	-0,2	4,2	4,4
XII	-4,2	4,9	5,1	0,2	-9,1	1,9	0,0	-1,9	-5,1	2,0	7,1	-5,9	6,8	12,7
Кв.1	29,7	16,1	16,5	0,4	13,6	14,1	0,1	-14,1	1,5	1,5	0,1	-2,0	16,1	18,1
Кв.2	-9,2	17,7	18,1	0,4	-26,9	-23,9	1,3	25,1	2,1	2,2	0,2	-5,1	17,0	22,1
Кв.3	-37,7	19,7	20,2	0,5	-57,4	-57,8	0,4	58,1	2,9	3,0	0,1	-2,5	18,0	20,5
Кв.4	-16,1	21,7	22,2	0,5	-37,8	-25,0	0,1	25,1	-4,5	2,7	7,2	-8,3	15,9	24,1
2008	7,4	21,5	22,2	0,6	-14,1	-23,5	0,0	23,5	16,4	16,5	0,1	-7,0	12,7	19,7
I	10,7	8,9	9,2	0,3	1,8	-8,2	0,0	8,2	9,7	9,7	0,0	0,3	6,9	6,7
II	1,6	8,3	8,5	0,2	-6,7	-7,1	0,0	7,1	2,6	2,6	0,0	-2,2	3,1	5,3
III	-4,9	4,3	4,5	0,2	-9,2	-8,3	0,0	8,3	4,1	4,1	0,0	-5,1	2,6	7,8
Кв.1	7,4	21,5	22,2	0,6	-14,1	-23,5	0,0	23,5	16,4	16,5	0,1	-7,0	12,7	19,7

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 24

Платен биланс на Република Македонија - тековни трансфери

во милиони евра

	ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ																	
	Тековни трансфери, нето	1. Официјални трансфери							2. Приватни трансфери									
		Нето	Прилив			Одлив			Нето	2.1. Дознаки			2.2. Ефектива			2.3. Останати трансфери		
			Вкупно	Стоки	Пари	Вкупно	Стоки	Пари		Дознаки, нето	Прилив	Одлив	Ефектива, нето	Откупена ефектива	Продадена ефектива	Останати трансфери, нето	Прилив	Одлив
2003	646,1	89,4	92,9	24,2	68,7	3,5	1,5	2,1	556,7	115,2	128,9	13,6	347,0	467,1	120,1	94,5	110,7	16,2
2004	628,2	55,5	60,1	26,3	33,9	4,7	2,0	2,7	572,7	117,9	129,8	11,9	346,1	510,0	163,9	108,7	128,2	19,4
2005	853,3	53,4	60,9	28,2	32,8	7,6	4,0	3,5	799,9	125,3	136,6	11,3	546,9	662,1	115,1	127,7	143,0	15,3
2006	981,8	58,7	66,2	36,8	29,4	7,4	2,8	4,6	923,1	144,7	157,1	12,4	649,5	774,9	125,4	128,9	142,4	13,5
I	55,4	1,5	1,7	1,7	0,0	0,2	0,1	0,1	53,9	8,4	9,2	0,8	37,1	45,8	8,7	8,4	9,4	1,0
II	56,0	3,7	4,1	1,2	3,0	0,4	0,2	0,2	52,3	8,9	9,8	0,9	34,3	40,9	6,6	9,1	9,8	0,7
III	73,4	8,8	9,6	5,9	3,7	0,8	0,1	0,7	64,6	11,8	12,8	1,1	41,0	50,2	9,3	11,8	13,2	1,3
IV	75,9	7,1	7,6	4,3	3,3	0,5	0,4	0,1	68,8	11,9	12,7	0,8	46,2	56,3	10,0	10,7	11,5	0,8
V	85,4	4,2	5,3	4,2	1,1	1,1	0,1	1,0	81,2	13,2	14,2	1,0	56,6	66,9	10,3	11,4	12,3	0,9
VI	85,4	4,5	5,2	3,6	1,5	0,7	0,2	0,5	80,9	12,6	13,5	0,9	57,0	67,9	10,9	11,3	12,7	1,4
VII	96,2	3,3	3,8	2,6	1,2	0,5	0,4	0,1	92,9	11,8	12,8	1,0	69,7	81,9	12,2	11,3	12,2	0,9
VIII	101,3	3,6	3,9	2,1	1,8	0,3	0,2	0,1	97,7	12,9	14,1	1,2	74,1	85,6	11,5	10,7	12,2	1,5
IX	97,8	7,0	7,4	1,3	6,1	0,4	0,4	0,1	90,8	13,9	15,1	1,2	65,8	75,4	9,6	11,1	12,5	1,5
X	91,0	5,8	6,5	3,1	3,4	0,7	0,4	0,3	85,2	14,4	15,6	1,2	60,5	73,1	12,6	10,3	11,1	0,9
XI	76,3	3,0	3,5	2,8	0,7	0,4	0,2	0,3	73,3	13,7	14,8	1,2	49,1	61,6	12,5	10,5	11,6	1,1
XII	87,8	6,1	7,5	3,9	3,7	1,4	0,2	1,2	81,7	11,3	12,5	1,2	58,1	69,3	11,2	12,3	13,8	1,5
Кв.1	184,8	14,1	15,5	8,8	6,7	1,4	0,4	1,0	170,7	29,0	31,8	2,8	112,4	137,0	24,6	29,3	32,3	3,0
Кв.2	246,7	15,8	18,0	12,1	5,9	2,3	0,6	1,6	230,9	37,7	40,5	2,7	159,8	191,0	31,2	33,4	36,6	3,2
Кв.3	295,3	14,0	15,1	6,1	9,0	1,2	0,9	0,2	281,4	38,6	42,0	3,4	209,6	242,9	33,3	33,1	37,0	3,9
Кв.4	255,0	14,9	17,5	9,7	7,8	2,6	0,8	1,8	240,1	39,3	42,9	3,5	167,7	204,0	36,3	33,1	36,6	3,5
2007	1009,8	23,9	60,6	40,9	19,7	36,7	4,7	32,0	985,8	158,1	174,3	16,2	695,4	886,0	190,6	132,3	150,0	17,7
I	68,5	3,2	3,5	1,8	1,7	0,3	0,2	0,1	65,3	10,1	11,3	1,2	46,4	58,5	12,0	8,8	9,9	1,1
II	70,9	1,5	2,0	1,1	0,9	0,5	0,3	0,2	69,5	10,8	11,8	1,1	47,9	58,0	10,1	10,8	11,4	0,6
III	84,0	3,9	4,6	3,1	1,4	0,6	0,3	0,4	80,1	13,5	14,9	1,3	55,4	67,8	12,4	11,2	13,4	2,2
IV	89,4	5,4	6,5	5,2	1,2	1,1	0,4	0,7	84,0	12,0	13,3	1,3	61,1	73,2	12,1	10,9	12,0	1,2
V	89,4	5,9	6,5	4,8	1,7	0,6	0,4	0,1	83,5	14,2	15,4	1,1	59,2	74,6	15,4	10,1	11,1	1,1
VI	87,9	5,8	6,7	5,1	1,6	0,9	0,6	0,3	82,2	13,0	14,4	1,4	57,7	71,7	14,0	11,4	12,6	1,1
VII	119,5	5,2	5,6	4,1	1,5	0,4	0,2	0,1	114,3	14,8	16,1	1,3	87,6	102,4	14,7	11,9	13,9	2,0
VIII	112,9	2,2	3,8	2,4	1,4	1,6	0,6	1,0	110,7	14,1	15,4	1,3	87,1	102,1	15,0	9,5	10,9	1,3
IX	88,7	3,3	3,8	2,0	1,8	0,5	0,3	0,2	85,5	14,8	16,2	1,4	58,9	76,3	17,4	11,7	12,4	0,7
X	84,1	3,1	3,6	3,0	0,6	0,5	0,4	0,1	81,0	15,6	17,4	1,8	54,1	74,9	20,8	11,3	14,2	2,9
XI	70,5	8,1	9,1	6,4	2,7	0,9	0,2	0,8	62,3	12,5	14,1	1,6	38,8	60,6	21,7	11,0	12,7	1,7
XII	43,8	-23,6	5,1	1,9	3,2	28,8	0,7	28,0	67,4	12,6	14,0	1,4	41,1	66,0	24,9	13,7	15,4	1,7
Кв.1	223,5	8,6	10,0	6,0	4,0	1,4	0,8	0,6	214,9	34,4	38,0	3,6	149,7	184,2	34,5	30,8	34,8	4,0
Кв.2	266,8	17,1	19,6	15,1	4,5	2,5	1,4	1,1	249,7	39,3	43,1	3,8	178,1	219,5	41,5	32,4	35,7	3,4
Кв.3	321,2	10,7	13,2	8,5	4,7	2,5	1,1	1,3	310,5	43,7	47,7	4,0	233,6	280,8	47,2	33,1	37,2	4,0
Кв.4	198,3	-12,4	17,8	11,3	6,5	30,2	1,3	28,9	210,7	40,7	45,5	4,8	134,0	201,5	67,4	36,0	42,3	6,3
2008	175,8	7,7	13,2	10,1	3,1	5,5	2,0	3,5	168,1	34,6	39,8	5,2	104,1	171,2	67,1	29,4	33,7	4,3
I	60,4	0,5	4,7	4,0	0,7	4,1	1,3	2,8	59,9	10,3	12,5	2,3	39,8	56,7	16,9	9,8	10,9	1,1
II	58,9	4,4	5,2	3,7	1,5	0,7	0,3	0,4	54,5	11,2	12,8	1,6	33,4	55,8	22,4	9,9	11,5	1,7
III	56,5	2,7	3,3	2,4	1,0	0,6	0,3	0,3	53,8	13,2	14,5	1,4	30,9	58,7	27,8	9,8	11,3	1,5
Кв.1	175,8	7,7	13,2	10,1	3,1	5,5	2,0	3,5	168,1	34,6	39,8	5,2	104,1	171,2	67,1	29,4	33,7	4,3

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 25

Платен биланс на Република Македонија - капитална и финансиска сметка (без официјалните резерви)

во милиони евра

	Капитална и финансиска сметка, без офиц.резерви	А. Капитал на сметка: Нето	А. Капитал на сметка: Капитални трансфери, нето	А. Капитал на сметка: Стекнување/располагање со непр. добра	Б. Финансиска сметка, без офиц.резерви: Финансиска сметка, нето	1. Директни инвестиции: Нето	1. Директни инвестиции: Директни инвестиции во земјата	1. Директни инвестиции: Директни инвестиции во странство	2. Портфолио инвестиции: Нето	2. Портфолио инвестиции: Средства	2. Портфолио инвестиции: Обврски	3. Останати инвестиции: Останати инвестиции, нето	3.1 Трговски кредити, нето	3.2. Заеми: Заеми, нето	3.2. Заеми: Средства	3.2. Заеми: Обврски: Вкупно	3.2. Заеми: Обврски: Долгорочни	3.2. Заеми: Обврски: Краткорочни	3.3. Валути и депозити: Валути и депозити, нето	3.3. Валути и депозити: Монетарна власт, нето	3.3. Валути и депозити: Влада, нето	3.3. Валути и депозити: Банки, нето	3.3. Валути и депозити: Останати сектори, нето	3.4 Друго, нето
2003	232,3	-6,1	-6,0	-0,1	238,3	100,1	100,4	-0,3	4,9	0,1	4,8	133,3	67,4	50,3	-1,1	51,4	48,4	3,0	5,9	15,5	0,0	-44,7	35,1	9,8
2004	362,6	-4,2	-4,2	0,0	366,8	259,7	260,7	-0,9	9,5	0,1	9,3	97,6	71,0	6,1	1,5	4,6	25,7	-21,1	-2,3	23,2	0,0	-84,4	58,9	22,8
2005	475,6	-1,7	-1,7	0,0	477,3	74,9	77,2	-2,3	200,2	0,1	200,1	202,2	105,9	100,2	-4,3	104,4	89,0	15,4	-20,3	0,0	0,0	22,4	-42,7	16,5
2006	335,7	-0,7	-0,7	0,0	336,4	344,6	344,8	-0,1	73,1	0,0	73,1	-81,4	2,9	-22,3	4,1	-26,4	-59,4	33,0	-83,7	-5,7	0,0	-10,4	-67,6	21,7
I	-142,0	-0,1	-0,1	0,0	-141,9	11,3	11,3	0,0	3,8	0,0	3,8	-157,0	-1,3	-151,6	0,2	-151,8	-154,7	3,0	-4,9	0,0	0,0	-3,6	-1,3	0,8
II	10,0	0,2	0,2	0,0	9,9	7,8	7,8	0,0	3,4	0,0	3,4	-1,3	-21,4	21,6	0,1	21,4	11,3	10,2	-1,7	0,0	0,0	4,4	-6,1	0,2
III	200,6	0,4	0,4	0,0	200,2	234,9	235,0	0,0	6,5	0,0	6,5	-41,2	21,3	-4,0	0,1	-4,1	-6,1	2,0	-60,2	-56,7	0,0	5,3	-8,8	1,7
IV	68,1	-0,1	-0,1	0,0	68,3	10,2	9,5	0,7	5,2	0,0	5,2	52,9	16,7	40,8	0,1	40,7	26,2	14,5	-6,0	0,0	0,0	-0,9	-5,1	1,4
V	30,1	-0,3	-0,3	0,0	30,4	8,6	8,7	-0,1	14,7	0,0	14,7	7,0	2,4	8,2	0,0	8,2	7,1	1,1	-4,0	0,0	0,0	7,5	-11,4	0,3
VI	45,6	0,0	0,0	0,0	45,6	12,9	12,9	0,0	6,8	0,0	6,8	25,8	5,8	7,6	3,1	4,5	3,1	1,4	6,8	0,0	0,0	12,8	-6,0	5,7
VII	8,0	0,7	0,7	0,0	7,3	6,8	7,4	-0,6	2,1	0,0	2,1	-1,6	-10,1	23,9	0,1	23,8	21,9	1,9	-16,5	0,0	0,0	-12,7	-3,8	1,2
VIII	48,5	-0,8	-0,8	0,0	49,3	6,4	6,4	0,0	4,0	0,0	4,0	38,9	0,7	-2,7	0,1	-2,7	-1,1	-1,6	39,5	51,1	0,0	-12,2	0,7	1,3
IX	-25,0	-0,1	-0,1	0,0	-24,9	10,8	10,8	0,0	2,8	0,0	2,8	-38,6	-43,0	3,3	0,1	3,2	2,4	0,8	-0,4	0,0	0,0	7,3	-7,7	1,4
X	1,9	-0,1	-0,1	0,0	2,0	7,3	7,3	-0,1	4,0	0,0	4,0	-9,3	-11,4	-1,9	0,1	-2,0	-0,4	-1,6	2,4	0,0	0,0	8,0	-5,7	1,8
XI	37,6	0,1	0,1	0,0	37,5	8,2	8,3	-0,1	8,6	0,0	8,6	20,7	17,2	13,0	0,1	12,9	10,7	2,2	-10,0	0,0	0,0	-3,3	-6,7	0,5
XII	52,1	-0,6	-0,6	0,0	52,7	19,2	19,2	0,0	11,2	0,0	11,2	22,3	25,9	19,6	0,1	19,6	20,3	-0,8	-28,7	0,0	0,0	-23,1	-5,6	5,4
Кв.1	68,7	0,4	0,4	0,0	68,3	254,0	254,1	-0,1	13,7	0,0	13,7	-199,4	-1,3	-134,1	0,4	-134,5	-149,6	15,1	-66,8	-56,7	0,0	6,1	-16,2	2,7
Кв.2	143,8	-0,4	-0,4	0,0	144,2	31,8	31,1	0,7	26,7	0,0	26,7	85,7	24,9	56,6	3,2	53,4	36,4	17,0	-3,2	0,0	0,0	19,4	-22,6	7,4
Кв.3	31,5	-0,2	-0,2	0,0	31,7	24,1	24,6	-0,6	8,9	0,0	8,9	-1,3	-52,4	24,5	0,2	24,3	23,2	1,1	22,6	51,1	0,0	-17,6	-10,8	4,0
Кв.4	91,7	-0,6	-0,6	0,0	92,2	34,7	34,9	-0,2	23,8	0,0	23,8	33,7	31,7	30,7	0,2	30,5	30,6	-0,1	-36,4	0,0	0,0	-18,3	-18,0	7,7
2007	296,0	1,3	-1,1	2,4	294,7	240,1	239,3	0,9	110,8	-1,7	112,5	-56,3	-33,5	-107,7	-0,6	-107,1	-127,7	20,6	5,9	-0,2	0,0	68,4	-62,3	78,9
I	-23,7	-1,2	-1,2	0,0	-22,4	3,8	3,8	0,0	12,2	0,0	12,2	-38,4	-3,1	-42,3	0,0	-42,3	-44,4	2,1	5,9	0,0	0,0	3,7	2,2	1,2
II	-21,5	0,1	0,1	0,0	-21,6	7,8	5,9	1,9	-7,6	0,0	-7,6	-21,7	6,9	-15,8	0,0	-15,8	-19,2	3,4	-14,3	0,0	0,0	-8,2	-6,1	1,4
III	-3,0	-0,2	-0,2	0,0	-2,9	8,4	8,5	-0,1	16,0	0,0	16,0	-27,3	-37,5	15,9	0,0	15,9	6,5	9,4	-8,3	0,0	0,0	0,7	-9,0	2,6
IV	49,1	0,6	0,6	0,0	48,5	44,5	44,1	0,4	25,9	0,0	25,9	-21,9	5,0	-23,0	-0,1	-22,9	-23,4	0,5	-10,7	0,0	0,0	-1,6	-9,1	6,7
V	-31,3	0,3	0,3	0,0	-31,6	21,0	20,7	0,3	16,7	0,0	16,8	-69,4	-56,9	-14,8	-0,2	-14,5	-16,2	1,7	-0,6	0,0	0,0	4,9	-5,4	2,8
VI	-53,4	0,6	0,6	0,0	-53,9	-1,6	-0,5	-1,0	3,0	-0,3	3,3	-55,4	-13,2	-87,0	-0,1	-86,9	-85,6	-1,3	31,4	0,0	0,0	37,9	-6,4	13,3
VII	60,8	4,3	1,1	3,1	56,6	25,2	25,2	0,0	6,2	-0,2	6,4	25,2	45,3	7,0	-0,7	7,7	2,6	5,0	-29,0	0,0	0,0	-22,1	-6,9	1,9
VIII	-24,6	-0,2	-0,2	0,0	-24,3	-5,6	-5,7	0,1	8,8	0,0	8,8	-27,5	-34,4	6,4	0,0	6,4	7,9	-1,5	-2,7	0,0	0,0	-1,6	-1,1	3,2
IX	74,0	-0,3	-0,3	0,0	74,3	20,8	20,8	0,0	9,5	-0,2	9,6	44,0	-9,3	-0,8	0,0	-0,8	-8,3	7,5	44,5	0,0	0,0	50,6	-6,0	9,5
X	64,3	-0,1	0,0	-0,1	64,4	34,9	35,7	-0,8	24,3	-0,4	24,7	5,2	18,9	22,2	0,1	22,1	29,3	-7,2	-40,0	-0,3	0,0	-34,2	-5,6	4,1
XI	101,5	-0,8	-0,3	-0,5	102,3	55,6	55,7	-0,1	0,3	-0,1	0,3	46,4	20,0	11,8	0,1	11,7	11,8	-0,1	11,9	0,2	0,0	19,8	-8,2	2,7
XII	103,8	-1,6	-1,6	0,0	105,4	25,3	25,1	0,1	-4,4	-0,5	-3,9	84,5	24,5	12,7	0,2	12,5	11,3	1,2	17,9	0,0	0,0	18,6	-0,7	29,5
Кв.1	-48,2	-1,3	-1,3	0,0	-46,9	20,1	18,2	1,9	20,5	0,0	20,5	-87,5	-33,6	-42,3	0,0	-42,3	-57,1	14,9	-16,8	0,0	0,0	-3,8	-12,9	5,2
Кв.2	-35,6	1,4	1,5	0,0	-37,1	63,9	64,3	-0,3	45,6	-0,3	46,0	-146,7	-65,0	-124,7	-0,4	-124,3	-125,3	0,9	20,2	0,0	0,0	41,2	-20,9	22,9
Кв.3	110,2	3,7	0,6	3,1	106,5	40,4	40,3	0,1	24,5	-0,4	24,8	41,7	1,7	12,6	-0,7	13,3	2,3	11,0	12,8	0,0	0,0	26,9	-14,0	14,6
Кв.4	269,6	-2,5	-1,9	-0,6	272,1	115,7	116,5	-0,7	20,2	-0,9	21,2	136,1	63,4	46,7	0,4	46,3	52,5	-6,2	-10,3	-0,1	0,0	4,2	-14,5	36,3
2008	192,8	-1,0	-1,0	0,0	193,8	128,0	115,6	12,5	-8,3	-0,3	-8,0	74,0	-0,9	0,7	0,1	0,6	-3,1	3,7	61,0	10,7	0,0	47,4	2,9	13,2
I	32,9	-0,3	-0,3	0,0	33,2	35,6	27,0	8,6	-0,9	-0,1	-0,8	-1,4	-4,9	0,1	0,0	0,1	-1,9	2,0	-4,0	7,4	0,0	-9,4	-1,9	7,3
II	89,8	-0,3	-0,3	0,0	90,1	61,4	56,2	5,2	-3,4	-0,1	-3,3	32,2	1,3	8,9	0,0	8,9	-2,1	10,9	19,7	0,1	0,0	19,4	0,1	2,3
III	70,1	-0,3	-0,3	0,0	70,4	31,1	32,3	-1,3	-3,9	-0,1	-3,8	43,3	2,7	-8,3	0,1	-8,4	0,8	-9,2	45,3	3,2	0,0	37,4	4,7	3,5
Кв.1	192,8	-1,0	-1,0	0,0	193,8	128,0	115,6	12,5	-8,3	-0,3	-8,0	74,0	-0,9	0,7	0,1	0,6	-3,1	3,7	61,0	10,7	0,0	47,4	2,9	13,2

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 26

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по сектори на СМТК и по економска намена

во милиони САД-долари

	ИЗВОЗ								УВОЗ							
	2003	2004	2005	2006					2003	2004	2005	2006				
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно
ВКУПНО	**1.367,0**	**1.675,9**	**2.042,3**	**451,0**	**586,8**	**701,5**	**661,5**	**2.400,7**	**2.306,4**	**2.931,6**	**3.232,8**	**727,5**	**985,9**	**969,5**	**1.079,8**	**3.762,7**
СМТК																
Храна и живи животни	92,0	125,6	167,2	30,3	55,7	51,4	53,8	191,1	271,2	337,5	343,2	74,4	95,5	94,8	104,3	369,0
Пијалоци и тутун	137,1	127,8	163,1	35,2	49,8	64,8	42,1	192,0	24,2	28,0	31,1	5,5	7,7	9,1	9,8	32,1
Суровини освен гориво	39,9	44,1	67,8	18,4	30,0	29,6	33,8	111,8	60,0	77,4	106,7	31,1	28,6	34,3	39,6	133,6
Минерални горива, мазива и сл.	73,7	78,3	163,6	37,7	47,9	84,4	55,1	225,1	323,1	397,8	619,2	171,3	172,5	181,5	234,8	760,1
Животински и растителни масла	0,8	7,0	2,9	0,4	0,7	0,8	0,2	2,2	24,5	52,9	30,0	6,5	7,8	9,1	7,2	30,6
Хемиски производи	70,2	73,4	90,8	18,7	26,3	28,3	27,1	100,5	254,9	281,0	334,0	72,5	98,7	94,6	99,5	365,3
Производи класирани по материјали	398,1	552,7	682,8	147,3	200,8	247,0	257,5	852,6	333,2	740,8	950,5	181,0	309,2	312,6	316,0	1.118,8
Машини транспортни уреди	80,6	92,6	109,9	23,9	32,7	31,3	30,0	117,9	434,2	504,5	563,1	133,6	197,0	168,4	189,7	688,6
Разни готови производи	471,8	570,8	590,5	137,2	142,0	163,1	161,7	604,1	128,7	171,9	252,9	50,3	68,4	64,3	77,9	260,9
Трансакции и неспомната стока	2,7	3,5	3,7	1,8	0,9	0,7	0,2	3,5	452,4	340,1	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6
Економска намена																
Производи за репродукција	669,2	816,2	1.110,4	241,7	334,7	425,8	391,4	1.393,7	1.492,5	1.904,7	2.099,0	469,3	625,5	642,9	715,6	2.453,3
Средства за работа	22,3	30,6	39,9	8,6	9,4	19,0	14,4	51,5	285,9	312,8	348,5	79,0	126,8	100,2	113,6	419,7
Стока за широка потрошувачка	674,5	827,7	891,2	200,6	242,3	255,9	255,5	954,3	525,2	711,8	783,2	178,1	232,9	225,6	249,5	886,1
Непознато	0,9	1,3	0,8	0,1	0,3	0,7	0,2	1,3	2,7	2,3	2,1	1,1	0,7	0,7	1,1	3,6

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

	ИЗВОЗ					УВОЗ					ИЗВОЗ	УВОЗ
	2007					2007					2008	2008
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.1
ВКУПНО	**733,6**	**866,8**	**832,7**	**923,2**	**3.356,2**	**1.052,0**	**1.177,73**	**1.269,67**	**1.728,17**	**5.227,58**	**919,2**	**1.574,6**
СМТК												
Храна и живи животни	44,2	64,3	70,9	68,8	248,1	109,9	120,35	114,34	169,33	513,94	60,1	149,0
Пијалоци и тутун	39,4	54,7	54,1	59,1	207,3	7,3	10,14	10,45	9,99	37,87	37,1	10,8
Суровини освен гориво	39,4	46,4	35,3	49,0	170,1	57,6	54,93	80,06	100,89	293,53	74,7	88,5
Минерални горива, мазива и сл.	44,6	19,3	46,8	54,3	165,1	211,7	143,71	229,62	394,47	979,47	66,6	395,5
Животински и растителни масла	0,2	0,3	0,5	1,6	2,6	5,6	9,63	14,75	16,87	46,88	3,4	21,2
Хемиски производи	26,4	34,4	33,0	38,5	132,2	102,4	124,99	121,23	134,21	482,81	37,5	137,4
Производи класирани по материјали	326,5	437,6	352,3	386,3	1.502,7	307,4	388,23	364,76	422,68	1.483,07	361,9	369,3
Машини транспортни уреди	29,9	33,5	36,7	49,7	149,8	181,5	239,48	242,97	366,84	1.030,83	44,4	307,2
Разни готови производи	182,7	176,0	202,7	215,2	776,5	67,7	85,27	90,44	111,07	354,45	231,8	94,6
Трансакции и неспомната стока	0,4	0,3	0,5	0,8	1,9	0,9	1,00	1,04	1,82	4,72	1,8	1,1
Економска намена												
Производи за репродукција	448,1	561,5	503,5	559,4	2.072,5	705,5	737,94	824,85	1.121,67	3.389,94	547,5	1.062,3
Средства за работа	15,8	16,7	17,3	25,7	75,5	108,1	146,65	155,26	229,76	639,74	31,7	179,5
Стока за широка потрошувачка	269,7	288,6	311,9	337,9	1.208,0	237,6	292,15	288,56	374,98	1.193,27	338,5	331,7
Непознато	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,9	0,98	1,01	1,77	4,62	1,6	1,1

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 27

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји

во милиони САД-долари

	ИЗВОЗ								УВОЗ							
	2003	2004	2005	2006					2003	2004	2005	2006				
	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно
ВКУПНО	**1.366,99**	**1.675,88**	**2.042,30**	**451,00**	**586,78**	**701,47**	**661,47**	**2.400,71**	**2.306,35**	**2.931,63**	**3.232,84**	**727,55**	**985,90**	**969,47**	**1.079,79**	**3.762,72**
Србија и Црна Гора	274,99	347,60	459,66	88,26	141,80	177,30	150,49	557,85	212,80	243,72	264,21	49,12	71,59	74,62	87,52	282,85
Србија																
Црна Гора																
Германија	279,39	317,22	364,21	87,42	88,21	100,37	99,48	375,48	304,77	368,19	336,14	74,05	97,78	91,06	106,38	369,27
Грција	180,40	228,76	313,15	60,21	98,55	119,93	82,48	361,16	300,58	282,64	297,72	62,50	90,42	75,38	91,58	319,88
Италија	95,41	134,55	169,81	52,76	56,22	62,86	65,00	236,85	123,13	168,81	194,12	41,16	61,50	57,45	66,80	226,92
Бугарија	25,83	51,54	76,10	19,73	31,01	37,28	42,13	130,14	149,21	209,75	234,41	48,96	73,38	60,80	67,03	250,17
Хрватска	66,17	80,16	81,08	26,96	34,69	30,61	31,97	124,23	63,55	65,78	75,25	14,55	20,58	21,56	22,28	78,96
Белгија	9,70	15,16	34,64	11,33	14,58	21,65	35,60	83,15	16,70	22,10	27,28	4,11	6,77	7,10	8,24	26,22
Босна и Херцеговина	23,79	33,23	50,46	11,06	15,66	17,75	20,23	64,70	11,75	16,31	23,58	5,29	6,70	7,17	7,37	26,53
Холандија	47,33	47,31	44,58	11,74	12,97	16,67	14,00	55,39	49,60	57,13	53,31	14,92	14,78	14,54	15,53	59,77
Турција	32,81	53,95	46,31	14,41	12,83	13,19	14,74	55,18	78,82	94,88	113,90	23,32	32,49	30,10	38,00	123,92
Шпанија	21,29	23,03	14,01	2,21	9,66	12,83	25,71	50,40	24,61	30,97	32,36	9,67	13,07	13,24	15,75	51,73
Словенија	21,34	27,19	31,81	7,89	10,16	12,75	10,38	41,18	139,07	140,34	128,02	26,27	34,88	33,61	34,65	129,41
Албанија	17,42	23,59	27,52	8,36	8,20	12,29	11,70	40,56	3,96	6,35	9,08	2,16	3,24	3,33	3,00	11,72
В.Британија	35,18	42,46	42,94	8,02	8,17	9,58	10,69	36,46	39,48	54,75	44,16	6,36	9,83	9,14	11,84	37,17
Русија	13,74	19,67	21,42	6,01	6,37	8,34	4,77	25,48	178,97	271,01	425,24	137,46	98,63	150,55	182,93	569,58
САД	72,80	72,06	44,45	6,42	6,55	5,77	3,68	22,42	56,55	47,95	45,21	8,69	11,28	9,66	11,37	41,00
Шведска	5,65	5,75	8,34	3,36	4,68	3,80	7,61	19,44	20,18	25,10	20,06	4,56	9,42	9,35	6,18	29,51
Австрија	7,68	8,51	9,00	2,48	3,56	4,62	4,34	14,99	56,20	68,86	69,21	16,38	26,95	19,60	17,63	80,56
Романија	1,39	1,83	4,19	2,11	2,70	3,60	4,89	13,30	14,38	113,06	64,91	6,39	20,89	34,50	30,09	91,87
Чешка	3,07	5,36	6,05	1,67	3,01	3,61	2,26	10,55	11,95	17,47	23,35	6,03	8,84	9,04	8,87	32,79
Франција	54,66	77,32	19,91	1,29	3,49	2,71	2,80	10,29	51,51	67,55	60,98	13,02	17,57	15,87	19,79	66,25
Швајцарија	19,31	6,45	7,52	4,73	1,24	1,75	2,47	10,19	27,22	45,70	63,87	7,88	24,20	9,58	17,42	59,08
Унгарија	2,83	2,19	2,70	1,85	1,75	2,06	0,74	6,39	29,14	30,99	36,29	7,24	11,36	10,04	9,42	38,06
Полска	0,49	2,62	4,04	1,04	1,14	1,84	2,32	6,33	26,42	78,31	94,65	17,17	31,48	34,82	34,22	117,69
Кипар	0,50	4,80	5,54	0,67	1,05	2,02	0,73	4,48	4,08	4,69	3,47	0,82	0,37	0,20	0,10	1,50
Австралија	2,47	2,52	1,71	0,44	0,48	0,55	0,80	2,27	6,72	2,73	4,29	0,47	0,52	0,32	0,46	1,78
Украина	1,78	2,16	2,04	0,09	0,30	0,85	0,55	1,80	88,03	74,10	72,11	18,61	31,72	30,14	25,18	105,65
Кореја	0,12	1,96	1,37	0,00	0,00	0,00	1,65	1,65	14,02	23,38	33,69	9,08	10,98	10,70	10,48	41,24
Кина	14,59	1,36	9,93	0,12	1,19	0,11	0,05	1,47	48,32	82,02	115,28	28,31	34,32	36,89	39,87	139,39
Данска	3,28	2,31	2,78	0,09	0,34	0,43	0,61	1,47	11,30	14,83	14,29	3,27	6,16	3,66	3,77	16,86
Јапонија	5,76	2,72	8,40	0,74	0,14	0,24	0,11	1,23	19,35	24,37	22,76	6,20	8,10	6,24	6,42	26,96
Канада	0,49	1,12	1,09	0,21	0,07	0,32	0,37	0,97	3,96	8,65	22,27	1,97	26,90	4,17	3,00	36,04
Белорусија	0,12	0,16	0,50	0,00	0,50	0,40	0,04	0,94	0,63	0,22	0,24	0,08	0,02	0,08	0,07	0,25
Хонг Конг	0,22	0,14	0,06	0,02	0,00	0,01	0,15	0,18	2,43	2,96	2,58	0,23	0,59	0,56	0,36	1,74
Лихтенштајн	0,00	0,31	0,28	0,00	0,00	0,12	0,00	0,13	0,72	0,36	0,60	0,12	0,07	0,02	0,02	0,22
Аргентина	0,01	0,31	1,59	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	5,59	9,88	8,74	3,08	2,59	2,67	2,35	10,68
Боливија	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,81	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Бразил	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,25	41,07	37,66	5,55	13,63	11,59	8,87	39,64

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Надворешнотрговска размена на Република Македонија по земји

во милиони САД-долари

	ИЗВОЗ					УВОЗ					ИЗВОЗ	УВОЗ
	2007					2007					2008	2008
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Вкупно	Кв.1	Кв.1
ВКУПНО	**733,62**	**866,76**	**832,71**	**923,15**	**3.356,25**	**1.052,01**	**1.177,73**	**1.269,67**	**1.728,17**	**5.227,58**	**919,17**	**1.574,60**
Србија и Црна Гора												
Србија	133,04	148,24	172,24	185,90	639,42	75,95	95,93	108,94	167,58	448,40	200,56	135,42
Црна Гора	4,35	7,76	7,68	7,89	27,69	0,16	0,35	0,40	0,42	1,34	8,48	0,23
Германија	115,30	105,14	131,58	132,00	484,02	102,86	123,26	122,66	176,53	525,32	154,19	139,67
Грција	97,20	110,85	95,89	116,47	420,41	96,47	104,32	102,24	110,32	413,35	124,00	110,76
Италија	73,83	102,03	76,53	94,37	346,77	54,30	87,44	68,00	93,79	303,54	74,59	75,01
Бугарија	48,76	57,18	65,65	70,87	242,46	54,58	56,31	67,45	88,77	267,10	95,04	77,03
Хрватска	31,91	38,32	37,71	55,92	163,87	23,23	29,95	27,00	29,56	109,74	47,90	33,36
Белгија	38,03	55,79	38,52	45,49	177,83	5,64	7,49	7,21	11,58	31,92	23,49	9,52
Босна и Херцеговина	17,75	22,76	21,94	25,57	88,02	6,39	7,66	10,14	10,32	34,52	22,37	8,75
Холандија	17,34	18,22	21,20	15,00	71,76	15,40	16,78	17,18	24,56	73,92	18,64	22,68
Турција	9,82	10,74	18,72	13,98	53,25	37,20	47,82	50,39	59,35	194,77	9,65	56,66
Шпанија	51,37	75,16	23,74	22,68	172,95	11,44	14,23	11,22	13,89	50,77	16,45	12,52
Словенија	13,57	20,31	19,60	15,24	68,71	29,30	35,81	39,45	49,99	154,55	12,87	42,50
Албанија	15,14	17,01	20,35	20,20	72,69	2,43	4,49	6,94	5,66	19,52	19,86	6,09
В.Британија	15,56	26,84	18,22	14,47	75,10	11,77	13,51	11,78	12,86	49,92	18,99	16,11
Русија	4,88	5,28	6,82	6,59	23,57	157,44	99,05	171,99	214,80	643,28	5,74	265,51
САД	6,24	9,66	15,13	20,57	51,60	16,57	22,08	19,59	19,67	77,92	3,10	20,30
Шведска	4,16	2,19	5,40	3,09	14,83	8,27	11,56	17,10	17,95	54,88	1,66	12,58
Австрија	4,54	5,36	5,04	4,93	19,87	16,74	23,70	26,60	34,39	101,43	4,41	20,81
Романија	5,35	2,93	4,32	6,04	18,64	31,23	17,27	16,21	31,78	96,49	6,73	19,64
Чешка	1,07	2,81	3,44	3,80	11,13	8,97	14,10	12,82	28,30	64,19	2,82	14,04
Франција	3,98	4,88	2,63	4,43	15,92	17,56	20,68	21,58	29,72	89,54	4,35	26,18
Швајцарија	2,42	1,84	4,14	2,20	10,60	16,36	19,48	21,22	57,26	114,33	3,38	87,87
Унгарија	1,61	1,32	1,71	2,05	6,68	8,86	11,22	13,61	21,32	55,02	1,11	26,47
Полска	1,45	2,54	3,53	3,54	11,07	34,30	35,27	40,54	52,28	162,40	4,35	46,56
Кипар	1,74	0,28	0,27	0,68	2,97	0,18	0,14	0,20	1,33	1,86	0,63	0,39
Австралија	0,89	0,44	0,83	1,39	3,55	0,59	0,84	1,14	0,87	3,44	0,64	0,30
Украина	0,40	0,51	0,55	0,57	2,04	25,68	29,25	23,27	24,74	102,94	1,42	32,14
Кореја	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,11	12,05	14,40	16,77	54,33	0,31	12,53
Кина	0,03	0,03	0,08	0,43	0,58	44,64	57,28	52,26	88,54	242,72	0,46	62,85
Данска	0,49	1,01	1,21	1,01	3,73	3,53	5,48	4,38	5,98	19,36	2,80	5,18
Јапонија	0,24	0,14	0,16	0,13	0,67	6,77	8,85	8,51	16,54	40,67	0,25	12,66
Канада	0,25	0,23	0,29	1,05	1,82	3,56	3,57	4,32	4,07	15,52	0,28	2,27
Белорусија	0,10	1,82	0,43	0,23	2,59	0,04	0,08	0,09	0,16	0,38	0,24	0,14
Хонг Конг	0,01	0,01	0,01	0,00	0,02	0,61	0,58	0,57	12,07	13,83	0,00	11,72
Лихтенштајн	0,02	0,02	0,00	0,00	0,05	0,01	0,13	0,07	0,06	0,27	0,00	0,01
Аргентина	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	3,10	2,85	3,23	4,16	13,34	0,00	3,17
Боливија	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Бразил	0,00	0,01	0,05	0,03	0,09	15,03	18,44	19,96	21,52	74,94	0,00	15,20

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 28

Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1

во милиони евра

Земји	**1997**		**1998**		**1999**		**2000**	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)
Авганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Австралија	-0,1	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0
Австрија	17,6	12	30,1	11	39,5	11	33,0	6
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,1	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Босна и Херцеговина	1,6	1	2,9	1	2,8	1	2,7	0
Белизе	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Острови	0,1	0	0,1	0	0,5	0	1,4	0
Бугарија	2,6	2	3,4	1	2,9	1	3,5	1
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0
Кајмански Острови	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тајван	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	0
Хрватска	5,8	4	6,4	2	7,6	2	8,2	1
Кипар	1,2	1	77,1	29	92,8	26	117,9	20
Чешка	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Данска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	0,2	0	0,4	0	0,4	0	8,0	1
Германија	9,3	7	14,1	5	15,9	4	50,2	9
Гибралтар	0,3	0	0,4	0	0,5	0	0,9	0
Грција	9,7	7	12,8	5	20,5	6	105,3	18
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,3	0	0,3	0
Унгарија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Исланд	0,9	1	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,0	0	-0,1	0	-0,1	0	0,1	0
Израел	0,0	0	0,2	0	0,1	0	0,1	0
Италија	9,9	7	11,0	4	11,4	3	11,4	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Џонстон Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	0,2	0	3,8	1	10,2	3	4,8	1
Луксембург	0,2	0	1,8	1	1,9	1	2,3	0
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Мексико	0,0	0	-0,9	0	0,1	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	1,4	1	4,6	2	10,2	3	14,7	3
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Маршалски Острови	1,3	1	0,6	0	0,7	0	0,1	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	2,0	1	2,9	1	3,1	1	3,5	1
Полска	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Романија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0
Русија	3,5	3	5,5	2	2,5	1	0,0	0
Сент Винсент	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сан Марино	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сејшелски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словенија	16,4	12	21,2	8	43,7	12	56,2	10
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,4	1	1,6	1	1,7	0	2,2	0
Швајцарија	32,1	23	40,8	15	45,8	13	61,5	11
Сирија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Турција	0,7	1	1,1	0	14,2	4	16,1	3
Украина	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Велика Британија	5,3	4	5,9	2	4,2	1	39,5	7
Човечки Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	1,4	1	2,4	1	4,1	1	12,5	2
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Србија и Црна Гора	15,9	11	19,4	7	21,1	6	19,3	3
Словачка	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0
Меѓународна финасиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатлантска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Вкупно	**141,2**	**100**	**270,4**	**100**	**359,9**	**100**	**580,1**	**100**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по земји на инвеститори /1

во милиони евра

Земји	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)	Вредност	Учество (%)
Авганистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Албанија	0,6	0	2,1	0	2,0	0	4,4	0	3,6	0	11,6	1
Австралија	0,4	0	1,8	0	2,1	0	2,1	0	2,1	0	2,3	0
Австрија	36,8	4	37,7	3	42,8	3	62,3	4	57,7	3	219,4	10
Бахамски Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Белгија	0,4	0	0,5	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	0,9	0
Бермуди	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Босна и Херцеговина	2,4	0	2,4	0	2,4	0	0,7	0	0,2	0	1,0	0
Белизе	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Британски Девствени Острови	3,9	0	7,0	1	11,3	1	8,7	1	11,8	1	15,8	1
Бугарија	6,6	1	11,7	1	23,3	2	24,3	2	27,4	2	42,8	2
Белорусија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Канада	0,1	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,5	0	1,1	0
Кајмански Острови	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кина	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,9	0	1,1	0	1,4	0
Тајван	4,2	0	3,5	0	3,3	0	2,5	0	0,8	0	2,2	0
Хрватска	10,3	1	12,3	1	10,9	1	15,7	1	20,3	1	30,6	1
Кипар	138,7	13	141,6	12	141,1	11	150,5	9	160,8	9	182,2	9
Чешка	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0
Данска	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,0	0	0,5	0
Доминиканска Република	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Финска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Франција	5,9	1	10,7	1	15,2	1	19,6	1	1,5	0	0,3	0
Германија	54,6	5	52,5	5	57,3	4	70,6	4	64,1	4	64,1	3
Гибралтар	0,8	0	1,0	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,7	0
Грција	174,2	17	213,0	18	223,0	17	264,1	16	279,2	16	320,4	15
Хонг Конг	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Унгарија	300,6	29	300,1	26	313,4	24	354,4	22	350,0	20	350,4	17
Исланд	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Индија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Иран	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Ирак	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ирска	0,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Израел	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Италија	13,9	1	16,5	1	15,0	1	32,1	2	37,7	2	44,4	2
Јапонија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Џонстон Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Јордан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Либија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Лихтенштајн	6,5	1	4,1	0	22,0	2	1,5	0	2,5	0	6,7	0
Луксембург	2,3	0	2,3	0	2,2	0	10,8	1	15,2	1	25,4	1
Малезија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Малта	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0	-0,2	0	-0,1	0
Мексико	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Молдавија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Холандија	15,6	2	61,1	5	69,7	5	103,2	6	213,3	12	212,0	10
Холандски Антили	0,0	0	0,0	0	0,0	0	98,9	6	69,5	4	54,7	3
Нигерија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Норвешка	0,1	0	0,1	0	0,0	0	-0,1	0	0,0	0	0,0	0
Маршалски Острови	0,2	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,0	0	0,0	0
Пакистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Панама	12,9	1	13,3	1	13,3	1	3,0	0	3,2	0	4,1	0
Полска	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,5	0
Португалија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	0
Романија	0,1	0	0,3	0	0,3	0	0,5	0	0,4	0	0,1	0
Русија	0,0	0	1,3	0	1,3	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0
Сент Винсент	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	36,1	2	17,6	1
Сан Марино	0,0	0	0,8	0	0,7	0	0,7	0	0,8	0	0,9	0
Сејшелски Острови	0,1	0	0,1	0	-0,1	0	2,1	0	0,0	0	0,1	0
Сингапур	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Словенија	58,8	6	66,4	6	84,7	7	101,8	6	106,8	6	126,7	6
Јужна Африка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шпанија	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шведска	1,1	0	2,3	0	2,0	0	2,5	0	2,5	0	2,6	0
Швајцарија	79,2	8	85,2	7	101,9	8	143,9	9	164,2	9	150,8	7
Сирија	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,2	0	0,0	0
Обединети Арапски Емирати	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,0	0	0,0	0
Турција	16,2	2	18,0	2	18,9	1	26,5	2	25,1	1	27,7	1
Украина	0,0	0	0,0	0	0,2	0	0,6	0	3,6	0	3,3	0
Велика Британија	26,6	3	21,9	2	34,7	3	38,4	2	38,2	2	67,4	3
Човечки Остров	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
САД	34,0	3	41,3	4	42,2	3	25,6	2	29,8	2	45,3	2
Девствени Острови на Обединетите Држави	0,2	0	0,2	0	0,5	0	0,8	0	0,9	0	1,2	0
Узбекистан	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	-0,1	0
Србија и Црна Гора	29,7	3	26,7	2	29,1	2	29,5	2	32,8	2	53,8	3
Словачка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,0	0
Меѓународна финасиска корпорација	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Европска банка за реконструкција и развој	0,0	0	0,0	0	2,6	0	2,4	0	1,8	0	1,4	0
Банка за развој на Централно африкански земји	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Северноатлантска алијанса за соработка	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,9	0
Вкупно	**1.039,2**	**100**	**1.160,7**	**100**	**1.292,1**	**100**	**1.610,2**	**100**	**1.769,0**	**100**	**2.098,6**	**100**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 29

Состојба на странските директни инвестиции во Република Македонија по дејности /1

во милиони евра

Дејности	1997		1998		1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
СДИ во Република Македонија	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %	Вредност	Учество %
ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ И РИБАРСТВО	1,1	1	0,6	0	0,9	0	0,8	0	2,7	0	3,7	0	9,8	1	23,1	1	23,0	1	23,1	1
РУДАРСТВО И ЕКСТРАКЦИЈА	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,9	2	13,6	1	16,9	1	15,5	1	22,4	1	39,3	2	45,3	2
Екстракција на нафта и гас	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,3	0	1,4	0	1,4	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0	1,3	0
Рударство и екстракција невклучени на др.место	0,3	0	0,4	0	0,7	0	9,6	2	12,2	1	15,6	1	14,2	1	21,1	1	38,0	2	44,0	2
ПРОИЗВОДСТВО	67,5	48	165,3	61	222,1	62	294,8	51	396,2	38	457,7	39	490,4	38	664,9	41	775,3	44	801,9	38
Производство на прехранбени производи	16,3	12	61,5	23	85,8	24	112,4	19	138,8	13	164,9	14	173,7	13	182,6	11	187,1	11	189,0	9
Производство на текстил и текстилни производи	3,4	2	5,6	2	8,0	2	10,9	2	9,7	1	14,0	1	15,0	1	18,2	1	21,9	1	36,7	2
Производ. на дрво, издавачка и печатарска дејност	2,2	2	2,8	1	3,5	1	9,6	2	10,8	1	9,8	1	9,1	1	9,6	1	10,3	1	8,6	0
Рафинирање на нафтени деривати и други третмани	0,0	0	0,4	0	0,2	0	-11,5	-2	1,4	0	31,0	3	25,9	2	55,0	3	64,3	4	75,2	4
Производство на хемикалии и хемиски производи	8,3	6	9,3	3	10,2	3	11,0	2	16,3	2	19,9	2	26,4	2	35,7	2	37,7	2	46,7	2
Гума и пластични производи	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,7	0	0,6	0	1,0	0	1,4	0	1,8	0	2,8	0	3,1	0
Метални производи	25,4	18	31,6	12	46,7	13	74,7	13	98,6	9	96,5	8	115,1	9	188,2	12	287,4	16	258,1	12
Машински производи	0,3	0	0,3	0	0,2	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,3	0	0,5	0	0,9	0	2,1	0
Канцелариска опрема и компјутери	0,2	0	0,3	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	1,0	0	1,0	0	1,0	0	0,9	0	2,5	0
Радио, ТВ, комуникациска опрема	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	-0,5	0	-0,4	0	2,1	0	1,9	0
Моторни возила	2,7	2	1,5	1	1,5	0	1,2	0	0,9	0	4,0	0	5,2	0	12,3	1	12,6	1	12,8	1
Други транспортни средства	0,0	0	-0,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	0	2,0	0	7,2	0	7,8	0	9,4	0
Производство невклучено на друго место	8,5	6	52,6	19	64,9	18	84,7	15	118,2	11	113,6	10	115,8	9	153,1	10	139,5	8	155,6	7
ЕЛЕКТРИФИКАЦИЈА,ГАСИФИКАЦИЈА И ВОДОСТОПАНСТВО	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,7	0	5,2	0	6,2	0	157,1	7
ГРАДЕЖНИШТВО	0,6	0	0,8	0	5,6	2	32,9	6	47,0	5	56,1	5	65,9	5	64,5	4	61,1	3	70,5	3
ВКУПНО УСЛУГИ	68,3	48	98,1	36	124,9	35	236,9	41	574,4	55	619,6	53	702,5	54	822,0	51	854,2	48	984,5	47
ТРГОВИЈА И ПОПРАВКИ	48,4	34	67,9	25	82,7	23	88,7	15	91,6	9	103,7	9	106,2	8	113,7	7	118,9	7	182,0	9
Трговија и поправка на моторни возила	3,3	2	5,7	2	5,7	2	7,0	1	8,7	1	8,7	1	8,9	1	12,2	1	11,6	1	18,8	1
Трговија на големо	25,0	18	35,3	13	45,8	13	53,2	9	51,8	5	65,5	6	66,0	5	63,4	4	64,1	4	98,9	5
Трговија на мало	20,2	14	27,0	10	31,2	9	28,5	5	31,1	3	29,4	3	31,2	2	38,1	2	43,2	2	62,7	3
ХОТЕЛИ И РЕСТОРАНИ	2,4	2	3,0	1	4,7	1	7,4	1	8,2	1	11,8	1	21,6	2	23,8	1	27,7	2	39,6	2
ТРАНСПОРТ И КОМУНИКАЦИИ	2,9	2	5,5	2	4,5	1	11,4	2	342,4	33	350,4	30	372,8	29	445,4	28	425,5	24	422,5	20
Копнен сообраќај	4,0	3	6,2	2	8,4	2	9,5	2	9,2	1	9,6	1	8,4	1	8,1	1	7,1	0	8,0	0
Воден сообраќај	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Воздушен сообраќај	-1,7	-1	-1,7	-1	-5,3	-1	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,1	0	0,3	0	0,4	0	0,0	0
Телекомуникации	0,0	0	0,0	0	0,1	1	0,4	0	330,8	32	337,7	29	361,1	28	433,7	27	414,4	23	406,2	19
Транспорт и комуникации невклучени на друго место	0,7	0	0,9	0	1,3	0	1,3	0	2,2	0	2,9	0	3,2	0	3,3	0	3,5	0	8,1	0
ФИНАНСИСКО ПОСРЕДУВАЊЕ	11,5	8	15,8	6	24,9	7	118,9	21	115,0	11	136,1	12	174,6	14	202,3	13	232,8	13	268,2	13
Монетарно посредување	11,4	8	15,5	6	24,7	7	100,1	17	94,6	9	118,0	10	143,5	11	147,6	9	166,8	9	189,1	9
Други финансиски посредувања	0,0	0	0,3	0	0,2	0	0,1	0	2,9	0	3,5	0	10,4	1	26,3	2	38,4	2	47,7	2
Осигурување и помошни активности во осигурувањето	0,0	0	0,0	0	0,0	0	18,7	3	17,5	2	14,6	1	20,6	2	28,1	2	27,1	2	30,4	1
Финасиско посредување невклучено на друго место	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,4	0	0,9	0
НЕДВИЖЕН ИМОТ И ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	1,8	1	2,4	1	4,1	1	6,0	1	11,2	1	11,8	1	20,0	2	29,0	2	40,1	2	57,5	3
Недвижен имот	0,0	0	0,0	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	0,6	0	5,9	0	16,6	1	16,6	1
Компјутерски активности	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,6	0	0,7	0	0,6	0	1,2	0	1,6	0	6,6	0
Други деловни активности	1,2	1	1,8	1	2,8	1	4,6	1	9,5	1	10,1	1	18,4	1	21,3	1	21,6	1	32,8	2
Недвижен имот и делов. активн. невключ. на др. место	0,3	0	0,3	0	0,4	0	0,4	0	0,5	0	0,4	0	0,5	0	0,6	0	0,3	0	1,2	0
ДРУГИ УСЛУГИ	1,3	1	3,6	1	4,1	1	4,4	1	6,0	1	5,9	1	7,3	1	7,9	0	9,4	1	14,6	1
НЕАЛОЦИРАНИ	3,6	3	5,1	2	5,7	2	4,7	1	5,3	1	6,7	1	7,3	1	8,1	1	9,9	1	16,2	1
СУБ-ТОТАЛ	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100	2.098,6	100
ВКУПНО	141,2	100	270,4	100	359,9	100	580,1	100	1.039,2	100	1.160,7	100	1.292,1	100	1.610,2	100	1.769,0	100	2.098,6	100

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 30

Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојба на крајот на периодот

во милиони САД-долари

	2003	2004	2005	2006
Меѓународна инвестициона позиција, нето	**-1.999,0**	**-2.498,5**	**-2.333,9**	**-2.474,0**
Средства	**1.868,5**	**2.162,2**	**2.455,8**	**3.256,5**
Директни инвестиции во странство	42,0	54,2	62,1	39,7
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	35,7	43,9	43,6	37,7
Останат капитал	6,3	10,3	18,5	2,0
Портфолио-инвестиции	3,8	4,1	3,6	4,2
Сопственички хартии од вредност	3,8	4,1	3,6	4,2
Банки	3,0	3,3	2,9	3,4
Останати сектори	0,8	0,8	0,7	0,8
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Останати инвестиции	929,3	1.128,6	1.065,4	1.346,9
Трговски кредити	194,3	267,2	299,0	441,8
Останати сектори	194,3	267,2	299,0	441,8
Заеми	25,5	27,4	26,0	2,3
Банки	24,0	25,7	25,6	2,0
Долгорочни	15,2	16,5	15,0	1,4
Краткорочни	8,8	9,2	10,6	0,5
Останати сектори	1,5	1,7	0,4	0,3
Долгорочни	-	1,7	0,1	0,3
Краткорочни	1,5	-	0,2	-
Валути и депозити	706,0	827,7	733,3	868,4
Монетарна власт	41,4	16,2	15,5	23,6
Банки	664,6	811,5	717,8	844,8
Останати средства	3,5	6,3	7,1	34,4
Меѓународни официјални резерви	893,4	975,3	1.324,7	1.865,8
Обврски	**3.867,5**	**4.660,7**	**4.789,7**	**5.730,5**
Директни инвестиции во земјата	1.614,7	2.190,6	2.086,9	2.763,8
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.477,0	1.858,5	1.863,5	2.454,0
Останат капитал	137,7	332,1	223,4	309,8
Портфолио-инвестиции	107,2	71,7	273,9	366,5
Сопственички хартии од вредност	80,5	40,0	52,8	114,0
Банки	12,6	19,1	29,5	106,2
Останат сектор	67,9	20,9	23,3	7,8
Должнички хартии од вредност	26,8	31,7	221,2	252,5
Останати инвестиции	2.145,6	2.398,5	2.428,9	2.600,2
Трговски кредити	398,2	485,6	457,0	486,2
Останати сектори	398,2	485,6	457,0	486,2
Долгорочни	61,8	46,7	29,3	25,8
Краткорочни	336,4	438,9	427,6	460,4
Заеми	1.657,2	1.814,4	1.852,2	1.853,3
Монетарна власт	68,4	62,5	62,1	55,8
Држава	1.256,5	1.351,2	1.292,2	1.152,6
Банки	90,9	89,1	131,0	192,7
Долгорочни	80,0	78,4	128,3	192,7
Краткорочни	10,9	10,7	2,7	-
Останати сектори	241,4	311,6	366,9	452,2
Долгорочни	219,9	293,6	293,5	436,8
Краткорочни	21,5	18,0	73,4	15,4
Валути и депозити	69,0	70,5	86,9	148,6
Банки	69,0	70,5	86,9	148,6
Останати обврски	21,4	27,9	32,8	112,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 31

Меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија - состојба на крајот на периодот

во милиони евра

	2003	2004	2005	2006
Меѓународна инвестициона позиција, нето	**-1.599,7**	**-1.836,6**	**-1.978,4**	**-1.878,5**
Средства	**1.495,3**	**1.589,3**	**2.081,7**	**2.472,7**
Директни инвестиции во странство	33,6	39,9	52,6	30,1
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	28,60	32,3	37,00	28,6
Останат капитал	5,0	7,6	15,6	1,5
Портфолио-инвестиции	3,0	3,0	3,1	3,2
Сопственички хартии од вредност	3,0	3,0	3,1	3,2
Банки	2,4	2,4	2,5	2,6
Останати сектори	0,6	0,6	0,6	0,6
Должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Останати инвестиции	743,7	829,5	903,1	1.022,7
Трговски кредити	155,5	196,4	253,5	335,5
Останати сектори	155,5	196,4	253,5	335,5
Заеми	20,4	20,1	22,0	1,7
Банки	19,2	18,9	21,7	1,5
Долгорочни	12,2	12,2	12,7	1,1
Краткорочни	7,0	6,7	9,0	0,4
Останати сектори	1,2	1,2	0,3	0,3
Долгорочни	-	1,2	0,1	0,3
Краткорочни	1,2	-	0,2	-
Валути и депозити	565,0	608,4	621,6	659,4
Монетарна власт	33,2	11,9	13,2	17,9
Банки	531,8	596,5	608,4	641,5
Останати средства	2,8	4,6	6,0	26,1
Меѓународни официјални резерви	715,0	716,9	1.122,9	1.416,7
Обврски	**3.095,0**	**3.426,0**	**4.060,1**	**4.351,2**
Директни инвестиции во земјата	1.292,1	1.610,2	1.769,0	2.098,6
Акционерски капитал и реинвестирана добивка	1.182,0	1.366,1	1.579,6	1.863,4
Останат капитал	110,2	244,1	189,4	235,2
Портфолио-инвестиции	85,8	52,7	232,2	278,3
Сопственички хартии од вредност	64,4	29,4	44,7	86,6
Банки	10,1	14,0	25,0	80,7
Останати сектори	54,3	15,4	19,7	5,9
Должнички хартии од вредност	21,4	23,3	187,5	191,7
Останати инвестиции	1.717,1	1.763,1	2.058,9	1.974,3
Трговски кредити	318,6	356,9	387,3	369,2
Останати сектори	318,6	356,9	387,3	369,2
Долгорочни	49,4	34,3	24,9	19,6
Краткорочни	269,2	322,6	362,5	349,6
Заеми	1.326,2	1.333,8	1.570,1	1.407,2
Монетарна власт	54,7	46,0	52,7	42,4
Држава	1.005,5	993,2	1.095,4	875,2
Банки	72,8	65,5	111,1	146,3
Долгорочни	64,0	57,6	108,8	146,3
Краткорочни	8,7	7,9	2,3	-
Останати сектори	193,2	229,1	311,0	343,3
Долгорочни	175,9	215,8	248,8	331,6
Краткорочни	17,2	13,3	62,2	11,7
Валути и депозити	55,2	51,9	73,7	112,8
Банки	55,2	51,9	73,7	112,8
Останати обврски	17,1	20,5	27,8	85,1

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 32

Бруто надворешен долг на Република Македонија - состојба /1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.03.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007	31.03.2008
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**1.016,46**	**1.282,82**	**1.078,76**	**1.079,64**	**1.076,08**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**887,29**	**910,45**	**901,21**
1.1 Краткорочен	**0,01**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**7,64**	**0,00**	**0,00**
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**1.016,45**	**1.282,82**	**1.078,76**	**1.079,64**	**1.076,08**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**879,65**	**910,45**	**901,21**
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,99	191,87	191,67	191,74	191,04	187,07	185,00	183,03	183,00
1.2.2.Заеми	993,20	1.095,36	887,76	887,77	884,41	875,19	812,09	707,01	694,65	727,41	718,21
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**45,97**	**52,66**	**51,81**	**47,82**	**47,26**	**42,39**	**38,09**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.1 Краткорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**45,97**	**52,66**	**51,81**	**47,82**	**47,26**	**42,39**	**38,09**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2.Заеми	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**123,24**	**192,02**	**181,68**	**191,44**	**205,47**	**269,88**	**266,70**	**312,94**	**340,70**	**387,92**	**336,21**
3.1 Краткорочен	**67,32**	**81,41**	**72,25**	**77,76**	**83,57**	**115,44**	**111,15**	**144,87**	**165,51**	**175,93**	**132,46**
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	1,30	0,00	0,00	0,00	0,00	24,22	30,76	41,67	16,50	10,72
3.1.3. Валути и депозити	51,71	69,46	61,74	67,18	72,85	104,70	77,56	104,54	114,30	152,26	112,52
3.1.4. Останати обврски	8,57	10,66	10,52	10,58	10,72	10,74	9,37	9,56	9,55	7,17	9,22
Достасани неплатени обврски	8,57	10,66	10,52	10,58	10,72	10,74	9,37	9,56	9,55	7,17	9,22
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**55,93**	**110,60**	**109,42**	**113,68**	**121,90**	**154,44**	**155,55**	**168,07**	**175,19**	**211,99**	**203,75**
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	55,79	106,40	103,29	107,48	115,91	146,31	147,36	159,90	166,73	202,07	188,93
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	6,14	6,20	5,99	8,13	8,20	8,17	8,47	9,92	14,82
3.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**600,40**	**721,01**	**664,92**	**727,28**	**701,21**	**786,69**	**823,94**	**846,00**	**868,99**	**973,37**	**995,99**
4.1 Краткорочен	**370,02**	**475,84**	**409,86**	**425,28**	**390,24**	**435,42**	**448,80**	**473,29**	**501,86**	**619,50**	**617,95**
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	53,03	15,56	30,32	17,16	11,65	26,15	19,93	34,60	31,70	37,37
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.4. Комерцијални кредити	322,58	362,86	341,53	343,08	314,62	349,59	359,78	364,52	371,00	442,89	442,35
4.1.5. Останати обврски	42,66	59,95	52,76	51,89	58,46	74,17	62,87	88,84	96,26	144,92	138,24
Достасани неплатени обврски	42,66	58,40	52,76	51,89	58,46	74,17	62,87	88,84	96,26	144,92	138,24
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**230,39**	**245,18**	**255,06**	**302,00**	**310,97**	**351,27**	**375,14**	**372,71**	**367,13**	**353,87**	**378,04**
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	207,63	234,14	242,23	283,70	290,16	331,68	357,18	358,06	354,13	341,67	363,90
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	11,04	12,83	18,30	20,81	19,59	17,96	14,65	13,00	12,20	13,78
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**284,52**	**269,57**	**327,43**	**334,18**	**332,61**	**329,30**	**337,70**	**386,11**	**394,89**	**439,80**	**496,55**
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	3,70	5,68	5,68	5,68	5,68	13,16	13,16	13,16	13,16	13,16	13,16
5.2. Обврски кон директните инвеститори	280,82	263,89	321,75	328,50	326,93	316,14	324,54	372,95	381,73	426,63	483,39
БРУТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	**2.070,61**	**2.518,09**	**2.304,60**	**2.380,36**	**2.362,63**	**2.495,18**	**2.469,56**	**2.439,14**	**2.491,88**	**2.711,54**	**2.729,96**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 33

Бруто надворешни побарувања на Република Македонија - состојба / 1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.03.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007	31.03.2008
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.1 Краткорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2.Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**664,66**	**1.040,51**	**1.121,85**	**1.205,24**	**1.284,33**	**1.326,97**	**1.315,13**	**1.329,96**	**1.424,84**	**1.416,28**	**1.395,51**
2.1 Краткорочен	**664,66**	**1.040,51**	**1.092,79**	**1.129,48**	**1.160,32**	**1.167,82**	**1.073,26**	**1.000,55**	**1.011,09**	**917,15**	**279,69**
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	664,66	1.040,51	1.092,79	1.129,48	1.160,32	1.167,82	1.073,26	1.000,55	1.011,09	917,15	279,69
2.1.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани ненаплатени побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**0,00**	**0,00**	**29,06**	**75,76**	**124,01**	**159,16**	**241,87**	**329,41**	**413,75**	**499,13**	**1.115,83**
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	29,06	75,76	124,01	159,16	241,87	329,41	413,75	499,13	1.115,83
2.2.2.Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**619,59**	**635,87**	**618,10**	**599,78**	**621,57**	**668,26**	**667,61**	**658,57**	**644,64**	**648,05**	**569,95**
3.1 Краткорочен	**618,75**	**634,56**	**613,68**	**595,44**	**617,26**	**667,17**	**650,53**	**641,73**	**627,88**	**631,33**	**553,25**
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	0,00	2,17	1,92	0,02	0,08	0,39	0,39	0,01	0,00	0,00	0,00
3.1.3. Валути и депозити	596,54	608,45	587,54	570,86	592,20	641,45	624,38	615,25	601,14	604,19	525,74
3.1.4. Останати побарувања	22,21	23,93	24,22	24,56	24,98	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14	27,51
Достасани ненаплатени побарувања	22,21	23,93	24,22	24,56	24,98	25,33	25,75	26,46	26,73	27,14	27,51
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**0,84**	**1,31**	**4,42**	**4,34**	**4,31**	**1,10**	**17,08**	**16,84**	**16,77**	**16,72**	**16,70**
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	0,84	1,31	1,29	1,21	1,18	1,10	1,08	0,84	0,82	0,74	0,72
3.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	3,13	3,13	3,13	0,00	16,00	16,00	15,95	15,98	15,98
3.2.4. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**197,77**	**253,94**	**256,91**	**249,34**	**266,90**	**336,54**	**373,79**	**443,54**	**450,47**	**460,65**	**464,06**
4.1 Краткорочен	**196,55**	**253,46**	**256,15**	**248,57**	**266,13**	**335,63**	**372,68**	**442,52**	**448,95**	**458,31**	**459,84**
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	0,00	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	0,65	0,31	0,23
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,17	0,12	0,34	0,21	0,22	0,38	0,12	0,39	0,13
4.1.4. Комерцијални кредити	196,12	252,79	255,51	247,97	265,31	334,82	371,82	441,24	447,37	456,74	458,30
4.1.5. Останати побарувања	0,43	0,46	0,47	0,48	0,49	0,60	0,64	0,80	0,81	0,87	1,18
Достасани ненаплатени побарувања	0,43	0,46	0,47	0,48	0,49	0,60	0,64	0,80	0,81	0,87	1,18
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**1,23**	**0,49**	**0,76**	**0,76**	**0,76**	**0,91**	**1,11**	**1,02**	**1,51**	**2,34**	**4,21**
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	1,23	0,10	0,10	0,10	0,10	0,25	0,38	0,41	0,74	1,57	3,69
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	0,00	0,39	0,66	0,66	0,66	0,66	0,73	0,61	0,77	0,77	0,52
4.2.5. Остнати побарувања	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**47,98**	**95,87**	**95,45**	**92,28**	**95,69**	**95,60**	**111,65**	**129,29**	**130,06**	**126,87**	**127,11**
5.1. Побарувања од директно инвестирани субјекти	11,28	21,33	0,00	0,00	0,00	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69	14,69
5.2. Побарувања од директните инвеститори	36,70	74,54	95,45	92,28	95,69	80,91	96,96	114,60	115,37	112,18	112,42
БРУТО НАДВОРЕШНИ ПОБАРУВАЊА	**1.530,00**	**2.026,19**	**2.092,31**	**2.146,63**	**2.268,48**	**2.427,38**	**2.468,17**	**2.561,36**	**2.650,01**	**2.651,85**	**2.556,62**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 34

Нето надворешен долг на Република Македонија - состојба / 1

во милиони евра

	31.12.2004	31.12.2005	31.03.2006	30.06.2006	30.09.2006	31.12.2006	31.03.2007	30.06.2007	30.09.2007	31.12.2007	31.03.2008
1. ДРЖАВЕН СЕКТОР	**1.016,46**	**1.282,82**	**1.078,76**	**1.079,64**	**1.076,08**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**887,29**	**910,45**	**901,21**
1.1 Краткорочен	**0,01**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**7,64**	**0,00**	**0,00**
1.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00	0,00
1.1.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2 Долгорочен	**1.016,45**	**1.282,82**	**1.078,76**	**1.079,64**	**1.076,08**	**1.066,92**	**1.003,13**	**894,08**	**879,65**	**910,45**	**901,21**
1.2.1. Обврзници	23,25	187,47	190,99	191,87	191,67	191,74	191,04	187,07	185,00	183,03	183,00
1.2.2.Заеми	993,20	1.095,36	887,76	887,77	884,41	875,19	812,09	707,01	694,65	727,41	718,21
1.2.3. Комерцијални кредити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.4. Остнати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. МОНЕТАРНА ВЛАСТ (НБРМ)	**-618,69**	**-987,85**	**-1.070,04**	**-1.157,42**	**-1.237,07**	**-1.284,58**	**-1.277,04**	**-1.329,96**	**-1.424,84**	**-1.416,28**	**-1.395,51**
2.1 Краткорочен	**-664,66**	**-1.040,51**	**-1.092,79**	**-1.129,48**	**-1.160,32**	**-1.167,82**	**-1.073,26**	**-1.000,55**	**-1.011,09**	**-917,15**	**-279,69**
2.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.2. Заеми	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.3. Валути и депозити	-664,66	-1.040,51	-1.092,79	-1.129,48	-1.160,32	-1.167,82	-1.073,26	-1.000,55	-1.011,09	-917,15	-279,69
2.1.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Достасани неплатени обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2 Долгорочен	**45,97**	**52,66**	**22,75**	**-27,94**	**-76,75**	**-116,77**	**-203,78**	**-329,41**	**-413,75**	**-499,13**	**-1.115,83**
2.2.1. Обврзници	0,00	0,00	-29,06	-75,76	-124,01	-159,16	-241,87	-329,41	-413,75	-499,13	-1.115,83
2.2.2.Заеми	45,97	52,66	51,81	47,82	47,26	42,39	38,09	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.2. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.4. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. БАНКАРСКИ СЕКТОР	**-496,34**	**-443,85**	**-436,42**	**-408,34**	**-416,09**	**-398,38**	**-400,90**	**-345,63**	**-303,94**	**-260,13**	**-233,74**
3.1 Краткорочен	**-551,43**	**-553,14**	**-541,43**	**-517,68**	**-533,69**	**-551,72**	**-539,38**	**-496,86**	**-462,37**	**-455,39**	**-420,79**
3.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.2. Заеми	7,04	-0,87	-1,92	-0,02	-0,08	-0,39	23,83	30,75	41,67	16,50	10,72
3.1.3. Валути и депозити	-544,82	-539,00	-525,81	-503,68	-519,35	-536,75	-546,82	-510,71	-486,84	-451,93	-413,22
3.1.4. Останати обврски	-13,64	-13,27	-13,70	-13,99	-14,26	-14,59	-16,38	-16,90	-17,19	-19,97	-18,29
Достасани неплатени обврски	-13,64	-13,27	-13,70	-13,99	-14,26	-14,59	-16,38	-16,90	-17,19	-19,97	-18,29
Останато	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2 Долгорочен	**55,09**	**109,29**	**105,01**	**109,34**	**117,60**	**153,34**	**138,47**	**151,23**	**158,42**	**195,27**	**187,05**
3.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.Заеми	54,95	105,09	102,00	106,27	114,74	145,21	146,28	159,06	165,91	201,33	188,22
3.2.3. Валути и депозити	0,14	4,20	3,01	3,07	2,86	8,13	-7,80	-7,83	-7,48	-6,06	-1,16
3.2.4. Остнати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. ОСТАНАТИ СЕКТОРИ	**402,63**	**467,07**	**408,01**	**477,94**	**434,31**	**450,15**	**450,16**	**402,46**	**418,53**	**512,72**	**531,94**
4.1 Краткорочен	**173,47**	**222,38**	**153,71**	**176,71**	**124,11**	**99,79**	**76,12**	**30,77**	**52,91**	**161,19**	**158,11**
4.1.1. Инструменти на пазарот на пари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.2. Заеми	4,78	52,83	15,56	30,32	17,16	11,65	26,15	19,83	33,95	31,39	37,14
4.1.3. Валути и депозити	0,00	0,00	-0,17	-0,12	-0,34	-0,21	-0,22	-0,38	-0,12	-0,39	-0,13
4.1.4. Комерцијални кредити	126,47	110,07	86,02	95,11	49,31	14,77	-12,04	-76,73	-76,37	-13,86	-15,96
4.1.5. Останати обврски	42,23	59,48	52,29	51,40	57,97	73,57	62,23	88,05	95,44	144,05	137,06
Достасани неплатени обврски	42,23	57,94	52,29	51,40	57,97	73,57	62,23	88,05	95,44	144,05	137,06
Останато	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2 Долгорочен	**229,16**	**244,69**	**254,30**	**301,24**	**310,20**	**350,36**	**374,04**	**371,69**	**365,62**	**351,53**	**373,82**
4.2.1. Обврзници	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.2. Заеми	206,40	234,04	242,13	283,60	290,06	331,43	356,81	357,65	353,38	340,10	360,20
4.2.3. Валути и депозити	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.4. Комерцијални кредити	22,76	10,65	12,17	17,64	20,15	18,93	17,23	14,04	12,23	11,43	13,26
4.2.5. Останати обврски	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36
5. ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ: Заеми меѓу поврзани субјекти	**236,54**	**173,71**	**231,98**	**241,91**	**236,92**	**233,70**	**226,05**	**256,83**	**264,83**	**312,93**	**369,45**
5.1. Обврски кон директно инвестирани субјекти	-7,57	-15,65	5,68	5,68	5,68	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53	-1,53
5.2. Обврски кон директните инвеститори	244,11	189,36	226,30	236,22	231,24	235,23	227,58	258,35	266,36	314,46	370,97
НЕТО НАДВОРЕШЕН ДОЛГ	**540,60**	**491,90**	**212,29**	**233,73**	**94,15**	**67,80**	**1,39**	**-122,22**	**-158,13**	**59,69**	**173,34**

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Претходни податоци.

Табела 35

Девизни резерви

во милиони евра

	1.Девизни резерви					2.Други девизни средства
	Монетарно злато	Специјални права на влечење-SDR	Резервна позиција кај ММФ	Девизи	ВКУПНО	
2003	29,7	0,3	0,0	685,0	715,0	33,2
2004	63,6	0,6	0,0	652,8	716,9	11,9
2005	94,9	0,7	0,0	1.027,3	1.122,9	13,2
2006	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
I	102,9	0,7	0,0	865,8	969,4	13,0
II	102,5	0,2	0,0	873,3	976,0	13,1
III	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
IV	111,1	2,6	0,0	1.079,3	1.193,1	69,4
V	111,2	0,9	0,0	1.100,3	1.212,5	69,2
VI	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
VII	109,8	0,8	0,0	1.165,5	1.276,1	69,3
VIII	105,9	0,3	0,0	1.239,4	1.345,6	18,1
IX	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
X	103,1	2,8	0,0	1.295,8	1.401,7	18,2
XI	105,9	0,5	0,0	1.307,3	1.413,8	17,9
XII	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
Кв.1	105,4	0,2	0,0	1.052,2	1.157,8	69,7
Кв.2	104,6	0,9	0,0	1.135,9	1.241,3	69,4
Кв.3	103,8	0,2	0,0	1.266,1	1.370,1	18,2
Кв.4	105,4	2,3	0,0	1.309,0	1.416,7	17,9
2007	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
I	108,7	1,7	0,0	1.284,7	1.395,1	18,1
II	111,7	0,2	0,0	1.276,4	1.388,3	12,1
III	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
IV	108,5	4,2	0,0	1.343,0	1.455,7	17,7
V	106,8	1,4	0,0	1.357,8	1.466,0	17,8
VI	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
VII	106,6	1,4	0,0	1.341,1	1.449,1	17,7
VIII	107,1	1,2	0,0	1.377,1	1.485,4	17,8
IX	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
X	118,6	1,1	0,0	1.431,4	1.551,1	17,6
XI	117,7	1,0	0,0	1.428,3	1.547,0	17,1
XII	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
Кв.1	108,7	7,0	0,0	1.297,3	1.413,1	17,9
Кв.2	104,8	1,4	0,0	1.312,2	1.418,4	17,8
Кв.3	113,6	1,1	0,0	1.407,4	1.522,1	17,4
Кв.4	124,3	1,0	0,0	1.399,1	1.524,4	17,2
2008	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
I	136,1	1,0	0,0	1.398,6	1.535,8	9,9
II	139,9	0,9	0,0	1.408,1	1.548,9	9,8
III	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6
Кв.1	129,5	0,9	0,0	1.388,9	1.519,3	6,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 36

Девизен курс на денарот (просек за периодот)

		100 ATS	100 FRF	100 ITL	100 DEM	100 CHF	1 GBP	1 USD	1 EUR	100 JPY
1993	/1	2,0127	4,1226	1,4832	14,1617	15,9867	35,3541	23,5722	-	
1994		3,7833	7,7828	2,6792	26,6162	31,5905	66,0911	43,2351	-	
1995		3,7722	7,6206	2,3369	26,5390	32,1770	60,0303	38,0354	-	
1996		3,7787	7,8183	2,5929	26,5848	32,3948	62,4691	39,9935	-	
1997		4,0780	8,5259	2,9225	28,6980	34,3423	81,6392	49,8299	-	
1998		4,3993	9,2329	3,1357	30,9525	37,5788	90,2462	54,4506	-	
1999		4,4052	9,2409	3,1306	30,9927	37,8747	92,0413	56,8964	-	
2000		4,4131	9,2575	3,1362	31,0482	38,9892	99,6905	65,8856	60,7250	61,1533
2001		4,4267	9,2862	3,1459	31,1445	40,3381	97,9875	68,0421	60,9133	56,0157
2002		-	-	-	-	41,5689	97,0365	64,7341	60,9783	51,6839
2003		-	-	-	-	40,3117	88,6405	54,3031	61,2639	46,8292
2004		-	-	-	-	39,7337	90,4298	49,4105	61,3377	45,6661
2005		-	-	-	-	39,5872	89,6186	49,2919	61,2958	44,7895
2006		-	-	-	-	38,8981	89,7611	48,7854	61,1885	41,9345
2007		-	-	-	-	37,2534	89,4324	44,7184	61,1838	37,9705
2005	**Кв.1**	-	-	-	-	39,6393	88,4807	46,8029	61,4032	44,7904
	Кв.2	-	-	-	-	39,7513	90,4176	48,6819	61,3730	45,2948
	Кв.3	-	-	-	-	39,4147	89,5738	50,1566	61,2196	45,1496
	Кв.4	-	-	-	-	39,5461	89,9864	51,4655	61,1906	43,9286
2006	**Кв.1**	-	-	-	-	39,2848	89,2867	50,9665	61,2334	43,5954
	Кв.2	-	-	-	-	39,1077	88,8832	48,7465	61,1661	42,5425
	Кв.3	-	-	-	-	38,7979	89,9489	48,0042	61,1697	41,3318
	Кв.4	-	-	-	-	38,4127	90,9055	47,4714	61,1856	40,3109
2007	**Кв.1**	-	-	-	-	37,8609	91,2615	46,6974	61,1809	39,1234
	Кв.2	-	-	-	-	37,1487	90,0730	45,3961	61,1741	37,6175
	Кв.3	-	-	-	-	37,1335	90,0013	44,5585	61,1750	37,8021
	Кв.4	-	-	-	-	36,8825	86,4403	42,2718	61,2053	37,3601
2008	**Кв.1**	-	-	-	-	38,2826	81,0138	40,9350	61,2908	38,8218
2005	**I**	-	-	-	-	39,7112	87,8420	46,6876	61,4287	45,1666
	II	-	-	-	-	39,5700	88,9779	47,1916	61,359	44,9537
	III	-	-	-	-	39,6300	88,6702	46,5671	61,4176	44,2666
	IV	-	-	-	-	39,6527	89,8171	47,4544	61,3886	44,1968
	V	-	-	-	-	39,7529	89,8212	48,2674	61,4171	45,2970
	VI	-	-	-	-	39,8482	91,6345	50,3377	61,3120	46,3906
	VII	-	-	-	-	39,2967	89,0983	50,8157	61,2015	45,4303
	VIII	-	-	-	-	39,4266	89,3141	49,7871	61,2329	45,0299
	IX	-	-	-	-	39,5245	90,3334	49,8574	61,2245	44,9833
	X	-	-	-	-	39,4880	89,7278	50,8468	61,1880	44,3459
	XI	-	-	-	-	39,6099	90,1112	51,8977	61,1789	43,8416
	XII	-	-	-	-	39,5424	90,1243	51,6661	61,2046	43,5954
2006	**I**	-	-	-	-	39,5447	89,3827	50,7503	61,2839	43,8820
	II	-	-	-	-	39,3020	89,6578	51,2317	61,2179	43,4344
	III	-	-	-	-	39,0093	88,8557	50,9433	61,1970	43,4544
	IV	-	-	-	-	38,8317	88,0838	49,9694	61,1625	42,5913
	V	-	-	-	-	39,2724	89,4229	47,9649	61,1686	42,8457
	VI	-	-	-	-	39,2134	89,1251	48,3312	61,1670	42,1803
	VII	-	-	-	-	39,0015	88,9010	48,2135	61,1671	41,7135
	VIII	-	-	-	-	38,7629	90,3501	47,7888	61,1688	41,2355
	IX	-	-	-	-	38,6238	90,6172	48,0105	61,1732	41,0371
	X	-	-	-	-	38,4876	90,9394	48,4970	61,1815	40,8833
	XI	-	-	-	-	38,4257	90,8063	47,5741	61,1799	40,5425
	XII	-	-	-	-	38,3251	90,9675	46,3465	61,1954	39,5143
2007	**I**	-	-	-	-	37,8973	92,1831	47,0635	61,1802	39,1269
	II	-	-	-	-	37,7300	91,6664	46,8414	61,1905	38,8048
	III	-	-	-	-	37,9428	89,9742	46,2014	61,1729	39,4077
	IV	-	-	-	-	37,3937	90,0173	45,3304	61,1754	38,1562
	V	-	-	-	-	37,0661	89,7285	45,2464	61,1729	37,5017
	VI	-	-	-	-	36,9892	90,4847	45,6166	61,1739	37,1983
	VII	-	-	-	-	36,9193	90,7086	44,6560	61,1771	36,6735
	VIII	-	-	-	-	37,3499	90,3063	44,9242	61,1713	38,4779
	IX	-	-	-	-	37,1313	88,9552	44,0798	61,1767	38,2698
	X	-	-	-	-	36,6500	87,9323	43,0387	61,1820	37,1373
	XI	-	-	-	-	37,1130	86,4482	41,7364	61,2049	37,5533
	XII	-	-	-	-	36,8919	84,9406	42,0230	61,2290	37,3960
2008	**I**	-	-	-	-	37,7680	82,1796	41,6851	61,3375	38,5097
	II	-	-	-	-	38,1420	81,7821	41,6268	61,3231	38,8401
	III	-	-	-	-	38,9287	79,1295	39,5378	61,2140	39,1168

Извор: Народна банка на Република Македонија.

1/ Извршена деноминација на денарот за 100 во мај 1993 година.

Табела 37

Среден девизен курс на денарот (на крајот на периодот)

	EUR	DEM	ITL	USD	ATS	FRF	GBP	CHF
	1	100	100	1	100	100	1	100
31.12.1993		2.575,2100	2,6000	44,4600	366,3000	757,7600	65,8200	3.029,4800
31.12.1994		2.621,1400	2,5000	40,6000	372,4900	759,5300	63,4500	3.098,1900
31.12.1995		2.649,4300	2,4000	37,9800	376,5900	775,0400	58,6500	3.299,6000
31.12.1996		2.663,4000	2,7100	41,4100	378,4961	789,1662	69,9596	3.062,9100
31.12.1997		3.092,4800	3,1500	55,4200	439,5300	924,1300	92,2200	3.811,4800
31.12.1998		3.098,3900	3,1294	51,8400	440,4100	923,8800	86,6900	3.786,2300
31.12.1999	60,6173	3.099,3136	3,1306	60,3400	440,5231	924,1000	97,5000	3.776,5400
31.12.2000	60,7878	3.108,0300	3,1400	65,3300	441,7600	926,7000	97,4000	3.990,8000
31.12.2001	60,9610	3.116,8844	3,1484	69,1716	443,0206	929,3438	100,1824	4.110,9286
31.12.2002	61,0707			58,5979			93,9549	4.197,8760
31.12.2003	61,2931			49,0502			87,1136	3.930,5566
31.12.2004	61,3100			45,0676			86,4983	3.970,8549
31.12.2005	61,1779			51,8589			89,2717	3.934,0171
31.12.2006	61,1741			46,4496			91,1007	3.806,9637
31.01.2007	61,2139			47,1893			92,7062	3.770,2575
28.02.2007	61,1773			46,2413			90,8079	3.780,3436
31.03.2007	61,1675			45,9284			89,9787	3.764,8489
30.04.2007	61,1621			44,8304			89,6476	3.722,3602
31.05.2007	61,1920			45,5976			90,0545	3.716,0381
30.06.2007	61,1692			45,2973			90,7555	3.695,3543
31.07.2007	61,1658			44,7806			90,5757	3.721,2265
31.08.2007	61,1716			44,9461			90,2236	3.729,5208
30.09.2007	61,1940			43,1582			87,8215	3.686,1635
31.10.2007	61,1821			42,4669			87,7540	3.652,4446
30.11.2007	61,2935			41,5888			85,7552	3.713,6322
31.12.2007	61,2016			41,6564			83,2901	3.685,9552
31.01.2008	61,4240			41,4747			82,6258	3.806,8795
29.02.2008	61,2338			40,4959			80,4279	3.818,2827
31.03.2008	61,2664			38,7860			77,4740	3.893,6384

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 38

Индекси на ефективниотн девизен курс на денарот*

базен период 2003=100, пондери НТР 2006 година

година	Квартал	**Номинален ефективен девизен курс на денарот**	**Реален ефективен девизен курс на денарот**		
			Индекс на трошоци на живот	Индекс на цени на производители на индустриски производи	Индекс на трошоци на работна сила по единица производ
1995	Квартал 4	41,2	132,1	117,6	
1996	Квартал 4	48,5	118,4	105,9	
1997	Квартал 4	49,9	97,0	93,2	
1998	Квартал 4	66,6	105,7	112,8	
1999	Квартал 4	82,7	113,0	119,0	
2000	Квартал 4	90,0	107,1	109,8	
2001	Квартал 4	94,1	101,7	101,8	
2002	Квартал 4	97,6	99,9	100,7	
2003	Квартал 4	101,2	100,1	99,1	86,7
2004	Квартал 4	104,4	96,1	95,8	92,3
2005	Квартал 4	104,8	90,8	91,7	87,2
2006	Квартал 4	104,2	89,2	88,3	78,3
2007	Квартал 4	104,4	88,0	84,9	69,0
2005	Квартал 1	104,8	94,6	94,6	93,5
	Квартал 2	104,5	92,9	93,6	77,9
	Квартал 3	104,7	91,7	93,9	78,8
	Квартал 4	104,8	90,8	91,7	87,2
2006	Квартал 1	104,8	91,3	91,3	91,8
	Квартал 2	105,6	91,3	90,9	79,5
	Квартал 3	105,1	90,3	89,8	81,4
	Квартал 4	104,2	89,2	88,3	78,3
2007	Квартал 1	104,4	89,0	88,0	75,9
	Квартал 2	104,8	88,8	86,4	71,7
	Квартал 3	104,5	88,0	85,9	68,3
	Квартал 4	104,4	88,0	84,9	69,0
2008	Квартал 1**	105,8	90,5	85,2	64,7

* Индекс под 100 означува зголемена извозна конкурентност.

** Податокот за РЕДК на денарот според Индексот на трошоци за работна сила по единица производ е пресметан врз основа на некомплетни податоци за странските цени.

МЕТОДОЛОШКИ ОБЈАСНУВАЊА

РЕАЛЕН СЕКТОР

Табела бр. 1 Бруто домашен производ

Извор на податоците за бруто домашниот производ (БДП) е Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ). Пресметката на БДП базира на податоци од годишните сметки од Централниот регистар, од статистичките истражувања на ДЗС, од Министерството за финансии, УЈП и од други извори.

Бруто домашниот производ (БДП) по тековни цени (според производствен метод) е финален производ на производната активност на резидентните производни единици и претставува збир на бруто додадената вредност од одделни институционални сектори или одделни дејности, по основни цени, зголемен за данокот на промет (односно ДДВ) и царините, а намален за субвенциите на производи (што не се распределени по дејности).

Податоци за БДП на квартална основа се расположливи од 1997 година. Производствената страна на БДП на квартална основа се пресметува по постојани цени. Податоците за БДП по производен метод прикажани по сектори се според Националната класификација на дејности - НКД.

Табела бр. 2 Цени

Извор на податоците за цените е ДЗСРМ.

Просечните месечни цени на мало, нивната динамика и структурата на личната потрошувачка се основа за пресметка на *индексот на трошоците на животот (Consumer price index - CPI)*.

При изборот на производите за следење на цените на мало се земаат предвид само оние производи кои имаат значајно учество во прометот на мало. Под цени на мало се подразбираат цените по кои трговијата на мало, индивидуалните производители и вршителите на услугите ги продаваат производите и услугите на крајните потрошувачи. Во цените е вклучен и ДДВ.

Индексот на трошоци на животот се пресметува врз база на посебно групирана листа на производи и услуги од личната потрошувачка на неземјоделските домаќинства и просечните месечни цени на мало на тие производи и услуги, односно нивните индивидуални индекси на цени, пондерирани со структурата од индивидуалната потрошувачка. Од јануари 2007 година структурата на индексот на трошоците на животот е проширена за две нови категории: „Ресторани и хотели“ и „Останати услуги неспомнати на друго место“.

Цените на производителите на индустриски производи - ЦПИП (Producer price index-PPI) се следат во Месечниот извештај за цени на производители на индустриски производи, Ц.41 кај 200 претпријатија од областа на индустријата во Р. Македонија. Изборот на претпријатијата се врши според нивното значење во вкупното производство.

Продажна цена на производителите на индустриски производи е цената според која производителот ги продава своите производи на редовните купувачи на домашниот пазар, во најголеми количества франко натоварено во вагон (камион) во местото на производителот, или цената по која производителот врши пресметка со други производители во прометната сфера. Во оваа цена влегува регресот, ако продавачот го остварува според прописите, а од цената се одбива трговскиот рабат и попустот (каса сконто и др.) што продавачот му го одобрува на купувачот. Во цената не влегува ДДВ.

Од јануари 2001 година индексот на ЦПИП се обработува според Националната класификација на дејностите.

Табела бр.3 Индустриско производство и продуктивност во индустријата

Извор на податоците за *индустриското производство* е ДЗСРМ. Податоците за индустријата се прибираат преку месечни извештаи што ги доставуваат претпријатијата евидентирани во областа на индустријата, како и деловните единици кои се занимаваат со индустриска дејност, а се наоѓаат во состав на индустриските претпријатија.

Врз основа на податоците од месечните извештаи се пресметуваат индексите на производство.

Со годишниот извештај за индустријата до 1998 година и месечниот извештај за индустријата до 1999 година, податоците се прибираа според Единствената класификација на дејности - ЕКД, а од 1999 година, односно 2000 година, соодветно, прибирањето на податоците врз база на споменатите извештаи се врши според Националната класификација на дејности - НКД.

Индексот на физички обем на индустриско производство се пресметува врз основа на производството, т.е. по чиста дејност, со распоредување на производите во соодветната гранка. За пресметување на индексот се користат:

- просечното месечно готово производство и структурата на производството во базната година;
- вкупно месечно производство во тековната година;
- номенклатурата на производи за месечниот извештај за индустриското производство;
- пондерациони коефициенти за секој производ;
- пондерациони фактори што ја изразуваат структурата на производството, т. е. учеството на секоја гранка во вкупното индустриско производство на Република Македонија.

Продуктивноста во индустријата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за физичкиот обем на индустриското производство и бројот на вработените во индустријата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.4 Вработеност и продуктивност во економијата

Извор на презентираните податоци за *вработеноста* е Анкетата за работна сила (АРС) на ДЗСРМ.

АРС е најсеопфатно истражување на економската активност на населението и нивните демографски, образовни и други карактеристики во меѓупописниот период. Анкетата се спроведува на целата територија на Р. Македонија, врз база на примерок од 10.000 домаќинства (7.200 домаќинства до 2003 година) или 1,8% од вкупниот број домаќинства во земјата. До 2003 година АРС се спроведуваше годишно, а од 2004 година се спроведува континуирано неделно во тек на цела година, а обработката се врши квартално и годишно. Единици на набљудување се лица на возраст од 15 до 79 години и домаќинствата. АРС се изработува врз база на меѓународни препораки (ILO и Eurostat). Применети класификации: Национална класификација на дејности и Национална класификација на занимања.

Работоспособното население го сочинуваат сите лица на возраст од 15 години и повеќе. Работоспособното население се дели на активно население и неактивно население.

Активното население (работна сила) ги опфаќа вработените и невработените лица.

Неактивно население ги опфаќа следните лица:
- ученици и студенти
- пензионери
- домаќинки
- издржувани лица (од друго лице, од државата или од друг приход како рента, камата).

Вработените во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; вработените во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; вработените во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Продуктивноста во економијата се пресметува во НБРМ, врз база на податоци од ДЗСРМ за вкупниот БДП и вкупниот број на вработени во економијата (според Анкета за работна сила), на квартална основа.

Табела бр.5 Плати

Податоците за исплатените нето и бруто плати по вработен базираат на месечни извештаи од деловните субјекти во приватна и друга (општествена, државна, задружна и мешовита) сопственост со различни дејности во Република Македонија. Податоците ги изготвува ДЗСРМ.

Нето платите се однесуваат на просечните примања во месецот по работник, остварени за работа со полно, покусо и подолго работно време (прекувремена работа). Вкупно исплатените нето плати опфаќаат и надоместок на нето платата од средствата на претпријатието (или друго правно лице) за годишен одмор, државни празници, платено отсуство до 7 дена, платено отсуство за стручно усовршување, за боледување до 21 ден, надоместок за време поминато на вежби по покана од надлежен државен орган, цивилна заштита, и сл.

Бруто платите ги опфаќаат исплатените нето плати за извештајниот месец, платениот персонален данок и платените придонеси за пензиско, инвалидско и здравствено осигурување, за вработување, професионално заболување и за водостопанство.

Почнувајќи од мај 2001 година податоците за платите се објавуваат според Националната класификација на дејности-НКД.

Платите во *земјоделството* ги опфаќаат секторите А и Б; платите во *индустријата* ги опфаќаат секторите В, Г, Д и Ѓ; платите во *услужната дејност* ги опфаќаат секторите од Е до Љ според НКД.

Табела бр.6 Буџет на Република Македонија (Централен буџет и буџети на фондови)

Податоците за буџетот ги изготвува Министерството за финансии на Република Македонија.

Буџетот на Република Македонија ги инкорпорира централниот буџет и буџетите на вонбуџетските фондови.

Централниот буџет, кој се однесува на централната власт, ги опфаќа основниот буџет, буџетот на самофинансирачки активности и буџетите на заеми и донации.
Во вонбуџетски фондови спаѓаат: Фонд за ПИОМ, Фонд за здравствено осигурување, Агенција за вработување и Фонд за патишта.

МОНЕТАРЕН СЕКТОР

Податоците во агрегираниот биланс на депозитните банки и билансот на Народна банка на Република Македонија (НБРМ) се дезагрегирани согласно секторскиот и валутниот критериум, како и согласно финансискиот инструмент врз основа на кој настануваат определени побарувања и обврски. Податоците во презентираните биланси се однесуваат на крајните салда на крајот на референтниот период. Износите кои се деноминирани во странска валута се конвертираат според средниот девизен курс на денарот на крајот на референтниот период, согласно индикативната курсна листа на НБРМ.

Во секторската класификација комитентите се распоредуваат во две основни групи: резиденти и нерезиденти. Во рамките на групата резиденти постојат пет сектори: нефинансиски правни лица, држава, банки и останати финансиски институции, други комитенти и население.

• Секторот нефинансиски правни лица опфаќа три подсектори: јавни нефинансиски претпријатија, претпријатија кои не се организирани како јавни, а се во сопственост на државата во обем поголем од 50% и приватни претпријатија.

• Секторот држава е дезагрегиран на: централна државна власт (Буџет и органи на централна државна власт); институции на централна државна власт (Судови, Обвинителства); фондови (фондови на социјално осигурување и други фондови и агенции); локална власт; установи на јавен сектор (училишта, болници и сл.). Последните два подсектори се носители на монетарните агрегати.

• Секторот банки и други финансиски институции го сочинуваат пет подсектори:

- Народна банка на Република Македонија (монетарна власт);
- Депозитни банки;
- Штедилници ;
- Осигурителни компании во кои се вклучуваат друштва и заводи кои вршат работи на осигурување и реосигурување, фонд за осигурување на депозити, инвестициони фондови, финансиски институции кои вршат финансиски лизинг и други финансиски услуги;
- Останати финансиски институции во кои се вклучуваат институциите кои се занимаваат со посредување на пазарот на капитал, брокерски куќи, клириншки куќи, берза.

• Секторот други комитенти вклучува непрофитни и нефинансиски организации (организации со социјално хуманитарен карактер, стопански комори, политички партии, здруженија на граѓани, верски заедници, синдикати, црвен крст).

• Секторот население опфаќа: население и физички лица кои вршат регистрирана дејност.

Народна Банка на Република Македонија, депозитните банки и штедилниците го сочинуваат банкарскиот сектор на Република Македонија.

Средствата и обврските на банкарскиот сектор се класифицирани во следните агрегирани категории: монетарно злато и специјални права на влечење (СПВ), валути и депозити, хартии од вредност освен акции, кредити, акции и други сопственички хартии од вредност, технички резерви за осигурување, финансиски деривативи, останати сметки на приливи/одливи и нефинансиски средства. Кај дел од овие агрегирани категории постои понатамошна дезагрегација по најразлични критериуми.

Табела бр.7 Биланс на Народна банка на Република Македонија

Билансот на НБРМ се изготвува врз основа на сметководствената евиденција на сите средства и обврски на НБРМ кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Билансот на НБРМ се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

А. Средствата на билансот на НБРМ ги вклучуваат следниве категории: девизни средства, побарувања од државата и останати средства.

Девизните средства на НБРМ се состојат од: монетарно злато, резервната позиција во ММФ, холдинг на Специјални Права на Влечење (СПВ), девизи во форма на ефективни странски пари, чекови, депозити на НБРМ во странски банки, пласмани во хартии од вредност емитирани од нерезиденти (во странска валута), пласмани во девизи кај меѓународни финансиски институции и останати девизни средства (девизни ностро покриени акредитиви и девизни ностро покриени гаранции).

Побарувањата на НБРМ од државата се однесуваат на односите со ММФ (алокација на СПВ и побарувања врз основа на репласирани кредити на ММФ), како и побарувања врз основа на пласмани во хартии од вредност. Пласманите во хартии од вредност претставуваат специфична категорија. Имено, емисијата на овие хартии од вредност претставува еден од механизмите во процесот на санирање на банките, преку која се изврши преземање на лошите пласмани во портфолиото на една банка. Овие хартии од вредност се во сопственост на Агенцијата за санација на банки. Нивното амортизирање се одвива во склад со склучениот договор помеѓу државата и Централната банка.

Останатите средства на НБРМ вклучувааат: основни средства, средства за посебни намени и според посебни прописи, залихи, приливи врз основа на камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата и надомести.

Б. Обврските на билансот на НБРМ опфаќаат: примарни пари, продадени благајнички записи на аукција, депозити на државата, депозити на останати финансиски институции, девизни обврски кон странство и останати обврски на НБРМ.

Примарните пари вклучуваат: готови пари во оптек, готовина во благајна и сметки на банките кај НБРМ. Готовите пари во оптек претставуваат обврска на НБРМ и се однесуваат на готовите пари во оптек кои ги држат небанкарските субјекти. Готовината во благајна се однесува на готовите пари во благајна на депозитните банки. Сметките на банките кај НБРМ се однесуваат на сметките на депозитните банки кај НБРМ (вклучително и на штедилниците), во чии рамки влегува и депонираната задолжителна резерва (во денари и во странска валута) на банките кај НБРМ (вклучително и на штедилниците). Задолжителната резерва се пресметува по утврдени стапки на задолжителна резерва кои се применуваат на просечната месечна состојба на соодветните депозити. Притоа, во примена е просечен систем на одржување на задолжителна резерва, според кој банките имаат можност да ги користат средствата на задолжителната резерва за одржување на дневната ликвидност најмногу до 80% од обврската. Податоците за готовите пари во оптек се преземаат од Дирекцијата за трезорско работење при НБРМ, додека податоците за дневната ликвидност на банките и штедилниците базираат на нивните дневни извештаи доставени до НБРМ.

Аукциите на благајнички записи претставуваат основен инструмент на монетарната политика на НБРМ, кој се користи за регулирање на глобалното ниво на ликвидност и каматните стапки во банкарскиот систем, како и за сигнализирање на насоките на монетарната политика. За првпат се воведени во февруари 1994 година и по дефиниција се наменети за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем. Интервенциите со овој инструмент, чија рочност изнесува 28 дена, се вршат преку спроведување на аукции кои можат да бидат организирани како „тендер со износи“ или „тендер со каматни стапки“ (американски тип). Аукциите на благајнички записи се поставени на пазарна и флексибилна основа, што овозможува нивно постојано менување, со цел зголемување на нивната ефикасност и успешна реализација на поставените цели.

Депозитите на државата ги опфаќаат депозитните пари на државата во денари (трезорска сметка на државата и други буџетски фондови) и во странска валута (депозити за посебни намени на централно и локално ниво на државата и други депозити). Во рамки на денарските депозити на државата почнувајќи од март 2006 година се вклучени и паричните фондови мобилизирани преку емисија на **државни записи за монетарни цели**, кои се депонираат на посебна сметка. Имено, на 07.03.2006 година, НБРМ во соработка со Министерството за финансии започна со емисија на државни записи за монетарни цели со рок на достасување од три месеци. Државните записи за монетарни цели се издаваат на редовните аукции на државни хартии од вредност и ги имаат истите карактеристики како редовните државни хартии од вредност. Според Законот за јавен долг, државните записи за монетарни цели не се дел од јавниот долг, бидејќи се издаваат за потребите на монетарната политика. Воедно, државата нема право на располагање со повлечените средства преку издавање на државни записи за монетарни цели. Каматната стапка на државните записи за монетарни цели ја плаќа НБРМ, според просечната каматна стапка постигната на аукциите на тримесечни државни записи. За регулирање на меѓусебните односи, Министерството за финансии и НБРМ склучија Договор за државни записи за монетари цели.

Девизните обврски кон странство ги опфаќаат обврските на НБРМ кон нерезиденти врз основа на чекови и кредитни писма во девизи, како и обврските по искористени кредити од Меѓународниот Монетарен Фонд.

Останатите обврски на НБРМ ги опфаќаат: капитални сметки, одливи врз основа на камати - со секторска дистрибуција на одливите врз основа на достасана камата, неизвршени исплати врз основа на наплати во странство, привремени уплати, обврски кон Буџетот на државата, обврски кон добавувачи, обврски врз основа на девизни резерви, обврски по други основи и за останати намени, како и обврски за посебни намени и според посебни прописи и комисионите сметки.

Табела бр.8 и 9 Биланс на депозитните банки и штедилници

Билансот на депозитните банки и Билансот на штедилниците се изготвуваат врз основа на доставената сметководствена евиденција од страна на депозитните банки и штедилниците (КНБИФО)

и претставуваат агрегирани биланси на средствата и обврските на сите депозитни банки и штедилници. Месечниот преглед на депозитните банки и штедилници се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец. Билансот содржи податоци за побарувањата и обврските (носители на монетарните агрегати, согласно националната дефиниција) на банкарскиот сектор (со исклучок на НБРМ) кон останатите сектори во економијата, вклучувајќи го и секторот нерезиденти. Податоците се класифицирани во стандардизирани компоненти според сектори, финансиски инструменти и сметководствени принципи.

А. Средствата во билансот на депозитните банки и штедилници вклучуваат: ликвидни средства, депозити кајНБРМ, девизни средства, побарувања од државата и побарувања од нефинансискиот и небанкарски сектор и останати средства.

Ликвидните средства ги опфаќаат сметките на банките и штедилниците кај НБРМ (кои ја вклучуваат и нивната задолжителна резерва во денари депонирана кај НБРМ) и готовината во благајна.

Депозитите на банките и штедилниците кај НБРМ се однесуваат на ефектите од инструментите на монетарната политика (благајнички записи купени од НБРМ).

Девизните средства се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство и претставуваат побарувања од нерезиденти и вклучуваат: злато (злато во трезор на банка и злато депонирано во странство), девизи и чекови, девизни сметки во странство (редовни девизни сметки во странство и орочени девизни средства во странство), останати побарувања (побарувања врз основа на девизни ностро покриени акредитиви и гаранции и врз основа на одобрени кредити и достасани ненаплатени побарувања).

Побарувањата на банките и штедилниците се класифицирани според секторот на кој се однесуваат (побарувања од државата и побарувања од нефинансиски и небанкарски сектор). **Побарувањата од државата** се класифицирани според видот на: побарувања врз основа на одобрени кредити и побарувања врз основа на хартии од вредност. **Побарувања од нефинансискиот и небанкарскиот сектор** се класифицирани според валутата на денарски и девизни.

Останатите средства на депозитните банки и штедилниците опфаќаат меѓубанкарски побарувања, основни средства, пресметани недостасани и достасани камати, сомнителни и спорни побарувања врз основа на камата, надомести и провизии и останато. Меѓубанкарските побарувања ги опфаќаат интеракциите помеѓу банкарските институции, односно: кредити одобрени на други банки, депозити депонирани кај други банки, побарување од делови на банки, побарувања врз основа на емитирани хартии од вредност од страна на други банки или други финансиски институции, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања.

Б. Обврските на депозитните банки и штедилниците ги вклучуваат обврските што настануваат врз основа на: примени депозити, добиени кредити, емитирани хартии од вредност, капитални сметки и останати обврски.

Депозитите се диференцирани на: депозитни пари (жиро и тековни сметки само кај депозитните банки), депозити по видување, орочени депозити до една година, ограничени депозити и орочени депозити над една година.

Кредитите се однесуваат на средства кои само депозитните банки ги добиваат од небанкарски институции.

Хартиите од вредност се однесуваат на комерцијални хартии од вредност емитирани од страна на финансиските институции во функција на зајакнување на вкупниот финансиски потенцијал. Во банкарскиот систем на Република Македонија досега се емитирани само депозитни сертификати.

Обврските кон државата (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не примаат депозити од сектор држава) кои ги опфаќаат депозитните пари, депозити по видување, орочени и ограничени депозити на државата.

Обврските кон нерезиденти (се однесуваат само на депозитните банки бидејќи штедилниците не се овластени за вршење на девизни работи и платен промет со странство) кои ги опфаќаат обврските врз основа на депозити, кредити или инструменти на надворешен платен промет.

Позајмувањата од НБРМ се однесуваат на кредити, купени депозити на аукција, останати обврски врз основа на примени аванси за откуп на ефективни странски валути, достасани неизмирени обврски.

Капиталните сметки го вклучуваат основачкиот капитал на банката (во паричен и непаричен облик), резервниот фонд на банката, посебни фондови (средства за заедничка потрошувачка), како и вкупните приходи и расходи на финансиската институција.

Останатите обврски вклучуваат: меѓубанкарски обврски (кредити земени од други банки, депозити депонирани од други банки, обврски кон делови на банки, обврски врз основа на емитирани хартии од вредност), одливи на средства врз основа на пресметана недостасана камата, достасана камата и останати одливи. Останатите обврски ги вклучуваат и комисионите сметки (активности на банката во име и за сметка на други). Воедно, категориите приходи, расходи, добивка за распределба и исправката на различни видови на билансни позиции имаат третман на останати обврски. Посебна категорија на обврски претставуваат обврските кон банки од поранешна СФРЈ, настанати пред монетарното осамостојување (26.04.1992 година), деноминирани во странска валута, врз основа на девизни жиро сметки на банки од поранешна СФРЈ.

Табела бр.10 и 11 Монетарен преглед без и со опфатени штедилници

Монетарниот преглед претставува консолидиран преглед на сметките на депозитните банки, штедилниците и НБРМ, при што ги покажува комбинираните средства и обврски на монетарниот систем во однос на небанкарските резидентни и нерезидентни субјекти. Монетарниот преглед се добива со соодветна рекласификација на ставките од прегледите на депозитните банки и НБРМ, во формат што ја олеснува анализата на монетарните движења. Основни извори за изработка на монетарниот преглед се прегледот на НБРМ и прегледите на депозитните банки и штедилниците.

Како консолидиран биланс на монетарниот систем претставува основа за негово континуирано следење. Истовремено, монетарниот преглед овозможува и анализа на интеракциите на основните макроекономски сектори: реалниот, фискалниот, екстерниот и монетарниот сектор.

Месечниот монетарен преглед се објавува на крајот на месецот и содржи податоци за претходниот месец.

Главни ставки во Монетарниот преглед се: Нето девизна актива, Нето домашна актива и Парична маса (монетарни агрегати), чии составни компоненти се претходно објаснети во рамки на Билансот на Народна банка на Република Македонија и Билансот на депозитните банки и штедилници (Табела бр.1 и Табела бр.2 и 3).

Нето девизната актива претставува разлика од девизните средства на НБРМ и депозитните банки и девизните обврски на НБРМ и депозитните банки. Сите девизни средства и обврски на НБРМ и депозитните банки се агрегирани и презентирани како нето девизна актива на монетарниот систем.

Нето домашната актива ги опфаќа домашните кредити и останатите ставки, нето, при што домашните кредити ги опфаќаат побарувањата на депозитните банки и штедилниците од државата и недржавниот сектор (домашни кредити од прегледот на депозитните банки) и побарувањата на НБРМ од државата на нето основа (нето позиција на државата кај НБРМ од прегледот на НБРМ). Останати ставки, нето ги опфаќаат сите ставки (на нето основа) од прегледот на НБРМ и прегледот на депозитните банки кои не се опфатени во другите компоненти од монетарниот преглед.

Паричната маса ги опфаќа различните дефиниции на парична маса, т.е. монетарните агрегати M1, M2 и M4. Притоа, при дефинирањето на монетарните агрегати земени се во предвид карактеристиките на финансиските инструменти (рочност, степен на ликвидност, мотиви за држење). Истовремено, со цел да се обезбеди меѓународна споредливост и компатибилност, методологијата што

ја користи НБРМ е усогласена со меѓународните стандарди и критериуми за дефинирање на финансиските инструменти и сектори (емитенти и носители на парична маса).

Монетарниот агрегат М1 претставува најтесна дефиниција на парична маса и ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари (тековни сметки, трансакциски депозити).

Монетарниот агрегат М2 покрај готовите пари во оптек и депозитните пари (М1) ги вклучува и краткорочните депозитите на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Монетарниот агрегат М4 претставува најширока дефиниција на парична маса и ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити на државниот и недржавниот сектор (дефинирани претходно).

Табела бр.12 Кредити на недржавен сектор

Кредитите кои депозитните банки ги одобруваат на недржавниот сектор се класифицирани од аспект на валутата: кредити во денари и во странска валута, од аспект на рочноста: краткорочни и долгорочни кредити и од аспект на подсекторот: кредити одобрени на население, претпријатија и останати подсектори.

Кредитите на недржавен сектор во денари опфаќаат кредити и пласмани во хартии од вредност (на претпријатијата, на населението и на други комитенти - единици на локална самоуправа, установи на јавен сектор), достасани ненаплатени побарувања врз основа на кредити и пласмани во хартии од вредност. Кредитите во денари ги вклучуваат и денарските кредити со девизна клаузула.

Кредитите на недржавен сектор во странска валута опфаќаат побарувања по кредити и хартии од вредност од претпријатија (врз основа на користени странски кредити, кредитни линии, депозити и др.), население, други комитенти, достасани ненаплатени побарувања по кредити и пласмани во странска валута од претпријатија, население и други комитенти.

Табела бр.13 Монетарни агрегати и нивните компоненти

Монетарните агрегати, како збир на финансиски инструменти класифицирани согласно степенот на нивната ликвидност, се дефинирани на начин компатибилен со меѓународно прифатените дефиниции и критериуми (согласно методологијата за монетарна и финансиска статистика на ММФ, базирана на Системот на национални сметки, 1993). Депозитите вклучени во монетарните агрегати се однесуват на следните сектори: нефинансиски правни лица, население, други финансиски институции, локалната власт и установите на јавниот сектор и други комитенти- непрофитни нефинансиски институции.

Паричната маса М1 ги опфаќа готовите пари во оптек и депозитните пари. Притоа, депозитните пари се однесуваат на тековни сметки.

Готовите пари во оптек претставуваат разлика помеѓу вкупниот износ на печатени и ковани пари и износот на готови пари што се наоѓа во благајната на депозитните банки, во трезорот на НБРМ и во дисперзираните трезори.

Паричната маса М2 (ликвидни средства) ги вклучува монетарниот агрегат М1 и краткорочните депозити. Краткорочните депозитите се дефинирани како депозити во кои се опфатени: депозитите по видување, орочените депозити до една година, краткорочни обврски по издадени хартии од вредност и краткорочни кредити од небанкарски институции.

Парична маса М4 (вкупен депозитен потенцијал на монетарниот систем), ги вклучува монетарниот агрегат М2 и долгорочните депозити т.е. депозити орочени над 1 година, долгорочни хартии од вредност, долгорочни кредити добиени од небанкарски институции и ограничените депозити (депозити чија употреба е ограничена за одредена намена утврдена со пропис - наменети за покривање на отворени акредитиви во надворешниот платен промет, гаранции, банкарски дознаки и др.).

Табела бр.14 Вкупни побарувања на депозитните банки

Вкупните побарувања на банките се однесуваат на кредитите, пласманите во хартии од вредност, останати пласмани и достасаните ненаплатени побарувања врз основа на пласмани. Пласманите на депозитните банки се секторски, рочно и валутно декомпонирани. Согласно прифатените стандарди од областа на монетарната и финансиската статистика за консолидација т.е. исклучување на меѓусебните побарувања и обврски во рамките на еден сектор, пласманите ги исклучуваат меѓубанкарските побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од претпријатијата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност, останати пласмани и достасани ненаплатени побарувања. Депозитните банки одобруваат кредити од различни извори на средства: депозити, сопствени извори, странски кредити, добиени кредитни линии и останати извори. Побарувањата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања по краткорочни хартии од вредност (чекови и меници) и побарувања по долгорочни хартии од вредност, односно учества или вложувања на банките во хартии од вредност на нефинансиски правни лица со право на управување и во приоритетни акции, како и специфични вложувања согласно Законот за преструктуирање на дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуба. Побарувањата што ја сочинуваат категоријата останати пласмани се однесуваат на дадени аванси во девизи, побарувања врз основа на авали и гаранции, како и аванси во врска со редовното работење на банките. Достасаните, ненаплатени побарувања се диференцирани на достасани, ненаплатени побарувања врз основа на краткорочни и долгорочни кредити, како и сомнителни и спорни побарувања.

Побарувањата на депозитните банки од населението се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања, диференцирани по валута, рок и намена. Според намената, краткорочните кредити се дезагрегирани на: потрошувачки кредити, кредити за вршење на самостојна дејност (им се одобруваат на физичките лица кои вршат регистрирана дејност), контнокорентни кредити (рамковни кредити или негативно салдо на тековните сметки) и кредити за други намени. Долгорочните кредити, од аспект на намената можат да бидат: кредити за станбена изградба, за деловен простор, за вршење на самостојна дејност и кредити за други намени.

Побарувањата на депозитните банки од други комитенти - непрофитни и нефинансиски организации, локална власт и установи на јавен сектор се однесуваат на побарувања по краткорочни и долгорочни кредити (кредити до и над една година) и побарувања по хартии од вредност. Побарувањата се категоризирани од аспект на нивната рочна и валутна структура, од аспект на видот (кредити, хартии од вредност, останати побарувања и достасани ненаплатени побарувања), како и од аспект на изворот на средства врз основа на кој се одобрени кредитите. Краткорочните кредити во странска валута се одобруваат со користење на средствата од примени странските кредити, врз основа на депозитниот потенцијал на банката врз основа на користени странски кредитни линии.Останатите побарувања на депозитните банки од други комитенти претставуваат побарување на банката по дадени авали на хартии од вредност и гаранции.

Вкупните побарувања на депозитните банки од државата се однесуваат на побарувања врз основа на кредити, хартии од вредност и достасани ненаплатени побарувања. Како извори на краткорочни кредити одобрени на државата се користат: странски кредити, кредитни линии, депозитниот потенцијал и останати извори.

Побарувањата од државата врз основа на хартии од вредност претставуваат побарувања врз основа на специфични хартии од вредност. Така, постојат следниве категории на побарувања врз основа на хартии од вредност:

1. Долгорочни пласмани во хартии од вредност во девизи на јавен сектор - согласно Законот за гарантирање на инвестицијата на стратешки инвеститори и за преземање на одделни побарувања од крајни корисници од страна на Република Македонија, државата ги презеде побарувањата на Стопанска банка а.д. - Скопје од групација на фирми -загубари од билансот на банката, со состојба 31 декември 1999 година, за што на банката издаде долгорочни обврзници;

2. Побарувања од јавниот сектор врз основа на обврзници - инструменти за плаќање со рок за наплата над една година. Основа за емитирање на овие обврзници се побарувањата по замрзнатите девизни штедни влогови на населението. По распадот на СФРЈ, банките во Република Македонија

заршија со побарувања кон НБЈ врз основа на редепонирани девизи и врз основа на негативни курсни разлики по кои банките добиваа гаранција од НБЈ. Согласно законската уредба, државата од билансите на банките го презеде побарувањата врз оваа основа и им издаде обврзници;

3. Побарувања по обврзници издадени од Агенцијата за санација на банка - станува збор за обврзници издадени од страна на Република Македонија врз основа на преземени побарувања од билансот на Стопанска банка во процесот на нејзината поединечна санација. Во функција на санација на најголемата банка и враќање на довербата во банкарскиот систем, државата ги презеде побарувањата по лоши пласмани на оваа банка.

Табела бр.15 Вкупни обврски на депозитните банки

Согласно доминантната класична депозитно-кредитна активност на банките во Република Македонија, **обврските на депозитните банки кон претпријатијата** вклучуваат депозити на нефинансиските правни лица и кредитите добиени од нефинансиските правни лица. Депозитите се дезагрегирани од аспект на нивната рочна, валутна и наменска структура. Кредитите се диференцирани согласно нивната валутна и рочна структура.

Обврски на депозитните банки кон населението вклучуваат тековни сметки, депозити по видување, орочени депозити (до три месеци, над три месеци, до една година и над една година) и ограничени депозити наменети за покривање на акредитиви во домашниот платен промет.

Обврските на депозитните банки кон други комитенти- непрофитни и нефинансиски организации, кон државата, кон други финансиски организации, како и обврските кон локална власт и установи на јавен сектор, соодветно. Станува збор за обврски врз основа на различни видови на депозити диференцирани согласно нивната рочна и валутна структура, како и обврски кон непрофитните и нефинансиските организации и кон останатите финансиски институции врз основа на хартии од вредност и краткорочни и долгорочни кредити.

Табела бр.16 Преглед на каматните стапки на депозитните банки

Врз основа на Извештај за пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити, кои на редовна месечна основа депозитните банки ги доставуваат до НБРМ, се изготвува агрегиран преглед на Пондерирани каматни стапки на примени депозити и дадени кредити во денари и во девизи.

Каматни стапки на денарски кредити ги опфаќа: каматни стапки на денарски кредити без валутна клаузула и каматни стап ки на денарски кредити со валутна клаузула.

Каматни стапки на денарски депозити ги опфаќа: каматни стапки на денарски депозити без валутна клаузула и каматни стапки на денарски депозити со валутна клаузула.

Кај денарските кредити/депозити понатаму е извршена поделба според два критериума: секторска класификација и рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; и кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно и долгорочно орочени депозити.

Девизните кредити/депозити се класифицирани според три критериума: по сектор, по валута и по рочност. Според секторската класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити кои се однесуваат на претпријатија, кредити/депозити кои се однесуваат на население. Според рочноста, поделба е извршена кај кредитите на: краткорочни и долгорочни; а кај депозитите на: депозити по видување, краткорочно орочени депозити и долгорочно орочени депозити. Според валутната класификација, извршена е поделба на: кредити/депозити одобрени во евра и одобрени во САД долари.

Каматните стапки на кредитите и депозитите искажани се во проценти на годишно ниво.

Табела бр.17 Каматни стапки на Народна банка на Република Македонија

1. Есконтна стапка е важечката каматна стапка во тековниот месец.

2. Каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ - ломбарден кредит е важечката каматна стапка во тековниот месец.

3. Каматната стапка на репо трансакции за обезбедување на ликвидност во банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

4. Каматната стапка на благајнички записи се прикажува како просечна пондерираната каматна стапка остварена на аукциите со рок на достасување од 28 дена во тој месец. Каматната стапка е разграничена од аспект на типот на тендер кој може да биде: тендер со износи или тендер со каматни стапки.

5. Каматната стапка на репо трансакции за повлекување на ликвидност од банкарскиот систем се прикажува како просечна пондерирана каматна стапка остварена на аукциите во тој месец.

Табела бр.18 Задолжителна резерва на банки и штедилници

Банките и штедилниците издвојуваат задолжителната резерва врз основа на просечната состојба на депозитите во претходниот месец. Периодот на одржување на задолжителната резерва е од 11-ти во тековниот месец до 10-ти во наредниот месец. Исполнувањето на задолжителната резерва на банките во денари е на просечна основа, додека на задолжителната резерва на штедилниците во денари и задолжителната резерва на банките во девизи е на фиксна основа.

Табела бр.19 Каматни стапки на државни хартии од вредност

Каматните стапки на државните хартии од вредност се прикажуваат како просечни пондерирани каматни стапки остварени на аукциите во соодветниот месец со определен рок на достасување.

НАДВОРЕШНОТРГОВСКИ И ДЕВИЗЕН СЕКТОР

Табели бр.20-25 ПЛАТЕН БИЛАНС

Платниот биланс претставува статистички извештај за определен временски период, кој систематски ги сумира сите економски трансакции на Република Македонија со остатокот од светот.

Согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и прописите од доменот на девизното работење, Народна банка на Република Македонија (НБРМ) е одговорна за составување и следење на извршувањето на платниот биланс.

Платно-билансната статистика на Република Македонија во основа се подготвува во согласност со методологијата на Меѓународниот Монетарен Фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание - ППБ). Податоците се објавуваат на месечна основа, во милиони евра и САД долари. Трансакциите деноминирани во други валути се конвертираат во евра и САД долари еквивалентно на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Основни извори на податоци за извршувањето на платниот биланс се:
-единствениот царински документ (ЕЦД) за надворешно-трговската размена на Република Македонија;
-системот за известување за платниот промет на банките со странство (ППС);
-систем за известување за надворешниот долг (КЗ);

-банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО);
-месечни извештаи за промените и состојбите на сметките во странство на резидентите кои не се овластени банки и состојбата и прометот на евидентните сметки (месечни извештаи-МИ);
-дополнителни извештаи на НБРМ за менувачкото работење и за состојбата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
-податоци од годишниот прашалник за странски директни инвестиции-ДИ 22.

ПЛАТЕН БИЛАНС: ОДДЕЛНИ СТАВКИ

ТЕКОВНА СМЕТКА

Стоки

Извор на податоци за надворешно-трговската размена на Република Македонија е царинската документација (ЕЦД), која се прибира од страна на Царинската Управа на Република Македонија, а се обработува и објавува од страна на Државниот завод за статистика на Република Македонија (ДЗСРМ) и НБРМ.

ДЗСРМ согласно методологијата за евидентирање на надворешно-трговската размена во трговската статистика, ги објавува податоците за извозот на **ф.о.б.** основа, а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

НБРМ согласно препораките на ППБ при евидентирање на стоките во платниот биланс врши прилагодување за опфат и класификација и тоа за:
-опфат: за вратените стоки и за фактурната вредност на извршената услуга за поправка на стоките;
-класификација: за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот и доработките. Во платниот биланс извозот и увозот се прикажуваат на **ф.о.б.** основа, поради што е неопходно прилагодување на увозот **ц.и.ф.** за **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот. Во периодот од 1993 до 1997 година **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот е утврден врз основа на просечните меѓународно определени стапки за пресметка на овие трошоци. Од 1998 година наваму **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот се пресметува по утврдена методологија која се базира на податоците од ЕЦД за транспорт и осигурување на паритетите со дестинација во Република Македонија прилагодени на целокупниот увоз.
За пресметување на ставката увоз во пристанишни места, се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Услуги

Транспорт: Податоците кои се однесуваат на транспортот се од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ. Постои можност за дезагрегација по вид на транспорт (воздушен, поморски, железнички и патен) и по категорија на услуги (превоз на стоки, патници и останато). Прилагодување се врши кај одливот на транспортни услуги (превоз на стоки) за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за превозни услуги извршени од нерезиденти.
Туризам: Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и месечните извештаи -МИ.
Останати услуги: Основен извор се податоците од платниот промет на банките со странство за извршените наплати од и плаќања кон нерезиденти по видови на услуги: телекомуникациони услуги, инвестициони работи, осигурување, деловни, владини и останати услуги. Прилагодување се врши кај одливот за осигурување за делот од **ц.и.ф./ф.о.б.** факторот кој се однесува на трошоците за осигурување при превозот на стоки. Како дополнителен извор на податоци за одделните видови услуги се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Доход

Доходот како компонента на платниот биланс произлегува од: надомест за вработени (резиденти вработени кај нерезиденти и обратно) и доход од инвестиции. Доходот од инвестиции претставува капитална добивка од директните инвестиции, портфолио инвестициите и останатите инвестиции (дивиденди, камати на заеми и кредити и сл.).
Доход од директни инвестиции: Во податоците се опфатени платените дивиденди и распределената добивка, како и реинвестираната и нераспределена добивка. Извор на податоци за платените/наплатени дивиденди е платниот промет на банките со странство. Извор на податоци за

реинвестираната добивка за претходните години претставува годишниот прашалник за директни инвестиции, додека за тековната година се вршат проценки врз основа на податоците од претходните години.

Доход од останати инвестиции: Во податоците се опфатени наплатените и платените камати на депозити, краткорочни, среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Наплатените камати ги сочинуваат приливите на камати од девизните депозити на сметки во странство (каматата на официјалните девизни резерви и на девизните средства на банките). Извор се податоците од платниот промет на банките со странство и извештаите на НБРМ за состојбата на официјалните девизни резерви. Платените камати сеоднесуваат на доспеаните тековни обврски по камати за користени среднорочни и долгорочни странски заеми и кредити. Извор се податоците од КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Тековни трансфери

Официјалните трансфери во најголем дел се однесуваат на парична и стокова помош добиена од влади на странски држави и меѓународни организации. Извор на податоци за паричните трансфери е платниот промет на банките со странство, а за стоковите трансфери царинската евиденција.

Приватните трансфери ги сочинуваат: дознаките во и од странство на домашните физички лица, откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар и останатите трасфери од кој најголем дел се рентите, пензиите, инвалиднините и др. Основен извор на податоци е платниот промет на банките со странство. Откупената и продадената ефектива на менувачкиот пазар согласно ППБ треба да се класифицира во капитално - финансиската сметка на платниот биланс. Меѓутоа, со оглед дека голем дел од овие средства потекнуваат од наплатите на резиденти од нерезиденти по дадени стоки и услуги (сива економија) и примени трансфери во ефективни странски пари, овие трансакции се евидентираат како дел од тековната сметка на платниот биланс (приватни трансфери).

КАПИТАЛНА И ФИНАНСИСКА СМЕТКА

КАПИТАЛНА СМЕТКА

Опфатени се капиталните трансфери за кои извор на податоци е платниот промет на банките со странство.

ФИНАНСИСКА СМЕТКА

Директни инвестиции: Директните инвестиции ги опфаќаат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и другиот капитал. Трговските кредити, долгорочните и краткорочните заеми помеѓу поврзаните субјекти се евидентираат во ставката друг капитал. Основен извор на податоци за претходните години е годишниот прашалник ДИ 22. Извор на податоци за паричните влогови е платниот промет на банките со странство, а за стоковите влогови царинските документи. За тековната година за реинвестираната добивка и за другиот капитал се вршат проценки врз основа на податоците за претходните години.

Портфолио инвестиции: Извор на податоци за портфолио инвестициите е платниот промет на банките со странство.

Други инвестиции:

Трговски кредити: Трговските кредити (одобрени во странство и примени од странство) претставуваат разлика помеѓу физичката размена на стоките и наплатите односно плаќањата за истите. Податоците за трговските кредити како проценка се изведени од податоците за стоковната размена од царинските документи и извршените наплати и плаќања од платниот промет по основ на извоз и увоз на стоки. Доколку вредноста на физичкиот извоз е поголема од вредноста на наплатениот извоз, разликата се евидентира како одобрен трговски кредит (со негативен предзнак). Ако вредноста на увезената стока е поголема од плаќањето по основ на увоз на стоки, разликата се евидентира како примен трговски кредит (со позитивен предзнак). Како дополнителен извор на податоци се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Заеми: Во категоријата заеми се прикажуваат користењата и обврските за отплата на главнина, по среднорочни и долгорочни заеми и кредити. Довтасаните, а неплатени обврски за главнина и камата се евидентираат во категоријата други инвестиции - друго. Податоците се базираат на извештаите за среднорочниот и долгорочниот јавен и приватен надворешен долг изготвени во НБРМ врз основа на КЗ кои задолжително се регистрираат во НБРМ.

Валути и депозити: Податоците се однесуваат првенствено на промените на девизните средства и девизните обврски на банките. Извор на податоци се месечните банкарски извештаи - КНБИФО и платниот промет на банките со странство. Промените на девизните средства и обврски на банките се искажани со делумно исклучување на меѓувалутарните промени. Промените на девизните средства на населението ја опфаќаат нето положената ефектива на девизни сметки на граѓаните во банкарскиот систем намалена за увозот на стоки од физички лица. Извор на податоци за нето положената ефектива на девизни сметки е платниот промет на банките со странство, а за увозот на стоки од физички лица царинските декларации. Како дополнителен извор на податоци за валутите и депозитите на останатите сектори се користат податоци од месечните извештаи -МИ.

Бруто официјални резерви: Податоците се однесуваат на промените на состојбата на официјалните девизни резерви. Извор на податоци се извештаите на НБРМ за состојбата на девизните резерви пресметани по курс на денот на извештајниот период.

Табели бр.26 и 27 Надворешно-трговска размена

Извор на податоци за надворешно-трговската размена е ДЗСРМ. Податоците за стоковната размена на

Република Македонија со странство се подготвуваат согласно основните статистички стандарди, дефиниции и препораки на ООН за концептите и дефинициите на статистиката на надворешната трговија. Податоците за извозот се објавуваат на **ф.о.б.** а за увозот на **ц.и.ф.** основа.

Табели бр.28 и 29 Состојба на странски директни инвестиции

Начинот на пресметување и прикажување на странските директни инвестиции (СДИ) во меѓународни рамки се базира на методолошките препораки на Прирачникот на ММФ (Balance of Payments Manual-fifth edition, IMF 1993) и Прирачникот на OECD (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-third edition, OECD 1996). Согласно овие препораки СДИ вклучуваат:

- сопственички капитал и реинвестирана добивка;
- побарувања од поврзаните претпријатија во странство;
- обврски кон поврзаните претпријатија во странство.

Реинвестираната добивка методолошки вклучува:

- дел од добивка распоредена во капитал;
- дел од добивка распоредена во резерви;
- дел од добивка распоредена за покривање на загуби од изминат период;
- нераспоредена добивка;
- непокриена загуба;
- загуба од претходен период, претворена во побарување од инвеститорот и
- добивка од претходен период, претворена во обврска кон инвеститорот.

Согласно Петтото издание на прирачникот од ММФ се препорачува како критериум да се користи минимално учество од 10% во капиталот или правото на глас. Според тоа дистинкција на директен и портфолио инвеститор се прави од аспект на процентот на поседувани акции и удели во претпријатието.

Методолошките постапки кои се применуваат во Република Македонија за пресметување на странските директни и портфолио инвестиции во потполност кореспондираат со методолошките постапки применувани од страна на земјите членки на ММФ и OECD.

Податоците за СДИ во Република Македонија се прикажани од аспект од земајта од каде потекнуваат и дејноста во која е инвестирано.

Табели бр.30 и 31 Меѓународна инвестициона позиција

Меѓународната инвестициона позиција претставува статистички извештај кој ја прикажува состојбата и структурата на финансиските побарувања (средства) на резидентите од нерезидентите и финансиските обврски на резидентите кон нерезидентите кои произлегуваат од нивното меѓусебно работење, на определен датум, вообичаено на последниот ден од годината.

Меѓународните финансиски средства на земјата ги сочинуваат директните и портфолио инвестициите на резидентите правни и физички лица во други земји вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, останатите инвестиции на резидентите во странство во вид на одобрени заеми и кредити, девизните средства на резидентните банки кај странските комерцијални банки, како и официјалните девизни резерви. Меѓународните финансиски обврски на земјата ги сочинуваат обврските по директните и портфолио инвестициите на нерезидентите правни и физички лица во земјата вклучително и инвестициите во финансиски деривативи, обврските по останатите инвестиции на нерезидентите во земјата во вид на користени заеми и кредити и обврските по депозитите на странските правни и физички лица кај резидентните банки.

Разликата помеѓу вкупните меѓународни финансиски средства и обврски ја дава нето меѓународната инвестициона позиција на една земја. Односно, нето меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија е разлика помеѓу инвестициите на резидентите кај нерезиденти (нејзините меѓународни средства) и инвестициите на нерезидентите кај резиденти (нејзините меѓународни обврски).

Директните ивестиции се вложувања со кои инвеститорот има намера да воспостави трајна економска поврзаност и/или да оствари право на управување со правното лице во кое инвестира. Притоа, како критериум за дефинирање на директните инвестиции, согласно меѓународните препораки и стандарди, се користи минимално учество од 10% во капиталот или одлучувачко право на глас во правното лице во кое се инвестира. Директните инвестиции го вклучуваат акционерскиот капитал, реинвестираната добивка и долгот на меѓусебно поврзаните субјекти. Извор на податоци за директните инвестиции за составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, се прашалниците - извештаите за состојбата и прометот на поврзаните субјекти кои до НБРМ на годишна основа ги доставуваат сите правни лица-резиденти за вложувањата во и од странство.

Портфолио инвестициите ги опфаќаат вложувањата во должнички хартии од вредност и во сопственички хартии од вредност, каде инвеститорот поседува помалку од 10% од акционерскиот капитал или нема одлучувачко право на глас. За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за вложувањата во сопственички хартии од вредност се годишните прашалници - извештаи за состојбата и прометот на поврзаните субјекти, а за вложувањето во должнички хартии од вредност се користат податоците од платниот промет на деловните банки со странство (согласно Извештајниот систем за меѓународните трансакции), извештаите за работи со хартии од вредност од овластените учесници на Македонската берза, како и базата на податоци на Централниот депозитар на хартии од вредност. За пресметка на пазарната вредност на хартиите, се користат податоците за пазарните цени од Македонската берза на хартии од вредност.

Останатите инвестиции ги опфаќаат средствата и обврските врз основа на краткорочни и долгорочни финансиски и трговски кредити и заеми, валути и депозити и останати средства и обврски. Согласно Прирачникот за платен биланс на ММФ, под трговски кредити се подразбираат побарувањата и обврските кои произлегуваат од комерцијално работење на резидентите со странство (по основ на извоз/увоз на стоки и услуги, авансно плаќање и сл.). За составување на меѓународната инвестициона позиција на Република Македонија, извор на податоци за трговските кредити се кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (образец КИПО), а за финансиските кредити и заеми се користи кредитната евиденција со странство (образец КЗ и КО). Валутите и депозити ги опфаќаат депозитите кои резидентните банки

ги држат во странство, односно обврските на резидентните банки кон нерезидентите. Извори на податоци за оваа ставка се месечните извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки и платниот промет на банките со странство.

Табели бр.32-34 Бруто надворешен долг, Бруто надворешни побарувања и Нето надворешен долг

Општи методолошки објаснувања

Евидентирањето и следењето на надворешниот долг го врши Народна банка на Република Македонија (во продолжение: Народна банка) како надлежна институција согласно Законот за Народна банка на Република Македонија и Законот за девизно работење.

Статистиката за надворешен долг во основа се изготвува согласно Прирачникот за статистика на надворешниот долг[57] (Прирачник).

Бруто надворешен долг

Бруто надворешен долг во даден момент е еднаков на износот на тековни и безусловни обврски кои бараат плаќања на главнина и/или камата од страна на должникот во некое идно време и кои се должат кон нерезиденти од страна на резидентите на една економија. Согласно ваквата дефиниција, бруто надворешниот долг претставува состојба на одреден ден на сите идни обврски на резидентите кон нерезидентите, што вклучува обврски по главнина, достасани неплатени обврски по главнина и камата, како и пресметана задоцнета камата, независно од видот на инструментот и рочноста.

Бруто надворешни побарувања

Бруто надворешните побарувања се состојба на сите тековни и безусловни побарувања по основ на должнички иструменти кои ги имаат резидентите од нерезиденти. Во основа, дефиницијата за бруто надворешните побарувања е идентична со дефиницијата за бруто надворешниот долг, со оглед на фактот дека дека побарувањата на една економија претставуваат долг на друга економија.

Нето надворешен долг

Нето надворешниот долг е дефиниран како разлика помеѓу состојбата на бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања. Нето надворешниот долг, во својата структура е идентичен со бруто надворешниот долг, при што стандардната презентација се состои од поделба по институционални сектори, рочност и инструменти на долг.

Согласно Прирачникот, поделбата на долгот се врши помеѓу четири основни институционални сектори во економијата, и тоа:

-државен сектор (вклучува јавна власт и нејзини агенции- владини единици на сите нивоа-централна, локална власт и социјални фондови);

-монетарна власт (централна банка или друга институција носител на монетарната власт);

-банкарски сектор (финансиски посредници кои вршат активности на прибирање на депозити и давање на кредити);

-останати сектори (небанкарски финансиски посредници, нефинансиски трговски друштва, домаќинства и непрофитни институции).

Понатаму, во рамките на секој сектор, извршено е разграничување по рочност, при што долгот се дели на краткорочен (со рок на доспевање до една година) и долгорочен (со рок на доспевање над една година).

На третото ниво, долгот се распределува по стандардни видови на инструменти, и тоа:

- трговски кредити (побарувања или обврски кои произлегуваат од директно одобрување на кредит од добавувач (испорачател) врз основа на промет на стоки и услуги, авансни плаќања од купувачот на стоки и услуги и изведување на работи);

- заеми (побарувања или обврски кои настануваат со директно позајмување на финансиски средства (пари) од страна на кредиторот на должникот врз основа на договор за кредит);

[57] External Debt Statistics: Guide for compilers and Users, IMF, 2003.

- должнички хартии од вредност (креирање на долг или побарувања преку емисија/купување на хартии од вредност како дел од портфолио инвестициите во земјата, со кои се тргува на организирани финансиски пазари, како и преку шалтер);

- валути и депозити (валутите се побарувања од централната банка која ги издала банкнотите и монетите, од страна на нерезиденти кои располагаат со истите. Обврските по основ на депозити се обврски на финансиските институции кои примаат депозити од нерезиденти, додека побарувањата по депозити настануваат врз основа на депонирани средства кај нерезидентни финансиски институции); и

- останато (останатите побарувања и обврски настануваат врз основа на должнички инструменти кои не се вклучени во претходните групи. Важна категорија во ставката останато се достасаните неплатени обврски/побарувања кои се третираат како краткорочни, бидејќи допеваат веднаш и се кумулатив на достасаните неплатени обврски/побарувања по сите претходно наведени инструменти).

Во рамките на нето надворешниот долг, посебно се прикажуваат нето обврските на меѓусебно поврзаните субјекти. Издвојувањето на побарувањата/обврските на меѓусебно поврзаните субјекти во рамки на нето надворешниот долг е значајно заради обезбедување на компатибилност и конзистентност со извештајот за меѓународната инвестициона позиција, каде овие обврски/побарувања на меѓусебно поврзаните субјекти се дел од категоријата директни инвестиции (останат капитал).

Од аспект на вреднувањето, согласно Прирачникот за сите инструменти се користи номиналната вредност, освен за должничките хартии од вредност, каде долгот се прикажува по пазарна вредност. Ова во целост е конзистентно со начинот на нивно прикажување во рамките на меѓународната инвестициона позиција на земјата.

Податоците за состојбата на долг, плановите на отплата, достасаните неплатени обврски и склучените кредитни работи се пресметуваат во извештајните валути по средниот курс на Народна Банка на датумот на пресек. Тековите по надворешниот долг, повлечените средства и отплатите се курсираат по средниот курс на Народна Банка на датумот на настанување на трансакциите.

Состојбата на надворешниот долг е резултат на повлекувањата на средства, намалени за вкупните отплати на главнина, зголемени за износите на капитализирана достасана неплатена камата и оценета задоцнета камата до датумот на пресек. Со оглед на фактот дека состојбите се курсираат по курс на крај на периодот, а тековите (повлекувања и отплати) со курс на денот на трансакцијата, разликата во состојбата на почетокот и крајот на периодот не одговара на нето промените од трансакции, туку истата ги вклучува и остварените курсни разлики.

Извори на податоци и методологија за изготвување на нето надворешниот долг на Република Македонија

Извори на податоци за нето надворешен долг на државниот сектор:

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - во делот на должничките хартии од вредност издадени во странство и купени од нерезиденти се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (КЗ);

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - во делот на должничките хартии од вредност издадени во земјата и купени од нерезиденти се користат податоци од: извештаите за работи со хартии од вредност (ИХВ), кои ги доставуваат овластените учесници на Македонската берза; од Централниот депозитар на хартии од вредност и од Македонската берза на хартии од вредност за утврдување на пазарната цена на хартиите од вредност. Во делот на бруто надворешниот долг, за тековната година, при пресметката на оваа ставка се користи состојбата на долг на крајот на претходната година и на неа се додадени нето движењата од платниот биланс во делот на портфолио инвестиции-должнички хартии од вредност.

- за категоријата заеми се користат податоци од: системот за известување за надворешниот долг (извештаи за кредитно задолжување КЗ) - кредитна евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на обврските по одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција овозможува добивање на податоци за состојбата на надворешниот долг, користењата, отплатите, износот на достасани неплатени обврски за одредена кредитна работа и сл.; и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО) - кредитната евиденција која се води во НБРМ и која произлегува од поединечно евидентирање на побарувањата по

одделни кредитни работи со сите основни елементи. Оваа евиденција обезбедува податоци за состојбата на побарувањата, одобрувањата, наплатите, износот на достасани ненаплатени побарувања за одредена кредитна работа и сл.

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот монетарна власт:

- за категоријата должнички хартии од вредност (обврзници и инструменти на пазар на пари) - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата валути и депозити - се користат податоци од извештаите на НБРМ за состојбата и структурата на официјалните девизни резерви на Република Македонија;
- за категоријата заеми - се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ).

Извори на податоци за нето надворешен долг на секторот банки:

- за категоријата заеми се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата валути и депозити се користат податоци од банкарските извештаи за состојбата на средствата и обврските (КНБИФО) - месечни извештаи за сметководствената состојба на сметките од комерцијалните банки;
- за категоријата останати обврски се користат податоци за достасани неплатени обврски по категоријата заеми од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на останатите сектори:

- за категоријата заеми се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата валути и депозити се користат податоци од месечните извештаи за состојбата на редовните сметки на резидентите во странство (извештаи МИ);
- за категоријата краткорочни трговски кредити се користат податоци од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО). Исклучок е направен за 2007 година, каде поради воведување на нов прашалник кој сеуште е во фаза на тестирање, податоците за состојбата на долгот и побарувањата од комерцијално работење се добиени со додавање на состојбата од крајот од 2006 година со податоците за трговските кредити од платниот биланс;
- за категоријата долгорочни трговски кредити се користат податоци од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО);
- за категоријата останати обврски се користат податоци за достасани неплатени обврски по категоријата заеми од системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО).

Извори на податоци за нето надворешен долг на меѓусебно поврзани субјекти - директни инвестиции:

- како основен извор на податоци за побарувањата и обврските на меѓусебно поврзаните субјекти се користат податоци од годишните прашалници - за состојбата и прометот на поврзаните субјекти (ДИ-22 и ДИ-11), кои ги доставуваат сите резиденти-правни лица за вложувањата во и од странство. За тековната година, во отсуство на податоци од основниот извор, како извори на податоци се користат: за заемите на меѓусебно поврзаните субјекти се користи системот за известување за надворешниот долг (кредитно задолжување КЗ) и системот за известување за надворешните побарувања (кредитно одобрување КО), каде постои можност за утврдување на меѓусебната поврзаност на кредиторите и должниците; и за трговските кредити на меѓусебно поврзаните субјекти податоците од кварталните извештаи за побарувања и обврски по комерцијално работење на резидентите со странство (КИПО),од каде се проценува учеството на долгот/побарувањата на меѓусебно поврзани лица врз основа на застапеноста од претходните години.

Податоците за периодот 2004-2005 година се на годишна основа, додека почнувајќи од 2006 година истите се објавуваат на квартална основа во евра и САД долари.

Табела бр.35 Девизни резерви

Податоците се однесуваат на состојбата на девизните резерви и другите девизни средства на определен датум.

Девизните резерви како средства со кои располагаат и се контролирани од страна на монетарните власти, се состојат од: монетарно злато, специјални права на влечење (SDR-Special Drawing Rights), резервна позиција кај ММФ и девизи.

Одделните компоненти на девизните резерви се дефинирани целосно во согласност со методологијата на Меѓународниот монетарен фонд (Прирачник за платен биланс, петто издание).

Состојбата на девизните резерви се пресметува по средниот курс на НБРМ на денот за кој се објавуваат податоци.

Монетарно злато

***Злато*:** Категоријата монетарно злато го опфаќа златото со кое ракува НБРМ, а кое се состои од монетарно злато кое се наоѓа во трезорот на НБРМ, златни гранулати, монетарно злато депонирано во странски банки и монетарно злато на пат.

***Депозити во злато*:** Депозитите во злато го опфаќаат ороченото злато во странски банки на подолг временски период.

Девизи

***Депозити кај странски банки*:** Оваа категорија ги опфаќа девизните средства на ностро сметки кај странски банки, средства во странски банки кои служат како покритие за отворени акредитиви и гаранции, пласмани во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, како и орочени девизни средства во странство.

***Ефектива во трезор*:** Ефективата во трезор ја сочинуваат ефективните средства за плаќање кои се наоѓаат во трезорот на НБРМ, чекови во девизи примени во благајна, чекови испратени за наплата во странство, како и чекови испратени за наплата кај домашни банки.

***Хартии од вредност*:** Во оваа категорија влегуваат девизните средства пласирани во должнички купонски и дисконтни хартии од вредност издадени или гарантирани од странски држави, централни банки, мултилатерални развојни банки и меѓународни финансиски институции, како и девизните средства пласирани во колатерализирани и агенциски обврзници.

Други девизни средства

Во оваа категорија се опфатени пласманите во субординирани депозити во странски валути кај нерезиденти, девизни средства во странски банки кои служат како колатерал за дадени гаранции, примени девизни средства на тековните сметки на државата, како и пласмани во сопственички хартии од вредност издадени од нерезиденти (БИС-акции) во странска валута расположиви за продажба.

Табели бр.36 и 37 Девизен курс на денарот- просек за периодот и на крајот од месецот

Просечните годишни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви.

Просечните квартални девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од просечните месечни девизни курсеви од дадениот квартал.

Просечните месечни девизни курсеви се пресметуваат како аритметичка средина од средните дневни девизни курсеви.

Девизен курс на крајот на месецот е средниот дневен девизен курс од курсната листа на НБРМ за последниот ден од месецот.

Табела бр.38 Индекси на ефективен девизен курс на денарот

Реалниот ефективен девизен курс претставува индексен број кој се добива како количник од индексот на номиналниот ефективен девизен курс на денарот и индексот на релативните цени.

Индексот на номиналниот ефективен девизен курс (НЕДК) на денарот се пресметува како пондерирана геометриска средина од билатералните просечни месечни девизни курсеви на 12 поголеми надворешнотрговски партнери на Република Македонија (Австрија, Бугарија, Хрватска, Германија, Грција, Италија, Холандија, Русија, Словенија, Турција, САД и Србија) со базен период 2003=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2006 година.

Индексот на релативни цени е однос помеѓу просечниот пондериран индекс од индексите на странски цени на земји што кореспондираат со изборот на земји чии валути се користат при пресметката на НЕДК на денарот и индексот на домашни цени, со базен период 2003=100 и пондери базирани на надворешнотрговската размена во 2006 година. Притоа, како дефлатори се користат индексот на потрошувачки цени (CPI), индексот на производители на индустриски производи (PPI) и индексот на трошоци на работна сила по единица производ (ULC).